

LIVRABIL NR. 1

23 august 2021

Raport privind analiza și evaluarea fondului activ al legislației europene și naționale referitoare la gestionarea situațiilor de urgență, precum și analiza privind rolurile tuturor structurilor administrative implicate în managementul situațiilor de urgență generate de tipurile de risc specifice Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor (fenomene meteorologice periculoase) și a situațiilor privind starea mediului

Contract de servicii nr.24 din 03.03.2021

Servicii de consultanță și expertiză pentru elaborarea unei propuneri legislative și a unui studiu de eficientizare administrativă a managementului situațiilor de urgență generate de tipurile de risc specifice ministerului și stării mediului, în cadrul proiectului "Dezvoltarea capacității administrative a Ministerului Mediului privind gestionarea situațiilor de urgență generate de riscurile specifice ministerului și a situațiilor privind starea mediului" cod SIPOCA/MySMIS nr. 596/127554"

BENEFICIAR: Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor

PRESTATOR: Asocieria EPMC CONSULTING SRL (lider asociere) – ADMINISTRAȚIA NAȚIONALĂ DE METEOROLOGIE (asociat)

CUPRINS

Abrevieri	5
1 ASPECTE GENERALE	7
1.1 CONTEXT	7
1.2 METODOLOGIE	11
2 CADRUL LEGISLATIV ȘI DE POLITICI LA NIVEL ÎNTERNAȚIONAL ȘI EUROPEAN PRIVIND SITUAȚIILE DE URGENȚĂ ȘI SITUAȚIILE PRIVIND STAREA MEDIULUI	12
2.1 DOCUMENTE DE REFERINȚĂ, REGLEMENTĂRI LA NIVEL INTERNAȚIONAL ȘI EUROPEAN	12
2.1.1 Documente strategice, reglementări, normative cu caracter general	15
2.1.2 Situații privind fenomene meteorologice periculoase	21
2.1.3 Situații privind starea mediului	24
2.2 OBLIGAȚII PRIVIND: INFORMAREA PUBLICULUI, ACCESUL PUBLICULUI LA INFORMAȚII PRIVIND MEDIUL, PARTICIPAREA PUBLICULUI LA LUAREA DECIZIILOR DE MEDIU, ACCESUL PUBLICULUI LA JUSTIȚIE ÎN PROBLEME DE MEDIU 32	
3 CADRUL LEGISLATIV ȘI DE POLITICI LA NIVEL NAȚIONAL PRIVIND SITUAȚIILE DE URGENȚĂ GENERATE DE TIPURI DE RISC SPECIFICE MMAP	35
3.1 IDENTIFICAREA LA NIVEL NAȚIONAL A DOCUMENTELOR DE REFERINȚĂ/REGLEMENTĂRI APLICABILE ÎN ACTIVITATEA DE GESTIONARE A SITUAȚIILOR DE URGENȚĂ	35
3.2 IDENTIFICAREA LA NIVEL NAȚIONAL A DOCUMENTELOR DE REFERINȚĂ/REGLEMENTĂRI APLICABILE ÎN ACTIVITATEA DE GESTIONARE A SITUAȚIILOR DE URGENȚĂ GENERATE DE TIPURILE FENOMENELE METEOROLOGICE PERICULOASE	45
3.2.1 Furtuni și viscol	48
3.2.2 Tornade	49
3.2.3 Temperaturi extreme	50
3.2.4 Avalanșe	51
3.3 IDENTIFICAREA LA NIVEL NAȚIONAL A DOCUMENTELOR DE REFERINȚĂ/REGLEMENTĂRI APLICABILE ÎN ACTIVITATEA DE GESTIONARE A SITUAȚIILOR DE URGENȚĂ GENERATE DE RISCURI PRIVIND STAREA MEDIULUI	52
3.3.1 Cadrul legislativ național cu referire la situațiile privind starea mediului (tipuri de risc specifice MMAP)	57
3.3.2 Reglementări specifice privind calitatea aerului	63
3.3.3 Reglementări specifice privind poluările accidentale	66
3.3.4 Reglementări specifice privind radioactivitatea	69
3.4 RESPONSABILITĂȚI ALE AUTORITĂȚILOR CENTRALE ȘI LOCALE CU ROL ÎN INFORMAREA / AVERTIZAREA INSTITUȚIILOR ȘI POPULAȚIEI ÎN SITUAȚII DE URGENȚĂ GENERATE DE TIPURI DE RISC SPECIFICE MMAP	72
4 CADRUL INSTITUȚIONAL NAȚIONAL PRIVIND MANAGEMENTUL SITUAȚIILOR DE URGENȚĂ	75
4.1 SISTEMUL NAȚIONAL PENTRU SITUAȚII DE URGENȚĂ	75

4.2	STRUCTURILE SISTEMULUI PENTRU SITUAȚII DE URGENȚĂ ORGANIZATE LA NIVELUL MMAP	80
4.3	ROLUL MMAP ÎN GESTIONAREA SITUAȚIILOR DE URGENȚĂ GENERATE DE FENOMENE METEOROLOGICE PERICULOASE.....	85
4.3.1	<i>Atribuțiile MMAP pentru îndeplinirea rolului principal în gestionarea situațiilor de urgență generate de tipurile de risc specifice</i>	86
4.3.2	<i>Principalele funcții de sprijin asigurate de MMAP în calitate de autoritate cu rol secundar.....</i>	87
4.3.3	<i>Atribuțiile Autoritatilor Centrale cu rol în gestionarea situațiilor de urgență generate de tipurile de risc specifice MMAP - fenomene meteorologice periculoase</i>	91
4.3.4	<i>Atribuții ale autorităților locale cu rol în gestionarea situațiilor de urgență generate de tipurile de risc specifice MMAP – fenomene meteorologice periculoase.....</i>	94
4.4	ROLUL MMAP ÎN GESTIONAREA SITUAȚIILOR DE URGENȚĂ PRIVIND STAREA MEDIULUI.....	96
4.4.1	<i>Calitatea aerului.....</i>	96
4.4.2	<i>Poluări accidentale.....</i>	103
4.4.3	<i>Radioactivitate</i>	107
4.5	RESPONSABILITĂȚI ALE AUTORITĂȚILOR CENTRALE ȘI LOCALE CU ROL ÎN INFORMAREA / AVERTIZAREA INSTITUȚIILOR ȘI POPULAȚIEI ÎN SITUAȚII DE URGENȚĂ GENERATE DE TIPURI DE RISC SPECIFICE MMAP	111
5	STRUCTURAREA ROLURILOR IDENTIFICATE ALE AUTORITĂȚILOR CENTRALE ȘI LOCALE ÎN VEDEREA ORGANIZĂRII INFORMAȚIILOR PRIVIND GESTIONAREA A SITUAȚIILOR DE URGENȚĂ GENERATE DE TIPURILE DE RISC SPECIFICE MMAP, PE PALIERE DECIZIONALE	114
5.1	STRUCTURAREA ROLURILOR IDENTIFICATE ALE AUTORITĂȚILOR CENTRALE ȘI LOCALE ÎN VEDEREA ORGANIZĂRII INFORMAȚIILOR PRIVIND GESTIONAREA SITUAȚIILOR DE URGENȚĂ GENERATE DE TIPURILE DE RISC SPECIFICE MMAP	114
5.2	STRUCTURAREA ROLURILOR IDENTIFICATE ALE AUTORITĂȚILOR ÎN VEDEREA ORGANIZĂRII INFORMAȚIILOR PRIVIND GESTIONAREA SITUAȚIILOR DE URGENȚĂ GENERATE DE TIPURILE DE RISC SPECIFICE MMAP - FENOMENE METEOROLOGICE PERICULOASE	116
5.2.1	<i>Furtuni și viscol.....</i>	117
5.2.2	<i>Tornadoe</i>	119
5.2.3	<i>Temperaturi extreme</i>	120
5.2.4	<i>Avalanșe</i>	124
5.3	STRUCTURAREA ROLURILOR IDENTIFICATE ALE AUTORITĂȚILOR ÎN VEDEREA ORGANIZĂRII INFORMAȚIILOR PRIVIND GESTIONAREA SITUAȚIILOR DE URGENȚĂ GENERATE DE TIPURILE DE RISC SPECIFICE MMAP - SITUAȚII PRIVIND STAREA MEDIULUI	125
5.3.1	<i>Calitatea aerului.....</i>	125
5.3.2	<i>Poluări accidentale.....</i>	129
5.3.3	<i>RADIOACTIVITATE.....</i>	137
5.4	STRUCTURAREA ROLURILOR PENTRU ORGANIZAREA INFORMAȚIILOR PRIVIND STAREA MEDIULUI ÎN VEDEREA GESTIONĂRII SITUAȚIILOR DE URGENȚĂ GENERATE DE TIPURI DE RISC SPECIFICE MMAP.....	140
6	CONCLUZII ȘI PROPUNERI	143

INFORMAȚII PRIVIND CONTRACTUL

Titlul contractului:	Servicii de consultanță și expertiză pentru elaborarea unei propuneri legislative și a unui studiu de eficientizare administrativă a managementului situațiilor de urgență generate de tipurile de risc specifice ministerului și stării mediului, în cadrul proiectului "Dezvoltarea capacității administrative a Ministerului Mediului privind gestionarea situațiilor de urgență generate de riscurile specifice ministerului și a situațiilor privind starea mediului" cod SIPOCA/MySMIS nr. 596/127554"
Nr. contract:	24/03.03.2021
Data de începere:	03.03.2021
Data finalizare	03.03.2022 (12 luni)
Beneficiar:	Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
Adresă:	B-dul Libertății, nr. 12, sector 5, București
Telefon/ Fax:	021/408.96.04, Fax:021/316.37.04
Consultant/Prestator:	Asocierea EPMC Consulting SRL (lider asociere) - Administrația Națională de Meteorologie (asociat)
Reprezentant legal:	Cristina- Iuliana CORPODEAN – Director general
Lider de echipă:	Radu Mihai Carhaț
Lider de echipă adjunct:	Gabriela Băncilă
Adresă birou:	Cluj-Napoca, str. Fagului, nr. 11, CP 400483, județul Cluj
Telefon/Fax:	0264/411894
E-mail:	office@epmc.ro

LISTA DE CONTROL A DOCUMENTULUI

TITLU CONTRACT	Servicii de consultanță și expertiză pentru elaborarea unei propuneri legislative și a unui studiu de eficientizare administrativă a managementului situațiilor de urgență generate de tipurile de risc specifice ministerului și stării mediului, în cadrul proiectului "Dezvoltarea capacității administrative a Ministerului Mediului privind gestionarea situațiilor de urgență generate de riscurile specifice ministerului și a situațiilor privind starea mediului" cod SIPOCA/MySMIS nr. 596/127554"					
TITLU RAPORT	Raport privind analiza și evaluarea fondului activ al legislației europene și naționale referitoare la gestionarea situațiilor de urgență, precum și analiza privind rolurile tuturor structurilor administrative implicate în managementul situațiilor de urgență generate de tipurile de risc specifice Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor (fenomene meteorologice periculoase) și a situațiilor privind starea mediului (Activitatea 1) – variantă finală					
DATA PREDĂRII	23 august 2021					
LISTA MODIFICĂRIILOR	Versiunea	Data	Sinteza modificării			
	Draft	03.06.2021	Versiunea inițială			
	Draft	22.06.2021	Versiunea după revizuirea conform observațiilor primite prin adresa 15713/14.06.2021			
	Draft	23.07.2021	Versiune conform observațiilor din cadrul ședinței din 08.07.2021			
	Draft	09.08.2021	Versiune conform observațiilor primite în 30.07.2021 și 05.05.2021			
	Finală	23.08.2021	Versiunea conform observațiilor primite în 16.08.2021			
ELABORAT/ CONTRIBUȚII	Radu Carhaț	Veronica Toza	Gabriela Băncilă	Mihaela Cristina Negulescu	Aurora Octavian	Florinela Georgescu
						
	Albert Ember		Alexandru Dumitrescu	Rodica Dumitrache		
						
AVIZAT/ APROBAT	Cristina Iuliana CORPODEAN, Director general					
BENEFICIAR:	Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor					
AVIZAT	_____					
APROBAT	_____					

Abrevieri

MMAP	Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
MAI	Ministerul Afacerilor Interne
MAE	Ministerul Afacerilor Externe
MP	Ministerul Public
MT	Ministerul Transporturilor (denumire actuală Ministerul Transporturilor și Infrastructurii – MTI, conform OUG nr. 212/2020)
MADR	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
MDRAP	Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (denumire actuală Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației – MDLPA, conform OUG nr. 212/2020)
MS	Ministerul Sănătății
ME	Ministerul Energiei
MENCS	Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice (denumire actuală Ministerul Educației – MEd, conform OUG nr. 212/2020)
MApN	Ministerul Apărării Naționale
MEAT	Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului
OMM	Organizația Mondială de Meteorologie
OMS	Organizația Mondială a Sănătății
MEPC	Mecanismul European de Protecție Civilă
ANM	Administrația Națională de Meteorologie
ANPM	Autoritatea Națională de Protecție a Mediului
GNM	Garda Națională de Mediu
AEM	Agenția Europeană de Mediu (EEA)
SNMSU	Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență
DSU	Departamentul pentru Situații de Urgență
SNUAU	Sistemul Național Unic pentru Apeluri de Urgență
CNSU	Comitetul Național pentru Situații de Urgență
CJSU	Comitetul Județean pentru Situații de Urgență
CLSU	Comitetul Local pentru Situații de Urgență (la nivel municipii, orașe și comune)
UAT	Unitate Administrativ Teritorială
COp	Celulă operativă (la nivel instituții publice/private, operatori economici)
HG	Hotărârea Guvernului României
OUG	Ordonanță de Urgență a Guvernului
REM	Rețeaua Europeană de Monitorizare
CEA	Curtea Europeană de Audit

SSB	Standarde de Siguranță Europeană
SNSC	Strategia Națională privind Schimbările Climatice
IGSU	Inspectoratul General pentru Situații de Urgență
SNSSU	Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență
MSU	Managementul Situațiilor de Urgență
CJGNM	Comisariatul Județean al Gărzii Naționale de Mediu
SNSSN	Strategia Națională de Securitate și Siguranță Nucleară
STS	Serviciul de Telecomunicații Speciale
CNCAN	Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare
DMRISB	Direcția Managementul Riscului la Inundații și Siguranța Barajelor
CPGSU	Compartimentul de Prevenire și Gestionare al Situațiilor de Urgență generate de inundații
CECA	Centrul de Evaluare al Calității Aerului
LNRR	Laboratorul Național de Referință pentru Radioactivitate
CGA	Comisia Globală pentru Adaptare
CDRRP	Cadrul de la Sendai privind Reducerea Riscurilor de Producere a dezastrelor
COCG	Centrul Operațional de Comandă al Guvernului

1 ASPECTE GENERALE

1.1 CONTEXT

Ultimii șase ani au fost înregistrați ca fiind cei mai calzi ani, comparativ cu înregistrările realizate încă din anul 1880, anii 2016, 2019 și 2020 ocupând primele trei poziții în top, conform unui comunicat remis mass-media de către Organizația Mondială a Meteorologiei, pe 15 ianuarie 2021¹. În mod deosebit, în anul 2020 a fost depășită cu 1.2°C temperatura, înregistrată în perioada preindustrială pentru anul 1880. OMM prognozează² cu o probabilitate de 20% că foarte curând, chiar în 2024, creșterea temperaturii va depăși 1.5°C.

În conformitate cu Acordul de la Paris³, Statele lumii s-au angajat să limiteze încălzirea globală sub 2°C, preferabil la 1.5°C, comparativ cu nivelele înregistrate în perioada preindustrială. Fiecare Stat, respectiv Uniunea Europeană, a transmis intenția declarată de contribuție⁴ (NDC) pentru reducerea semnificativă a emisiilor de gaze cu efect de seră până în anul 2030.

Cu toate acestea, există mai multe studii și cercetări⁵ care demonstrează că intențiile de reducere, eforturile și măsurile implementate, ori pe care Statele intenționează să le implementeze, nu sunt suficiente pentru limitarea creșterii temperaturii globale. Antonio Guterres, Secretarul-General al Națiunilor Unite, a declarat în ianuarie⁶ acest an (2021) că este necesar ca Statele să crească considerabil ambiția în ceea ce înseamnă reducerile efective de emisii de gaze cu efect de seră, dar și eforturile de adaptare la efectele schimbărilor climatice, declarând că până în 2030 ar fi necesară o scădere cu 45% a emisiilor de gaze cu efect de seră comparativ cu nivelul din anul 2010.

Unul dintre cele mai recente rapoarte în acest sens, *Emissions Gap Report 2020*⁷ elaborat sub egida UNEP, concluzionează faptul că, în ciuda unei scăderi considerabile a emisiilor de dioxid de carbon datorate crizei pandemice din anul 2020, lumea se îndreaptă vertiginos către o creștere a temperaturii cu 3°C până la sfârșitul secolului, cu mult peste ceea ce și-au asumat Statele prin Acordul de la Paris.

Dar în ce se traduce această creștere considerată catastrofică cu 3°C până la sfârșitul secolului? *Inter alia*, **într-o creștere a frecvenței și severității dezastrelor determinate de efectele fenomenelor meteorologice extreme, precum și ale efectelor schimbărilor climatice, precum valuri de căldură, precipitații abundente, inundații, secetă, incendii de vegetație etc. Fără eforturi coordonate, atât la nivel național, începând cu nivelul local, cât și la nivel supra-național (european, internațional), de reducere a riscului de producere a dezastrelor determinate de fenomenele meteorologice extreme și a altor efecte ale schimbărilor climatice, de adaptare la un climat în continuă schimbare și fără reducerea semnificativă a emisiilor de gaze cu efect de seră (GHG)⁸, aceste tendințe sunt prognozate să continue să crească și să fie amplificate de schimbările socio-economice și de mediu.**

La **nivel european**, politica UE privind managementul dezastrelor se întemeiază pe Mecanismul European de Protecție Civilă, pe care l-a suplimentat prin susținerea Cadrelor de la Sendai privind Reducerea Riscului de Producere a Dezastrelor, consolidând practic managementul riscului de producere a dezastrelor (DRR⁹) și integrând această abordare în politicile sectoriale și transsectoriale ale UE.

Cel mai recent document programatic prezentat de către Comisia Europeană, *Noua Strategie Europeană privind Adaptarea la Schimbările Climatice*¹⁰ stabilește ca linie de acțiune **integrarea și utilizarea DRR ca**

¹ <https://public.wmo.int/en/media/press-release/2020-was-one-of-three-warmest-years-record>

² <https://public.wmo.int/en/media/press-release/new-climate-predictions-assess-global-temperatures-coming-five-years>

³ <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/the-paris-agreement>

⁴ Nationally Determined Contributions – NDCs

⁵ <https://www.unep.org/emissions-gap-report-2020>

⁶ <https://www.un.org/sg/en/content/sg/speeches/2021-01-28/remarks-member-states-priorities-for-2021>

⁷ <https://www.unep.org/emissions-gap-report-2020>

⁸ <https://www.ipcc.ch/report/managing-the-risks-of-extreme-events-and-disasters-to-advance-climate-change-adaptation/>

⁹ Disaster Risk Reduction – DRR

¹⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0082&from=EN>

măsură eficientă și necesară în procesul de adaptare a societății la efectele schimbărilor climatice, contribuind la consolidarea rezilienței climatice a acesteia.

Alături de schimbările climatice și efectele acestora asupra vieții pe întreaga planetă, poluarea mediului constituie un alt factor de risc important pentru sănătatea și bunăstarea populației, precum și pentru conservarea biodiversității și păstrarea habitatelor naturale necesare dezvoltării organismelor vii.

În ceea ce privește **poluarea atmosferică**, se estimează că este responsabilă de decesul a aproximativ 7 milioane de persoane în fiecare an, conform ultimelor statistici publicate de către Organizația Mondială a Sănătății (OMS)¹¹. Datele OMS indică faptul că 9 din 10 persoane respiră un aer a cărui calitate este afectată, fiind depășite limitele stabilite prin ghidurile OMS¹² privind niveluri ridicate de poluanți, statele cu venituri reduse și medii fiind cel mai expuse unui grad avansat de poluare a aerului. OMS sprijină statele lumii în abordarea și reducerea poluării atmosferice. De la smog-ul identificat în marile orașe, până la calitatea aerului în spații închise și locuințe, poluarea atmosferică reprezintă o amenințare serioasă cu privire la sănătatea populației umane și a climatului.

Inclusiv la nivel european, poluarea aerului a fost determinată ca reprezentând cel mai important risc pentru sănătatea populației umane în Europa, afectând semnificativ atât calitatea vieții, cât și a mediului înconjurător. Chiar dacă de-a lungul ultimelor decenii calitatea aerului s-a îmbunătățit considerabil în Europa, nivelul poluanților atmosferici încă depășește standardele UE, precum și cele mai stricte ghiduri ale OMS, potrivit ultimelor estimări ale Agenției Europene de Mediu (EEA)¹³. Potrivit ultimului Raport EEA privind calitatea aerului în Europa – 2020¹⁴, poluarea atmosferică, inclusiv în contextul reducerii unor activități antropice ca urmare a manifestării pandemiei de COVID-19, a continuat să prezinte un impact semnificativ asupra sănătății populației europene, în mod deosebit în zonele urbane. Principalii poluanți la nivel european, în ceea ce privește impactul asupra sănătății umane, sunt reprezentați de particulele în suspensie (PM), oxizii de azot (NOx) și ozonul la nivelul solului (O3). Anumite grupuri de populație sunt mai afectate de poluarea atmosferică decât altele, fiind mai susceptibile a fi victime ale unor dezastre de mediu. Grupurile socio-economice cu venituri reduse tind să fie mai expuse poluării atmosferice, în timp ce, pe categorii de vârstă, s-a constatat că persoanele în vârstă, copiii și persoanele cu afecțiuni de sănătate preexistente sunt cele mai vulnerabile. Poluarea atmosferică prezintă impact semnificativ și la nivel economic, reducând speranța de viață, conducând la creșterea costurilor medicale, reducerea productivității la locul de muncă în cadrul diferitelor sectoare de activitate economică.

Estimări cu privire la impactul asupra sănătății umane a poluării atmosferice în Europa, au relevat că expunerea pe termen lung la emisiile de particule în suspensie cu un diametru de 2.5 μm sau mai mic (PM2.5) arată că în anul 2018 aceasta a fost responsabilă pentru producerea a 417.000 decese premature, dintre care aproximativ 379.000 doar pe teritoriul Uniunii Europene (UE-28), ceea ce reprezintă o reducere de aproximativ 13% în numărul de decese premature înregistrate atât în Europa (477.000 decese premature), cât și în UE-28 (437.000) comparativ cu anul 2009.

Cu privire la impactul determinat de expunerea populației la NO2, în cele 41 de state europene monitorizate în 2018 a fost estimat un număr de aproximativ 55.000 decese premature (aprox. 54.000 în UE-28). Comparativ cu valorile estimate în 2009 – 120.000 decese premature în Europa și 117.000 în UE-28, înregistrându-se o reducere de 54%.

În final, în ceea ce privește ozonul la nivelul solului (O3), este estimat că acest poluant ar fi cauzat 20.600 decese premature în 2018, în Europa (19.400 în UE-28), înregistrând însă o creștere a numărului estimat de decese premature determinat de acest poluant comparativ cu valorile estimate în 2009: 17.100 decese

¹¹ OMS – Organizația Mondială a Sănătății (World Health Organization), https://www.who.int/health-topics/air-pollution#tab=tab_1

¹² Ghidul privind calitatea aerului din spații închise și locuințe (https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/141496/9789241548885_eng.pdf); Ghidul privind Calitatea aerului – PM, ozon, dioxid de azot și dioxid de sulf

(https://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0005/78638/E90038.pdf); Ghidul privind calitatea aerului din spații închise și locuințe – anumiți poluanți (https://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0009/128169/e94535.pdf); Ghidul privind calitatea aerului din spații închise și locuințe – igrasie și mușcături (https://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0017/43325/E92645.pdf)

¹³ <https://www.eea.europa.eu/themes/air>

¹⁴ <https://www.eea.europa.eu/publications/air-quality-in-europe-2020-report>

premature în Europa (creștere de 20%) și 15.700 decese în UE-28 (creștere de 24%). Se consideră că această creștere semnificativă este determinată de puternica influență a temperaturilor ridicate asupra concentrațiilor de O₃, în mod deosebit pe parcursul verii anului 2018.

În ceea ce privește impactul poluării atmosferice asupra ecosistemelor din Europa și a mediului în general, aceasta afectează negativ în mod direct vegetația și fauna, precum și calitatea apelor și solului, precum și serviciile ecosistemice pe care acestea le asigură. Poluanții atmosferici care sunt principalii răspunzători pentru daunele aduse ecosistemelor sunt O₃, amoniacul și oxizii de azot (NO_x). Ozonul (O₃) poate prejudicia culturile, pădurile și alte tipuri de vegetație, intervenind în procesul de creștere a acestora și afectând biodiversitatea. Depozitarea compușilor azotului pot cauza eutrofizarea, care reprezintă o supraalimentare cu nutrienți. Eutrofizarea poate afecta atât ecosistemele terestre cât și acvatice, și poate conduce la modificări în diversitatea speciilor, precum și la invazia unor specii exotice. În anul 2018, o proporție semnificativă a zonelor agricole și a ecosistemelor la nivel european erau expuse unor concentrații periculoase de ozon (O₃) și eutrofizării.

În vederea îmbunătățirii sănătății și rezilienței oamenilor și a mediului la nivel european, în cadrul Pactului Verde European, a fost propus, alături de alte obiective strategice, precum atingerea obiectivului de neutralitate climatică până în anul 2050, și obiectivul strategic de eliminare a poluării¹⁵, cu un plan de acțiune pentru "poluare zero" ce vizează eliminarea completă a poluării aerului, apei și solului până în 2050 (adoptat de Comisia Europeană în 12 mai 2021). Pentru atingerea obiectivului strategic de poluare zero până în 2050 pentru aer, apă și sol la nivel european, este necesară reducerea poluării până la niveluri care să nu mai afecteze negativ sănătatea și ecosistemele naturale, care să respecte limitele naturale ale planetei¹⁶, fiind inclusiv stabilite ține pentru anul 2030, cum ar fi: îmbunătățirea calității aerului pentru reducerea numărului de decese premature cauzate de poluarea atmosferică cu 55%; reducerea cu 25% a numărului ecosistemelor UE a căror biodiversitate este afectată de poluarea atmosferică.

În ceea ce privește **radioactivitatea**, OMS include, printre factorii ce afectează sănătatea populației umane, urgențele radiologice¹⁷, clasificându-le ca fiind accidentale ori deliberate. Acestea se referă la situațiile nerutinizate, unde există o eliberare de radiații ori cel puțin un risc de expunere. Indiferent dacă se referă la un incident izolat ori cu impact și desfășurare la scară largă, cum a fost Chernobyl, urgențele radiologice pot impacta semnificativ viața, bunurile materiale și mediul. Din punctul de vedere al OMS, urgențele radiologice includ, între altele: urgențele nucleare, precum explozia unei arme nucleare; instrumentele cu expunere radiologică; accidentele la centralele și instalațiile nucleare; accidentele de transport ce implică surse de radiații; accidentele ocupaționale, precum supra-expunerea la radiații în unitățile de asigurare a sănătății etc. În vederea reducerii impactului expunerii radiologice asupra sănătății populației umane, OMS a adoptat o serie de ghiduri ce stabilesc cele mai înalte standarde și principii¹⁸.

Dacă în ceea ce privește gestionarea situațiilor de urgență generate de riscuri specifice, cum sunt fenomenele meteorologice periculoase, inundațiile, poluările apelor, incendiile de vegetație rolul MMAP este creionat în legislația specifică managementului situațiilor de urgență, în ceea ce privește situațiile generate de riscuri privind starea mediului, în mod deosebit poluarea atmosferică sau alte tipuri de poluări accidentale, rolul **MMAP**¹⁹ rezultă din atribuțiile sale generale prin care este desemnat ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu domenii de activitate (selecție): planificare strategică, dezvoltare durabilă, economie verde, infrastructură de mediu, reziliență ecologică, meteorologie, schimbări climatice, protejarea, conservare și ameliorarea capitalului natural, arii naturale protejate, biodiversitate, biosecuritate, protejarea cetățenilor la riscurile de mediu, evaluarea și gestionarea calității aerului și zgomotului ambiant, controlul poluării industriale și managementul riscului, protecția atmosferei, realizând în acest sens politica

¹⁵ https://ec.europa.eu/environment/strategy/zero-pollution-action-plan_en

¹⁶ https://en.wikipedia.org/wiki/Planetary_boundaries

¹⁷ https://www.who.int/health-topics/radiation-emergencies#tab=tab_1

¹⁸ <https://www.who.int/publications-detail-redirect/9789241550185>; <https://apps.who.int/iris/handle/10665/43804>;

<https://apps.who.int/iris/handle/10665/259807>

¹⁹ Potrivit HG nr. 43/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor (M.Of.nr. 55/28.01.2020), precum și a legislației specifice

națională și îndeplinind rolul de autoritate de stat, de sinteză, coordonare, reglementare, monitorizare, inspecție și control în aceste domenii.

În ceea ce privește radioactivitatea și riscul radiologic, legislația specifică managementului situațiilor de urgență desemnează ca autoritate competentă în acest domeniu, respectiv Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare (CNCAN), care deține și rolul principal în managementul situațiilor de urgență de această natură, iar **MMAP**, prin ANPM, asigură o funcție de suport prin coordonarea monitorizării radioactivității mediului la nivel național, realizată de Laboratorul Național de Referință pentru Radioactivitate.

La **nivel național**, sistemul de gestionare a riscului de producere a dezastrelor ar trebui să reflecte, în măsură rezonabilă, și respectând principiile stabilite în cuprinsul Tratatelor UE, în mod deosebit principiul subsidiarității, această organizare conceptuală la nivel de politici, legislație și cadru instituțional, inclusiv prin integrarea în sistemul național de management al situațiilor de urgență a tuturor situațiilor cauzate de riscuri de producere a dezastrelor naturale produse fie de fenomene meteorologice extreme, de alte efecte ale schimbărilor climatice, precum și de către situații privind starea mediului, determinate de afectarea factorilor de mediu relevanți.

Ca primii pași în gestionarea situațiilor de urgență din sfera de activitate a MMAP îl constituie identificarea surselor de producere a unor evenimente care pot afecta viața și sănătatea oamenilor, biodiversitatea sau integritatea bunurilor materiale și culturale, cunoașterea situației existente în orice moment și determinarea cât mai precisă a tendințelor de evoluție, astfel încât efectele acestora să poată fi limitate și remediate cu ușurință.

Rolul **MMAP** în situații privind starea mediului, constă în primul rând în activități de prevenire realizate prin supravegherea permanentă a stării mediului, urmărirea fenomenelor care îl pot perturba și informarea/avertizarea populației și autorităților cu rol de intervenție pentru aplicarea din timp a măsurilor de prevenire a situațiilor de risc și limitarea efectelor acestora.

În ceea ce privește activitățile operative, **MMAP** participă cu rol de coordonare doar în situațiile în care se produc poluări ale apelor, în alte tipuri de situații de risc având funcții de sprijin, cu atribuții în principal privind monitorizarea factorilor de mediu și evoluția situației în urma măsurilor aplicate, până la restabilirea stării de normalitate.

MMAP participă de asemenea la analiza situației produse, identificarea cauzelor, evaluarea efectelor și stabilirea măsurilor de refacere/ reabilitare a mediului afectat.

Prezentul proiect are ca scop întărirea capacității administrative a MMAP în vederea eficientizării activităților de prevenire a producerii unor situații care pot afecta viața sau sănătatea oamenilor și a mediului, de monitorizare a situațiilor de risc la producerea și pe parcursul evoluției acestora și de îmbunătățire a procedurilor de evaluare a efectelor și de readucere a mediului la starea normală, fără a aborda problematica referitoare la evenimente cu efecte de poluare a apelor, pentru care MMAP dispune de structuri și reglementări bine definite.

Studiul de față reprezintă o primă etapă în realizarea proiectului și își propune realizarea unei radiografii la nivel de politici, legislație și cadru instituțional existent în România, urmărind să identifice oportunitățile de optimizare, coordonare și corelare urmărind trei direcții principale:

- *identificarea factorilor din domeniul protecției mediului care pot genera situații de risc de tipul fenomenelor meteorologice extreme sau a evenimentelor care pot determina degradări ale stării mediului și analiza reglementărilor existente din perspectiva îndeplinirii atribuțiilor MMAP privind prevenirea, informarea/ alertarea și asigurarea acțiunilor de sprijin în cadrul intervențiilor în situații de urgență.*
- *identificarea oportunităților de optimizare a cadrului instituțional existent, prin corelarea și coordonarea responsabilităților și rolurilor autorităților și instituțiilor implicate în gestionarea situațiilor de urgență sau care pot afecta starea mediului, atât la nivel central, cât și la nivel local;*

- *identificarea oportunităților de optimizare a fluxului informațional-decizional de răspuns și intervenție în cazul situațiilor de urgență și a situațiilor în care este afectată starea mediului în cadrul sistemului de management al situațiilor de urgență.*

1.2 METODOLOGIE

Metodologia utilizată în vederea realizării prezentului Raport constă în identificarea și, ulterior, prezentarea succintă a documentelor de referință și a reglementărilor relevante activității de gestionare a situațiilor de urgență generate de tipurile de riscuri specifice Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor (MMA), atât în cazul fenomenelor meteorologice periculoase, cât și a situațiilor privind starea mediului, cu particularizări asupra reglementărilor privind calitatea aerului, poluările accidentale și radioactivitatea mediului, atât la nivel european, cât și la nivel național.

Cu privire la identificarea documentelor legislative și de politici privind gestionarea situațiilor de urgență generate de tipurile de riscuri specifice MMA, abordarea a constat, atât în cazul identificării fondului activ la nivel internațional și european, cât și la nivel național, în identificarea cadrului general privind gestionarea situațiilor de urgență, particularizând apoi cu privire la gestionarea riscurilor produse de fenomene meteorologice periculoase.

Mutatis mutandis, însă de o manieră ușor diferită, s-a urmărit prezentarea și analiza succintă a legislației și politicilor existente la nivel european și, apoi, național, cu privire la riscurile cauzate de modificări ale stării mediului (calitatea aerului, poluări accidentale, radioactivitate). În cadrul secțiunilor din Raport dedicate acestor tipuri de situații privind starea mediului s-a avut în vedere faptul că gestionarea lor este guvernată de reglementări specifice care nu intră în mod direct sub incidența managementului situațiilor de urgență, așa cum este acesta reglementat în prezent în România²⁰.

Totodată, s-a urmărit prezentarea în oglindă, acolo unde a existat grad de comparabilitate, între abordările și mecanismele constituite la nivel european, și, respectiv, la nivel național, în vederea asigurării unei coerențe instituționale multidimensionale, plecând de la nivelul european, național și local, și invers.

Identificarea fondului activ al actelor legislative ori documentelor politice relevante pentru ambele tipuri de riscuri (fenomene meteorologice periculoase și situații privind starea mediului) s-a realizat prin consultarea informațiilor disponibile online – baze de date juridice europene ori naționale, a paginilor de internet corespunzătoare autorităților competente, atât la nivel european, cât și național, prin consultarea literaturii de specialitate etc. De asemenea, s-a optat pentru prezentarea unui compendiu care să cuprindă legislația națională / reglementările relevante pentru realizarea prezentului raport, prin consemnarea actelor normative relevante.

În ceea ce privește identificarea rolurilor și responsabilităților autorităților publice centrale și locale competente în domeniul care face obiectul studiului de față, metodologia a constat în identificarea acestora, selectarea responsabilităților și rolurilor specifice în situațiile de interes pentru proiect, așa cum au fost ele precizate în documentele normative identificate anterior, urmărindu-se în permanență scopul final al proiectului, și anume evaluarea și optimizarea fluxului de date și a fluxului informațional-decizional utilizate pentru gestionarea situațiilor de urgență generate de tipurile de riscuri specifice MMA atât cele produse de fenomene meteorologice periculoase, cât și a situațiilor care pot afecta starea mediului.

²⁰ În principal, cu referire la dispozițiile HG nr. 557/2016 privind managementul situațiilor de urgență

2 CADRUL LEGISLATIV ȘI DE POLITICI LA NIVEL ÎNTERNAȚIONAL ȘI EUROPEAN PRIVIND SITUAȚIILE DE URGENȚĂ ȘI SITUAȚIILE PRIVIND STAREA MEDIULUI

2.1 DOCUMENTE DE REFERINȚĂ, REGLEMENTĂRI LA NIVEL INTERNAȚIONAL ȘI EUROPEAN

Identificarea la nivel european a documentelor de referință/reglementări aplicabile în activitatea de gestionare a situațiilor de urgență generate de tipurile de risc specifice Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, respectiv, fenomenele meteorologice periculoase, precum și a situațiilor privind starea mediului, respectiv poluări accidentale, calitatea aerului și radioactivitate

Documentele de referință/reglementările europene aplicabile în activitatea de gestionare a situațiilor de urgență generate de tipurile de risc specifice Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, despre care se face vorbire în prezentul document sunt prezentate sintetic în tabelul următor:

Nr. Crt.	Reglementare (tip-nr/an)	Titlu detaliat	Link
LEGISLAȚIE internațională			
1.	Cadrul de la Sendai (UNDRR)	Cadrul de la Sendai privind Reducerea Riscurilor de Producere a Dezastrelor	https://www.undrr.org/publication/sendai-framework-disaster-risk-reduction-2015-2030
2.	CLRTAP – Geneva 1979 (UNECE)	Convenția privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi – cu cele 8 protocele (UE a adoptat 7 dintre ele, Ro a adoptat 4)	https://unece.org/protocols
3.	Protocolul Goteborg revizuit (UNECE – CLRTAP)	Protocolul CLRTAP pentru reducerea acidifierii, eutrofizării și nivelului de ozon troposferic – modificat 2012.	https://unece-modl.dotsoft.gr/environment-policyair/protocol-abate-acidification-eutrophication-and-ground-level-ozone
4.	Protocolul EMEP (European monitoring and evaluation programme) (UNECE-CLRTAP)	Protocolul pentru finanțarea pe termen lung a Programului de cooperare pentru supravegherea și evaluarea transportului pe distanțe lungi al poluanților din aer în Europa	https://www.emep.int/ https://unece-modl.dotsoft.gr/DAM/env/lrtap/full%20text/1984.EMEP.e.pdf
5.	Convenția de la Helsinki -1992 (UNECE)	Convenția privind efectele transfrontaliere ale accidentelor industriale	https://unece.org/environment-policy/industrial-accidents http://staging2.unece.org.net4all.ch/environmental-policy/conventions/industrial-accidents/about-us/envteiaabout/more.html
6.	Convenția Aarhus (UNECE) Protocolul PRTR	Convenția privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu, semnată la Aarhus la 25 iunie 1998	https://unece.org/environment-policy/public-participation/aarhus-convention/text

Nr. Crt.	Reglementare (tip-nr/an)	Titlu detaliat	Link
LEGISLAȚIE internațională			
		Protocolului privind Registrul poluanților emiși și transferați, adoptat la Kiev la 21 mai 2003 la	https://unece.org/environment-policy/public-participation/prtrs-protocol-text
7.	Convenția Espoo, (UNECE) Protocolul de la Kiev	Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier Protocolul privind evaluarea strategică de mediu	https://unece.org/environment-policy/environmental-assessment/text-convention https://unece.org/text-protocol
8.	Acordul de la Paris	Acord privind schimbările climatice	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:22016A1019(01)&from=RO și https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/the-paris-agreement
LEGISLAȚIE EUROPEANĂ			
Legislație și documente programatice cu caracter general			
1.	Decizia Nr. 1313/2013/UE	Decizia Nr. 1313/2013/UE privind mecanismul de protecție civilă al Uniunii Europene	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013D1313&qid=1621270536132&from=EN
2.	Pactul Verde European	Pactul Verde European	https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en
3.	Mediul european – Starea și perspectiva 2020	State and Outlook of the European Environment 2020	https://www.eea.europa.eu/soer/2020
4.	Plan de acțiune pentru poluare zero	Zero pollution action plan Towards zero pollution for air, water and soil.	https://ec.europa.eu/environment/strategy/zero-pollution-action-plan_ro
5.	Al 8-lea Program de acțiune pentru mediu	Programul UE de acțiune pentru mediu până în 2030 In curs de adoptare	https://ec.europa.eu/environment/strategy/environment-action-programme-2030_en
Legislație specifică – Fenomene meteorologice periculoase			
	Strategia Europeană	Strategia Europeană privind Adaptarea la Schimbările Climatice	https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/adaptation/what/docs/eu_strategy_2021.pdf
Legislație specifică - Situații privind starea mediului			
Calitatea aerului			
1.	Strategia tematică privind protecția atmosferei	Strategia tematică privind protecția atmosferei revizuită 2013	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/;ELX_SESSIONID=RRCpJ2dLQ9Q2mVqDdIWHI9DLp4Ln7Zd8

Nr. Crt.	Reglementare (tip-nr/an)	Titlu detaliat	Link
LEGIȘLAȚIE internațională			
	cu programele subsecvente	Programul Un aer curat pentru Europa revizuit prin O Europă care oferă protecție: Aer curat pentru toți	LkdpL15wdxxvkGkFpkZH%21405769600?uri=CELEX:52005DC0446 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52013DC0918 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?qid=1526552009832&uri=COM:2018:330:FIN
2.	DIRECTIVA 2008/50/CE	DIRECTIVA 2008/50/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:02008L0050-20150918&from=EN
3.	DIRECTIVA 2004/107/CE	DIRECTIVA 2004/107/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI privind arsenicul, cadmiul, mercurul, nichelul și hidrocarburile aromatice policiclice în aerul înconjurător	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:02004L0107-20150918&from=EN
4.	DIRECTIVA 2015/1480/UE	DIRECTIVA (UE) 2015/1480 A COMISIEI de modificare a mai multor anexe la Directivele 2004/107/CE și 2008/50/CE ale Parlamentului European și ale Comisiei prin care se stabilesc normele privind metodele de referință, validarea datelor și amplasarea punctelor de prelevare pentru evaluarea calității aerului înconjurător	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:32015L1480&from=EN
5.	DECIZIA DE PUNERE ÎN APLICARE 2011/850/UE	DECIZIA DE PUNERE ÎN APLICARE A COMISIEI de stabilire a normelor pentru Directivele 2004/107/CE și 2008/50/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului în ceea ce privește schimbul reciproc de informații și raportarea privind calitatea aerului înconjurător	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:32011D0850&from=en
Poluări accidentale			
1.	Directiva 2010/75/UE	Directiva 2010/75/UE privind emisiile industriale (IED)	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32010L0075&from=EN
2.	Directiva 2016/2284/(UE) (NEC) privind angajamentele de reducere a emisiilor naționale	DIRECTIVA 2016/2284/(UE) privind reducerea emisiilor naționale ale anumitor poluanți atmosferici, de modificare a Directivei 2003/35/CE și de abrogare a Directivei 2001/81/CE	https://www.eea.europa.eu/themes/air/air-pollution-sources-1/national-emission-ceilings

Nr. Crt.	Reglementare (tip-nr/an)	Titlu detaliat	Link
LEGISLAȚIE internațională			
3.	Directiva 2015/2193/UE	Directiva 2015/2193/UE cu privire la limitarea emisiilor în atmosferă a anumitor poluanți provenind de la instalații medii de ardere	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015L2193&from=EN
4.	DIRECTIVA 94/63/CE	DIRECTIVA 94/63/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 20 decembrie 1994 privind controlul emisiilor de compuși organici volatili (COV) rezultați din depozitarea carburanților și din distribuția acestora de la terminale la stațiile de distribuție a carburanților	TEXT consolidat: 31994L0063 — RO — 26.07.2019 (europa.eu)
5.	DIRECTIVA 2009/126/CE	DIRECTIVA 2009/126/CE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 21 octombrie 2009 privind etapa a II-a de recuperare a vaporilor de benzină în timpul alimentării autovehiculelor la stațiile de benzină	TEXT consolidat: 32009L0126 — RO — 26.07.2019 (europa.eu)
6.	Regulamentul 166/2006	Regulamentul 166/2006 cu privire la Registrul European al emisiilor și transferului de poluanți	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:02006R0166-20090807&from=EN
7.	Directiva 2012/18/UE	Directiva 2012/18/UE privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase	L_2012197RO.01000101.xml (europa.eu)
Radioactivitate			
1.	Directiva 2013/59/Euratom	Directiva 2013/59/Euratom a Consiliului din 5 decembrie 2013 de stabilire a normelor de securitate de bază privind protecția împotriva pericolelor prezentate de expunerea la radiațiile ionizante și de abrogare a Directivelor 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom și 2003/122/Euratom	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=OJ:L:2014:013:FULL&from=EN
2	Tratatul EURATOM	Tratatului de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=LEGISSUM:xy0024

2.1.1 Documente strategice, reglementări, normative cu caracter general

Pactul Verde European / European Green Deal, noua Strategie de creștere a Uniunii Europene pentru un viitor sustenabil²¹, postulează faptul că transformarea verde pe care o promovează reprezintă o oportunitate reală, în timp ce lipsa de acțiune vine cu costuri asociate uriașe. Prin Pactul Verde European, Uniunea Europeană și-a asumat, inclusiv la nivel global, responsabilitatea de a deveni neutră din punct de vedere climatic până în 2050, inclusiv prin întărirea capacităților de pregătire, dar și prin implementarea unor

²¹ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

acțiuni mult mai ambițioase, atât în ceea ce privește atenuarea schimbărilor climatice, dar și în ceea ce privește acțiunile de adaptare la schimbările climatice.

Problematika dezastrelor și a managementului acestora reprezintă o componentă esențială a politicii europene, dar și internaționale, de adaptare la efectele schimbărilor climatice, având în vedere potențialul multiplicator al acestora. Aceasta a fost și rămâne o necesitate și un subiect de continuă actualitate care presupune un efort conjugat și multidisciplinar, implicând resurse umane și materiale deosebite.

Crearea unei regiuni în care libertatea, securitatea și justiția sunt pe primul plan a devenit principalul obiectiv al Consiliului European o dată cu Summitul UE de la Tampere, din octombrie 1999. În acest sens au fost elaborate, sub sloganul „o Uniune Europeană deschisă și sigură”, programele strategice multianuale – Tampere (1999-2004), Haga (2005-2009) și Stockholm (2010-2014). Primele două programe aveau în vizor, printre altele, o abordare comună la nivelul UE în domeniul amenințărilor la adresa securității cetățenilor.

*Datorită faptului că amploarea, complexitatea, frecvența și impactul dezastrelor au crescut în ultimii ani într-un ritm dramatic, cu consecințe foarte grave, **programul Stockholm** abordează unitar dezastrele naturale și cele provocate de om, precum și atacurile teroriste, acoperind întreg ciclul managementului dezastrelor – prevenire, pregătire, răspuns și reabilitare.*

În cadrul programului Stockholm se specifică faptul că unul dintre viitoarele obiective ale UE trebuie să fie reducerea vulnerabilității la dezastre prin elaborarea unor strategii de prevenire, precum și prin îmbunătățirea continuă a pregătirii și răspunsului, ținând cont de responsabilitățile statelor membre.

În acest sens, în prezent se află în discuție proiectul de modificare a Mecanismului Comunitar de Protecție Civilă, prin care se urmărește, printre altele, obținerea unei viziuni de ansamblu asupra riscurilor și amenințărilor la care poate fi expusă UE în viitor și asigurarea unui grad de eficiență ridicat al Mecanismului.

Protejarea împotriva consecințelor dezastrelor, a oamenilor, a proprietății, mediului și patrimoniului cultural împotriva amenințărilor multiple constituie în mod neechivoc o responsabilitate națională. Cu toate acestea, din cauza faptului că deseori dezastrele nu cunosc granițe, la nivel european a fost dezvoltat un mecanism care să completeze, să sprijine și să coordoneze acțiunile concertate ale autorităților naționale, inclusiv prin promovarea cooperării transfrontaliere. Acest mecanism poartă denumirea de **Mecanismul European de Protecție Civilă** și se află în centrul cooperării europene în ceea ce privește protecția civilă împotriva amenințărilor de producere a dezastrelor naturale ori cauzate de oameni, înființat prin intermediul Deciziei nr. 1313/2013/UE²².

La nivel european, conceptul de "dezastru" a primit următoarea definiție: "dezastrul înseamnă orice situație care are sau poate avea efecte grave asupra persoanelor, asupra mediului, sau a bunurilor materiale, inclusiv asupra patrimoniului cultural"²³.

Legislația care stă la baza protecției civile la nivel european și care stabilește obligațiile atât pentru Comisia Europeană, cât și pentru Statele Membre, se întemeiază pe Decizia Nr. 1313/2013/UE²⁴ privind mecanismul de protecție civilă al Uniunii Europene, care "are drept scop consolidarea cooperării dintre Uniune și statele membre și facilitarea coordonării în domeniul protecției civile în vederea îmbunătățirii eficienței sistemelor de prevenire, pregătire și răspuns la dezastre naturale și provocate de om", conform Art. 1 alin. (1) al Deciziei.

²² Sursa: Raportul privind analiza cadrului legal, reglementativ și instituțional existent pentru domeniul analizei și evaluării riscurilor generatoare de situații de urgență din România, proiect cod Sipoca 30 – Evaluarea riscurilor la nivel național, București, 2018

²³ Conform Articolului 4 din Decizia nr. 1313/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 decembrie 2013 privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii, modificată ulterior prin Decizia nr. 2019/420

²⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013D1313&qid=1621270536132&from=EN> – Decizia nr. 1313/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 decembrie 2013 privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii, modificată ulterior prin Decizia nr. 2019/420, în mod deosebit Articolele 5 și 6.

Până în prezent, Mecanismul a fost accesat de peste 420 de ori pentru acordarea de asistență atât în cadrul granițelor UE, cât și în afara acestora.

Mecanismul urmărește și sprijină, totodată, coordonarea acțiunilor și activităților de pregătire și prevenire a producerii dezastrelor, a autorităților naționale, reprezentând totodată o platformă extrem de utilă în ceea ce privește schimbul de bune practici.

Procedura de activare a Mecanismului este extrem de clară, presupunând parcurgerea următorilor pași: în urma unei solicitări de acordare a asistenței prin intermediul Mecanismului, Centrul de Coordonare a Răspunsului de Urgență (*the Emergency Response Coordination Centre – ERCC*)²⁵ mobilizează, după caz, asistența și / sau expertiza necesare. Centrul monitorizează evenimentele pe toată suprafața globului 24/7 și asigură o intervenție de urgență rapidă, prin contact direct cu autoritățile naționale de protecție civilă. Echipe specializate și echipament, precum avioane de combatere a incendiilor forestiere, de căutare și salvare, precum și echipe medicale, pot fi mobilizate într-un timp extrem de scurt în interiorul și în afara Europei.

Hărțile satelitare de risc produse de către Serviciul Copernicus de Management de Urgență (*Copernicus Emergency Management Service*)²⁶ reprezintă unul dintre instrumentele extrem de utile în operațiunile de protecție civilă. Programul Copernicus asigură informație geospațială și în timp real ce poate fi utilizată în delimitarea zonelor afectate, precum și pentru planificarea operativă a operațiunilor de recuperare ca urmare a producerii dezastrelor.

Mecanismul European de Protecție Civilă poate fi solicitat de către orice stat din lume, dar și de către Națiunile Unite și agențiile sale, orice organizație internațională, precum și, adițional autorităților locale și / sau naționale din cadrul SM sau al Statelor Participante, de către orice agenție sau instituție europeană.

În 2020, Mecanismul a fost activat de mai mult de 100 de ori, inclusiv pentru: răspuns operativ în cadrul pandemiei de coronavirus, explozia ce a avut loc în Beirut / Liban, inundațiile din Ucraina, Niger și Sudan, cutremurul din Croația, precum și impactul ciclonului tropical din America Latină și Asia.

Evenimentele meteorologice extreme ori hazardurile cauzate de mâna omului, precum accidentele industriale, pot cauza un dezastru oricând și oriunde. O planificare corespunzătoare, monitorizare continuă și avertizare timpurie pot contribui la atenuarea consecințelor și a daunelor. Uneori pot contribui la preîntâmpinarea producerii consecințelor la scară mare sau chiar a crizelor. Cu ajutorul acestor sisteme de avertizare timpurie și informare, coordonate la nivel european, Statele Membre și-au dezvoltat propriile capacități și sisteme de intervenție și răspuns în caz de producere a unor situații de urgență, mult mai eficiente și solide.

Având în instrumentul european de avertizare timpurie a dezastrelor un omolog robust, sistemele naționale de intervenție în caz de urgență a Statelor Membre pot contribui la dezvoltarea și construirea unei societăți mai eficiente și reziliente în fața unor astfel de situații.

Un mecanism consolidat și eficient de intervenție în caz de urgență asigură statelor nu numai salvarea de vieți omenești și limitarea daunelor aduse mediului și bunurilor, cât mai ales, prin înțelegerea manifestării și frecvenței dezastrelor naturale, precum și a riscurilor, vulnerabilităților și a impactului potențial asociat asupra oamenilor și bunurilor, precum și asupra mediului, îmbunătățește în mod considerabil pregătirea pentru intervenție în caz de dezastru. În loc de a asigura doar componenta de răspuns / reacție la producerea dezastrelor, un astfel de mecanism asigură statelor și autorităților, locale, naționale ori chiar conectate într-un efort internațional, orientarea eforturilor lor către înțelegerea riscurilor și construirea pregătirii și alocării capacităților necesare pentru o acțiune timpurie și preventivă.

²⁵ https://ec.europa.eu/echo/what/civil-protection/emergency-response-coordination-centre-ercc_en

²⁶ <https://emergency.copernicus.eu/mapping/#zoom=2&lat=25.70114&lon=12.545&layers=0BT00>

În ceea ce privește cadrul de politici, Mecanismul European de Protecție Civilă pune în operă, la nivel legislativ, politic și instituțional, acordurile și angajamentele internaționale, precum: Cadrul de la Sendai privind Reducerea Riscurilor de Producere a Dezastrelor adoptat în 2015 (Sendai Framework for Disaster Risk Reduction / SFDRR), Acordul de la Paris (2015)²⁷, Agenda 2030²⁸, Noua Agendă Urbană²⁹, precum și angajamentele exprimate în cadrul "Grand Bargain"³⁰.

SFDRR susține "Reducerea substanțială a riscurilor de producere a dezastrelor în ceea ce privește viețile omenești, comunitățile și sănătatea umană, precum și în ceea ce privește dimensiunile economice, fizice, sociale, culturale și de mediu ale persoanelor, afacerilor, comunităților și statelor". SFDRR pleacă de la premisa că *Statul deține rolul principal în ceea ce privește reducerea producerii dezastrelor, dar responsabilitatea ar trebui împărțită cu alți factori interesați, ce includ autoritățile / guvernele locale, sectorul privat, precum și alte categorii.*

Înțelegerea completă și consistentă a riscurilor de producere a dezastrelor reprezintă primii pași esențiali în combaterea riscurilor și atenuarea consecințelor producerii eventualelor dezastre, stabilind astfel principiile pe baza cărora sunt dezvoltate politicile în domeniul managementului riscurilor. Acesta este motivul pentru care Comisia Europeană realizează periodic analize ale riscurilor de producere a dezastrelor – atât cele naturale, cât și cele produse de mâna omului. Astfel de analize au fost realizate în anii 2014³¹, 2017³² și 2020³³.

Prima analiză, realizată în anul **2014**, prezintă clasificarea riscurilor – naturale și create de mâna omului – după cum urmează:

- *Riscuri asociate dezastrelor naturale:* inundații, fenomene meteorologice severe, incendii de pădure și vegetație, cutremure, pandemii / epidemii, epidemii animale / epizootii;
- *Riscuri create de mâna omului ne-intenționate / din culpă:* accidente industriale, accidente nucleare / radiologice, accidente majore de transport, pierderi ale infrastructurii critice;
- *Riscuri create de mâna omului cu intenție* – atacurile cibernetice, atacurile teroriste;
- *Dezastrele produse de o pluralitate de riscuri:* riscuri naturale: "Natech risks" – accidente tehnologice implicând eliberarea de substanțe periculoase, incendiu, și explozii amplificate sau declanșate de dezastre naturale; Riscurile tehnologice și create de mâna omului;
- *Riscuri emergente de producere a dezastrelor:* (i) impactul schimbărilor climatice și degradarea ecosistemelor: dezastre naturale; implicații pentru infrastructură; migrația în contextul schimbărilor climatice; (ii) dezastrele produse de obiectele căzute din spațiu; (iii) rezistența anti-microbiană.

În anul **2017**, clasificarea tipurilor de riscuri suferă modificări semnificative, fiind diferențiate riscurile existente versus riscurile noi și emergente, după cum urmează:

²⁷ <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/the-paris-agreement> - Acordul de la Paris este un tratat internațional cu privire la schimbările climatice, adoptat în executarea Convenției-cadru a Națiunilor Unite privind Schimbările climatice, obligatoriu din punct de vedere juridic. A fost adoptat de 196 de Părți la COP21 din Paris, în 12 martie 2015, a intrat în vigoare în 4 noiembrie 2016 și, în prezent, numără 191 de Părți, care sunt, totodată, Părți și la Convenția-cadru a Națiunilor Unite privind Schimbările Climatice. Pe 21 ianuarie 2021, Guvernul Statelor Unite ale Americii a depus instrumentul de acceptare a Acordului, după ce în 9 noiembrie 2019 anunțase retragerea sa.

²⁸ <https://sdgs.un.org/2030agenda> - Transformând lumea noastră: Agenda 2030 pentru o Dezvoltare Durabilă – adoptată prin Rezoluție a Adunării Generale a ONU în data de 25 septembrie 2015, această Agendă reprezintă un plan de acțiune pentru oameni, planetă și prosperitate, după cum se declară în chiar Preambulul său.

²⁹ <https://habitat3.org/the-new-urban-agenda/> - Noua Agendă Urbană – a fost adoptată la Conferința Națiunilor Unite pentru Locuințe și Dezvoltare Durabilă Urbană (Habitat III), în Quito, Ecuador, în 20 octombrie 2016, fiind adoptată ulterior de către Adunarea Generală a ONU în data de 23 decembrie 2016.

³⁰ https://ec.europa.eu/echo/what/humanitarian-aid/disaster_preparedness_en - Grand Bargain reprezintă un acord la care au aderat cei mai mulți donori umanitari și organizații de ajutor la nivel global, în timpul Summit-ului Global Umanitar, din Mai 2016. Acordul are ca scop acoperirea deficitului financiar destinat ajutorului umanitar aflat în continuă creștere, precum și îmbunătățirea acordării ajutorului umanitar, prin a deveni mai eficient și eficient. Mai mult de 46% din proiectele umanitare ale UE au vizat activitățile de pregătire în vederea preîntâmpinării ori a răspunsului în caz de producere a dezastrelor.

³¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014SC0134&from=EN>

³² https://ec.europa.eu/echo/sites/default/files/swd_2017_176_overview_of_risks_2.pdf

³³ https://ec.europa.eu/echo/sites/default/files/overview_of_natural_and_man-made_disaster_risks_the_european_union_may_face.pdf

- *Riscurile de producere a dezastrelor, la nivel european*: inundații, evenimente meteorologice extreme, incendii de pădure, cutremure, pandemii, epizootii / boli ale plantelor și animalelor; accidente industriale; afectarea / distrugerea infrastructurii critice; accidentele nucleare / radiologice; terorism și infraționalitatea cibernetică;
- *Riscuri noi și emergente*: - influxul brusc al refugiaților și imigranților; migrația indusă de schimbările climatice și deteriorarea / afectarea mediului; dezastrele produse de obiectele căzute din spațiu; răspândirea (din nou) a amenințărilor infecțioase incluzând rezistența antimicrobială; pierderea de biodiversitate.

Cel mai recent document de referință în domeniu prezentat de către Comisia Europeană, în 2020 (și corectat în 2021) – "Analiză a riscurilor de dezastre naturale și produse de mâna omului cu care Uniunea Europeană se poate confrunta"³⁴, a fost construit pe o schimbare de paradigmă în ceea ce privește analiza riscurilor posibile la nivel european, evidențiind, pe de o parte, *inter alia*, lecțiile învățate din trecut, dezastrele recente care au avut loc în Europa, o evaluare a utilizării instrumentelor de solidaritate UE pentru asistență în caz de dezastre, bilanțul negativ al dezastrelor, precum și, pe de altă parte, factorii care favorizează sau amplifică producerea de dezastre, fiind analizate în mod expres următoarele categorii: *schimbările climatice, urbanizarea, degradarea mediului, schimbarea peisajului de securitate, dezvoltările tehnologice*.

*Studiul prezentat inițial în anul 2020 concluzionează că inundațiile, evenimentele meteorologice extreme, precum valurile de căldură, accidentele industriale și nucleare, precum și incendiile de vegetație rămân printre primele 5 riscuri de maximă preocupare pentru autoritățile naționale pe tot cuprinsul Uniunii Europene*³⁵.

În anul 2018 a fost realizat al treilea ciclu de raportare cu privire la analizele naționale de riscuri, așa cum este solicitat în cadrul politicilor de protecție civilă la nivel european. Analizele naționale de riscuri diferă în ceea ce privește tipurile de riscuri acoperite sau adoptarea unei abordări multi-hazard, ceea ce face dificilă o analiză comprehensivă la nivel european. Cu toate acestea, cele mai multe dintre analizele naționale au fost centrate pe analiza hazardurilor naturale, accidente tehnologice, ori alte tipuri de amenințări. Diferențele pot fi explicate prin arhitecturile instituționale diferite existente la nivel național, asociate cu o distribuție specifică a rolurilor și responsabilităților la nivel național, regional ori local.

Multe dintre rapoartele naționale au în centru acele dezastre naturale care au produs și cele mai multe daune, în vieți omenești, materiale ori de mediu, fiind analizat consistent impactul schimbărilor climatice asupra riscurilor existente ori emergente, având în vedere inclusiv Decizia adoptată în cadrul MEPC (Mecanismului European de Protecție Civilă) care a subliniat faptul că este de așteptat ca în viitor dezastrele să fie accentuate în termeni de evenimente extreme și complexe, ca rezultat al schimbărilor climatice. Astfel, impactul schimbărilor climatice, în mod deosebit ca urmare a ciclului de raportare din anul 2015, trebuie să fie mult mai bine evidențiat și analizat în cadrul rapoartelor naționale.

Prin urmare, rapoartele naționale înaintate în anul 2018, evidențiază, pentru 25 din 30 de rapoarte primite, *schimbările climatice ca reprezentând factor de multiplicare pentru riscuri. Cel mai adesea, procesul de schimbări climatice este menționat în conexiune directă cu riscurile de producere a evenimentelor meteorologice extreme*. Unele SM au analizat impacturile schimbărilor climatice asupra riscurilor de natură biologică ori create de om: specii alohtone invazive, accidente industriale, distrugerii ale infrastructurii critice, securitatea asigurării alimentelor, valori la scară largă a migrantilor sau refugiaților. Conform aceluiași set de rapoarte naționale, aproximativ jumătate și-au întemeiat analizele pe scenarii și proiecții extrase din modelele climatice, cu orientări către 2050 sau chiar 2100. *Cele mai multe dintre state au implicat și autoritățile naționale cu responsabilități în domeniul schimbărilor climatice în elaborarea acestei analize a riscurilor naționale, introducând referințe către scenariile construite pe riscurile climatice, precum și către strategiile naționale de adaptare la schimbările climatice*.

³⁴https://ec.europa.eu/echo/sites/default/files/overview_of_natural_and_man_made_disaster_risks_the_european_union_may_face.pdf

³⁵ Idem, figura 21, pg. 53

Ca urmare a rezultatelor și concluziilor rezultate în urma analizării raportărilor naționale, luând în considerare factorii multiplicatori de risc, precum schimbările climatice, interdependențele sistemice, precum și riscurile noi și emergente, la nivel european s-a ajuns la concluzia necesității îmbunătățirii pregătirii cu privire la evenimentele cu mare probabilitate de producere care sunt foarte greu de anticipat, dar care pot prezenta consecințe potențial catastrofice, precum dezastrelor.

Prin urmare, în anul 2019, Decizia nr. 1313/2013/UE privind Mecanismul European de Protecție Civilă a fost modificată, fiind promovată o modificare care solicită Statelor Membre să furnizeze informații cu privire la riscurile-cheie de producere a dezastrelor care pot avea impact transfrontalier, cu privire la riscurile cu foarte mică probabilitate de producere dar cu impact semnificativ, precum și cu privire la prevenirea cu prioritate și măsurile de pregătire pentru preîntâmpinarea și gestionarea acestor riscuri (Articolul 6 modificat).

Adițional Deciziei-cadru nr.1313/2013/UE privind Mecanismul European de Protecție Civilă, modificată prin Decizia 2019/420, în prezent este promovată o nouă propunere legislativă de modificare și completare a Deciziei 1313/2013/UE cu privire la Mecanismul European de Protecție Civilă³⁶, care, inter alia, promovează modificări specifice cu privire la promovarea consolidată a abordării pregătirii la nivel trans-sectorial și societal cu privire la gestionarea riscului de producere a dezastrelor la nivel transfrontalier, inclusiv prin stabilirea unei linii de pornire (scenariu de bază), precum și prin identificarea unor elemente de planificare la nivel european, luând în considerare modul în care schimbările climatice afectează riscurile de producere a dezastrelor.

Din perspectiva *cadrelor legislative* existent la nivel european cu privire la angajamentul Uniunii Europene de a încuraja cooperarea între statele membre pentru a spori eficacitatea sistemelor de prevenire a catastrofelor naturale sau provocate de om (punctul 149 al Tratatului de la Lisabona), noile propuneri legislative de modificare și completare a Deciziei 1313/2013/UE cu privire la Mecanismul European de Protecție Civilă³⁷, vizează creșterea consistenței cu alte politici europene, luând toate hazardurile în considerare, de la prevenirea dezastrului până la răspuns și recuperare .

La nivel global, conceptul de "dezastru" este prevăzut și detaliat de o paletă amplă de instrumente de politici și legislație relevante domeniului de prevenire și de management al riscului, fiind în mod deosebit conturat prin **Cadrul de la Sendai privind Reducerea Riscurilor de Producere a Dezastrelor** (Sendai Framework for Disaster Risk Reduction / SFDRR)³⁸, după cum urmează: "o întrerupere serioasă a funcționării unei comunități ori a unei societăți la orice scală datorită producerii unor evenimente dezastruoase și care se află în interacțiune cu condiții de expunere, vulnerabilitate și capacitate, conducând la una sau mai multe dintre următoarele situații: pierderi umane, materiale, economie și de mediu, precum și impactul asociat³⁹".

Deși Comisia Europeană nu este semnatară a Cadrului de la Sendai, a jucat un rol principal în negocierea acestui instrument internațional, sprijină Statele Membre semnatare, precum și statele terțe, îl susține prin politicile sale și se asigură că agenda proprie rămâne coerentă cu agenda globală.

Producerea dezastrului poate fi caracterizată printr-o serie de trăsături diferite, precum: poate fi localizat și imediat, însă de multe ori se desfășoară pe suprafețe întinse și se poate întinde pe perioade lungi de timp. Efectele pot pune la încercare sau chiar depăși capacitatea și capabilitățile unei comunități ori ale unei societăți naționale de a face față prin utilizarea propriilor resurse, prin urmare fiind necesară accesarea

³⁶ https://ec.europa.eu/echo/sites/default/files/com_2020_220_en_act_v13.pdf

³⁷ https://ec.europa.eu/echo/sites/default/files/com_2020_220_en_act_v13.pdf

³⁸ <https://www.undrr.org/publication/sendai-framework-disaster-risk-reduction-2015-2030> - Cadrul Sendai pentru Reducerea Producerii Riscului de Dezastrelor 2015 – 2030 identificată șapte ținte și patru priorități pentru acțiunea de prevenire a unui risc nou, precum și de reducere a unui risc existent, după cum urmează: (i) înțelegerea riscului de producere a dezastrului; (ii) consolidarea guvernantei de risc de producere a dezastrelor pentru gestionarea corespunzătoare a acestora; (iii) investiții în reducerea producerii dezastrelor în vederea creșterii rezilienței și (iv) consolidarea pregătirii pentru dezastre pentru un răspuns eficient, în aplicarea principiului "Build Back Better" în recuperare, reabilitare și reconstrucție. Cadrul de la Sendai a fost adoptat în cadrul celei de-a Treia Conferințe Globale a Națiunilor Unite privind Reducerea Producerii Riscurilor de Dezastre, în Sendai, Japonia, 18 martie 2015, fiind ulterior adoptat în cadrul Adunării Generale a Națiunilor Unite.

³⁹ Traducere neoficială - <https://www.undrr.org/terminology/disaster>

asistenței provenite din surse externe, ceea ce poate presupune fie jurisdicții și mecanisme de asistență aflate în vecinătate, fie accesarea acestor mecanisme de asistență dezvoltate la nivel național ori internațional.

Adaptarea la schimbările climatice și reducerea riscului de producere a dezastrelor (Disaster Risk Reduction - DRR) prezintă așadar o serie de obiective și beneficii comune. Cu toate acestea, până în prezent, schimbările climatice și reducerea riscului de producere a dezastrelor au fost în mare parte abordate conceptual distinct, pentru o serie de motive, însă această situație se va schimba, inclusiv la nivel global, nu numai european.

Impactul dezastrelor determinate sau facilitate de fenomenele meteorologice extreme sau schimbările climatice asupra economiei, sănătății umane și ecosistemelor, biodiversității, este amplificat de schimbările economico-sociale și de mediu (dezvoltarea demografică, utilizarea terenurilor, schimbările climatice). Eforturile de a reduce riscul de producere a dezastrelor și de adaptare la schimbările climatice au devenit o prioritate atât la nivel mondial, cât și european.

UE a promovat un cadru larg de politici și legislație privind reducerea riscului de producere a dezastrelor (DRR), precum și pentru adaptarea la schimbările climatice, după cum urmează a fi prezentat în secțiunile ce urmează.

2.1.2 Situații privind fenomene meteorologice periculoase

Cel mai recent document de politici europene relevant subiectului prezentului raport este reprezentat de **Strategia Europeană privind Adaptarea la Schimbările Climatice**⁴⁰ adoptată de Comisia Europeană în 24 februarie 2021; Strategia menționează, printre premisele pe care a fost construită, *creșterea continuă a frecvenței și severității extremelor climatice și meteorologice, fiind asociate inclusiv cu o creștere fără precedent în numărul și natura daunelor rezultate ca urmare a producerii acestor tipuri de dezastre, pe parcursul ultimele două decade.*

Conform aceleiași strategii, impactul schimbărilor climatice prezintă efecte din ce în ce mai întinse atât pe cuprinsul Uniunii Europene, cât și în afara granițelor acesteia, manifestându-se, spre exemplu, prin distribuția din ce în ce mai neuniformă a resurselor de apă, dar mai ales reducerea semnificativă a accesului la resursa de apă, afectând negativ activități economice diverse, precum agricultura, acvacultura, turismul, industria hidroenergetică, transportul acvatic pe ape interioare etc. Această situație afectează nu numai economia, dar și sănătatea și bunăstarea europenilor, care au fost expuși din ce în ce mai des valurilor de căldură, cauzând inclusiv pierderi de vieți omenești.

Strategia europeană privind adaptarea (2021) dedică o întreagă secțiune acțiunilor necesare reducerii riscurilor asociate schimbărilor climatice (**Secțiunea 2.3.2. – Reducerea riscurilor asociate schimbărilor climatice, pg. 14**), stabilind faptul că **acțiunile de adaptare la schimbările climatice necesită o dezvoltare sinergică cu un domeniu de acțiune mai larg al acțiunilor de prevenire și reducere a riscurilor de producere a dezastrelor (DRR)**, având în vedere că ambele domenii oferă o paletă de abordări complementare cu privire la gestionarea riscurilor climatice; scopul este comun: construirea unei societăți și a unor comunități reziliente. O coerență crescută în ceea ce privește dezvoltarea de practici, standarde, ghiduri, ținte, resurse și cunoștințe de specialitate poate fi obținută doar printr-o coordonare mai strânsă la nivel național, la nivel european – prin Mecanismul European de Protecție Civilă, dar și internațional – în contextul Cadrului de la Sendai privind Reducerea Riscurilor de Producere a Dezastrelor.

Plecând de la concluziile ultimului **raport** publicat de Comisia Europeană **privind riscurile de dezastre naturale sau produse de mâna omului (2020)**⁴¹, în aplicarea **Strategiei Europene privind adaptarea și în mod deosebit a acestui principiu de dezvoltare sinergică a celor două domenii conexe – prevenirea și reducerea**

⁴⁰ https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/adaptation/what/docs/eu_strategy_2021.pdf

⁴¹ https://ec.europa.eu/echo/sites/default/files/overview_of_natural_and_man-made_disaster_risks_the_european_union_may_face.pdf, așa cum a fost citat în Strategia Europeană pentru adaptare, 2021

riscurilor de producere a dezastrelor și adaptarea la schimbările climatice, Comisia Europeană va realiza o analiză comprehensivă cu privire la riscurile climatice, urmând să fie acordată o atenție deosebită, între altele, amenințărilor la adresa sănătății, vulnerabilității ecosistemelor și infrastructurii critice.

Mai mult, Comisia Europeană s-a angajat să continue integrarea considerațiilor climatice în tot ceea ce alcătuiește cadrul de politici și reglementări privind prevenirea și gestionarea riscurilor de producere a dezastrelor, dar și în cadrul altor sectoare.

Strategia urmărește patru obiective principale: să conducă către o adaptare mai inteligentă, mai flexibilă și sistemică, precum și să consolideze acțiunea internațională cu privire la adaptarea la schimbările climatice.

O adaptare mai inteligentă presupune ca acțiunile de adaptare să fie întemeiate pe date consolidate și pe instrumente de analiză a riscurilor care să fie disponibile tuturor – de la gospodării, afaceri situate în regiunile costiere, până la fermierii care își planifică culturile. În acest scop, strategia propune acțiuni care să împingă frontierele cunoașterii cu privire la adaptare, astfel încât să fie posibilă colectarea unor date mult mai însemnate cantitativ și calitativ cu privire la riscurile și daunele asociate schimbărilor climatice. Având în vedere că efectele schimbărilor climatice se fac deja simțite, atât societatea în întregime sa, comunitățile, mediul de afaceri, toate activitățile umane, dar și mediul natural, în egală măsură, trebuie să se adapteze într-un mod mult mai rapid și complet. În acest scop, Strategia propune soluții privind reducerea riscurilor asociate schimbărilor climatice:

- Investițiile într-o infrastructură rezilientă, rezistentă la schimbări climatice ce, din perspectiva calității aerului, asigură o amprentă de CO₂ redusă prin folosirea de materiale de construcții “verzi”, a soluțiilor de înverzire a acoperișurilor, pereților, reutilizarea sustenabilă a apei utilizate într-o clădire, etc.
- Acțiunile de adaptare la schimbările climatice trebuie să valorifice mai bine sinergiile cu activitățile mai ample privind dezastrele prevenirea și reducerea riscurilor. O mai bună coerență în ceea ce privește practici, standarde, orientări, obiective, resurse și cunoștințe ar putea fi realizate printr-o coordonare la nivel național, la nivelul UE (în cadrul mecanismului de protecție civilă al Uniunii) și la nivel internațional.

Atât adaptarea la schimbările climatice (ASC), cât și DRR, sunt în prezent integrate în proporții diferite în politici și strategii europene cheie, inclusiv acelea privind protecția infrastructurii critice, protecția mediului, instrumentele financiare ale Politicii de Coeziune și ale Fondurilor Structurale, agricultură, hrană și securitatea alimentației, precum și managementul costier integrat.

Strategia Europeană privind Adaptarea la Schimbările Climatice adoptată de Comisia Europeană în 24 februarie 2021, tratează aspecte ce țin și de impactul schimbărilor climatice din perspectiva fenomenelor meteorologice cu grad de risc ridicat.

Producerea unor fenomene meteorologice extreme prezintă risc semnificativ din perspectiva securității alimentare, accentuează inechitățile sociale deja existente și pune în pericol patrimoniul cultural. Pierderile economice rezultate ca urmare a producerii evenimentelor climatice extreme din ce în ce mai frecvente, se află pe o pantă ascendentă. La nivel european, aceste pierderi se reflectă într-o sumă de 12 miliarde Euro pe an, conform aceluiași document programatic. Dacă economia europeană ar fi expusă unei creșteri a temperaturii globale de 3°C peste nivelul preindustrial, pierderile ar fi în cuantum de 170 miliarde de Euro.

Importanța adaptării la schimbările climatice este recunoscută la nivel global, însă foarte multe rapoarte indică *absența pregătirii* în acest sens⁴². Evenimentele meteorologice extreme și impactul lor reprezintă o prezență aproape constantă în media, iar intensitatea și frecvența lor în continuă creștere datorită schimbărilor climatice ocupă pozițiile fruntașe ale agendei publice globale. Comisia Globală pentru Adaptare a subliniat că soluțiile de adaptare sunt de regulă așa-numitele “*fără regret / no regret*”, ceea ce înseamnă că sunt acele soluții care merită a fi implementate indiferent de acțiunea climatică (scenariul climatic) aleasă

⁴² Adaptation Gap Report 2020, Rapoartele Comisiei Globale pentru Adaptare – Adapt Now și State and trends in adaptation 2020, așa cum sunt citate în Strategia Europeană pentru adaptare, 2021

(ales). Aceasta este datorită beneficiilor multiple, în mod deosebit având în vedere soluțiile bazate pe natură (*"nature based solutions"*) și prevenirea riscurilor de producere a dezastrelor, precum și "triplul dividend" al adaptării: evitarea în viitor a pierderilor de vieți omenești, materiale și naturale; generarea de beneficii economice prin reducerea riscurilor, creșterea productivității și stimularea inovării; precum și beneficiile sociale, de mediu și culturale.

Strategia europeană privind adaptarea (2021) dedică o întreagă secțiune acțiunilor necesare reducerii riscurilor asociate schimbărilor climatice în cadrul căreia propune o serie de soluții pentru reducerea riscurilor asociate:

- Consolidarea orientărilor privind reziliența la schimbările climatice și promovarea utilizării lor în Europa și în străinătate (reziliență la situațiile de risc generate de fenomene meteorologice, din perspectiva adaptării lucrurilor de infrastructură majoră, critică pentru a face față acestor tipuri de evenimente, menținerea calității vieții în ciuda unor valuri de căldură extremă, inundații majore, ploi masive, etc, din perspectiva modului de răspuns în cazul declanșării unor astfel de evenimente meteo periculoase, etc)
- Dezvoltarea unei metodologii unitare de evaluare a riscurilor climatice la nivelul UE
- Consolidarea modului de pregătire și răspuns la nivelul UE la amenințările legate de sănătate generate de schimbările climatice, etc.

Refeoritor la intervenția în caz de dezastre (Disaster Risk Reduction) în cazul fenomenelor meteorologice periculoase, din perspectiva **reducerii riscului de producere a dezastrelor (DRR)**, Mecanismul European de Protecție Civilă⁴³ (*EU Civil Protection Mechanism*), înființat în 2001, urmărește consolidarea cooperării dintre Statele Membre și alte 6 State Participante⁴⁴ în vederea asigurării protecției civililor, precum și a îmbunătățirii prevenției, pregătirii și răspunsului statelor în caz de dezastre. Atunci când o situație de urgență depășește capacitățile unui stat european sau din afara Europei, poate solicita asistență prin intermediul acestui Mecanism. Dinamica desfășurării unui dezastru poate fi caracterizată prin ubicuitate – în sensul depășirii unor granițe administrative ori fizice, poate afecta unul sau mai multe state simultan, ori la secvențe de timp extrem de rapide, fără o avertizare corespunzătoare. Doar în cadrul unui mecanism european de răspuns bine coordonat, autoritățile naționale depășite de situație pot adopta măsuri bine informate, contribuind la limitarea semnificativă a consecințelor producerii dezastrului pe teritoriul propriu, având acces totodată la o bază de capacități adițională celei naționale, evitând astfel duplicarea ori risipirea efortului, și asigurându-se că asistența este acordată atunci când este nevoie de ea.

La nivel global, european și național, există o tendință emergentă de a consolida coerența între adaptarea la schimbările climatice (ASC) și reducerea riscului de producere a dezastrelor (DRR) prin luarea în considerare a obiectivelor lor comune, dar și a diferențelor, după cum am prezentat deja anterior.

O coordonare de succes la nivelul cunoștințelor, politicilor și măsurilor specifice ASC și DRR asigură atât reducerea duplicării eforturilor și a lipsei de coordonare pe diferitele paliere decizionale de guvernare, contribuind totodată la creșterea pregătirii și a unui răspuns coordonat și eficient în cazul producerii de dezastre, precum și la atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă.

Cel mai recent Raport cu privire la starea mediului, prezentat la nivel european este "Mediul european – Starea și perspectiva 2020" (*State and Outlook of the European Environment 2020*)⁴⁵, fiind cel de-al 6-lea raport SOER publicat de Agenția Europeană de Mediu (AEM). Ediția din 2020 identifică decalaje grave între starea mediului și țintele pe termen scurt și lung stabilite în politicile existente ale Uniunii Europene, venind într-un moment crucial, în care mediul, dar și Uniunea Europeană în ansamblul său, se confruntă cu provocări imperioase în domeniul sustenabilității, ce necesită soluții urgente de natură sistemică. Așteptările

⁴³ https://ec.europa.eu/echo/what/civil-protection/mechanism_en - Construirea unui viitor rezilient la schimbările climatice – O nouă strategie a UE privind adaptarea la schimbările climatice, prezentată de Comisia Europeană la 24 februarie 2021

⁴⁴ Mecanismul European de Protecție Civilă cuprinde 33 de state: 27 State Membre ale UE și 6 State Participante (Norvegia, Islanda, Muntenegru, Macedonia de Nord, Serbia și Turcia). Cu începere din 2021, legislația europeană nu mai este aplicabilă Regatului Unit al Marii Britanii (UK)

⁴⁵ <https://www.eea.europa.eu/soer/2020>, publicat în 4 decembrie 2019.

cetățenilor de a trăi într-un mediu sănătos trebuie duse la îndeplinire, iar aceasta trebuie să se reflecte în mod real prin implementarea politicilor de mediu atât la nivel european, cât și național.

Mesajul privind necesitatea urgenței acțiunilor privind nu doar către orizontul 2030, ci în special către orizontul 2050 sau chiar 2100, vine dintr-o serie lungă de rapoarte științifice globale extrem de importante, precum IPCC, IPBES, IRP și UNEP⁴⁶, care concluzionează similar – și anume că acțiunile implementate până acum nu sunt suficiente pentru atingerea țintelor și obiectivelor de sustenabilitate propuse, că tendințele și traiectoriile către care se îndreaptă acțiunile naționale, europene și globale sunt interdependente și interconectate, fiind fundamental legate de principalele sisteme de producție și consum.

Concluziile principale ale acestui Raport evidențiază faptul că Europa nu își va atinge obiectivele stabilite pentru 2030 dacă nu sunt luate acțiuni urgente și determinate, în următorii 10 ani, cu privire la rata alarmantă de pierdere a biodiversității, impactul în creștere al schimbărilor climatice, precum și cu privire la supraconsumarea resurselor naturale. De asemenea, Raportul statuează faptul că Europa se confruntă în prezent cu provocări de mediu la o scară și urgență lipsite de precedent.

Cu toate acestea, a fost înregistrat progres în anumite domenii reglementate la nivel european, însă acestea sunt nesemnificative comparativ cu îndeplinirea obiectivelor de mediu pe termen lung.

2.1.3 Situații privind starea mediului

2.1.3.1 Calitatea aerului

Poluarea atmosferică afectează sănătatea populației, mediul și economia. Poluanții atmosferici provin din surse diferite. Pentru a îmbunătăți calitatea aerului, statele membre UNECE au colaborat în vederea reducerii poluării atmosferice în regiune, adoptând Convenția privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi și 8 protocoale succesive. Convenția oferă acces la date privind emisii, măsurători și date de modelare⁴⁷, precum și alte informații privind efectele poluării atmosferice asupra ecosistemelor, sănătății populației umane, a culturilor și a altor bunuri materiale.

Atunci când oamenii de știință au început investigarea cauzelor "ploii acide" din 1960 care determina distrugerea pădurilor, scăderea populației piscicole în lacuri și expunerea la riscuri a tuturor ecosistemelor din emisfera nordică, au constatat faptul că poluanții atmosferici, parte dintre ei fiind emiși la mii de kilometri depărtare, erau principalii responsabili. În acest context, 32 de state din regiunea pan-europeană au decis să coopereze în vederea reducerii poluării atmosferice. Astfel, în 1979, sub egida UNECE, au semnat Convenția privind Poluarea Transfrontalieră pe Distanțe Mari, punând astfel bazele unui prim tratat internațional din domeniul poluării atmosferice și a calității aerului, cu aplicabilitate largă la nivel regional european. Convenția a intrat în vigoare în 1983, stabilind principiile generale ale cooperării internaționale privind reducerea poluării atmosferice, precum și cadrul instituțional general. Până în prezent, lista de poluanți atmosferici care fac obiectul Convenției și a Protocoalelor sale a evoluat gradual, incluzând poluanții organici persistenți, ozonul de la nivelul solului, metale grele și emisiile de particule în suspensie.

Convenția a contribuit în mod semnificativ la dezvoltarea legislației europene în domeniul calității aerului, dar și din domenii conexe, precum reglementările orizontale, cu atât mai mult cu cât Uniunea Europeană s-a aflat printre semnatarii originali ai Convenției (14 noiembrie 1979). Tot în 14 noiembrie 1979, a semnat

⁴⁶ Rapoartele cu privire la creșterea temperaturii cu 1,5 °C la nivel global, schimbările climatice și solul elaborate de Grupul interguvernamental privind schimbările climatice (Intergovernmental Panel on Climate Change – IPCC); Raportul de evaluare globală a biodiversității și a serviciilor ecosistemice, elaborat de Platforma interguvernamentală științifico-politică privind biodiversitatea și serviciile ecosistemice (IPBES); Raportul privind perspectivele resurselor globale elaborat de Grupul internațional privind resursele (International Resource Panel – IRP); Raportul nr. 6 privind perspectivele mediului global, publicat de Programul Organizației Națiunilor Unite pentru Mediu (UN Environment Global Environment Outlook 6), așa cum au fost citate de Raportul este "Mediul european – Starea și perspectiva 2020" (State and Outlook of the European Environment 2020), Rezumat, pg. 3

⁴⁷ Prin intermediul EMEP – European Monitoring and Evaluation Programme

Convenția și România, Convenția intrând în vigoare la 27 februarie 1991. De la semnarea sa cu peste 40 de ani în urmă, CLRTAP s-a dezvoltat într-un cadru instituțional regional eficient în ceea ce privește controlul și reducerea afectării sănătății umane și a mediului cauzate prin poluarea atmosferică transfrontalieră. Rezultatele obținute până în prezent sunt remarcabile, astfel încât s-a reușit decuplarea emisiilor de poluanți atmosferici și creșterea economică. Emisiile unor anumiți poluanți atmosferici au fost reduse de la 40 la 80%⁴⁸. Solurile pădurilor și lacurile și-au revenit în urma fenomenelor de acidificare observate în anii 1960, iar 600.000 de decese premature au fost evitate în fiecare an.

În prezent, Convenția are 51 de Părți și 8 protocoale⁴⁹ ce stabilesc angajamente și ținte de reducere a emisiilor de poluanți atmosferici, după cum urmează: Protocolul din 1999 de reducere a acidificării, eutroficerii și ozonului la nivelul solului, amendat în 2012 (atât Uniunea Europeană, cât și România au ratificat acest Protocol, inclusiv în varianta amendată); Protocolul din 1998 privind poluanții organici persistenti (POPs), amendat în 2009 (atât Uniunea Europeană, cât și România au ratificat acest Protocol, inclusiv în varianta amendată); Protocolul din 1998 privind metalele grele și versiunea amendată din 2012 (atât Uniunea Europeană, cât și România au ratificat acest Protocol, inclusiv în varianta amendată); Protocolul din 1994 privind continuarea reducerii emisiilor de sulf (ratificat de Uniunea Europeană, nu și de România); Protocolul din 1991 privind controlul emisiilor de compuși organici volatili și fluxurile transfrontalieră (semnat de Uniunea Europeană); Protocolul din 1988 privind controlul emisiilor de oxizi de azot și fluxurile lor transfrontaliere (ratificat de Uniunea Europeană); Protocolul din 1985 privind reducerea emisiilor de sulf și fluxurile lor transfrontaliere cu cel puțin 30% (nu a fost semnat ori ratificat nici de către Uniunea Europeană, nici de către România, ci de state membre ale UE); Protocolul din 1984 privind finanțarea pe termen lung a Programului de cooperare pentru monitorizare și evaluare a transmiterii transfrontaliere a poluanților atmosferici în Europa (EMEP) (ratificat atât de Uniunea Europeană, cât și de România).

De menționat este faptul că această Convenție și Protocoalele sale (UE fiind parte la 7 dintre cele 8 Protocoale) au stat la baza dezvoltării ulterioare a legislației și politicilor europene în domeniu, spre exemplu Protocolul de la Gothenburg agreat în noiembrie 1999 a format baza primei Directive privind plafoanele naționale de emisii 2001/81/CE. Protocolul a fost revizuit în 2012 și, implicit, UE a transpus aceste modificări în noua Directivă privind Reducerile Naționale de Emisii (Directiva 2016/2284/UE).

Poluanții atmosferici sunt generați în urma desfășurării unei palete largi de activități economice, dar și din surse naturale. Calitatea aerului poate fi afectată pe distanțe lungi față de sursă, în timp ce efectele la sursă depind și ele de condițiile locale. Poluarea aerului constituie cel mai mare risc de mediu la adresa sănătății umane, conform Raportului privind starea mediului⁵⁰, publicat în anul 2019. Pentru a combate aceasta, UE a stabilit obiective concrete de atingere a unui nivel de calitate a aerului care să nu prezinte impact negativ semnificativ și nici riscuri asupra sănătății populației umane și a mediului.

La nivel european, monitorizarea calității aerului, realizată în principal prin măsurări în puncte fixe cu ajutorul stațiilor de măsurare, este extinsă prin folosirea de tehnici de modelare, utilizarea informațiilor furnizate de măsurări satelitare (de ex prin programul Copernicus), sau a datelor furnizate de echipamente de monitorizare deținute de companii sau persoane private. Comisia Europeană încurajează obținerea informațiilor privind calitatea aerului pe diferite căi, dar pentru a fi luate în considerare în elaborarea analizelor și rapoartelor ele trebuie să corespundă criteriilor de calitate prevăzute de documentele normative menționate mai sus (inclusiv cerințele QA/QC de transparență, consecvență, comparabilitate, integralitate și acuratețe) .

Principalele instrumente legislative privind calitatea aerului existente la nivel european includ:

- Directiva 2008/50/CE privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa⁵¹, directivă ce a integrat majoritatea legislației preexistente într-un singur act legislativ (cu excepția celei de-a patra directive-fiice), fără a aduce nicio modificare a obiectivelor existente privind calitatea aerului dar stabilind

⁴⁸ <https://unece.org/40-years-clean-air>

⁴⁹ <https://unece.org/protocols>

⁵⁰ SOER 2020, Capitolul nr. 8 – Poluarea aerului, Secțiunea de mesaje principale

⁵¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1486474738782&uri=CELEX:02008L0050-20150918>

noi obiective privind calitatea aerului pentru PM2.5 (particule fine⁵²), inclusiv cu privire la valoarea limită și la obiectivele legate de expunere;

- Directiva 2004/107/CE⁵³ privind arsenicul, cadmiul, mercurul, nichelul și hidrocarburile aromatice policiclice din aerul înconjurător (Directiva-fiică a patra);
- Directiva 2015/1480/CE⁵⁴ de modificare a mai multor anexe la Directivele 2004/107/CE și 2008/50/CE de stabilire a normelor privind metodele de referință, validarea datelor și localizarea punctelor de prelevare pentru evaluarea calității aerului;
- Decizia de punere în aplicare a Comisiei 2011/850/UE⁵⁵ de stabilire a normelor pentru Directivele 2004/107/CE și 2008/50/CE în ceea ce privește schimbul reciproc de informații și raportarea privind calitatea aerului înconjurător;

Împreună cu Directiva 2004/107/CE privind arsenicul, cadmiul, mercurul, nichelul și hidrocarburile policiclice aromatice din aerul înconjurător (Directiva a patra fiică), Directiva 2008/50/CE privind calitatea aerului înconjurător oferă cadrul actual privind controlul concentrațiilor de poluanți atmosferici la nivel european. Printre principiile care stau la baza legislației europene privind calitatea aerului se numără și cel potrivit căruia statele membre delimitează pe teritoriul național zone și aglomerări, în cuprinsul cărora efectuează evaluări ale concentrațiilor de poluanți din aer utilizând măsurători, tehnici de modelare sau alte metode obiective. Datele privind calitatea aerului obținute sunt aduse la cunoștință populației și sunt raportate Comisiei Europene. Pentru situațiile în care sunt depășite valorile limită sau valorile țintă, statele membre trebuie să pregătească planuri sau programe privind calitatea aerului.

Directivele stabilesc limite sau ținte ale concentrațiilor de poluanți în aerul înconjurător care nu trebuie depășite și care asigură prevenirea și reducerea efectelor poluanților din aer asupra sănătății populației și mediului.

Depășirea valorilor limită/ valorilor țintă/ indicatorilor de expunere/ nivelurilor critice prevăzuți de directive obligă statele membre să elaboreze pentru zonele respective planuri de calitate a aerului (art. 23) Planurile de calitate a aerului (planuri de menținere a calității aerului, planurile de acțiune pe termen scurt și planurile de calitate a aerului) cuprind măsuri pentru respectarea valorilor-limită sau ale valorilor-țintă.

Pentru anumiți poluanți (SO₂, NO₂, O₃), directiva 2008/50/EC stabilește praguri de alertă și praguri de informare (pentru O₃), definite ca:

- "pragul de alertă" ("un nivel dincolo de care există un risc pentru sănătatea populației în general, la o expunere de scurtă durată și la atingerea căruia statele membre trebuie să ia imediat măsuri"), respectiv
- "prag de informare" ("un nivel dincolo de care o expunere de scurtă durată prezintă un risc pentru sănătatea unor categorii ale populației cu o sensibilitate deosebită și la atingerea căruia sunt necesare informații imediate și adecvate") – Articolul 2, punctele 10 și 11;

Articolul 19 stabilește măsurile necesare în cazul în care sunt depășite pragurile de informare sau de alertă, autoritățile statelor membre fiind obligate ca în oricare din situațiile în care pragul de informare sau oricare dintre pragurile de alertă au fost depășite, să informeze imediat publicul prin intermediul mass-media sau al internetului, fiind totodată instituită și obligația informării Comisiei cu privire la nivelurile înregistrate și durata perioadelor pe parcursul cărora au fost depășite pragurile de alertă sau de informare;

Pentru situațiile în care există riscul ca nivelurile poluanților să depășească unul sau mai multe dintre pragurile de alertă precizate în cuprinsul Directivei (Anexa XII), autoritățile competente ale SM au obligația de a întocmi planuri de acțiune care conțin măsuri ce trebuie luate pe termen scurt pentru a reduce riscul sau durata expunerii la concentrații mari de poluanți în aer. Planuri de acțiune cu măsuri pe termen scurt pot fi implementate în situații în care, prin depășirea valorilor limită/ valorilor țintă există riscul de a fi afectată sănătatea populației sau mediul. (Articolului 24 din Directivă,);

⁵² Directive 2008/50/EC – preambul pct. 11, Art. 5, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX%3A32008L0050>

⁵³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1486475021303&uri=CELEX:02004L0107-20150918>

⁵⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32015L1480>

⁵⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011D0850&from=en>

Dintre măsurile ce pot fi incluse în planurile de acțiune pe termen scurt, pot fi menționate măsurile eficiente de control și chiar suspendare a activităților care contribuie la depășirea pragului de alertă, fiind vizate activități precum: circulația autovehiculelor, lucrările de construcție, activități industriale, încălzirea locuințelor. Aceste planuri de acțiune pe termen scurt trebuie puse la dispoziția publicului și a organizațiilor interesate, cum ar fi organizațiile de protecție a mediului, cele de protecție a consumatorilor, organizațiile care reprezintă interesele unor grupuri sensibile ale populației, organisme relevante din domeniul sănătății publice și federațiilor industriale relevante;

Directivele privind Calitatea Aerului⁵⁶ s-au dovedit a fi foarte eficiente prin crearea la nivel european a unei rețele puternice de monitorizare (European Monitoring Network) ce conține aproape 4000 de stații de monitorizare, aflate în administrarea autorităților naționale competente ale Statelor Membre, care transmit anual date Agenției Europene de Mediu. Aceste stații măsoară concentrațiile de poluanți atmosferici prin aplicarea unui set comun de reguli, metodologii și proceduri de asigurare a calității. Statele raportează în mod oficial concentrațiile poluanților atmosferici către AEM în vederea îndeplinirii obligațiilor stabilite în cuprinsul Deciziei de raportare. În primul rând, aceste măsurători sunt valori validate, raportate anual și utilizate de către Comisia Europeană pentru a verifica respectarea conformității cu standardele și pentru a asigura consolidarea implementării măsurilor necesare pentru îmbunătățirea calității aerului. Curtea Europeană de Audit a recomandat devansarea termenului de raportare a datelor de calitate a aerului din 30 septembrie a anului următor către 30 iunie, pentru a asigura informarea completă și în timp operativ a autorităților, cetățenilor și factorilor interesați. Mai mult, în cadrul unui program gestionat de AEM (UTD AQ) autoritățile competente ale Statelor Membre raportează date actualizate în fiecare oră, pentru a se asigura că își informează cetățenii în timp util cu privire la situația calității aerului și a respectării standardelor, urmărind respectarea acestei obligații aproape "în timp real". La nivel european, această situație poate fi verificată și consultată prin intermediul diferitelor instrumente dezvoltate la nivel european, precum hărțile interactive cu privire la transmiterea datelor în timp aproape real (raportarea UTD)⁵⁷ și indexul de calitate a aerului⁵⁸.

Dacă a fost înregistrat progres în ceea ce privește reducerea emisiilor de dioxid de sulf, plumb, oxizi de azot, monoxid de carbon și benzen, în ciuda eforturilor depuse, calitatea aerului la nivel european rămâne încă la un nivel redus. Prin urmare, Comisia Europeană a adoptat în 2013 Pachetul de Politici pentru un Aer Curat⁵⁹, incluzând un Program pentru Aer Curat cu ținte pentru 2020 și 2030. Totodată, în 2018, Comisia a adoptat Comunicarea "O Europă care protejează: Aer curat pentru toți"⁶⁰. Însă cea mai recentă abordare la nivel de politici la nivel european este reprezentată de atingerea obiectivului strategic "Poluare zero pentru aer, apă și sol până în 2050"⁶¹, adoptată de către Comisia Europeană în cadrul Pactului Ecologic European în 12 mai 2021. Pentru atingerea obiectivului strategic de poluare zero până în 2050 pentru aer, apă și sol la nivel european, este necesară reducerea poluării până la niveluri care să nu mai afecteze negativ sănătatea și ecosistemele naturale, care să respecte limitele naturale ale planetei⁶², fiind inclusiv stabilite ține pentru 2030, după cum urmează: îmbunătățirea calității aerului pentru reducerea numărului de decese premature cauzate de poluarea atmosferică cu 55%; reducerea cu 25% a numărului ecosistemelor UE a căror biodiversitate este afectată de poluarea atmosferică.

Ca urmare a aplicării prevederilor legislative existente, pentru perioada 2000- 2017 au fost înregistrate scăderi semnificative ale poluanților atmosferici la nivel european, însă în etape și cu frecvențe diferite în ceea ce privește Statele Membre. Astfel, pentru oxizii de sulf rezultați din producerea și distribuția de energie, emisiile au înregistrat scăderi de 77% pentru perioada menționată, în timp ce pentru emisiile de amoniac rezultate din agricultură scăderile au fost mult mai puțin pronunțate, cu aproximativ 3% pentru perioada 2013-2017. Reducerile sunt și mai puțin semnificative în ceea ce privește emisiile de particule în suspensie (PM), poluantul care prezintă, totodată, și cel mai important risc pentru sănătatea umană.

⁵⁶ https://ec.europa.eu/environment/air/quality/existing_leg.htm

⁵⁷ <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/explore-interactive-maps/up-to-date-air-quality-data>

⁵⁸ <https://www.eea.europa.eu/themes/air/air-quality-index/index>

⁵⁹ https://ec.europa.eu/environment/air/clean_air/index.htm

⁶⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?qid=1526552009832&uri=COM:2018:330:FIN>

⁶¹ https://ec.europa.eu/environment/strategy/zero-pollution-action-plan_en

⁶² https://en.wikipedia.org/wiki/Planetary_boundaries

Reducerile înregistrate la nivelul emisiilor de poluanți atmosferici au condus la îmbunătățirea generală a calității aerului la nivel european, existând însă și depășiri ale valorilor limită și ale standardelor de calitate a aerului, precum în cazul particulelor în suspensie, oxizi de azot etc.

Pentru a continua îmbunătățirea calității aerului, sunt necesare măsuri suplimentare și determinate cu privire la reducerea emisiilor, în mod deosebit în sectoare precum agricultura, transporturile și încălzirea locuințelor.

Conform Raportului SOER 2020, cei mai mulți poluanți atmosferici provin din activități umane precum transport, agricultură, producerea și distribuția de energie, industrie sau gestionarea deșeurilor (Capitolele 7, 9, 12 și 13). Poluarea aerului afectează atât sănătatea umană, cât și vegetația, precum și ecosistemele, în mod deosebit prin prezența PM (particule în suspensie), dioxid de azot (NO₂) și ozon (O₃) aflat la nivelul solului.

În cadrul Pactului Verde European, document programatic, în care a fost afirmat obiectivul ambițios al Comisiei Europene pentru Uniunea Europeană de a deveni neutră din punct de vedere climatic până în 2050, a fost adoptat, în cadrul liniei de acțiune 2.1.8. un obiectiv de "poluare zero pentru un mediu lipsit de toxicitate"⁶³, Comisia declară că va continua să integreze lecțiile învățate și informațiile rezultate în urma analizării legislației privind calitatea aerului, în vigoare, urmând să propună consolidarea prevederilor cu privire la monitorizare, modelare și realizare a planurilor de calitate a aerului, pentru a asigura un aer mai curat. Comisia va revizui, astfel, standardele privind calitatea aerului, pentru a asigura alinierea acestora cu recomandările Organizației Mondiale a Sănătății – Orientările privind calitatea aerului ale OMS (în prezent în revizuire)⁶⁴.

Astfel, UE și-a propus revizuirea Directivei privind calitatea aerului înconjurător, pentru a integra recomandările Organizației Mondiale a Sănătății. Totodată, UE și-a propus să continue consolidarea legislației EU privind calitatea aerului pentru a evita, preveni sau reduce efectele nocive ale poluării aerului asupra sănătății umane și asupra mediului, în conformitate cu ambiția Pactului Verde European privind poluarea zero.

De asemenea, UE și-a propus să realizeze un studiu privind o analiză a perspectivelor privind situația poluării aerului în UE până în 2030 și ulterior. Acest studiu va actualiza analizele precedente privind calitatea aerului curat publicate în 2018, în special prin includerea măsurilor propuse de statele membre în programele lor naționale de control al poluării atmosferice și prin luarea în considerare a nivelului crescut de ambiție pentru combaterea schimbărilor climatice.

Un alt principiu prezent în legislația europeană în domeniu este cel privind informarea continuă a publicului cu privire la calitatea aerului.

- Articolul 26 din Directivă stabilește obligații foarte clare pentru autoritățile competente ale Statelor Membre, care trebuie să se asigure că atât publicul, cât și organizațiile interesate, precum organizațiile de protecție a mediului, cele de protecție a consumatorului, organizațiile care reprezintă interesele unor grupuri sensibile ale populației, celelalte organisme relevante din domeniul sănătății și federațiile industriale relevante sunt informate *în mod adecvat și în timp util* cel puțin cu privire la următoarele aspecte:
 - o Calitatea aerului înconjurător, cu respectarea condițiilor dispuse în cuprinsul Anexei XVI din Directivă;
 - o Eventuale decizii de prorogare cu privire la respectarea termenelor de atingere a valorilor-limită;
 - o Eventuale exceptări / derogări de la obligația de a aplica anumite valori-limită pentru anumite aglomerări sau zone;
 - o Planurile privind calitatea aerului, inclusiv programele de conformare pentru zonele și aglomerările în care o valoare-țintă este depășită.

⁶³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1596443911913&uri=CELEX:52019DC0640#document2>

⁶⁴ https://www.euro.who.int/data/assets/pdf_file/0005/78638/E90038.pdf - în prezent în revizuire

- Informațiile sunt puse la dispoziție gratuit, prin intermediul oricăror mijloace media ușor accesibile, inclusiv internetul sau alte metode de telecomunicații, cu respectarea prevederilor Directivei privind infrastructura pentru informații spațiale a UE (Inspire);
- Adițional, rapoarte anuale privind toți poluanții care intră sub incidența acestei directive trebuie puse la dispoziția publicului, și trebuie să conțină informații precum: nivelurile ce depășesc valorile-limită, valorile-țintă, obiectivele pe termen lung, pragurile de informare și cele de alertă, pentru perioadele relevante de calculare a mediei etc.
- De asemenea, publicul trebuie informat cu privire la autoritățile și organismele competente cu punerea în aplicare a dispozițiilor Directivei.

2.1.3.2 Poluări accidentale

Mecanismul European de Protecție Civilă⁶⁵ (*EU Civil Protection Mechanism*), înființat în 2001, urmărește consolidarea cooperării dintre Statele Membre și alte 6 State Participante⁶⁶, pentru îmbunătățirea prevenției, pregătirii și răspunsului statelor în caz de dezastre în vederea asigurării protecției civililor.

Adițional Mecanismului European de Protecție Civilă (MEPC), Uniunea Europeană a promovat o serie de instrumente politice și legislative adresate unor riscuri specifice de producere a dezastrelor. Astfel, în cazul accidentelor tehnologice, există un cadru legislativ și de politici complex, aflat în vigoare și în implementare de câteva decenii, jucând implicit un rol crucial în prevenirea, reducerea și gestionarea anumitor tipuri de riscuri.

În speță, implementarea Directivei SEVESO cu privire la prevenirea și controlul accidentelor industriale majore⁶⁷ a condus la scăderea semnificativă a victimelor acestor accidente, în ciuda ratei crescute de industrializare. Mai mult, din 1998, Uniunea Europeană a ratificat Convenția UNECE privind Efectele Transfrontaliere ale Accidentelor Industriale⁶⁸, care reglementează procedura de intervenție și de gestionare a efectelor transfrontaliere produse de accidentele industriale.

La nivel european, **activitățile industriale** prezintă un rol important în economia europeană, fiind în același timp una dintre sursele principale de poluare accidentală și, totodată unul dintre contributorii importanți în ceea ce privește emisiile de poluanți în aer, ape sau sol, generarea de deșeuri etc. Cele mai mari instalații industriale contribuie în mod semnificativ la emisiile totale de poluanți atmosferici principali și au, de asemenea, impact important asupra mediului, inclusiv prin emisii în apă și sol. Reducerea emisiilor de poluanți evacuate în atmosferă de activitățile umane este considerată una dintre principalele căi de îmbunătățire a calității mediului și este realizată atât prin stabilirea de norme privind emisiile la nivel național cât și prin reglementări specifice unor surse sau domenii de activitate.

Cadrul general de reglementare la nivel european este alcătuit dintr-o serie de instrumente legislative, după cum urmează:

- Directiva 2010/75/UE privind emisiile industriale (IED)⁶⁹, care stabilește principiile pentru autorizarea și controlul instalațiilor industriale de capacitate mare, prin aplicarea abordării integrate și a celor mai bune tehnici disponibile (BAT);
- DIRECTIVA 2016/2284/(UE) privind reducerea emisiilor naționale ale anumitor poluanți atmosferici, de modificare a Directivei 2003/35/CE și de abrogare a Directivei 2001/81/CE (NEC) care urmărește limitarea emisiilor de dioxid de sulf, oxizi de azot, amoniac, compuși organici volatili nemetanici și particule fine în

⁶⁵ https://ec.europa.eu/echo/what/civil-protection/mechanism_en - Construirea unui viitor rezilient la schimbările climatice – O nouă strategie a UE privind adaptarea la schimbările climatice, prezentată de Comisia Europeană la 24 februarie 2021

⁶⁶ Mecanismul European de Protecție Civilă cuprinde 33 de state: 27 State Membre ale UE și 6 State Participante (Norvegia, Islanda, Muntenegru, Macedonia de Nord, Serbia și Turcia). Cu începere din 2021, legislația europeană nu mai este aplicabilă Regatului Unit al Marii Britanii (UK)

⁶⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=LEGISSUM%3A121215>

⁶⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=LEGISSUM%3A128078>

⁶⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32010L0075&from=EN>

suspensie (PM_{2,5}) prin stabilirea unor angajamente de reducere a emisiilor. Cuantificarea obiectivelor este realizată prin stabilirea unor ținte anuale pentru perioada 2020 -2030 și pe termen lung, ulterior anului 2030 de reducere a cantităților de poluanți vizați emise față de anul 2005 considerat de referință.

- Directiva 2015/2193/UE cu privire la limitarea emisiilor în atmosferă a anumitor poluanți provenind de la instalații medii de ardere⁷⁰;
- Directiva 1994/63/CE și Directiva 2009/126/CE cu privire la controlul emisiilor de compuși organici volatili (COV) rezultați din depozitarea și din distribuția carburanților de la terminale la stațiile de distribuție a carburanților^{71, 72}, care urmăresc reducerea emisiilor de compuși organici volatili în atmosferă prin impunerea unor reguli stricte cu privire la stocare și distribuirea carburanților;
- Regulamentul 166/2006 cu privire la Registrul European al emisiilor și transferului de poluanți⁷³, care asigură publicului accesul la informații detaliate cu privire la emisiile de poluanți și a deșeurilor generate la locul amplasamentului și prin transfer de la locul amplasamentului, pentru aproximativ 30000 de facilități industriale.

Directiva 2010/75/UE privind emisiile industriale, stabilește condițiile specifice de desfășurare a activităților pentru fiecare instalație cu potențial major de poluare din domenii cum sunt industria energetică, producția și prelucrarea metalelor, industria materialelor de construcții, industria chimică, creșterea intensivă a animalelor, gestionarea deșeurilor, industria lemnului, industria alimentară etc., precum și condiții speciale pentru instalațiile de ardere cu puteri mai mari de 50 MW, instalațiile de incinerare și co-incinerare a deșeurilor, instalațiile care produc dioxid de titan și anumite instalații și activități care utilizează solvenți organici. Principalele cerințe care trebuie respectate de instalațiile care cad sub incidența directivei se referă la: prevenirea poluării, aplicarea celor mai bune tehnici disponibile, reducerea, reciclarea și eliminarea deșeurilor, eficiența energetică, prevenirea riscurilor de accidente și limitarea efectelor acestora.

Directiva IED reunește și îmbunătățește mai multe directive europene, respectiv:

- Directiva 2008/1/CE privind prevenirea și controlul integrat al poluării (IPPC);
- Directiva 2000/76/CE privind incinerarea deșeurilor;
- Directiva 1999/13/CE privind activitățile care utilizează solvenți organici;
- Directivele 78/176/CEE, 82/883/CEE și 92/112/CEE privind producția de dioxid de titan;
- Directiva 2001/80/CE privind instalațiile de ardere de mari dimensiuni (LCP),

menținând. condiția ca oricare din instalațiile care intră sub incidența directivei să nu fie exploatată fără autorizație. Acordarea autorizației se face doar în condițiile în care sunt respectate prevederile directivei, incluzând printre altele prevenirea poluării, utilizarea celor mai bune tehnici disponibile, prevenirea riscurilor de accidente și limitarea efectelor acestora.

În cazul producerii de incidente sau accidente, Directiva IED stabilește cel puțin următoarele obligații (Articolul 7):

- Operatorul are obligația de a informa autoritatea competentă de îndată;
- Operatorul ia de îndată măsurile pentru limitarea consecințelor asupra mediului și prevenirea altor incidente sau accidente posibile;
- Autoritatea competentă solicită operatorului să ia orice măsuri suplimentare adecvate pe care aceasta le consideră necesare în vederea limitării consecințelor asupra mediului și a prevenirii altor incidente sau accidente posibile.

În ceea ce privește **accidentele industriale**, cadrul legislativ european include Directiva 2012/18/UE privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase, de modificare și ulterior de abrogare a Directivei 96/82/CE⁷⁴(SEVESO-III). Directiva Seveso (Directiva 82/501/CEE) a fost adoptată în 1982 ca urmare a producerii unui accident catastrofal în orașul italian Seveso în 1976, reglementând pentru prima

⁷⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015L2193&from=EN>

⁷¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:31994L0063&from=EN>

⁷² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009L0126&from=EN>

⁷³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:02006R0166-20090807&from=EN>

⁷⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012L0018&from=EN>

dată la nivel european prevenirea și controlul acestor accidente industriale. Această Directivă originală a fost succesiv modificată și înlocuită prin Directiva 96/82/CE și, în prezent, Directiva Seveso-III (Directiva 2012/18/UE), care, printre alte modificări, consolidează drepturile cetățenilor de a avea acces la informații și la justiție. Directiva este aplicabilă unui număr de peste 12.000 de unități industriale de pe cuprinsul Uniunii Europene, în care substanțele periculoase sunt utilizate ori depozitate în cantități mari, în principal vizând industria chimică și petrochimică.

În cazul pericolelor de accidente majore, așa cum sunt reglementate prin intermediul Directivei Seveso-III, cadrul juridic instituit prin directivă creează un ciclu continuu de îmbunătățire a prevenirii, pregătirii și reacției în caz de accidente majore, care se încheie cu un proces de învățare a lecțiilor.

Potrivit Directivei Seveso-III, responsabilitățile principale privind prevenirea, pregătirea și reacția, inclusiv notificarea privind aceste accidente majore, sunt distribuite după cum urmează:

- **Obligații ale operatorilor:**
 - o Notificarea tuturor unităților vizate – articolul 7;
 - o Elaborarea și punerea în aplicare a unei politici de prevenire a accidentelor majore – articolul 8;
 - o Elaborarea unui raport de securitate pentru unitățile de nivel superior – articolul 10 (potrivit Directivei, în funcție de cantitatea de substanțe periculoase prezente, unitățile sunt clasificate în niveluri inferioare și superioare, acestea din urmă fiind supuse unor cerințe mai stricte);
 - o Elaborarea de planuri interne de urgență pentru unitățile de nivel superior – articolul 12;
 - o Furnizarea de informații în caz de accidente – articolul 16.
- **Obligații ale autorităților competente** ale statelor membre:
 - o Elaborarea de planuri externe de urgență pentru unitățile de nivel superior – articolul 12;
 - o Amenajarea teritoriului pentru amplasarea corespunzătoare a unităților în vederea minimizării pericolului sau expunerii la pericol – articolul 13;
 - o Punerea la dispoziția publicului a informațiilor relevante – articolul 14;
 - o Asigurarea faptului că se iau toate măsurile necesare în urma unui accident, inclusiv măsurile de urgență, măsuri pentru a se asigura că operatorul ia toate măsurile de remediere necesare și informarea persoanelor susceptibile a fi afectate – articolul 17;
 - o Raportarea accidentelor către Comisia Europeană – articolul 18;
 - o Interzicerea utilizării sau exploatarea ilegale a unităților – articolul 19;
 - o Efectuarea inspecțiilor – articolul 20;
- **Drepturile cetățenilor:**
 - o Publicul interesat trebuie să fie consultat și implicat în procesul de luare a deciziilor pentru proiecte individuale specifice – articolul 15;
 - o Cu anumite limitări expres prevăzute de lege, autoritățile statelor membre trebuie să pună la dispoziția publicului toate informațiile deținute și care intră sub incidența Directivei Seveso (articolele 14 și 22);
 - o Accesul la justiție trebuie acordat conform Directivei.

Directiva Seveso este bine integrată în politicile UE, fiind conexată, spre exemplu, Mecanismului European de Protecție Civilă, politica europeană privind răspunderea de mediu⁷⁵ și protecția mediului prin intermediul dreptului penal⁷⁶.

75 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:02004L0035-20190626&qid=1568193390794&from=EN>

76 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32008L0099>

2.1.3.3 Radioactivitate

În mod similar, a fost construită o abordare europeană cu privire la dimensiunea de protecție și siguranță / securitate nucleară, asigurând desfășurarea operațiunilor nucleare pe teritoriul Statelor Membre în condiții de maximă siguranță și cu respectarea celor mai înalte standarde disponibile.

Cadrul general european privind protecția radiologică este constituit din Standardele de Siguranță de Bază (*Basic safety standards*)⁷⁷ – 2013/59/EURATOM, Directivă europeană care stabilește standardele de bază de siguranță pentru protecția împotriva pericolelor rezultate din expunerea la radiația ionizantă și care abrogă Directivele 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom și 2003/122/Euratom. Recent adoptata Directivă înlocuiește o listă exhaustivă de instrumente legislative, în următoarele sectoare relevante – apă potabilă, informare, contaminarea lanțurilor de producție alimentară și de alimentație – post Cernobîl, accidente viitoare etc.

În concret, Directiva 2013/59/EURATOM stipulează în sarcina Statelor Membre, obligații privind cerințele în ceea ce privește educația, formarea și informarea în domeniul protecției radiologice (Capitolul IV, Articolele 14 – 18 inclusiv), fiind reglementate următoarele categorii: responsabilități generale privind educația, formarea și furnizarea de informații (Articolul 14), formarea lucrătorilor expuși și informațiile furnizate acestora (Articolul 15), informarea și formarea lucrătorilor care pot fi expuși la surse orfane (Articolul 16), informarea prealabilă și formarea lucrătorilor în situații de urgență, precum și educația (Articolul 17), informarea și formarea în domeniul expunerii medicale (Articolul 18).

Pentru cazurile de urgență radiologică, Directiva reglementează obligații specifice cu privire la informarea populației susceptibile de a fi afectată în caz de urgență, în cuprinsul Articolului 70, respectiv cu privire la informarea populației afectate în mod efectiv în cazul unei situații de urgență. În paralel, autoritățile competente ale SM au obligația punerii în aplicare a unui program corespunzător de monitorizare a mediului, pentru situațiile de expunere existente.

În ceea ce privește domeniul de aplicare al Directive, se precizează în cuprinsul Articolului 2 că este aplicabilă tuturor situațiilor de expunere planificată, existentă sau de urgență, care implică un risc cauzat de expunerea la radiații ionizante, care nu poate fi neglijat din punctul de vedere al protecției radiologice sau în ceea ce privește mediul, în vederea protecției pe termen lung a sănătății umane.

În lumina reglementărilor europene relevante în domeniul nuclear sau radiologic, "urgența" este definită ca reprezentând "o situație sau un eveniment excepțional implicând o sursă de radiație care necesită o intervenție rapidă, pentru a atenua consecințele negative grave pentru sănătatea și securitatea ființelor umane, pentru calitatea vieții, pentru proprietăți sau pentru mediu, sau un risc care ar putea genera asemenea consecințe negative grave" (Articolul 4 pct. 26).

2.2 OBLIGAȚII PRIVIND: INFORMAREA PUBLICULUI, ACCESUL PUBLICULUI LA INFORMAȚII PRIVIND MEDIUL, PARTICIPAREA PUBLICULUI LA LUAREA DECIZIILOR DE MEDIU, ACCESUL PUBLICULUI LA JUSTIȚIE ÎN PROBLEME DE MEDIU

Cadrul general european privind informarea publicului, accesul publicului la informații privind mediul, participarea publicului la luarea deciziilor privind mediul, accesul publicului la justiție de mediu, aplicabil și analizei de față, are ca bază de pornire Convenția Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite (CEE-ONU) privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în materie de mediu, adoptată la 25 iunie 1998 în Aarhus (Danemarca), Comisia Europeană devenind parte la Convenție în 2005 (Decizia 2005/370/CE).

⁷⁷ https://ec.europa.eu/energy/overview-eu-radiation-protection-legislation_en#information ; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L:2014:013:TOC>

Cei trei piloni care stau la baza acestei convenții se definesc după cum urmează:

- dreptul tuturor de a primi informații despre mediu deținute de autoritățile publice ("accesul la informații despre mediu") – inter alia, incluzând informații privind starea mediului, politici sau măsuri luate, starea sănătății sau siguranței umane etc;
- dreptul de a participa la luarea deciziilor în domeniul mediului – autoritățile publice fiind obligate să ia măsuri pentru a se asigura că publicul afectat și organizațiile neguvernamentale din domeniul mediului au cel puțin posibilitatea de a comenta propunerile de proiecte care afectează mediu, planurile și programele referitoare la mediu, informații privind deciziile finale și motivele acestora ("participarea publicului la procesul decizional în domeniul mediului")
- dreptul de a avea acces la proceduri de revizuire și contestare a deciziilor publice care au fost luate fără a respecta cele două drepturi menționate anterior sau a dreptului mediului, în general ("accesul la justiție");

În aplicarea acestei Convenții, Comisia Europeană a adoptat două directive privind primul și al doilea pilon din cuprinsul Convenției, ce sunt puse în aplicare în legislația națională a Statelor Membre, după cum urmează:

- Directiva 2003/4/CE privind accesul publicului la informațiile despre mediu și de abrogare a Directivei 90/313/CEE, și respectiv,
- Directiva 2003/35/CE de stabilire a participării publicului la elaborarea anumitor planuri și programe privind mediul și de modificare în ceea ce privește participarea publicului și accesul la justiție a Directivelor 85/337/CEE (EIA) și 96/61/CE (IPPC).
- Dispozițiile privind participarea publicului la luarea deciziilor în materie se regăsesc și în alte directive de mediu, precum: Directiva 2001/42/CE privind evaluarea anumitor planuri și programe (Directiva SEA), Directiva 2000/60/CE – Directiva-cadru privind apa, Directiva 2011/75/UE (privind emisiile industriale) etc;
- Cu privire al accesul la justiție, acesta este reglementat într-o serie de directive sectoriale, însă, adițional acestora, Comisia a adoptat, în 2017, o Comunicare privind accesul la justiție⁷⁸, care reprezintă un document de orientare cu privire la modul în care cetățenii și asociațiile acestora pot contesta deciziile, actele și omisiunile autorităților publice privind legislația europeană în domeniul mediului, în fața instanțelor naționale.

De asemenea UE este semnatară a Convenției Espoo privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier, prevederile decurgând din aceasta fiind integrate în Directivele EIA și SEA revizuite.

Având în vedere interesul publicului privind starea mediului și evenimentele care pot produce efecte negative asupra stării de confort existente, informarea publicului cu privire la parametrii de calitate ai mediului înconjurător este o cerință prevăzută de cea mai mare parte a actelor normative europene.

Referitor la aspectele urmărite în acest studiu se poate menționa că, pe lângă reglementările de informare prevăzute explicit în cazul situațiilor de urgență există capitole special destinate informării publicului în actele normative care reglementează calitatea aerului, poluările accidentale sau radioactivitate mediului (Directiva 2008/50/CE, Directiva 2014/90, Directiva 2012/18/UE, Directiva 2013/59/EURATOM).

De asemenea a fost adoptată Directiva 2007/2/CE în scopul creării unei infrastructuri de date spațiale în Comunitatea Europeană (INSPIRE), printre care sunt cuprinse și cele din domeniul protecției mediului, care să permită punerea în comun a informațiilor spațiale între organizațiile din sectorul public și să asigure accesul publicului la acest tip de informații din Europa.

Raportul de față nu dorește a prezenta o analiză exhaustivă a acestui cadru general, ci consideră necesară menționarea acestuia în contextul aplicării principiului legal "specialia generalibus derogant", în sensul în care dispozițiile și obligațiile autorităților competente (în sens larg) la nivelul Statelor Membre cu privire la informarea publicului, spre exemplu, circumstanțiate în cuprinsul instrumentelor legislative sectoriale

⁷⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:C:2017:275:TOC>

relevante – în cazul de față – calitatea aerului, poluări accidentale și radioactivitate – așa cum vor fi detaliate în cele ce urmează, se întemeiază și vin în completarea aplicării acestui cadru general.

3 CADRUL LEGISLATIV ȘI DE POLITICI LA NIVEL NAȚIONAL PRIVIND SITUAȚIILE DE URGENȚĂ GENERATE DE TIPURI DE RISC SPECIFICE MMAP

3.1 IDENTIFICAREA LA NIVEL NAȚIONAL A DOCUMENTELOR DE REFERINȚĂ/REGLEMENTĂRI APLICABILE ÎN ACTIVITATEA DE GESTIONARE A SITUAȚIILOR DE URGENȚĂ

Cadrul legislativ național privind intervențiile în cazul producerii unor *situații de urgență* este prezentat sintetic în tabelul următor:

Nr. Crt.	Reglementare (tip-nr/an)	Titlu detaliat	Link
LEGISLAȚIE NAȚIONALĂ			
Legislație cu caracter general			
1.	OUG nr. 21/2004	OUG nr. 21/2004 privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență (M.Of.nr.364/26.04.2004), aprobată cu modificări prin Legea nr. 15/2005, ulterior modificată și completată prin : OUG nr. 1/2014, OUG nr. 89/2014, Decizia CCR nr. 157/2020, OUG nr. 68/2020 etc	http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/51410
2	Legea nr. 481/2004	Legea privind protecția civilă, republicată (M.Of.nr.554/22.07/2008), cu modificările și completările ulterioare	http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/56923
3	HG nr. 762/2008	pentru aprobarea Strategiei naționale de prevenire a situațiilor de urgență, cu modificările și completările ulterioare	http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/96023
4	OUG nr. 68/2020	pentru modificarea și completarea unor acte normative cu incidență în domeniul managementului situațiilor de urgență și al protecției civile	http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/225585
5	HG nr. 642/2005	Pentru aprobarea Criteriilor de clasificare a unităților administrativ-teritoriale, instituțiilor publice și operatorilor economic din punct de vedere al protecției civile, în funcție de tipurile de riscuri specifice	http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/63099
6	HG nr. 94/2014	privind organizarea, funcționarea și componența Comitetului național pentru situații speciale de urgență	http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/155581
7	HG nr. 1.491/2004	pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind structura organizatorică, atribuțiile, funcționarea și dotarea comitetelor și centrelor operative pentru situații de urgență, cu modificările și completările ulterioare	http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/55469
8	HG nr. 557/2016	privind managementul tipurilor de risc, publicată în M.Of.nr.1033/22.12.2016	http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/180860

Nr. Crt.	Reglementare (tip-nr/an)	Titlu detaliat	Link
9	HG nr. 548/2008	pentru aprobarea Strategiei naționale de comunicare și informare publică pentru situații de urgență, cu modificările și completările ulterioare	http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/93720
10	OM nr. 886/2005	pentru aprobarea Normelor tehnice privind Sistemul național integrat de înștiințare, avertizare și alarmare a populației	http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/31592
11	OM 1259/2006	pentru aprobarea Normelor privind organizarea și asigurarea activității de înștiințare, avertizare, prealarmare și alarmare în situații de protecție civilă	http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/70912
12	OUG nr. 46/2019	privind operarea Sistemului de avertizare a populației în situații de urgență "RO-ALERT"	https://lege5.ro/gratuit/gmztooygyzq/ordonanta-de-urgenta-nr-46-2019-privind-operarea-sistemului-de-avertizare-a-populatiei-in-situatii-de-urgenta-ro-alert

Necesitatea de a pregăti o societate care să se adapteze la impactul schimbărilor climatice, inclusiv prin creșterea rezilienței climatice, a determinat includerea, încă din anul 2016, în cuprinsul Strategiei Naționale privind Schimbările Climatice (SNSC)⁷⁹ și a Planului de acțiune asociat (PNASC) a imperativului protejării sănătății cetățenilor față de efectele dezastrelor **prin consolidarea sistemului de management al situațiilor de urgență în România (Secțiunea 3 – Evaluările sectoriale se axează pe acțiuni suplimentare, lit d))**.

SNSC și PNASC consideră procesul de management al situațiilor de urgență în România, prin aliniere cu cadrul legislativ și de politici european, ca fiind una dintre componentele principale ale procesului de adaptare la efectele schimbărilor climatice, asigurând practic o continuitate cu orientările adoptate la nivel european.

Implementarea măsurilor de prevenire și gestionare a riscului la dezastre reprezintă cerințe ale Mecanismului European de Protecție Civilă, înființat prin Decizia 1313/2013/UE, care stabilește direcțiile de intervenție, cooperare și coordonare în situațiile de urgență generate de riscurile naturale, tehnologice sau biologice. Măsuri de prevenire și gestionare a riscului sunt menționate în cadrul procesului de adaptare la schimbările climatice analizat la nivel sectorial, fiind evidențiate, în acest sens, următoarele domenii:

- Agricultură și dezvoltarea rurală (Subcapitolul 1, Punctul 14.1)
- Resursele de apă (Subcapitolul 2, Punctul 14.2)– fiind precizat inclusiv faptul că problemele de adaptare în sectorul apei vor necesita o îmbunătățire a bazei de cunoștințe privind managementul dezastrelor
- Industria (Subcapitolul 5, Punctul 14.5) - cu privire la care se precizează, în legătură cu riscurile și efectele asociate acestora, modificarea incertă a profilurilor riscurilor pentru asigurarea împotriva dezastrelor naturale naționale și costurile crescute ale asigurărilor pentru materii prime industriale și de producție;
- Adaptarea la schimbările climatice și protejarea turismului litoral în ceea ce privește infrastructura – fiind luate în calcul posibile inundații și pagube cauzate de creșterea nivelului mării și de furtuni care vor predispune la risc mai multe unități turistice, fiind necesară o evaluare completă a locației riscurilor și măsurile ce trebuie luate în această privință. Elaborarea planurilor de măsuri în caz de

⁷⁹ Strategia națională privind schimbările climatice și creșterea economică bazată pe emisii reduse de carbon pentru perioada 2016-2020 și a Planului național de acțiune pentru implementarea Strategiei naționale privind schimbările climatice și creșterea economică bazată pe emisii reduse de carbon pentru perioada 2016-2020, aprobată prin HG nr. 739/2016, publicată în M.Of.nr.831 și 831bis/20.10.2016.

- dezastru pentru zonele turistice litorale este unul din obiectivele ce vor contribui la construirea unui sector de turism litoral rezilient climatic;
- Protejarea sănătății cetățenilor față de efectele calamităților, prin consolidarea sistemului național de management al situațiilor de urgență – evenimentele meteorologice extreme, cum ar fi inundațiile, furtunile, valurile de căldură și seceta – pot conduce la consecințe dezastruoase pentru viața și sănătatea oamenilor. În plus, amenințările care apar în urma evenimentelor extreme pot fi agravate de vulnerabilitățile sistemului public de sănătate. Consecințele calamităților și dezastrurilor necesită o reacție rapidă și bine coordonată pentru a proteja sănătatea cetățenilor, fiind necesară crearea contextului legislativ în care DSU, prin IGSU, în colaborare cu MS, să poată asigura în mod unitar activitatea de prevenire a amenințărilor la adresa siguranței oamenilor, cauzate de impactul nefavorabil al schimbărilor climatice, și de menținere și restabilire a sănătății cetățenilor în caz de calamitate.
 - Asigurările ca instrument de adaptare la schimbările climatice (Subcapitolul 12), iau în considerare membrii unor grupuri vulnerabile la impactul schimbărilor climatice, precum persoane fizice sărace, fermieri, IMM-uri, care reprezintă un procent important al populației României și care nu și-ar permite plata primelor de asigurare aferente polițelor de asigurare obligatorii de protecție împotriva dezastrurilor; în plus, datorită lipsei de informare, o mare parte din populația României nu era conștientă de avantajele pe care le oferă o astfel de asigurare, constatându-se că aproximativ 65% din locuințele din România nu dețineau, în 2016, o poliță de protecție împotriva dezastrurilor naturale.

PNASC propune obiective și măsuri specifice privind pregătirea și intervențiile în cazul situațiilor de urgență în mai multe domenii, respectiv: mediul uman, infrastructuri și urbanism, transport, industrie, turism și activități recreative, sănătate publică și servicii de răspuns în situații de urgență.

Cadrul legislativ național privind intervențiile în cazul producerii unor *situații de urgență* este alcătuit dintr-o paletă amplă de reglementări, începând cu **Ordonanța de urgență nr. 21/2004 privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență**, cu modificările și completările ulterioare (OUG nr. 21/2004, intrată în vigoare în 26.04.2004)⁸⁰– care reprezintă actul normativ de bază în acest domeniu. Potrivit acestui act normativ, este înființat, la nivel național Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență (SNMSU), cu scopul prevenirii și gestionării situațiilor de urgență, asigurării și coordonării resurselor umane, materiale, financiare și de altă natură, necesare restabilirii stării de normalitate (conform Articolului 1).

Potrivit acestui act normativ, SNMSU reprezintă o rețea de comunicare permanentă între autoritățile administrației publice și organizațiile abilitate în managementul situațiilor de urgență, constituite pe niveluri sau domenii de competență, care dispune, potrivit legii, de infrastructura și resursele necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor stabilite prin actul normativ, respectiv reducerea accidentelor și răspuns în cazul diferitelor tipuri de situații de urgență.

SNMSU este compus din:

- a) Comitete pentru situații de urgență;
- b) Departamentul pentru Situații de Urgență;
- c) Inspectoratul General pentru Situații de Urgență;
- d) Servicii de urgență profesionale și servicii de urgență voluntare;
- e) Centre operative și centre de coordonare și conducere a intervenției;
- f) Comandantul acțiunii.

Comitetele pentru situații de urgență sunt organisme interinstituționale de sprijin al managementului și se întrunesc semestrial și ori de câte ori situația o impune. Acestea sunt:

- a) Comitetul național pentru situații de urgență;

⁸⁰ OUG nr. 21/2004 privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență (M.Of.nr.364/26.04.2004), aprobată cu modificări prin Legea nr. 15/2005, ulterior modificată și completată prin : OUG nr. 1/2014, OUG nr. 89/2014, Decizia CCR nr. 157/2020, OUG nr. 68/2020 etc.

- b) Comitetele ministeriale și ale altor instituții publice centrale pentru situații de urgență;
- c) Comitetul Municipiului București pentru Situații de Urgență;
- d) Comitetele județene pentru situații de urgență;
- e) Comitetele locale pentru situații de urgență.

OUG nr. 21/2004 definește conceptul de situație de urgență, circumscriind acestei noțiuni acele "evenimente excepționale, cu caracter nonmilitar, care amenință viața sau sănătatea persoanei, mediul înconjurător, valorile materiale și culturale, iar pentru restabilirea stării de normalitate sunt necesare adoptarea de măsuri și acțiuni urgente, alocarea de resurse specializate și managementul unitar al forțelor și mijloacelor implicate". În ceea ce privește tipurile de risc, ordonanța definește ca fiind "cazuri de forță majoră determinate de incendii, cutremure, inundații, accidente, explozii, avarii, alunecări sau prăbușiri de teren, îmbolnăviri în masă, prăbușiri ale unor construcții, instalații ori amenajări, eșuarea sau scufundarea unor nave, căderi de obiecte din atmosferă ori din cosmos, tornade, avalanșe, eșecul serviciilor de utilități publice și alte calamități naturale, sinistre grave sau evenimente publice de amploare determinate ori favorizate de factori de risc specifici" (Articolul 2 din Ordonanță).

În cuprinsul articolului 4 al acestui act normativ sunt prezentate principalele activități care trebuie să se desfășoare pe durata unei situații de urgență, după cum urmează:

- a) avertizarea populației, a instituțiilor și agenților economici din zonele de pericol;
- b) declararea stării de alertă;
- c) punerea în aplicare a măsurilor de prevenire și de protecție specifice tipurilor de risc și, după caz, hotărârea evacuării din zona afectată sau parțial afectată;
- d) intervenția operativă cu forțe și mijloace special constituite, în funcție de situație, pentru limitarea și înlăturarea efectelor negative;
- e) acordarea de ajutoare de urgență;
- f) instituirea regimului stării de urgență, în condițiile prevăzute de art. 93 din Constituția României, republicată;
- g) solicitarea sau acordarea de asistență internațională;
- h) acordarea de despăgubiri persoanelor juridice și fizice;
- i) alte măsuri prevăzute de lege.

Cu privire la **managementul situațiilor de urgență**, OUG nr. 21/2004 stabilește că acesta trebuie să urmărească respectarea următoarelor **principii**:

- a) previziunea și prevenirea;
- b) prioritatea protecției și salvării vieții oamenilor;
- c) respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;
- d) asumarea responsabilității gestionării situațiilor de urgență de către autoritățile administrației publice;
- e) cooperarea la nivel național, regional și internațional cu organisme și organizații similare;
- f) transparența activităților desfășurate pentru gestionarea situațiilor de urgență, astfel încât acestea să nu conducă la agravarea efectelor produse;
- g) continuitatea și gradualitatea activităților de gestionare a situațiilor de urgență, de la nivelul autorităților administrației publice locale până la nivelul autorităților administrației publice centrale, în funcție de amploarea și de intensitatea acestora;
- h) operativitatea, conlucrarea activă și subordonarea ierarhică a componentelor Sistemului Național.

În completarea prevederilor OUG nr. 21/2004, cadrul general de reglementare în domeniul intervenției în situații de urgență **este completat** prin prevederile **Legii nr. 481/2004 privind protecția civilă** (intrată în vigoare în 24.11.2004)⁸¹, republicată 2020, alcătuind *dreptul comun în materie*, definește protecția civilă ca

⁸¹ Legea nr. 481/2004 privind protecția civilă, republicată (M.Of.nr.554/22.07/2008), cu modificările și completările ulterioare

fiind "o componentă a sistemului securității naționale", reprezentând "un ansamblu integrat de activități specifice, măsuri și sarcini organizatorice, tehnice, operative, cu caracter umanitar și de informare publică, planificate, organizate și realizate potrivit acestei legi, în scopul prevenirii și reducerii riscurilor de producere a dezastrelor, protejării populației, bunurilor și mediului împotriva efectelor negative ale situațiilor de urgență, conflictelor armate și înlăturării operative a urmărilor acestora și asigurării condițiilor necesare supraviețuirii persoanelor afectate".

Cu privire la stabilirea responsabilităților, Articolul 2 al acestui act normativ reglementează în ceea ce privește stabilirea și realizarea concepției, organizării, desfășurării și managementului activităților de protecție civilă și prevede că acestea "se stabilesc și se realizează la nivel local și național pe principiile autonomiei, subsidiarității, legalității, responsabilității, corelării obiectivelor și resurselor, cooperării și solidarității".

Dintre atribuțiile specifice protecției civile remarcăm următoarele:

- (a) identificarea și gestionarea tipurilor de riscuri generatoare de dezastre naturale și tehnologice de pe teritoriul României;
- (b) culegerea, prelucrarea, stocarea, studierea și analizarea datelor și informațiilor referitoare la protecția civilă;
- (c) informarea și pregătirea preventivă a populației cu privire la pericolele la care este expusă, măsurile de autoprotecție ce trebuie îndeplinite, mijloacele de protecție puse la dispoziție, obligațiile ce îi revin și modul de acțiune pe timpul situației de urgență;
- (d) organizarea și asigurarea stării de operativitate și a capacității de intervenție optime a serviciilor pentru situații de urgență și a celorlalte organisme specializate cu atribuții în domeniu;
- (e) înștiințarea autorităților publice și alarmarea populației în situații de protecție civilă;
- (f) protecția populației, a bunurilor materiale, a valorilor culturale și arhivistice, precum și a mediului împotriva efectelor dezastrelor și ale conflictelor armate;
- (g) asigurarea condițiilor de supraviețuire a populației în situații de protecție civilă;
- (h) organizarea și executarea intervenției operative pentru reducerea pierderilor de vieți omenești, limitarea și înlăturarea efectelor calamităților naturale și a celorlalte situații de protecție civilă;
- (i) asanarea și neutralizarea teritoriului de muniția rămasă neexplodată din timpul conflictelor militare;
- (j) participarea la misiuni internaționale specifice;
- (k) constituirea rezervelor de resurse financiare și tehnico-materiale specifice.

Din punct de vedere al protecției civile, Legea clasifică unitățile administrativ-teritoriale, localitățile componente, instituțiile publice, operatorii economici și obiectivele, în funcție de tipurile de riscuri specifice, pe baza unor criterii de clasificare elaborate de către Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și aprobate prin hotărâre a Guvernului. Astfel, în anul 2005 a fost promovată HG nr. 642/2005 pentru aprobarea Criteriilor de clasificare a unităților administrativ-teritoriale, instituțiilor publice și operatorilor economici din punct de vedere al protecției civile, în funcție de tipurile de riscuri specifice.

Din punct de vedere operațional, coordonarea în domeniul protecției civile se asigură de către Ministerul Afacerilor Interne, prin Departamentul pentru Situații de Urgență (DSU), în timp ce controlul și acordarea asistenței tehnice de specialitate în domeniul protecției civile, la nivel central, este asigurat prin intermediul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență (IGSU), iar la nivel local, de către inspectoratele județene și Inspectoratul pentru Situații de Urgență București Ilfov.

Potrivit Articolului 6 al aceluiași act normativ, autoritățile administrației publice centrale și locale sunt obligate să asigure capacități de intervenție specializate, corespunzător tipurilor de riscuri la care sunt expuse teritoriul și situația, în timp de răspuns optimi, indiferent de locul și momentul în care se produce situația de urgență, măsurile organizatorice și de pregătire pe linia protecției civile având caracter permanent, fiind intensificate la instituirea stărilor excepționale, la declararea mobilizării ori pe timp de război. Totodată, este stabilit principiul conform căruia măsurile de protecție civilă trebuie aplicate gradual, în funcție de amploarea și intensitatea situației de urgență.

Din punct de vedere al înțelesului conceptelor, Legea nr. 481/2004 utilizează aceiași termeni și expresii referitoare la situații de urgență, factori și tipuri de riscuri, stare de alertă, intervenție operativă și evacuare,

așa cum au fost reglementate în cuprinsul OUG nr. 21/2004 privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 15/2005, introducând următoarele definiții (Articolul 9):

- (a) Situația de "dezastru" a fost definită ca reprezentând " evenimentul datorat declanșării unor tipuri de riscuri, din cauze naturale sau provocate de om, generator de pierderi umane, materiale sau modificări ale mediului și care, prin amploare, intensitate și consecințe, atinge ori depășește nivelurile specifice de gravitate stabilite prin regulamentele privind gestionarea situațiilor de urgență, elaborate și aprobate potrivit legii – Art. 9 lit.a);
- (b) "Situația de protecție civilă" reprezintă " situația generată de iminența producerii sau de producerea dezastrelor, a conflictelor militare și/sau a altor situații neconvenționale care, prin nivelul de gravitate, pun în pericol sau afectează viața, mediul, bunurile și valorile culturale și de patrimoniului" – Art. 9 lit. b).

Cu privire la tipurile de informări transmise populației și factorilor interesați, Legea definește următoarele categorii / etape de comunicare a informațiilor, după cum urmează:

- (a) "înștiințare - activitatea de transmitere a informațiilor autorizate despre iminența producerii sau producerea dezastrelor și/sau a conflictelor armate către autoritățile administrației publice centrale sau locale, după caz, în scopul evitării surprinderii și al realizării măsurilor de protecție" – Art. 9 lit. c)
- (b) "avertizare - aducerea la cunoștință populației a informațiilor necesare despre iminența producerii sau producerea unor dezastre" – Art. 9 lit. d);
- (c) "prealarmare - transmiterea mesajelor/semnalelor de avertizare către autorități despre probabilitatea producerii unui atac aerian" – Art. 9 lit. e);
- (d) "alarmare - transmiterea mesajelor/semnalelor de avertizare a populației despre iminența producerii unor dezastre sau a unui atac aerian" – Art. 9 lit. f).

În vederea organizării protecției civile la nivelul unităților administrativ-teritoriale, al instituțiilor publice, al operatorilor economici și al organizațiilor neguvernamentale guvernate de principiile acestei legi în raport cu clasificarea acestora din punct de vedere al protecției civile, au fost constituite, *inter alia*, organisme și structuri pentru managementul situațiilor de urgență, inclusiv al protecției civile, au fost constituite serviciile pentru situațiile de urgență, a fost dispusă întocmirea planurilor de analiză și de acoperire a tuturor tipurilor de riscuri în teritoriul de competență sau în domeniul de activitate etc.

Din punct de vedere al asigurării managementului protecției civile, Legea precizează faptul că acesta se asigură de către componentele relevante din cadrul Sistemului Național de Management al Situațiilor de Urgență, așa cum au fost reglementate în cuprinsul OUG nr. 21/2004. Activitatea de protecție civilă din România este coordonată de primul-ministru, care conduce această activitate prin ministrul afacerilor interne, în calitate de președinte al Comitetului Național pentru Situații de Urgență, iar la nivelul instituțiilor publice centrale și locale, activitatea de protecție civilă este condusă de către președinții comitetelor pentru situații de urgență, constituite, potrivit legii, la fiecare nivel, iar în cazul operatorilor economici, de către conducătorii acestora.

Tot Legea precizează faptul că la toate nivelurile de competență, în structurile cu activitate permanentă sau temporară din SNMSU se constituie structuri specializate în domeniul protecției civile, cu încadrare de personal specializat, după cum urmează:

- (a) la ministerele și instituțiile publice centrale la care, potrivit legii, nu se constituie centre operative pentru situații de urgență cu activitate permanentă; *în ceea ce privește Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, actele normative ce reglementează organizarea și funcționarea ministerului, respectiv a organismelor constituite pe lângă această instituție – în speță, HG nr. 43/2020 și, respectiv, OM nr. 910/2010 stabilesc organizarea și funcționarea Comitetului ministerial pentru situații de urgență, precum și a Centrului operativ privind situațiile de urgență;*

- (b) la serviciile publice deconcentrate la nivel județean, la nivelul Mun. București și sectoarelor acestuia, din subordinea ministerelor care, potrivit legii, constituie centre operative pentru situații de urgență cu activitate permanentă;
- (c) regiile autonome, companiile naționale și societățile comerciale care, prin specificul lor, pot crea stări potențial generatoare de situații de urgență civile sau sunt expuse unor riscuri majore;
- (d) consiliile locale ale unităților administrativ-teritoriale în care, potrivit schemelor cu riscuri teritoriale întocmite potrivit legii de către inspectoratele pentru situații de urgență (ISU), există pericolul potențial de producere a dezastrelor naturale provocate de cutremure, inundații și incendii de pădure.

Coordonarea de specialitate a activităților de protecție civilă se realizează de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (IGSU), prin structurile sale specializate, și, la nivel local, prin inspectoratele pentru situații de urgență județene și al Municipiului. București.

În ceea ce privește atribuțiile specifice administrației publice, relevante analizei de față, menționăm cuprinsul Capitolului IV din Lege, care stabilește atribuții și obligații privind protecția civilă, specifice:

- (a) Administrației publice (Secțiunea 1 – articolele 21 – 27), în care sunt stabilite responsabilități particularizate pentru:
 - 1) Guvern;
 - 2) Ministere, autorități publice și celelalte organe de specialitate ale administrației publice centrale (care, inter alia, stabilesc atribuțiile ce revin structurilor proprii și elaborează planuri și programe privind protecția civilă în domeniul propriu de competență, constituite baze de date specifice domeniului propriu de activitate, necesare protecției civile, asigură gestionarea tipurilor de riscuri specifice și îndeplinirea funcțiilor de sprijin prin structuri specifice domeniilor de competență);
 - 3) Ministerul Afacerilor Interne, prin Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (care este totodată autoritate de reglementare în domeniul protecției civile); IGSU îndeplinește rolul de punct național de contact în relațiile cu organismele internaționale de profil;
 - 4) Consiliile județene, Consiliul General al Municipiului București, consiliile locale ale municipiilor, orașelor și comunelor și consiliile locale ale sectoarelor Municipiului București;
 - 5) Prefectul – care, între altele, aprobă planurile operative și de pregătire pe linia protecției civile și planificarea exercițiilor și a altor activități desfășurate la nivelul UAT, dispune instituirea stării de alertă, activarea sau folosirea, după caz, a formațiunilor de intervenție, prezintă CJ sau CGMB *propuneri de completare a sistemului de înștiințare și alarmare a populației*, a fondului de adăpostire, a bazei materiale și alte măsuri de protecție a populației, a bunurilor materiale, a valorilor culturale și a mediului;
 - 6) Primarul – care, între altele, are următoarele atribuții principale – propune consiliului local structura organizatorică de protecție civilă, aprobă planurile operative, de pregătire și planificare a exercițiilor de specialitate, aprobă planurile de cooperare cu localitățile învecinate și organismele neguvernamentale, *urmărește realizarea, întreținerea și funcționarea legăturilor și mijloacelor de înștiințare și alarmare a populației în situații de protecție civilă*, răspunde de alarmarea, protecția și pregătirea populației pentru situațiile de protecție civilă, solicită asistență tehnică și sprijin pentru gestionarea situațiilor de protecție civilă, asigură evaluarea și centralizarea solicitărilor de ajutoare și despăgubiri în situații de protecție civilă, precum și distribuirea celor primite, coordonează nemijlocit evacuarea populației din zonele afectate de situațiile de protecție civilă etc;
- (b) Conducătorilor instituțiilor publice, operatorilor economici, proiectanților, constructorilor, beneficiarilor și salariaților (Secțiunea 2 – articolele 28 – 31).

Dacă în ceea ce privește **starea de urgență**, definirea conceptuală a fost stabilită în cuprinsul **OUG nr. 1/1999 privind regimul stării de asediu și regimul stării de urgență**, cu modificările și completările ulterioare,

articolele 1 și 3, în ceea ce privește **starea de alertă**, aceasta a fost reglementată prin modificarea OUG nr. 21/2004, în anul 2020, prin promovarea **OUG nr. 68/2020**.

Astfel, **starea de urgență** a fost definită ca privind (alături de starea de asediu – dar care nu face obiectul analizei de față, prin urmare va fi omisă din analiză), situații de criză ce impun măsuri excepționale care se instituie în cazuri determinate de apariția unor pericole grave la adresa apărării țării și securității naționale, a democrației constituționale ori *pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea urmărilor unor dezastre*. Totodată, starea de urgență reprezintă ansamblul de măsuri excepționale de natură politică, economică și de ordine publică aplicabile pe întreg teritoriul țării sau în unele unități administrativ-teritoriale și care se instituie, *inter alia*, în situații privind "iminența producerii ori producerea unor calamități care fac necesară prevenirea, limitarea sau înlăturarea, după caz, a urmărilor unor dezastre".

Legiuitorul, având în vedere caracterul cu totul excepțional al situațiilor pe care le reglementează în cuprinsul acestui act normativ, și în aplicarea principiului juridic *specialia generalibus derogant*⁸², stabilește condiții foarte stricte și cu caracter limitativ în ceea ce privește durata și modalitatea de instituire a stării de urgență, precum și orice măsuri cu caracter administrativ ce privesc instituțiile implicate, specific formulate, astfel:

- (a) Starea de urgență se poate institui pe o perioadă de cel mult 30 de zile, unele atribuții ale administrației publice centrale de specialitate și ale administrației publice locale pot trece în competența autorităților militare și a altor autorități publice, după cum este stabilit prin decretul de instituire, în timp ce autoritățile civile ale administrației publice continuă exercitarea atribuțiilor care nu au fost transferate autorităților anterior menționate, având obligația de a acorda sprijinul necesar acestora.
- (b) Conducătorii autorităților publice, ai celorlalte persoane juridice, precum și persoanele fizice, au obligația respectării și aplicării măsurilor stabilite prin actele normative relevante, inclusiv prin ordonanțele militare ori ordinele specifice stării instituite, în timp ce conducătorii autorităților publice și administratorii operatorilor economici care asigură servicii de utilitate publică – domeniile energetic, sănătate, agricultură și alimentație, alimentare cu apă, comunicații și transporturi – au obligația de a asigura continuitatea furnizării serviciilor esențiale pentru populație.

Cât despre instituirea **stării de alertă, responsabilitate ce revine SNMSU**, OUG nr. 21/2004, așa cum a fost modificat în 2020 (OUG nr. 68/2020), precizează, în cuprinsul articolelor 4¹- 4³, că aceasta poate fi instituită la nivel local, al municipiului București, județean sau național, atunci când analiza factorilor de risc indică necesitatea amplificării răspunsului la o situație de urgență, pentru o perioadă limitată de timp, care nu poate depăși o perioadă de 30 de zile. Cu toate acestea, perioada de impunere a stării de alertă poate fi prelungită ori de câte ori analiza factorilor de risc indică necesitatea menținerii răspunsului amplificat pentru o perioadă de timp suplimentară, care, nici ea, nu poate depăși 30 de zile. Starea de alertă la nivel local este declarată, cu acordul prefectului, de către comitetul local pentru situații de urgență, în timp ce comitetul județean pentru situații de urgență declară, cu acordul ministrului afacerilor interne, starea de alertă la nivelul uneia sau mai multor localități din județ ori la nivelul întregului județ, precum și prelungirea sau încetarea acesteia. În ceea ce privește Municipiului București, Comitetul Municipiului București pentru Situații de Urgență declară, cu acordul ministrului afacerilor interne, starea de alertă la nivelul municipiului București. Comitetul național pentru situații de urgență declară, cu acordul prim-ministrului, starea de alertă la nivelul mai multor județe ori la nivel național, precum și prelungirea ori încetarea acesteia.

În aplicarea **Legii nr. 481/2004 privind protecția civilă** a fost promovată **HG nr. 642/2005 pentru aprobarea Criteriilor de clasificare a unităților administrativ-teritoriale, instituțiilor publice și operatorilor economici din punct de vedere al protecției civile**, în funcție de tipurile de riscuri specifice, stabilindu-se, totodată, obligația ca în termen de 2 ani de la intrarea în vigoare a acestui act normativ, autoritățile administrației

⁸² Principiu juridic care implică faptul că norma specială e cea care derogă de la norma generală, care reprezintă situația de drept comun, și că norma specială este de strictă interpretare și aplicare la cazul respectiv. Norma specială derogă de la norma generală și deci se aplică cu prioritate față de norma generală, chiar și atunci când norma specială este mai veche decât norma generală. O normă specială nu poate să fie modificată sau abrogată decât în mod expres printr-o normă generală ulterioară.

publice locale, instituțiile publice și operatorii economici să realizeze analize de risc în detaliu, să delimiteze geografic și să constituie bănci de date informatizate privind aceste riscuri, care vor fi reactualizate periodic și integrate în sistemul național de monitorizare.

Anexa la această HG identifică, printre tipurile de riscuri relevante analizei de față, în funcție de care se clasifică unitățile administrativ-teritoriale (UAT), instituțiile publice și operatorii economici din punct de vedere al protecției civile, următoarele:

- a) riscuri naturale – cutremure, alunecări și prăbușiri de teren, inundații, **fenomene meteorologice periculoase**, avalanșe, incendii de pădure;
- b) riscuri tehnologice – **accidente chimice; accidente nucleare**; incendii în masă; accidente grave pe căi de transport; eșecul utilităților publice;
- c) riscuri biologice – epidemii; epizootii / zoonoze.

Elementele expuse riscurilor specifice și care intră sub incidența prevederilor legale privind protecția civilă sunt următoarele:

- populația;
- animalele;
- proprietatea;
- activitățile social-economice;
- mediul înconjurător.

Tot HG nr. 642/2005 introduce și definiția cu privire la conceptul de "risc" (în Anexă), stabilind că prin această noțiune se înțelege "nivelul de pierderi preconizat, în sens probabilistic, estimat în vicime, proprietăți distruse, activități economice întrerupte, impact asupra mediului datorită manifestării unui hazard într-o anumită zonă și cu referire la o anumită perioadă de timp", iar prin "analiză de risc" se înțelege "metoda de cuantificare a riscurilor pe baza identificării riscului, determinării frecvenței evenimentelor și consecințelor asupra elementelor expuse ale fiecărui eveniment pentru fiecare tip de risc specific".

Spre exemplu, din punct de vedere al expunerii la riscul de secetă, UAT-urile au fost clasificate ca fiind situate în zone cu risc față de fenomenul de secetă, respectiv în afara zonelor cu risc față de fenomenul de secetă. Cu privire la expunerea la riscul de avalanșe, UAT-urile au fost clasificate ca fiind dispuse în zona de munte, respectiv în zonele de podiș / deal / câmpie.

În ceea ce privește expunerea la riscul de accident chimic, UAT-urile au fost clasificate ca aflându-se în interiorul zonelor de planificare la urgență chimică, respectiv în afara acestor zone; în mod similar, pentru expunerea la riscul de accident nuclear.

În activitatea sa pentru prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență utilizează noțiunile de factor de risc și tip de risc, definite în OUG 21/ 2004 astfel:

- factor de risc - fenomen, proces sau complex de împrejurări congruente, în același timp și spațiu, care pot determina sau favoriza producerea unor tipuri de risc;
- tipuri de risc - cazuri de forță majoră determinate de incendii, cutremure, inundații, accidente, explozii, avarii, alunecări sau prăbușiri de teren, îmbolnăviri în masa, prăbușiri ale unor construcții, instalații ori amenajări, eșuarea sau scufundarea unor nave, căderi de obiecte din atmosfera ori din cosmos, tornade, avalanșe, eșecul serviciilor de utilități publice și alte calamități naturale, sinistre grave sau evenimente publice de amploare determinate ori favorizate de factori de risc specifici;

Identificarea, înregistrarea și evaluarea tipurilor de risc și a factorilor determinanți ai acestora constituie activități esențiale ale gestionării situațiilor de urgență.

În scopul reglementării gestionării situațiilor de urgență a fost aprobată HG 557/2016 privind managementul tipurilor de risc prin care se asigură managementul tipurilor de risc, constând în identificarea tipurilor de risc și a riscurilor asociate, stabilirea autorităților responsabile pe tipuri de risc, stabilirea domeniilor de acțiune ale autorităților responsabile, pentru prevenirea, pregătirea și răspunsul la eveniment și

refacerea/reabilitarea situației, repartizarea funcțiilor de sprijin, precum și condițiile de desemnare și competențele comandantului acțiunii și comandantului intervenției.

Hotărârea identifică o serie de tipuri de risc și stabilește autoritățile responsabile pentru managementul situațiilor de urgență produse de acestea atribuindu-le, în funcție de competențe și capacități un rol principal sausecundar, cu diferite funcții de sprijin. Actul detaliază, în anexele sale, repartizarea funcțiilor de sprijin pe tipuri de risc și detaliază lista activităților specifice care se îndeplinesc în cadrul funcțiilor de sprijin de către autoritățile și organizațiile implicate.

Totodată actul normativ definește domeniile de acțiune în cadrul managementului situațiilor de urgență, respectiv: prevenire, pregătire, raspuns, investigare/evaluare, refacere/reabilitare și stabilește autoritățile implicate în fiecare domeniu de acțiune, pentru toate tipurile de risc identificate.

În cadrul activităților de prevenire, Hotărârea prevede că autoritățile responsabile cu rol principal au obligație de a elabora regulamente de gestionare a situației de urgență specifice tipului de risc repartizat, detaliat pe toate domeniile de acțiune menționate.

În ceea ce privește componenta de comunicare / informare, cadrul legislativ național stabilește în sarcina Serviciului de Telecomunicații Speciale responsabilitatea de a organiza, conduce, desfășura, controla și coordona activitățile în domeniul telecomunicațiilor speciale pentru autoritățile din România și pentru alți utilizatori prevăzuți de lege (Legea nr. 92/1996 privind organizarea și funcționarea Serviciului de Telecomunicații Speciale, cu modificările și completările ulterioare). Astfel, potrivit aceluiași act normativ, telecomunicațiile speciale reprezintă toate formele de transmisii, emisii sau recepții de semne, semnale, scrieri, imagini, sunete sau informații de orice natură prin fir, radio, sistem optic sau prin alte sisteme electromagnetice prevăzute de lege.

În paralel, Sistemul național unic pentru apeluri de urgență 112 (SNUAU) este reglementat prin OUG nr. 34/2008, cu modificările și completările ulterioare, fiind constituit și operat de administratorul SNUAU (STS), în scopul furnizării către cetățeni a Serviciului de urgență 112, care asigură preluarea apelurilor de urgență de la cetățeni și, după caz, transmiterea acestora către agențiile specializate de intervenție, sau al prelucrării lor și alertării directe a echipajelor de intervenție în vederea asigurării unei reacții imediate, uniforme și unitare pentru soluționarea urgențelor. Potrivit acestui act normativ, numărul telefonic de urgență 112 se apelează atunci când este necesară intervenția agențiilor specializate de intervenție, pentru asigurarea asistenței imediate în situații în care este periclitată viața, integritatea ori sănătatea cetățeanului, ordinea publică, proprietatea publică sau privată ori mediul.

În completare, a fost implementat Sistemul de avertizare a populației în situații de urgență "Ro-Alert", reglementat prin OUG nr. 46/2019 privind operarea sistemului menționat, aprobată prin Legea nr. 24/2021. Acesta este operat de către MAI prin DSU, IGSU și prin inspectoratele teritoriale pentru situații de urgență subordonate, în cadrul structurilor operaționale specializate din componență sau din coordonanță, în scopul transmiterii mesajelor de avertizare a populației vizate de producerea unei situații de urgență, denumite în continuare mesaje "RO-ALERT". Operarea acestui sistem presupune desfășurarea următoarelor activități:

- a) recepționarea informațiilor de la autoritățile și instituțiile publice care monitorizează tipuri de risc și prin SNUAU;
- b) verificarea atingerii sau depășirii nivelului de gravitate al evenimentului prognozat ori produs, pentru care este necesară avertizarea populației;
- c) introducerea în sistemul RO-ALERT a mesajelor RO-ALERT și transmiterea acestora prin intermediul rețelelor publice mobile de comunicații electronice către telefoanele mobile conectate la aceste rețele și aflate în zona vizată de manifestarea situației de urgență.

Procedura și condițiile de organizare și desfășurare a activității de înștiințare, avertizare, prealarmare și alarmare a populației, în situații de protecție civilă, sunt stabilite în cuprinsul OM nr. 1259/2006.

3.2 IDENTIFICAREA LA NIVEL NAȚIONAL A DOCUMENTELOR DE REFERINȚĂ/REGLEMENTĂRI APLICABILE ÎN ACTIVITATEA DE GESTIONARE A SITUAȚIILOR DE URGENȚĂ GENERATE DE TIPURILE FENOMENELE METEOROLOGICE PERICULOASE

Nr. Crt.	Reglementare (tip-nr/an)	Titlu detaliat	Link
LEGISLAȚIE NAȚIONALĂ			
1	HG nr. 43/2020	privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor	https://lege5.ro/App/Document/gm2tsmbzgevg/hotararea-nr-43-2020-privind-organizarea-si-functiunea-ministerului-mediului-apelelor-si-padurilor
2	OM nr. 1057/2020	pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare al Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor (ROF MMAP)	http://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/OM_ROF.pdf
3	OM nr. 910/2010	pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Comitetului ministerial pentru situații de urgență și a Centrului Operativ pentru situații de urgență	http://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/2012-01-10_risc_inundatii_ordin910din2010regulamentorgfunctcmsu.pdf
4	Legea nr. 139/2000	privind activitatea de meteorologie republicată	http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/173264
5	Legea nr. 216/2004	privind înființarea Administrației Naționale de Meteorologie actualizată	http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/52379
6	HG 1405/ 2004	pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Administrației Naționale de Meteorologie	http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/55142
7	HG nr. 739/2016	pentru aprobarea Strategiei naționale privind schimbările climatice și creșterea economică bazată pe emisii reduse de carbon pentru perioada 2016-2020 și a Planului național de acțiune pentru implementarea Strategiei naționale privind schimbările climatice și creșterea economică bazată pe emisii reduse de carbon pentru perioada 2016-2020	http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/182746
8	HG nr. 474/2004	privind înființarea, organizarea și funcționarea Comitetului Național pentru Combaterea Secetei, a Degradării Terenurilor și a Deșertificării, cu modificările și completările ulterioare	http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/51258
9	OM nr. 459/78/2019	pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea situațiilor de	http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/215946

Nr. Crt.	Reglementare (tip-nr/an)	Titlu detaliat	Link
		urgență generate de fenomene hidrometeorologice periculoase având ca efect producerea de inundații, secetă hidrologică, precum și incidente/accidente la construcții hidrotehnice, poluări accidentale pe cursurile de apă și poluări marine în zona costieră	
10	OM nr. 3.403/2012	<p>pentru aprobarea procedurilor de codificare a informărilor, atenționărilor și avertizărilor meteorologice și hidrologice</p> <p>abrogat</p> <p>procedura de codificare a informărilor hidrologice – stabilită prin OM459/78/2019</p> <p>procedura de codificare a informărilor meteorologice – nu este în vigoare - Proiect de ordin din 27.03 2019 – în dezbateri</p>	<p>http://legislatie.just.ro/Public/DetailiiDocument/142773</p> <p>http://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/2019-07-23-Ordin.pdf</p>

Legislația națională specifică prin care sunt stabilite reglementări în domeniul meteorologiei este Legea nr. 139 din 24 iulie 2000, privind activitatea de meteorologie, republicată, actualizată (OUG 70/2009, L 30/2011, L 187/2012, L 281/2015)

Aceasta reglementează activitatea de meteorologie, ca fiind de interes public național și cu specific pentru apărare și securitate națională, reprezentând ansamblul acțiunilor destinate supravegherii permanente și cunoașterii mediului aerian prin observații și măsurători specifice privind starea și evoluția vremii, necesară pentru dezvoltarea social-economică a României.

Între altele, activitatea de meteorologie se realizează prin desfășurarea unitară și calificată a supravegherii meteorologice pentru informarea populației și a factorilor de decizie, pentru prevenirea sau diminuarea pagubelor datorate fenomenelor meteorologice periculoase, constituirea și gestiunea Fondului național de date meteorologice necesar pentru fundamentarea meteorologică a proiectării, execuției și exploatarea diverselor obiective economico-sociale și pentru elaborarea strategiilor de dezvoltare durabilă. În domeniul meteorologiei, aceste scopuri sunt îndeplinite prin Administrația Națională de Meteorologie, denumită, potrivit legii, Centrul meteorologic național (CMN).

Mai mult, Legea 139/2000 reglementează următoarele:

- Stabilește atribuția Centrului meteorologic național (CMN) de a elabora și difuza avertizări în situația producerii de fenomene meteorologice periculoase, potențial provocatoare de pagube;
- Stabilește că CMN furnizează gratuit, pe bază de convenție, informații de specialitate, inclusiv prognoze generale sau avertizări, administrației publice centrale și locale, prefecturilor, comandamentelor speciale ale Ministerului Apărării Naționale, comisiilor și comandamentelor civile constituite pentru combaterea dezastrelor, posturilor publice de radio și televiziune.
- Activitatea de meteorologie este realizată de ANM, autoritatea națională competentă pentru coordonarea activității de meteorologie, sub autoritatea MMAP, conform Legii nr. 216 /2004, privind

Înființarea Administrației Naționale de Meteorologie, cu modificările și completările ulterioare (L 281/2015, OUG 50/2017, OG 18/2017, L 151/2007)

Potrivit Legii nr. 139/2000, ANM are responsabilități în elaborarea și difuzarea de avertizări în situația producerii de fenomene meteorologice periculoase, potențial provocatoare de pagube, avizarea punerii în circulație publică a unor date, informații, avertizări și prognoze meteorologice, altele decât cele cu specific aeronautic, obținute din activitatea meteorologică desfășurată de alte persoane fizice sau juridice, precum și avizarea tehnică a activităților meteorologice de orice fel destinate unor scopuri speciale, altele decât cele consemnate ca atribuții ale Centrului meteorologic național.

- Pentru realizarea obiectivelor de informare, inclusiv pentru situații de urgență a fost emis Ordinul nr. 3403/245/2012 pentru aprobarea procedurilor de codificare a informărilor, atenționărilor și avertizărilor meteorologice și hidrologice⁸³
 - Ce detaliază semnificația atenționărilor și avertizărilor meteorologice acestea fiind însoțite de un cod de culori, atribuit după cum urmează:

Codul Verde este folosit pentru zonele în care nu sunt prognozate fenomene meteorologice periculoase.

Codul Galben se va folosi în cazul în care fenomenele meteorologice prognozate vor fi temporar periculoase pentru anumite activități, dar altfel sunt obișnuite pentru perioada respectivă sau zona specificată.

Codul Portocaliu se aplică acelor fenomene meteorologice prevăzute a fi periculoase, cu un grad de intensitate mare.

Codul Roșu se aplică acelor fenomene meteorologice prevăzute a fi periculoase, cu un grad de intensitate foarte mare și cu efecte dezastruoase.

Codul Galben este asociat atenționărilor meteorologice.

Codul Portocaliu și Codul Roșu se asociază avertizărilor meteorologice.

Fenomenele meteorologice care fac obiectul atenționărilor/avertizărilor meteorologice sunt:

- ✓ vânt puternic;
- ✓ ploi importante cantitativ (care pot avea și caracter torențial);
- ✓ descărcări electrice și grindină;
- ✓ ninsori abundente;
- ✓ viscol;
- ✓ temperaturi minime extreme;
- ✓ temperaturi maxime extreme;
- ✓ polei;
- ✓ ceață.

Ordinul comun al ministrului mediului, apelor și pădurilor și al ministrului administrației și internelor nr. 3.403/245/2012 pentru aprobarea procedurii de codificare a informațiilor, atenționărilor și avertizărilor meteorologice și hidrologice, spre exemplu, stabilește procedura de codificare a informărilor, atenționărilor și avertizărilor meteorologice care se emit în cazul producerii de fenomene meteorologice periculoase la scară națională sau regională. Tipul de risc viscol este specificat la art. 5, lit. e) din Anexa nr. 1 a ordinului. La art. 2, a aceleiași anexe se specifică faptul că "în situațiile în care sunt prognozate fenomene meteorologice

⁸³ OM 3403/245/2012 a fost abrogat expres prin OM nr. 459/78/2019 pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea situațiilor de urgență generate de fenomene hidrometeorologice periculoase având ca efect producerea de inundații, secetă hidrologică, precum și incidente / accidente la construcții hidrotehnice, poluări accidentale pe cursurile de apă și poluări marine în zona costieră, fiind în prezent identificat în stadiu de proiect de act normativ. A fost menționat în document cu titlu de informare.

periculoase, Administrația Națională de Meteorologie emite atenționare sau avertizare meteorologică, după caz, în care se prezintă succint fenomenul, intensitatea, zonele care pot fi afectate, momentul probabil al începerii acestuia și durata”, fiind urmate la art. 3 și de descrierea codurilor de culori. În Anexa nr. 3 a OMMP nr. 3.403/245/2012, este specificat fluxul informațional operativ pentru transmiterea informărilor, atenționărilor și avertizărilor meteorologice și hidrologice, flux stabilit pentru situația în care apare iminența producerii fenomenelor respective.

Hotărârea Guvernului nr. 557 din 3 august 2016 privind managementul tipurilor de risc reprezintă cadrul legal specific prin care se asigură la nivel național managementul tipurilor de risc precum și cadrul de desemnare și competențele comandantului acțiunii și comandantului intervenției în cazul materializării unuia dintre tipurile de risc descrise în textul legal.

Actul normativ identifică o serie de tipuri de risc și riscurile asociate și atribuie în fiecare caz autorităților competente roluri cu privire la managementul situației de risc apărută. Hotărârea include în tipurile de risc următoarele fenomenele meteorologice relevante pentru analiza prezentă.

- furtuni și viscol
 - furtuna- fenomen meteorologic, care constă în ploaie și descărcări electrice (fulgere și trăsnete), însoțite aproape întotdeauna și de vânturi puternice
 - viscol - vânt puternic însoțit de spulberarea zăpezii și de transportul acesteia deasupra suprafeței pământului. Viscolul este o furtună severă caracterizată prin temperaturi scăzute, vânturi puternice, și ninsori abundente
- tornade
- temperaturi extreme
- avalanșe

Riscurile asociate acestor fenomene, conform HG 557/2016 sunt:

Tipul de risc	Riscul asociat
Furtuni și viscol	Viscol
	Furtuni (vânt puternic și/sau precipitații masive)
	Căderi de grindină
Tornade	
Temperaturi extreme	Depuneri de gheață, chiciură, înghețuri timpurii sau târzii
	Polei
	Caniculă
Avalanșe	

3.2.1 Furtuni și viscol

Ordinul comun al ministrului Mediului și Pădurilor nr. 1422/16.05.2012 și al ministrului Administrației și Internelor nr. 192/02.08.2012, pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea situațiilor de urgență generate de inundații, fenomene periculoase, accidente la construcții hidrotehnice, poluări accidentale, pe cursurile de apă și poluări marine în zona costieră menționează *furtuni și viscole* doar la art. 3 alin. d) ”fenomene meteorologice periculoase: ploi torențiale, ninsori abundente, furtuni și viscole, depuneri de gheață, chiciură, polei, înghețuri timpurii sau târzii, caniculă, grindină și secetă;”

Ordin al ministrului administrației și internelor 132/2007 pentru aprobarea metodologiei de elaborare a planului de analiză și acoperire a riscului , în Secțiunea 1, doar face referire la aspecte ce țin de furtuni, fără a preciza riscul generat de viscol, fără a detalia/ face trimiteri la metodologii de analiză a acestora.

De asemenea, Legea 139/2000, republicată nu particularizează riscurile meteorologice ci cuprinde în activitatea de meteorologie ansamblul acțiunilor destinate supravegherii permanente și cunoașterii mediului aerian prin observații și măsurători specifice privind starea și evoluția vremii.

Din perspectiva protecției meteorologice a vieții și bunurilor, legea folosește lato sensu noțiuni precum supraveghere meteorologică, informare meteorologică.

Legea 2016/2004 privind înființarea Administrației Naționale de Meteorologie, stabilește în competența acesteia efectuarea de observații și măsurători privind starea și evoluția vremii, studii și cercetări privind identificarea zonelor vulnerabile la diverse fenomene meteorologice severe, participarea la activitățile adiacente de preîntâmpinare a riscurilor meteorologice, etc.

Legislația curentă, nu specifică nici modalitatea de realizare a analizelor de hazard pentru viscol și furtuni, cum de altfel , noțiunea însăși de hartă de hazard de furtuni și viscol nu este menționată.

În prezent, legislația analizată nu stabilește un plan de tratare a riscului de furtuni și viscol.

3.2.2 Tornado

Legislația națională specifică identificată ce tratează acest risc meteorologic este:

- Legea nr. 139 din 24 iulie 2000, privind activitatea de meteorologie, republicată, actualizată (OUG 70/2009, L 30/2011, L 187/2012, L 281/2015)
 - Stabilește atribuția Centrului meteorologic național (CMN) de a elabora și difuza avertizări în situația producerii de fenomene meteorologice periculoase, potențial provocatoare de pagube;
 - Stabilește că CMN furnizează gratuit, pe bază de convenție, informații de specialitate, inclusiv prognoze generale sau avertizări, administrației publice centrale și locale, prefecturilor, comandamentelor speciale ale Ministerului Apărării Naționale, comisiilor și comandamentelor civile constituite pentru combaterea dezastrelor, posturilor publice de radio și televiziune.
- Legea nr. 216 din 1 iunie 2004, privind înființarea Administrației Naționale de Meteorologie, cu modificările și completările ulterioare (L 281/2015, OUG 50/2017, OG 18/2017, L 151/2007)
 - Modifică și completează prevederile L 139/2000
- Ordinul nr. 3403/245/2012 pentru aprobarea procedurilor de codificare a informărilor, atenționărilor și avertizărilor meteorologice și hidrologice
 - Ce detaliază semnificația atenționărilor și avertizărilor meteorologice acestea fiind însoțite de un cod de culori, atribuit după cum urmează:

Codul Verde este folosit pentru zonele în care nu sunt prognozate fenomene meteorologice periculoase.

Codul Galben se va folosi în cazul în care fenomenele meteorologice prognozate vor fi temporar periculoase pentru anumite activități, dar altfel sunt obișnuite pentru perioada respectivă sau zona specificată.

Codul Portocaliu se aplică acelor fenomene meteorologice prevăzute a fi periculoase, cu un grad de intensitate mare.

Codul Roșu se aplică acelor fenomene meteorologice prevăzute a fi periculoase, cu un grad de intensitate foarte mare și cu efecte dezastruoase.

Codul Galben este asociat atenționărilor meteorologice.

Codul Portocaliu și Codul Roșu se asociază avertizărilor meteorologice.

Fenomenele meteorologice care fac obiectul atenționărilor/avertizărilor meteorologice sunt:

- ✓ vânt puternic;
 - ✓ ploi importante cantitativ (care pot avea și caracter torențial);
 - ✓ descărcări electrice și grindină;
 - ✓ ninsori abundente;
 - ✓ viscol;
 - ✓ temperaturi minime extreme;
 - ✓ temperaturi maxime extreme;
 - ✓ polei;
 - ✓ ceață.
- ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 21 din 15 aprilie 2004 privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență
 - Include, în art. 2 lit. j) tipuri de risc - cazuri de forță majoră determinate de incendii, cutremure, inundații, accidente, explozii, avarii, alunecări sau prăbușiri de teren, îmbolnăviri în masa, prăbușiri ale unor construcții, instalații ori amenajări, eșuarea sau scufundarea unor nave, căderi de obiecte din atmosfera ori din cosmos, **tornado**, avalanșe, eșecul serviciilor de utilități publice și alte calamități naturale, sinistre grave sau evenimente publice de amploare determinate ori favorizate de factori de risc specifici; grevele nu pot fi considerate tipuri de risc în condițiile prezentei ordonanțe de urgență;
 - LEGE nr. 173 din 10 octombrie 2008 privind intervențiile active în atmosferă
 - Înființează Administrația Sistemului național antigrindină și de creștere a precipitațiilor pentru care stabilește atribuția de monitorizare a pericolelor și riscurilor specifice, precum și efectele negative ale acestora din zonele de protecție a unităților din structură, prin asigurarea funcțiilor de sprijin pentru gestionarea riscurilor naturale: grindină, tornade locale, secetă severă, îngheț, ceață densă locală și avalanșe;
 - Încadrează tornadele în cadrul fenomenelor meteorologice violente
 - HG nr. 642 din 29 iunie 2005 pentru aprobarea Criteriilor de clasificare a unităților administrativ-teritoriale, instituțiilor publice și operatorilor economici din punct de vedere al protecției civile, în funcție de tipurile de riscuri specifice
 - Menționează, printre categoriile de risc identificate în art. 1, doar fenomenele meteorologice periculoase, fără a particulariza mai mult.
 - Ordinul comun al ministrului mediului și pădurilor și al ministrului administrației și internelor nr. 3.403/245/2012 pentru aprobarea procedurii de codificare a informațiilor, atenționărilor și avertizărilor meteorologice și hidrologice, deși particularizează tipurile de fenomene meteorologice, nu include și tornadele printre acestea.
 - Proceduri operaționale de intervenție standard pentru gestionarea situațiilor de urgență determinate de tornade, la nivelul Comitetului pentru Situații de Urgență, ce stabilesc un set unitar de norme pentru reglementarea activităților care se desfășoară în acest caz, precum și modul de intervenție a celulelor de alarmă ale componentelor Sistemului de Situații de Urgență în cazul materializării acestui fenomen meteorologic

3.2.3 Temperaturi extreme

Legislația națională specifică identificată ce tratează acest risc meteorologic este:

- Legea nr. 139 din 24 iulie 2000, privind activitatea de meteorologie, republicată, actualizată (OUG 70/2009, L 30/2011, L 187/2012, L 281/2015);

- Legea nr. 216 din 1 iunie 2004, privind înființarea Administrației Naționale de Meteorologie, cu modificările și completările ulterioare (L 281/2015, OUG 50/2017, OG 18/2017, L 151/2007);
- Hotărârea nr. 1.151 din 23 decembrie 2014 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 94/2014 privind organizarea, funcționarea și componența Comitetului național pentru situații speciale de urgență;
- Ordinul comun al ministrului mediului și pădurilor și al ministrului administrației și internelor nr. 3.403/245/2012 pentru aprobarea procedurii de codificare a informațiilor, atenționărilor și avertizărilor meteorologice și hidrologice;
- OU nr. 99/2000 privind măsurile ce pot fi aplicate în perioadele cu temperaturi extreme pentru protecția personalului încadrat în muncă în sensul generalizării acestor măsuri și altora, dacă se consideră necesar, altor categorii de personal (elevi, studenți, etc).

Legislația analizată nu conține prevederi exprese cu privire la monitorizarea și analiza riscului de temperaturi extreme, monitorizarea, colectarea, centralizarea și analiza de date cu privire la acest risc nu este reglementată în legislația studiată, cum nici nu identifică autoritatea responsabilă cu atribuții exprese în acest sens.

Singura activitate ce include și acest risc, este cea desfășurată de Administrația Națională de Meteorologie, în temeiul Legii 139/ 2000 republicată, în sensul observării și realizării măsurătorilor specifice privind starea și evoluția vremii, prelucrării datelor obținute, realizării de studii și cercetări privind evoluția zonelor vulnerabile la diverse fenomene meteorologice severe, etc.

HG 557/2016 identifică cinci tipuri de risc asociat riscului de temperaturi extreme, respectiv:

- ✓ Depuneri de gheață, chiciură, înghețuri timpurii sau târzii,
- ✓ Polei
- ✓ Caniculă

3.2.4 Avalanșe

Legislația națională specifică identificată ce tratează acest risc meteorologic este:

- Legea nr. 139 din 24 iulie 2000, privind activitatea de meteorologie, republicată, actualizată (OUG 70/2009, L 30/2011, L 187/2012, L 281/2015)
- Legea nr. 216 din 1 iunie 2004, privind înființarea Administrației Naționale de Meteorologie, cu modificările și completările ulterioare (L 281/2015, OUG 50/2017, OG 18/2017, L 151/2007)
- Legea nr. 173 din 10 octombrie 2008, privind intervențiile active în atmosferă, actualizată (OU 70/2010, L 187/2012, L 255/2013, L 139/2014)
- Hotărârea Guvernului nr.77 din 23 ianuarie 2003, privind instituirea unor măsuri pentru prevenirea accidentelor montane și organizarea activității de salvare în munți
- Ordinul Ministrului transporturilor și infrastructurii nr. 358 din 4 mai 2012, actualizat, pentru aprobarea Liniilor directe cu privire la măsurile de îmbunătățire a siguranței circulației pe infrastructura rutieră, în vederea aplicării Directivei 2008/96/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind gestionarea siguranței infrastructurii rutiere
- Norma metodologică privind locul de muncă cu pericol deosebit și pericol iminent de accidentare, din 10.09.1996, elaborată de Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Ca și în cazul celorlalte fenomene meteorologice discutate mai sus, și acesta este menționat sporadic, fără a exista particularizări în cazul său. De cele mai multe ori este menționat ca parte din enumerarea mai multor riscuri naturale, sau subsumat implicit sub noțiunea de "fenomene meteorologice periculoase", fără a beneficia de o detaliere specifică.

Pe de altă parte, este singurul risc meteorologic dintre cele analizate în acest capitol care este menționat a fi luat în vedere la realizarea studiului de fezabilitate conform OMTI 358/2012 care menționează în art. 7, alin.

2 ca unul din criteriile aplicabile în studiul de fezabilitate, este localizarea geografică, care include expunerea la alunecările de teren, la inundații, la avalanșe și altele asemenea, condiții climatice și sezoniere, precum și activități seismice.

3.3 IDENTIFICAREA LA NIVEL NAȚIONAL A DOCUMENTELOR DE REFERINȚĂ/REGLEMENTĂRI APLICABILE ÎN ACTIVITATEA DE GESTIONARE A SITUAȚIILOR DE URGENȚĂ GENERATE DE RISCURI PRIVIND STAREA MEDIULUI

Fondul național de reglementări și documente de referință menționate în prezentul document este prezentat mai jos:

<u>Nr. Crt.</u>	<u>Reglementare (tip-nr/an)</u>	<u>Titlu detaliat</u>	<u>Link</u>
LEGISLAȚIE NAȚIONALĂ			
<i>Legislație generală</i>			
1.	OUG nr. 195/2005	privind protecția mediului	https://lege5.ro/App/Document/hazdinrs/ordonanta-de-urgenta-nr-195-2005-privind-protectia-mediului
2.	HG nr. 43/2020	privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor	https://lege5.ro/App/Document/gm2tsmbzgeyq/hotararea-nr-43-2020-privind-organizarea-si-functionarea-ministerului-mediului-apelor-si-padurilor
3.	Ordinul ministrului mediului nr. 1057/2020	privind aprobarea Regulamentului de Organizare și Funcționare al Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor	http://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/OM_ROF.pdf
4.	HG nr. 1000/2012	privind reorganizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Protecția Mediului și a instituțiilor publice aflate în subordinea acesteia	https://lege5.ro/App/Document/gmztembygy/hotararea-nr-1000-2012-privind-reorganizarea-si-functionarea-agentiei-nationale-pentru-protectia-mediului-si-a-institutiilor-publice-aflate-in-subordinea-acesteia
5.	HG nr. 1005/2012	privind organizarea și funcționarea Gărzii Naționale de Mediu	https://lege5.ro/App/Document/gmztembyg4/hotararea-nr-1005-2012-privind-organizarea-si-functionarea-garzii-nationale-de-mediu
6.	OUG nr. 68/2007	privind răspunderea de mediu cu referire la prevenirea și repararea prejudiciului asupra mediului	https://lege5.ro/App/Document/geydaqobvgm/ordonanta-de-urgenta-nr-68-2007-privind-raspunderea-de-mediu-cu-referire-la-prevenirea-si-repararea-prejudiciului-asupra-mediului
7.	Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 2579/2012	pentru aprobarea fluxului informațional-decizional de avertizare-alarmare în cazul producerii unor situații de urgență	-

9.	Legea nr. 188/2018	privind limitarea emisiilor în aer ale anumitor poluanți proveniți de la instalații medii de ardere	http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/203075
10.	HG. 467/2018	privind stabilirea unor măsuri pentru aplicarea Regulamentului (UE) 2016/1.628 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 septembrie 2016 privind cerințele referitoare la limitele emisiilor de poluanți gazoși și de particule poluante și omologarea de tip pentru motoarele cu ardere internă pentru echipamentele mobile fără destinație rutieră, de modificare a regulamentelor (UE) nr. 1.024/2012 și (UE) nr. 167/2013 și de modificare și abrogare a Directivei 97/68/CE	http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/202203
11.	Norme tehnice privind emisiile provenite de la autovehicule	<p>pentru modificarea și completarea Reglementărilor privind omologarea de tip și eliberarea cărții de identitate a vehiculelor rutiere, precum și omologarea de tip a produselor utilizate la acestea - RNTR 2, aprobate prin Ordinul ministrului lucrărilor publice, transporturilor și locuinței nr. 211/2003</p> <p>HOTĂRÂRE nr. 39 din 18 septembrie 2019 asupra propunerii de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (CE) nr. 715/2007 privind omologarea de tip a autovehiculelor în ceea ce privește emisiile provenind de la vehiculele ușoare pentru pasageri și de la vehiculele ușoare comerciale (Euro 5 și Euro 6) și privind accesul la informațiile referitoare la repararea și întreținerea vehiculelor - COM (2019) 208 final</p> <p>Regulamentul EC nr. 595/2009 privind omologarea de tip a autovehiculelor și motoarelor cu privire la emisiile provenite de la vehicule grele (Euro VI) și accesul la informații privind repararea și întreținerea vehiculelor completat prin Regulamentului (UE) nr. 582/2011 al Comisiei de punere în aplicare și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 595/2009 al Parlamentului European și al Consiliului cu privire la emisiile</p>	https://www.rarom.ro/cs-uploads/listalegislatie.pdf

		provenite de la vehicule grele (Euro VI) și de modificare a anexelor I și III la Directiva 2007/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește emisiile provenite de la vehiculele grele (Euro VI).	
Poluări accidentale			
1.	Legea nr. 278/2013	privind emisiile industriale	https://lege5.ro/App/Document/gm3tmobwgy/legea-nr-278-2013-privind-emisiile-industriale
2.	Reglementări privind emiterea autorizației autorizatei integrate de mediu	pentru aprobarea Procedurii de emitere a autorizației integrate de mediu	https://lege5.ro/App/Document/gq2dkmjz/ordinul-nr-818-2003-pentru-aprobarea-procedurii-de-emitere-a-autorizatiei-integrate-de-medi
		privind aprobarea Ghidului tehnic general pentru aplicarea procedurii de emitere a autorizației integrate de mediu	https://lege5.ro/App/Document/guzdknbs/ordinul-nr-36-2004-privind-aprobarea-ghidului-tehnic-general-pentru-aplicarea-procedurii-de-emitere-a-autorizatiei-integrate-de-medi
		pentru modificarea și completarea anexei la Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor, apelor și mediului nr. 818/2003 pentru aprobarea Procedurii de emitere a autorizației integrate de mediu	https://lege5.ro/App/Document/haytemrw/ordinul-nr-1158-2005-pentru-modificarea-si-completarea-anexei-la-ordinul-ministrului-agriculturii-padurilor-apele-si-mediului-nr-818-2003-pentru-aprobarea-procedurii-de-emitere-a-autorizatiei-integra
		pentru modificarea și completarea Procedurii de emitere a autorizației integrate de mediu, aprobată prin Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor, apelor și mediului nr. 818/2003	https://lege5.ro/App/Document/gmztmni/xg4/ordinul-nr-3970-2012-pentru-modificarea-si-completarea-procedurii-de-emitere-a-autorizatiei-integrate-de-mediu-aprobata-prin-ordinul-ministrului-agriculturii-padurilor-apele-si-mediului-nr-818-2003
3.	Legea 59/2016	privind controlul asupra pericolelor de accident major în care sunt implicate substanțe periculoase	http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/Afis/207183
4.	Legea nr. 92/2003	pentru aderarea României la Convenția privind efectele transfrontiere ale accidentelor industriale, adoptată la Helsinki la 17 martie 199	https://lege5.ro/App/Document/gq3danju/legea-nr-92-2003-pentru-aderarea-romaniei-la-conventia-privind-efectele-transfrontiere-ale-accidentelor-industriale-adoptata-la-helsinki-la-17-martie-1992
5.	ORDIN nr. 1.175/39/2020	privind aprobarea Procedurii de notificare a activităților care prezintă pericole de producere a accidentelor majore în care sunt implicate substanțe periculoase	http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/224321

6.	ORDINUL nr. 1.176/40/2020,	privind aprobarea procedurii de notificare a accidentelor majore în care sunt implicate substanțe periculoase, produse inclusiv în context transfrontalier	http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/224316
7.	Ordinul nr. 251/2005	pentru organizarea și funcționarea secretariatelor de risc privind controlul activităților care prezintă pericole de accidente majore în care sunt implicate substanțe periculoase * modificat prin Ordinul MMP nr. 3968/2012	https://lege5.ro/App/Document/g4ytqmjr/ordinul-nr-251-2005-pentru-organizarea-si-functiunea-secretariatelor-de-risc-privind-controlul-activitatilor-care-prezinta-pericole-de-accidente-majore-in-care-sunt-implicate-substante-periculoase
8.	Legea nr. 112/2009	pentru ratificarea Protocolului privind Registrul poluanților emiși și transferați, adoptat la Kiev la 21 mai 2003 și semnat de România la Kiev la 21 mai 2003, la Convenția privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu, semnată la Aarhus la 25 iunie 1998	https://lege5.ro/App/Document/gezdimgm/legea-nr-112-2009-pentru-ratificarea-protocolului-privind-registrul-poluantilor-emisi-si-transferati-adoptat-la-kiev-la-21-mai-2003-si-semnat-de-romania-la-kiev-la-21-mai-2003-la-conventia-privind-acc
9.	Legea nr. 86/2000	pentru ratificarea Convenției privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu, semnată la Aarhus la 25 iunie 1998	https://lege5.ro/App/Document/gi3dknzq/legea-nr-86-2000-pentru-ratificarea-conventiei-privind-accesul-la-informatie-participarea-publicului-la-luarea-deciziei-si-accesul-la-justitie-in-probleme-de-mediu-semnata-la-aarhus-la-25-iunie-1998
Radioactivitate			
1.	HG nr. 600/2014	privind aprobarea Strategiei naționale de securitate și siguranță nucleară	https://lege5.ro/App/Document/ggydcnry/hotararea-nr-600-2014-privind-aprobarea-strategiei-nationale-de-securitate-si-siguranta-nucleara
2.	Legea nr. 111/1996	privind desfășurarea în siguranță, reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare	https://lege5.ro/App/Document/heydcmr/legea-nr-111-1996-privind-desfasurarea-in-siguranta-reglementarea-autorizarea-si-controlul-activitatilor-nucleare
3.	HG nr. 729/2018	organizarea și funcționarea Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare	https://lege5.ro/App/Document/gmydenzvguya/hotararea-nr-729-2018-privind-organizarea-si-functiunea-comisiei-nationale-pentru-controlul-activitatilor-nucleare
4.	Legea nr. 703/2001	privind răspunderea civilă pentru daune nucleare	https://lege5.ro/App/Document/gmztknjs/legea-nr-703-2001-privind-raspunderea-civila-pentru-daune-nucleare
5.	Ordonanța nr. 7/2003	privind promovarea, dezvoltarea și monitorizarea activităților nucleare	https://lege5.ro/App/Document/gq3dgnbr/ordonanta-nr-7-2003-privind-promovarea-dezvoltarea-si-monitorizarea-activitatilor-nucleare

6.	Ordin 61/113/2018	pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea situațiilor de urgență specifice riscului nuclear sau radiologic	http://www.cncan.ro/assets/NUR/02.07.2018Ordin-MAI-si-CNCAN-61113.pdf
7.	Norma privind monitorizarea emisiilor radioactive de la instalațiile nucleare și radiologice	Norma privind monitorizarea emisiilor radioactive de la instalațiile nucleare și radiologice (NSR-21), aprobată prin Ordinul Președintelui CNCAN nr. 276 din 26.09.2005 și publicată în Monitorul Oficial al României Partea I, nr. 923 din 17.10.2005	http://www.cncan.ro/assets/NSR/nsr-21-ordin-cncan-276-2005.pdf
8.	Norma privind monitorizarea radioactivității mediului în vecinătatea unei instalații nucleare sau radiologice	Norma privind monitorizarea radioactivității mediului în vecinătatea unei instalații nucleare sau radiologice (NSR-22), aprobată prin Ordinul Președintelui CNCAN nr. 275 din 26.09.2005 și publicată în Monitorul Oficial al României Partea I, nr. 923 din 17.10.2005.	http://www.cncan.ro/assets/NSR/nsr-22-ordinu-cncan-275-2005.pdf
9.	Ordinul nr. 1978/2010	privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Rețelei Naționale de Supraveghere a Radioactivității Mediului (RNSRM)	http://www.anpm.ro/cadru-legislativ4

3.3.1 Cadrul legislativ național cu referire la situațiile privind starea mediului (tipuri de risc specifice MMAP)

HG nr. 557/2016 privind managementul tipurilor de risc, adoptată în vederea implementării prevederilor OUG nr. 21/2004 privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 15/2005, cu modificările și completările ulterioare, reprezintă actul-cadru în domeniul managementului tipurilor de risc.

Se observă că HG nr. 557/2016 nu dispune includerea **situațiilor privind starea mediului** cu privire la *calitatea aerului, poluări accidentale și radioactivitate*, printre tipurile de risc pentru care se impune elaborarea și aplicarea de măsuri de gestionare a situațiilor de urgență, considerându-se că acestea nu reprezintă un pericol în sine ci sunt generate de alte fenomene sau evenimente incluse deja în tipurile de risc la care face referire actul normativ și pentru care sunt prevăzute reglementări care să asigure un management adecvat al riscului. Astfel, degradări ale calității aerului se pot produce în urma unor fenomene meteorologice periculoase, a incendiilor de orice tip, sau a accidentelor/avariilor industriale sau în transporturi, poluările accidentale au ca posibilă cauză producerea unui accident industrial, în transporturi sau la manipularea substanțelor periculoase, dar și ca urmare a unor accidente ecologice de tipul cutremurelor sau alunecărilor de teren, iar creșterea radioactivității mediului este o consecință a unor evenimente produse în activitățile nucleare sau radiologice.

Recunoscând potențialul impact asupra mediului al tipurilor de risc prevăzute de HG 557/2016, Anexele 1 și 3 ale actului menționează MMAP și autoritățile din subordine printre autoritățile cu multiple funcții de sprijin, pentru cea mai mare parte a riscurilor analizate, asigurând astfel participarea autorităților pentru protecția

mediului în toate situațiile în care starea mediului este pusă în pericol, cu transferul atribuțiilor și răspunderilor corespunzătoare.

Având în vedere importanța menținerii unui mediu nepoluat, care să asigure sănătatea și bunăstarea populației și conservarea biodiversității, urmărirea calității factorilor de mediu și identificarea timpurie a fenomenelor care pot duce la degradarea stării acestora este o obligație permanentă a autorităților din domeniul protecției mediului, iar în cazul apariției unei situații de risc, acestea sunt implicate în determinarea amploarei și intensității efectelor asupra factorilor de mediu a evenimentului, în evaluarea consecințelor imediate și pe termen lung ale evenimentului și în etapele de analiza finală, inclusiv în ceea ce privește evaluarea daunelor produse mediului și recuperarea prejudiciului.

OUG 195/2005 privind protecția mediului, cu modificările ulterioare, actul normativ primar care reglementează protecția mediului, stabilește printre principiile strategice care stau la baza acestui domeniu principiul precauției în luarea deciziei, principiul acțiunii preventive, principiul "poluatorul plătește", menționând printre modalitățile de implementare ale acestora, cu relevanță pentru studiul de față, rezolvarea, pe niveluri de competență, a problemelor de mediu, în funcție de amploarea acestora, crearea sistemului național de monitorizare integrată a calității mediului, menținerea și ameliorarea calității mediului, reabilitarea zonelor afectate de poluare.

În aplicarea principiului precauției în luarea deciziei și al acțiunii preventive, actul normativ menționat stabilește o procedură pentru reglementarea activităților cu impact semnificativ asupra mediului, prin emiterea Autorizației/autorizației integrate de mediu, act tehnico-juridic prin care se stabilesc condițiile de desfășurare ale activităților astfel încât să nu producă daune mediului înconjurător sau să aducă disconfort populației.

De asemenea OUG 195/2005 stabilește, în secțiuni special dedicate, Regimul activităților nucleare (Cap. VII), precum și reglementări pentru Protecția apei și a ecosistemelor acvatice (Cap. IX) Protecția atmosferei, schimbările climatice, gestionarea zgomotului ambiental, prevenirea și controlul disconfortului olfactiv (Cap. X) Protecția solului, subsolului și a ecosistemelor terestre (Cap. XI) Protecția așezărilor umane (Cap. XII) .

OUG 195/2005 prevede la art. 6 că " Protecția mediului constituie obligația și responsabilitatea autorităților administrației publice centrale și locale, precum și a tuturor persoanelor fizice și juridice.", precizând în art. următor că:

(1) Coordonarea, reglementarea și implementarea în domeniul protecției mediului revin autorității publice centrale pentru protecția mediului, Agenției Naționale pentru Protecția Mediului, agențiilor județene pentru protecția mediului, Administrației Rezervației Biosferei «Delta Dunării».

(3) Controlul respectării măsurilor de protecția mediului se realizează de:

- a) comisari și persoane împuternicite din cadrul Gărzii Naționale de Mediu, Administrației Rezervației Biosferei «Delta Dunării»;
- b) autoritățile administrației publice locale, prin personalul împuternicit
- c) Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare, Ministerul Apărării Naționale și Ministerul Administrației și Internelor, prin personalul împuternicit, în domeniile lor de activitate, conform atribuțiilor stabilite prin lege.

Detaliind prevederile de mai sus OUG 195/2005 precizează în art. 75-94 atribuțiile și responsabilitățile autorităților pentru protecția mediului, ale altor autorități centrale și locale, precum și ale persoanelor fizice și juridice. Relevante pentru activitatea de prevenire și intervenție în situații de urgență, OUG 195/2005 stipulează pentru autoritățile pentru protecția mediului atribuții precum:

- creează sistemul de informare propriu și stabilește condițiile și termenii care permit accesul liber la informațiile privind mediul și participarea publicului la luarea deciziilor privind mediul
- inițiază proiecte de acte normative, norme tehnice, reglementări și proceduri specifice;

- organizează sistemul național de monitorizare integrată a calității mediului, coordonează activitatea acestuia și asigură informarea autorității centrale pentru sănătate privind rezultatele monitorizării contaminării radioactive a mediului;
- implementează politicile, strategiile și reglementările de protecție a mediului prin Agenția Națională pentru Protecția Mediului și agențiile județene pentru protecția mediului;
- aplică sancțiuni, prin Garda Națională de Mediu, pentru nerespectarea legislației de mediu și pentru neconformarea la condițiile impuse prin actele de reglementare, titularilor activităților;
- realizează activitatea de inspecție și control în domeniul protecției mediului prin Garda Națională de Mediu;
- colaborează cu autoritățile publice de protecție civilă pentru elaborarea planurilor operative și pentru executarea în comun a intervențiilor în caz de poluări sau accidente ecologice;
- propune, în situații speciale constatate pe baza datelor obținute din supravegherea mediului, declararea prin hotărâre a Guvernului de zone de risc înalt de poluare în anumite regiuni ale țării și elaborează, împreună cu alte autorități publice centrale și locale, programe speciale pentru înlăturarea riscului survenit în aceste zone, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului. După eliminarea factorilor de risc înalt de poluare, pe baza noilor date rezultate din supravegherea evoluției stării mediului, zona respectivă este declarată reintrată în normalitate;

Atribuțiile specifice fiecărei structuri care activează în cadrul autorității pentru protecția mediului sunt prezentate în actele legislative în baza cărora acestea funcționează, particularizate în funcție de domeniul de activitate specific și de competențele fiecăreia.

Astfel HG nr. 43/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor prevede

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor se organizează și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului.

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor realizează politica la nivel național în domeniul protecției mediului înconjurător și își desfășoară activitatea printre altele în domenii precum: reziliență ecologică, meteorologie, schimbări climatice, protejarea, conservarea și ameliorarea capitalului natural, protejarea cetățenilor la riscurile de mediu, evaluarea și gestionarea calității aerului și zgomotului ambiant, controlul poluării industriale și managementul riscului, protecția atmosferei, managementul fondului forestier și cinegetic, gospodărirea apelor, siguranța construcțiilor și amenajărilor hidrotehnice, ș.a.

Printre atribuțiile care îi revin, se pot menționa în legătură cu aspectele analizate în acest studiu:

- asigură transparența și accesul publicului la informațiile de mediu, consultarea și participarea acestuia la luarea deciziilor privind domeniile sale de activitate;
- efectuează acte de control și inspecție, conform reglementărilor legale în vigoare, inclusiv regulamentelor naționale, europene și regulamentului propriu de organizare și funcționare, în domeniile sale de activitate;
- emite dispoziții obligatorii pentru aplicarea măsurilor dispuse ca urmare a exercitării atribuțiilor sale, potrivit legii;
- stabilește metodologia și măsurile necesare implementării privind răspunderea pentru mediul înconjurător în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului;
- aprobă instrucțiuni privind elaborarea planurilor locale și regionale de acțiune în domeniile sale de activitate;
- asigură la nivel național controlul respectării de către persoanele juridice și fizice a reglementărilor din domeniile sale de competență;
- colaborează cu autoritățile pentru protecție civilă și cu celelalte autorități competente, potrivit legii, în ceea ce privește activitatea în domeniul managementului riscului și al controlului asupra pericolelor de accidente de mediu majore;
- organizează periodic exerciții de simulare a producerii unor situații de urgență generate de riscurile specifice domeniului de activitate, cu implicarea tuturor componentelor abilitate ale Sistemului

Național al Situațiilor de Urgență, în vederea verificării funcționării fluxului informațional-decisional și a capacității de răspuns

- coordonează și supraveghează respectarea prevederilor legale din domeniile privind reglementarea emisiilor industriale, limitarea emisiilor de poluanți atmosferici, infrastructura pentru informații spațiale, prevenirea accidentelor majore în care sunt implicate substanțe periculoase;
- asigură menținerea sau îmbunătățirea calității aerului înconjurător, după caz, prin urmărirea aplicării de către autoritățile și organismele competente a măsurilor pentru gestionarea calității aerului înconjurător;
- coordonează Sistemul național de evaluare și gestionare a calității aerului și administrează Rețeaua națională de monitorizare a calității aerului, obiectiv de interes public național;
- coordonează monitorizarea radioactivității, în colaborare cu Laboratorul Național de Referință de Radioactivitate și cu celelalte autorități competente potrivit legii;

Conform HG 43/2020, pe lângă Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor funcționează mai multe organisme, la punctul h) al Art. 12 alin (1) fiind menționat Comitetul ministerial pentru situații de urgență (CMSU);

Atribuțiile ANPM și ale agențiilor județene pentru protecția mediului sunt detaliate în HG nr. 1000 /2012, cu modificările ulterioare.

Potrivit acestui act, ANPM este o instituție publică cu personalitate juridică, finanțată de la bugetul de stat, aflată în subordinea autorității publice centrale pentru protecția mediului, cu competențe în implementarea la nivel național a politicilor, strategiilor și a legislației în domeniul protecției mediului.

ANPM are în subordine 42 de agenții județene pentru protecția mediului, instituții publice cu personalitate juridică, finanțate integral de la bugetul de stat.

Atribuțiile principale ale ANPM includ, printre altele, conform actului normativ mai sus menționat:

- asigurarea suportului tehnic pentru elaborarea documentelor din domeniul protecției mediului care derivă din obligațiile României ca stat membru al Uniunii Europene sau ca Parte la convenții internaționale;
- emiterea actelor de reglementare, potrivit competențelor stabilite în actele normative în vigoare, și coordonarea aplicării unitare a acestora, la nivel național;
- elaborarea, actualizarea și monitorizarea implementării planurilor de acțiune pentru protecția mediului;
- asigurarea suportului tehnic privind stabilirea condițiilor, metodelor și mijloacelor utilizate pentru monitorizarea calității factorilor de mediu
- administrarea sistemului informațional pentru domeniile sale de activitate
- asigurarea funcționării laboratoarelor naționale de referință pentru aer, deșeuri, zgomot și vibrații, radioactivitate și organisme modificate genetic (OMG)
- asigurarea realizării anuale a inventarelor de emisii industriale în conformitate cu cerințele legislației în vigoare, și supunerea lor aprobării autorității publice centrale pentru protecția mediului în vederea transmiterii la Comisia Europeană și la Agenția Europeană de Mediu
- elaborarea inventarelor naționale de emisii de poluanți în atmosferă, în conformitate cu prevederile Convenției asupra poluării atmosferice transfrontiere pe distanțe lungi (CLRTAP) și ale legislației europene din domeniu;
- coordonarea sistemului național de monitorizare a factorilor de mediu;

Agențiile județene pentru protecția mediului îndeplinesc atribuțiile Agenției Naționale pentru Protecția Mediului de implementare a politicilor, strategiilor și legislației în domeniul protecției mediului la nivel județean, precum și la nivelul municipiului București

Ele au, printre altele, următoarele atribuții principale:

- emit acte de reglementare în conformitate cu competențele stabilite prin prezenta hotărâre și prin alte acte normative în vigoare din domeniul protecției mediului sau de către Agenția Națională pentru Protecția Mediului;
- derulează procedura de evaluare a impactului asupra mediului, procedura de evaluare a rapoartelor de securitate și procedura de evaluare adecvată pentru proiectele care intră sub incidența legislației privind prevenirea și controlul integrat al poluării;
- derulează procedura de autorizare integrată de mediu și de emitere a autorizației integrate de mediu;
- asigură funcționarea secretariatelor de risc de la nivel local;
- gestionează funcționarea la nivel local a laboratoarelor pentru analiza aerului, deșeurilor, zgomotului și vibrațiilor, precum și a radioactivității mediului, aflate în structura proprie;
- implementează și mențin un sistem de management adecvat pentru activitatea laboratoarelor și stațiilor de monitorizare prevăzute în Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător;
- efectuează și derulează activități de monitorizare a calității mediului înconjurător la nivel teritorial, prin operarea echipamentelor, colectarea și validarea datelor și transmiterea acestora către Agenția Națională pentru Protecția Mediului;
- asigură colectarea și validarea datelor primare necesare evaluării calității aerului, pe care le transmit Agenției Naționale pentru Protecția Mediului;
- elaborează, împreună cu titularul de activitate și cu autoritățile implicate, planurile de acțiune pe termen scurt în domeniul calității aerului;
- participă la elaborarea planurilor de menținere a calității aerului și a planurilor de calitate a aerului și le avizează;
- elaborează rapoarte privind stadiul și efectele realizării măsurilor din planurile de calitate a aerului, din planurile de menținere a calității aerului și din planurile de acțiune pe termen scurt;
- realizează colectarea, centralizarea, validarea și prelucrarea datelor și informațiilor de mediu la nivel județean pentru elaborarea unitară a inventarelor și rapoartelor de emisii de poluanți atmosferici și de gaze cu efect de seră.

În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1005/17.10.2012 privind organizarea și funcționarea Gărzii Naționale de Mediu, această instituție este responsabilă de asigurarea controlului implementării profesionale, uniforme și integrate a politicii Guvernului în domeniul protecției mediului și are atribuții în materia prevenirii, constatării și sancționării încălcării prevederilor legale privind protecția mediului, inclusiv a nerespectării reglementărilor prevăzute în legile specifice domeniului controlului poluării industriale și managementului riscului. GNM „îndeplinește un rol activ pentru asigurarea securității mediului prin acțiuni de prevenire a riscurilor și limitarea amenințărilor de ordin ecologic, respectiv poluarea resurselor de apă, a aerului, diminuarea fertilității solului, poluarea transfrontalieră etc”,

GNM este formată din Comisariatul general și 41 de Comisariate județene , Comisariatul Municipiului București și Comisariatul Rezervației Biosferei "Delta Dunării".

GNM are printre atribuții următoarele:

- controlează respectarea măsurilor de protecție a mediului prevăzute în actele de reglementare emise de autoritatea competentă pentru protecția mediului, verifică îndeplinirea măsurilor stabilite prin programele pentru conformare și planurile de acțiuni pentru activități economice și asigură controlul de specialitate;
- propune organului emitent suspendarea și/sau anularea acordului/avizului/autorizației/autorizației integrate de mediu ale cărei prevederi nu sunt respectate de către titularul actelor de reglementare;
- controlează măsurile luate de operatorii economici privind prevenirea poluărilor accidentale;o) constată faptele ce au condus la prejudiciul asupra mediului, eventualele amenințări iminente cu un astfel de prejudiciu și efectuează investigații pentru identificarea persoanei(lor) responsabile;
- dispune, în condițiile prevăzute de lege, încetarea activității unităților sau instalațiilor, în caz de poluare a factorilor de mediu și/sau în cazul producerii de disconfort populației, în cazul nerespectării

obligației de a solicita și obține autorizație/autorizație integrată de mediu pentru activitățile cu impact semnificativ asupra mediului conform prevederilor legale în vigoare, precum și în cazul anulării acestor acte de reglementare de către autoritatea competentă pentru protecția mediului emitentă sau de către instanțele de judecată;

- exercită controlul activităților care prezintă pericole de accidente majore și/sau impact semnificativ transfrontalier asupra mediului, în vederea prevenirii și limitării riscurilor de poluare, împreună cu organele competente, după caz, și ia măsurile corespunzătoare, potrivit legii;
- participă la stabilirea cauzelor poluării asupra factorilor de mediu și aplică sancțiunile prevăzute de lege, inclusiv încetarea și/sau suspendarea unor activități pe perioade determinate de timp, în cazul în care este pusă în pericol sănătatea populației sau în cazul în care se constată depășirea concentrațiilor poluanților peste limitele admise de legislația în vigoare;
- controlează operatorii economici sau persoanele fizice în ceea ce privește folosirea, transportul, manipularea sau depozitarea de materiale ori de substanțe de orice fel, antrenabile în apele de suprafață sau subterane;
- controlează respectarea prevederilor legislației din domeniul emisiilor industriale și ia măsurile corespunzătoare potrivit legii;
- controlează respectarea prevederilor referitoare la protecția atmosferei și ia măsuri corespunzătoare, potrivit legii;
- „controlează respectarea obligațiilor ce revin titularilor de activități care dețin surse fixe de poluare atmosferică, prevăzute în programele de reducere a emisiilor, în planurile de menținere a calității aerului, în planurile de calitate a aerului și în planurile de acțiune pe termen scurt și ia măsuri corespunzătoare, potrivit legii

Întrucât HG 557/2016 nu include situațiile privind starea mediului – calitatea aerului, poluări accidentale, radioactivitate în domeniul său de reglementare, în cazul MMAP actele normative specifice managementului situațiilor de urgență, respectiv OM 910/2010 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Comitetului ministerial pentru situații de urgență și a Centrului Operativ pentru situații de urgență și Ordinul comun MMAP/MAI nr. 459/78/2019 pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea situațiilor de urgență generate de fenomene hidrometeorologice având ca efect producerea de inundații, secetă hidrologică, precum și incidente/accidente la construcții hidrotehnice, poluări accidentale pe cursurile de apă și poluări marine în zona costieră nu conțin preveri pentru gestionarea acestor situații.

Cu toate acestea, considerând atribuțiile generale ale MMAP și ale structurilor subordonate în diferite etape ale managementului situațiilor de urgență ori de câte ori există riscul producerii unor efecte negative asupra factorilor de mediu, indiferent dacă riscurile identificate sunt incluse în HG 557/2016 sau exced sferei de aplicare a acestui act normativ, a fost elaborat și aprobat **Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 2579/2012 pentru aprobarea fluxului informațional-decisional de avertizare-alarmare în cazul producerii unor situații de urgență generate de riscurile specifice MMAP.**

Ordinul stabilește obligații și responsabilități în cazul apariției situațiilor de urgență generate de riscurile specifice MMAP, după cum urmează:

- conducătorii unităților aflate în subordinea, coordonarea și sub autoritatea MMAP au obligația să înștiințeze ministrul mediului, apelor și pădurilor prin orice mijloace de comunicare, asupra apariției situațiilor de urgență generate de riscurile specifice MMAP;
- unitățile menționate anterior vor informa totodată, în timp real și COSU al MMAP, prin orice mijloace de comunicare (telefon, fax, SMS, e-mail etc), asupra apariției situațiilor de urgență generate de riscurile specifice MMAP;
- orice altă informare privind o (posibilă) poluare accidentală raportată Secretariatului Seveso, Secretariatului IPPC sau oricărei alte structuri ale Agenției Naționale pentru Protecția Mediului (ANPM) și Gărzii Naționale de Mediu (GNM) se transmite concomitent și la COSU MMAP, chiar în lipsa unei analize de risc sau a datelor de monitorizare a evenimentului care confirmă evenimentul;

- pe lângă avertizările privind poluările accidentale, zilnic, la ora 14.00, ANPM va transmite informații către COSU-MMAP asupra stării calității mediului;
- orice informații privind creșteri ale radioactivității mediului sau evenimente care ar putea implica modificări ale radioactivității mediului vor fi transmise la COSU-MMAP

Ordinul stabilește tipul de informații care se vor transmite în diferite etape, respectiv în urma recunoașterii efectuate în teren, în urma monitorizării evoluției evenimentului, în urma încetării acestuia, până la înlăturarea efectelor incidentului și revenirea la starea de normalitate și prezintă formularele utilizate pentru transmiterea informațiilor în situația poluărilor accidentale ale apelor, aerului, solului și respectiv în cazul incendiilor de pădure sau de vegetație.

În ordin sunt stabilite tipurile de rapoarte care se întocmesc cu ocazia producerii unui eveniment cu impact asupra mediului, informațiile pe care acestea le cuprind și termenele de elaborare.

Se menționează că în cazul evenimentelor care intră sub incidența OM 459/78/2019, fluxul informațional decizional va urma procedura stabilită prin acest act normativ, cu mențiunea că informările/ atenționările/ avertizările/ alertele meteorologice sau hidrologice vor fi aduse la cunoștință șefului COSU cu 30 min. înainte de a fi transmise pe fluxul stabilit.

Cu privire la comunicarea cu mass-media, în cazul producerii unor situații de urgență cu impact major, generate de riscurile specifice MMAP, aceasta se realizează numai prin persoanele desemnate în acest scop de către conducerea MMAP.

De asemenea se menționează obligația autorităților și instituțiilor publice centrale aflate în subordinea, coordonarea și sub autoritatea MMAP de a promova și aproba procedurile proprii de funcționare a fluxului informațional-decizional de avertizare-alarmare și management al situațiilor de urgență pentru tipurile de riscuri specifice MMAP.

Așa cum s-a menționat deja, situațiile privind starea mediului – calitatea aerului, poluări accidentale, radioactivitate nu fac obiectul HG 557/2016 nefiind incluse în tipurile de riscuri pe care le reglementează. În aceste condiții secțiunea de față, precum și toate celelalte ce fac referire la situațiile privind starea mediului – calitatea aerului, poluări accidentale, radioactivitate, implică analiza legislației de mediu specifice domeniului respectiv, prin prisma modului în care reglementările existente asigură protecția mediului în integralitatea lui și susțin participarea MMAP ca autoritate cu funcții de sprijin în cazul unor situații de urgență

3.3.2 Reglementări specifice privind calitatea aerului

Principalul act normativ care stabilește cadrul legislativ și instituțional pentru menținerea sau, după caz, îmbunătățirea calității aerului, în vederea protejării sănătății oamenilor și a mediului ca întreg o constituie Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător, prin care sunt transpuse în legislația națională prevederile Directivelor 2008/50/CE și 2004/107/CE.

Legea prevede măsuri la nivel național pentru toți poluanții reglementați de cele 2 directive urmărind:

- definirea și stabilirea obiectivelor pentru calitatea aerului destinate să evite și să prevină producerea unor evenimente dăunătoare și să reducă efectele acestora asupra sănătății populației și a mediului ca întreg
- evaluarea calității aerului pe întreg teritoriul pe baza unor metode și criterii comune, stabilite la nivel european
- obținerea informațiilor privind calitatea aerului în vederea combaterii poluării aerului și a disconfortului creat de acesta, precum și a monitorizării pe termen lung a tendințelor și efectelor măsurilor aplicate
- punerea la dispoziția publicului a informațiilor privind calitatea aerului

- menținerea sau îmbunătățirea calității aerului în funcție de nivelurile de poluanți rezultate în urma evaluării

Având în vedere specificitatea termenilor utilizați, legea explicitează o parte dintre aceștia, cum ar fi:

- poluant – orice substanță prezentă în aerul înconjurător și care poate avea efecte dăunătoare asupra sănătății umane și / sau a mediului ca întreg;
- nivel – concentrația unui poluant în aerul înconjurător sau depunerea acestuia pe suprafețe într-o perioadă de timp dată;
- valoare-limită – nivelul stabilit pe baza cunoștințelor științifice, în scopul evitării și prevenirii producerii unor evenimente dăunătoare și reducerii efectelor acestora asupra sănătății umane și a mediului ca întreg, care se atinge într-o perioadă dată și care nu trebuie depășit odată ce a fost atins;
- nivelul critic – nivelul stabilit pe baza cunoștințelor științifice, care dacă este depășit se pot produce efecte adverse directe asupra anumitor receptori, cum ar fi copaci, plante sau ecosisteme naturale, dar nu și asupra oamenilor;
- valoare-țintă – nivelul stabilit, în scopul evitării și prevenirii producerii unor evenimente dăunătoare și reducerii efectelor acestora asupra sănătății umane și a mediului ca întreg, care trebuie atins pe cât posibil într-o anumită perioadă de timp;
- prag de alertă – nivelul care, dacă este depășit, există un risc pentru sănătatea umană la o expunere de scurtă durată a populației, în general, și la care trebuie să se acționeze imediat;
- prag de informare – nivelul care, dacă este depășit, există un risc pentru sănătatea umană la o expunere de scurtă durată pentru categorii ale populației deosebit de sensibile și pentru care este necesară informarea imediată și adecvată.

În ceea ce privește cadrul instituțional, punerea în aplicare a dispozițiilor Legii privind calitatea aerului înconjurător se realizează prin intermediul Sistemului Național de Evaluare și Gestionare Integrată a Calității Aerului (SNEGICA), care constituie cadrul organizatoric, instituțional și legal de cooperare între autoritățile și instituțiile publice cu competențe în domeniu, în scopul evaluării și gestionării calității aerului înconjurător, în mod unitar, pe întreg teritoriul României, precum și pentru informarea populației și a organismelor europene și internaționale privind calitatea aerului înconjurător.

În cadrul SNEGICA, funcționează ca părți integrante două sisteme:

- Sistemul Național de Monitorizare a Calității aerului (SNMCA), care asigură cadrul organizatoric, instituțional și legal pentru desfășurarea activităților de monitorizare a calității aerului înconjurător, în mod unitar, pe teritoriul României;
- Sistemul Național de Inventariere a Emisiilor de Poluanți Atmosferici (SNIEPA), care asigură cadrul organizatoric, instituțional și legal pentru realizarea inventarelor privind emisiile de poluanți în atmosferă, în mod unitar, pe teritoriul național.

Particularizând cerințele directivelor pentru situația României, Legea 104/2011 delimitează pe teritoriul țării 41 zone, corespunzătoare celor 41 de județe și 13 aglomerări, corespunzătoare localităților cu cel mai mare număr de locuitori, pe care le încadrează în funcție de nivelul existent al poluanților în regimuri de evaluare și regimuri de gestionare.

Evaluarea calității aerului se face pe baza măsurărilor continue ale concentrațiilor de poluanți în puncte fixe, în cadrul RNMCA sau a studiilor de modelare a dispersiei emisiilor de poluanți în aer, estimate cu ajutorul inventarelor de emisii pentru toate tipurile de surse de emisii identificate.

Pentru zonele sau aglomerările în care în urma evaluării calității aerului se constată depășiri ale valorilor limită/valorilor țintă, este necesară întocmirea de planuri de calitate a aerului care să cuprindă măsuri pe termen scurt, mediu și lung pentru menținerea sub control și îmbunătățirea calității aerului. În situația

existenței riscului de depășire a pragurilor de alertă⁸⁴, legea prevede obligativitatea punerii. În aplicare a planurilor de acțiune pe termen scurt .

Tipurile de planuri de calitate a aerului, autoritățile cu responsabilități privind elaborarea și aplicarea acestora, conținutul cadru, modul de urmărire, revizuire și raportare sunt detaliate în HG 257/2015 privind aprobarea Metodologiei de elaborare a planurilor de calitate a aerului, a planurilor de acțiune pe termen scurt și a planurilor de menținere a calității aerului

Toate datele de monitorizare obținute de la stațiile RNMCA, planurile de calitate, stadiul îndeplinirii măsurilor din planuri, sunt publice,

În vederea unei comunicări mai eficiente și pentru a da posibilitatea publicului să înțeleagă cu ușurință mesajele privind calitatea aerului a fost elaborat OM 1818/ 2020 prin care se crează, cu rol exclusiv de informare, un sistem de indici de calitate a aerului, prin care se atribuie calificative, în funcție de concentrațiile de poluanți măsurate în aerul din jurul unei stații de monitorizare. Actul stabilește 6 calificative ale indicelui de calitate a aerului - bun, acceptabil, moderat, rău, foarte rău, extrem de rău.

Sistemul se aplică pentru poluanții la care sunt măsurate și înregistrate valori orare ale concentrațiilor în aer, respectiv NO₂, SO₂, O₃ , PM₁₀, PM_{2,5}, iar calitatea aerului poate fi exprimată atât ca indice general dat de indicele poluantului cu cea mai mare concentrație (cea mai slabă calitate a aerului) cât și ca indici specifici, pentru fiecare dintre poluanții menționați.

Calitatea aerului este determinată de nivelul emisiilor de poluanți care ajung în atmosferă, metoda cea mai eficientă de a obține îmbunătățirea calității aerului fiind limitarea producerii și eliminării de poluanți în aer , în special în perioadele sau în zonele în care condițiile meteorologice nu sunt favorabile dispersiei și permit staționarea și acumularea lor.

Pentru limitarea emisiilor de poluanți în aer, Legea 104/2011 are câteva prevederi dintre care mai importante sunt cele referitoare la :

- stabilirea în autorizațiile de mediu/ autorizațiile integrate de mediu de valori limită de emisie, corespunzătoare celor mai bune tehnici disponibile. La stabilirea valorilor limită de emisie se ține seama de calitatea aerului în zonă, în cazul în care concentrațiile unui anumit poluant sunt mai mari decât valorile limită/valorile țintă putând fi stabilite valori limită de emisie mai restrictive pentru acel poluant.
- monitorizarea emisiilor și raportarea lor periodică autorităților de mediu de către operatorii sau persoanele care dețin surse fixe de emisii.
- reglementarea emisiilor din surse mobile.
- eliminarea, pe cât posibil a surselor de emisii difuze și transformarea lor în surse dirijate.

Tot în scopul limitării emisiilor de poluanți în aer a fost elaborată Legea 293/2018 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, care transpune la nivel național Directiva 2016/2284/UE și pune în aplicare prevederile protocolului CLRTAP privind angajamentele de reducere a emisiilor (protocolul Goteborg 2013). Legea stabilește măsurile care trebuie întreprinse pentru a se atinge obiectivele naționale de reducere a emisiilor de dioxid de sulf, oxizi de azot, amoniac, compuși organici volatili nemetanici și particule fine în suspensie (PM 2,5) asumate ca Parte a Protocolului precum și pentru monitorizarea și raportarea emisiilor și impactului altor poluanți cum ar fi metalele grele, POPs, PM₁₀, funingine.

Măsuri pentru limitarea emisiilor sunt stabilite și prin alte acte normative, specifice anumitor domenii de activitate, cum sunt

- Legea nr. 188/2018 privind limitarea emisiilor în aer ale anumitor poluanți proveniți de la instalații medii de ardere

⁸⁴ Se definește *riscul de depășire a pragurilor de alertă* ca fiind situația în care concentrațiile măsurate pentru 3 ore consecutiv sunt egale sau mai mari decât 90% din valoarea pragurilor de alertă corespunzătoare (Legea 104/2011, Art. 53)

- Legea nr. 264/2017 privind stabilirea cerințelor tehnice pentru limitarea emisiilor de compuși organici volatili (COV) rezultați din depozitarea benzinei și din distribuția acesteia de la terminale la stațiile de distribuție a benzinei, precum și în timpul alimentării autovehiculelor la stațiile de benzină
- Reglementări privind emisiile de la vehicule cum sunt :
 - o ORDIN nr. 2224 din 23 decembrie 2020 pentru aprobarea Reglementărilor privind omologarea de tip și eliberarea cărții de identitate a vehiculelor rutiere, precum și omologarea de tip a produselor utilizate la acestea - RNTR 2
 - o HOTĂRÂRE nr. 39 din 18 septembrie 2019 asupra propunerii de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (CE) nr. 715/2007 privind omologarea de tip a autovehiculelor în ceea ce privește emisiile provenind de la vehiculele ușoare pentru pasageri și de la vehiculele ușoare comerciale (Euro 5 și Euro 6) și privind accesul la informațiile referitoare la repararea și întreținerea vehiculelor - COM (2019) 208 final
 - o Regulamentul EC nr. 595/2009 privind omologarea de tip a autovehiculelor și motoarelor cu privire la emisiile provenite de la vehicule grele (Euro VI) și accesul la informații privind repararea și întreținerea vehiculelor completat prin Regulamentului (UE) nr. 582/2011 al Comisiei de punere în aplicare și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 595/2009 al Parlamentului European și al Consiliului cu privire la emisiile provenite de la vehicule grele (Euro VI) și de modificare a anexelor I și III la Directiva 2007/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește emisiile provenite de la vehiculele grele (Euro VI).
- HOTĂRÂRE nr. 467 din 28 iunie 2018 privind stabilirea unor măsuri pentru aplicarea Regulamentului (UE) 2016/1.628 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 septembrie 2016 privind cerințele referitoare la limitele emisiilor de poluanți gazoși și de particule poluante și omologarea de tip pentru motoarele cu ardere internă pentru echipamentele mobile fără destinație rutieră, de modificare a regulamentelor (UE) nr. 1.024/2012 și (UE) nr. 167/2013 și de modificare și abrogare a Directivei 97/68/CE

3.3.3 Reglementări specifice privind poluările accidentale

Cadrul legislativ cu privire la poluările accidentale este amplu, având în vedere faptul că poate viza, potrivit definiției stabilite în OUG nr. 195/2005, cu privire la poluare, afectarea tuturor factorilor de mediu. Obiectul studiului de față restrânge aria de aplicabilitate, excluzând, spre exemplu, situațiile de poluare accidentală a resurselor de apă – deși, în limbajul comun, acestea par cel mai frecvent uzitate.

Cu privire la actele normative ce reglementează aceste situații, adițional cadrului normativ general și a cadrului specific domeniului calității aerului, menționat în cadrul secțiunilor anterioare, trebuie avute în vedere Legea nr. 278/2013 privind emisiile industriale și Legea nr. 59/2016 privind controlul asupra pericolilor de accident major în care sunt implicate substanțe periculoase și actele normative subsecvente elaborate în aplicarea acestora.

Legea 278/2013 privind emisiile industriale are ca scop prevenirea și controlul integrat al poluării rezultate din activitățile industriale, stabilind condițiile pentru prevenirea sau, în cazul în care nu este posibil, pentru reducerea emisiilor în aer, apă și sol, precum și pentru prevenirea generării deșeurilor, astfel încât să se atingă un nivel ridicat de protecție a mediului, considerat în întregul său și transpune în legislația națională prevederile Directivei 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 noiembrie 2010 privind emisiile industriale.

În aplicarea dispozițiilor OUG 195/2005 privind protecția mediului, Legea 278/2013 prevede obligativitatea obținerii autorizații integrate de mediu/autorizației de mediu pentru operarea oricărei instalații sau instalații de ardere, instalații de incinerare a deșeurilor sau instalații de co-incinerare, care fac obiectul acestei legi. Legea se aplică instalațiilor a caror activitate are un impact semnificativ asupra mediului, care activează în

domeniile menționate în Anexa 1 sau Anexa 7 partea 1 la lege, cu stabilirea unor cerințe specifice pentru instalațiile mari de ardere, instalațiile de incinerare și co-incinerare a deșeurilor, instalațiile și activitățile care utilizează solvenți organici, instalațiile producătoare de dioxid de titan.

Legea prevede ca operatorul trebuie să ia toate măsurile necesare astfel încât exploatarea instalației să se realizeze cu respectarea următoarelor prevederi generale:

- a) sunt luate toate măsurile necesare pentru prevenirea poluării;
- b) se aplică cele mai bune tehnici disponibile;
- c) nu se generează nicio poluare semnificativă;
- d) se previne generarea deșeurilor, iar în situația în care se generează deșeuri, în ordinea priorității și potrivit prevederilor legale acestea sunt pregătite pentru reutilizare, reciclare, valorificare sau, dacă nu este posibil tehnic și economic, sunt eliminate, cu evitarea sau reducerea oricărui impact asupra mediului;
- e) se utilizează eficient energia;
- f) sunt luate măsurile necesare pentru prevenirea accidentelor și limitarea consecințelor acestora;
- g) sunt luate măsurile necesare pentru ca, în cazul încetării definitive a activității, să se evite orice risc de poluare și să se readucă amplasamentul la o stare satisfăcătoare.

Operatorul are obligația să respecte condițiile prevăzute în autorizația integrată de mediu/autorizația de mediu. În cazul încălcării oricăreia dintre condițiile prevăzute în autorizația integrată de mediu/autorizația de mediu, operatorul are obligația să:

- a) informeze imediat autoritatea competentă pentru protecția mediului responsabilă cu emiterea autorizației integrate de mediu/autorizației de mediu;
- b) ia imediat măsurile necesare pentru a restabili conformitatea, în cel mai scurt timp posibil, potrivit condițiilor din autorizația integrată de mediu/autorizația de mediu.

În aceste situații: autoritatea competentă pentru protecția mediului responsabilă cu emiterea autorizației integrate de mediu/autorizației de mediu impune operatorului să ia orice măsuri suplimentare pe care aceasta le consideră necesare în vederea restabilirii conformității, iar operatorul are obligația să întrerupă operarea instalației, a instalației de ardere, a instalației de incinerare a deșeurilor, a instalației de co-incinerare a deșeurilor sau a unor părți relevante ale acestora, în cazul în care încălcarea condițiilor din autorizația integrată de mediu/autorizația de mediu reprezintă un pericol imediat pentru sănătatea umană sau riscă să aibă un efect advers semnificativ imediat asupra mediului, până la restabilirea conformării.

În cazul oricărui incident sau accident care afectează mediul în mod semnificativ, operatorul are obligația:

- a) să informeze imediat autoritatea competentă pentru protecția mediului și autoritatea competentă pentru inspecție și control la nivel local;
- b) să ia imediat măsurile pentru limitarea consecințelor asupra mediului și prevenirea altor incidente sau accidente posibile;
- c) să ia orice măsuri suplimentare adecvate, pe care autoritățile competente le solicită și le consideră necesare în vederea limitării consecințelor asupra mediului și a prevenirii altor incidente sau accidente posibile.

Emiterea autorizației de mediu/autorizației integrate de mediu se face în conformitate cu proceduri și reglementări specifice, aprobate prin ordine de ministru, cum sunt:

- Ordinul nr. 818/2003 pentru aprobarea Procedurii de emitere a autorizației integrate de mediu
- Ordinul nr. 36/2004 privind aprobarea Ghidului tehnic general pentru aplicarea procedurii de emitere a autorizației integrate de mediu
- Ordinul nr. 1158/2005 pentru modificarea și completarea anexei la Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor, apelor și mediului nr. 818/2003 pentru aprobarea Procedurii de emitere a autorizației integrate de mediu

- Ordinul nr. 3970/2012 pentru modificarea și completarea Procedurii de emitere a autorizației integrate de mediu, aprobată prin Ordinul ministrului agriculturii, pădurilor, apelor și mediului nr. 818/2003

Pentru amplasamentele unde sunt prezente substanțe periculoase și există riscul producerii de accidente majore a fost aprobată Legea nr. 59/2016 privind controlul asupra pericolelor de accident major în care sunt implicate substanțe periculoase.

Legea definește ca accident major un eveniment, cum ar fi o emisie majoră, un incendiu sau o explozie ce rezultă din evoluții necontrolate în cursul exploatării oricărui amplasament care intră sub incidența prevederilor prezentei legi și care conduce la pericole grave, imediate sau întârziate, pentru sănătatea umană sau pentru mediu, în interiorul sau în exteriorul amplasamentului, și care implică una ori mai multe substanțe periculoase

Operatorul unui amplasament care intră sub incidența Legii nr. 59/2016 are următoarele obligații:

- să ia toate măsurile necesare, potrivit prevederilor legislației în vigoare, pentru a preveni accidentele majore și pentru a limita consecințele acestora asupra sănătății umane și asupra mediului;
- să poată dovedi autorităților competente că a luat toate măsurile necesare pentru prevenirea accidentelor majore care implică substanțe periculoase și pentru limitarea consecințelor acestora asupra sănătății umane și asupra mediului;
- să desemneze un responsabil pentru managementul securității la nivelul amplasamentului, în vederea asigurării aplicării prevederilor prezentei legi;
- să transmită secretariatelor de risc înființate la nivelul autorităților locale pentru protecția mediului o notificare în care să fie cuprinse informații privind amplasamentul, vecinătatea acestuia, activitățile desfășurate, substanțele periculoase existente și capacitățile de stocare.

Pentru prevenirea accidentelor majore, legea prevede obligația operatorilor de a elabora documente care să prezinte politica privind prevenirea accidentelor majore, care se revizuiesc periodic.

Pentru amplasamentele în care sunt prezente cantități de substanțe periculoase mai mari decât anumite praguri (amplasamente de nivel superior) operatorul are obligația

- întocmirii unui raport de securitate prin care să ateste că există un sistem de management al securității pentru punerea în aplicare a politicii de prevenire a accidentelor și sunt luate toate măsurile pentru a se preveni astfel de accidente și pentru a se limita consecințele acestora asupra sănătății umane și asupra mediului
- elaborării unui plan de urgență internă care să cuprindă măsurile ce trebuie aplicate în interiorul amplasamentului și asigurarea colaborării cu ISU județene pentru a permite elaborarea planului de urgență externă.

Legea stabilește în secțiuni distincte informațiile care trebuie furnizate de către operator și acțiunile care trebuie întreprinse în urma producerii unui accident major precum și acțiunile care trebuie întreprinse de autoritățile competente în urma producerii unui accident major

Astfel, în cazul producerii unui accident major, operatorul are obligația să ia următoarele măsuri:

- să informeze imediat IJSU privind producerea accidentului;
- să ofere IJSU, imediat ce acestea devin disponibile, dar nu mai târziu de două ore de la producerea accidentului, următoarele informații referitoare la: circumstanțele accidentului, substanțele periculoase implicate, datele disponibile pentru evaluarea efectelor accidentului asupra sănătății umane, asupra mediului și proprietății și măsurile de urgență adoptate;
- să informeze autoritățile competente cu privire la măsurile avute în vedere pentru atenuarea efectelor pe termen mediu și lung ale accidentului, precum și pentru prevenirea repetării unui astfel de accident;

- să actualizeze informațiile furnizate dacă cercetările ulterioare fac cunoscute date suplimentare care modifică informațiile inițiale sau concluziile stabilite,

iar în urma producerii unui accident major, autoritățile competente au următoarele obligații:

- să se asigure că s-au luat toate măsurile urgente, care s-ar putea dovedi necesare, pe termen mediu și lung;
- să colecteze, prin inspecție, investigație sau prin alte mijloace adecvate, informațiile necesare pentru o analiză completă a aspectelor tehnice, organizaționale și manageriale ale accidentului;
- să se asigure că operatorul a luat toate măsurile necesare de remediere;
- să facă recomandări cu privire la măsurile preventive viitoare;
- să informeze persoanele care ar putea fi afectate cu privire la accidentul care a avut loc și, atunci când este cazul, cu privire la măsurile luate pentru atenuarea consecințelor acestuia;
- să informeze în cel mai scurt timp autoritățile competente prevăzute la art. 6 alin. (1) cu privire la producerea accidentului.

3.3.4 Reglementări specifice privind radioactivitatea

Cadrul legislativ național cu privire la radioactivitate este complex, incluzând **Strategia Națională de securitate și siguranță nucleară**⁸⁵, care stabilește cadrul instituțional pentru îndeplinirea obiectivelor strategice prevăzute în Strategie, menționând, alături de principalii actori instituționali, CNCAN, ANDR, MAI, ME, MapN și Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor cu instituțiile din subordinea sau sub autoritatea acestuia, respectiv ANPM, ANM.

În vederea implementării Strategiei se urmărește corelarea cu alte strategii naționale relevante, inclusiv cu: Strategia de securitate națională a României, Strategia națională pentru dezvoltare durabilă a României - Orizonturi 2013-2020-2030, Strategia națională de dezvoltare a domeniului nuclear, Strategia națională pe termen mediu și lung privind gestionarea combustibilului uzat și a deșeurilor radioactive, inclusiv depozitarea definitivă și dezafectarea instalațiilor nucleare și radiologice, Strategia națională de protecție a infrastructurilor critice, Strategia națională de prevenire a situațiilor de urgență etc.

Securitatea nucleară și siguranța nucleară, potrivit Strategiei naționale, au un obiectiv comun, și anume protecția persoanelor, societății și mediului împotriva expunerii la radiații ionizante sau a contaminării radioactive peste limitele permise de legislația în vigoare. Abordarea integrată este justificată prin prisma similitudinilor dintre cele două domenii, ca și prin necesitatea de a asigura că măsurile de securitate și siguranță nucleară sunt implementate într-o manieră coerentă și coordonată.

Printre măsurile prevăzute pentru asigurarea securității și siguranței nucleare sunt enumerate: planificarea, pregătirea, coordonarea și asigurarea răspunsului la situații de urgență nucleară sau radiologică, pentru reducerea consecințelor accidentelor și minimizarea impactului asupra personalului expus profesional, a populației și a mediului (art. 7 lit. f), iar printre principiile directe stabilite pentru Strategie sunt menționate optimizarea protecției, limitarea riscului, prevenirea accidentelor, pregătirea pentru situații de urgență. (art. 9).

Printre obiectivele strategice, obiectivul strategic derivat 6 vizează îmbunătățirea continuă a răspunsului la situații de urgență, art. 19 precizând necesitatea unei abordări graduale, în funcție de complexitatea și amploarea situațiilor de urgență, precum și necesitatea planificării și desfășurării acțiunilor de răspuns într-un sistem de conducere și coordonare unic. În acest cadru sunt detaliate direcțiile de acțiune ce conduc la îndeplinirea acestui obiectiv, printre care regăsim și îmbunătățirea capacității Rețelei naționale de supraveghere a radioactivității mediului – RNSRM- pentru susținerea răspunsului în situații de urgență radiologică..

⁸⁵ Aprobata prin HG nr. 600/2014, publicată în M.Of.nr.564/30.07.2014

Legea-cadru privind desfășurarea în siguranță, reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare nr. 111/1996⁸⁶, stabilește condițiile privind reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare desfășurate în scopuri exclusiv pașnice și a altor activități care conduc la expunerea la radiații ionizante, astfel încât să se îndeplinească cerințele de securitate nucleară, de securitate radiologică, de protecție împotriva radiațiilor ionizante a personalului expus profesional, a pacientului, a mediului, a populației și a proprietății, cu riscuri minime, în conformitate cu reglementările și cu respectarea obligațiilor ce decurg din convențiile și acordurile internaționale la care România este parte, precum și cu privire la toate situațiile de expunere la radiații ionizante planificate, existente sau de urgență, așa cum reiese din cuprinsul Art.1.

Același articol stabilește autoritatea competentă în domeniu, respectiv **Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare (CNCAN)**, ca fiind organul de specialitate al administrației publice centrale cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și în coordonarea prim-ministrului prin Secretariatul General al Guvernului.

Legea-cadru nr. 111/1996 definește situațiile de urgență și urgență nucleară sau radiologică, circumscriind dimensiunea aplicării prevederilor acestei legi, după cum urmează:

- urgența – reprezintă ” o situație sau un eveniment excepțional care necesită o intervenție rapidă, pentru a limita consecințele negative grave sau riscul de apariție a acestora asupra sănătății și a securității ființelor umane, asupra calității vieții, a proprietății sau a mediului înconjurător sau orice risc care ar putea genera asemenea consecințe negative grave; termenul se referă atât la urgențe nucleare și radiologice, cât și la urgențe convenționale precum incendii, eliberări de substanțe chimice periculoase, furtuni sau seisme; se referă inclusiv la situațiile în care acțiunile prompte garantează limitarea efectelor unui risc;
- în timp ce urgența nucleară sau radiologică privește ”o situație de urgență în care există sau poate exista un pericol cauzat de: a)energia emisă în urma reacției de fisiune nucleară sau ca urmare a dezintegrării produșilor de fisiune; sau b)expunerea la radiații ionizante”.

Prin raportare la obiectul studiului de față, reținem dintre atribuțiile principale stabilite în sarcina **CNCAN**, următoarele (articolul 35):

- aprobă, în procesul de autorizare și pe toată durata perioadei de funcționare, planurile de răspuns la urgență radiologică și nucleară ale titularului de autorizație – lit.c);
- colaborează cu autoritatea centrală pentru protecția mediului și controlează desfășurarea activităților rețelei de supraveghere a radioactivității mediului - lit. d);
- cooperează cu alte organisme care au, potrivit legii, atribuții în domeniul funcționării în condiții de siguranță a instalațiilor nucleare și radiologice, în corelație cu cerințele de protecție a mediului și a populației - lit. j);
- asigură informarea publicului asupra aspectelor aflate în competența CNCAN – lit.k)
- asigură furnizarea informațiilor din domeniul său de competență necesare pentru informarea populației susceptibile de a fi afectată, respectiv informarea imediată a populației efectiv afectate, cu privire la detaliile urgenței, la măsurile care trebuie luate, după caz, în cadrul Sistemului național de management al situațiilor de urgență prevăzut de lege, în cazul unei urgențe radiologice sau nucleare - k¹);
- constituie punct național de contact pentru controlul reglementat al protecției împotriva radiațiilor ionizante, securității nucleare și radiologice, gestionării deșeurilor radioactive și a combustibilului nuclear uzat, garanțiilor nucleare, protecției fizice a materialelor, instalațiilor nucleare și radiologice, prevenirii și combaterii traficului ilicit de materiale nucleare și radioactive, precum și al urgențelor radiologice și/sau nucleare – lit. m).

Detalierea atribuțiilor CNCAN este realizată în HG 729/2018 privind organizarea și funcționarea Comisiei Naționale pentru Controlul Activităților Nucleare, care stabilește la art. 6 și respectiv 7 constituirea prin ordin

⁸⁶ Republicată în M.Of.nr.552/27.06.2006, cu modificările și completările ulterioare

al președintelui CNCAN a Comitetul pentru situații de urgență și reorganizarea Centrului operativ pentru situații de urgență existent și înființarea Centrul operativ pentru situații de urgență și continuitatea guvernării pe perioada crizelor (COSUCG), cu atribuții și funcții de sprijin complexe în prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență.

Gestionarea situațiilor de urgență nucleară sau radiologică se realizează în baza Regulamentului privind gestionarea situațiilor de urgență specifice riscului nuclear sau radiologic aprobat prin ordinul comun al ministrului afacerilor interne și al președintelui CNCAN nr. 61/113/2018.

Regulamentul stabilește cerințele pentru asigurarea managementului tipurilor de risc

- accidente, avarii, explozii, incendii sau alte evenimente în activitățile nucleare sau radiologice
- radiologice

pentru care, autoritatea responsabilă cu rol principal este CNCAN, iar autorități responsabile cu rol secundar sunt desemnate MAI, MEAT, MS, MAPN.

În aplicarea atribuțiilor ce-i revin ca autoritate competentă în domeniul nuclear, CNCAN a emis o serie de norme prin care reglementează activitățile nucleare și radiologice. Dintre acestea relevante pentru activitatea privind gestionarea situațiilor de urgență sunt:

- Regulamentul privind gestionarea situațiilor de urgență specifice riscului nuclear sau radiologic, aprobat prin Ordinul ministrului afacerilor interne și al președintelui CNCAN nr. 61/113/2018
- Normele privind prevenirea, pregătirea și răspunsul în caz de situații de urgență pentru categoria de pregătire pentru urgența I, categoria de pregătire pentru urgența II și categoria de pregătire pentru urgența III, aprobate prin Ordinul CNCAN 146/2018
- Normele privind prevenirea, pregătirea și răspunsul în caz de situații de urgență pentru categoria de pregătire pentru urgența IV și categoria de pregătire pentru urgența VI, aprobate prin Ordinul CNCAN nr. 147/2018

Deși Regulamentul 61/113/2018 nu menționează autoritățile pentru protecția mediului ca având un rol principal sau secundar în gestionarea SU privind tipurile de risc nuclear sau radiologic, printre atribuțiile specifice aflate în sarcina autorității publice centrale pentru protecția mediului – în speță **Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor**, inclusiv prin instituțiile aflate în subordine, coordonare sau sub autoritate, după caz, se regăsesc:

- organizează, potrivit legii, rețeaua de supraveghere a radioactivității mediului pe teritoriul României, asigurând fluxul informațional necesar sistemului integrat de monitorizare a parametrilor mediului
- acordurile și autorizațiile de mediu, prevăzute de lege, se vor emite de către autoritatea centrală pentru protecția mediului, pe baza criteriilor de autorizare și de control prevăzute de lege, completate cu criteriile de autorizare și de control specifice, cuprinse în reglementările emise de această autoritate, conform prevederilor art. 5, cu consultarea CNCAN și a Ministerului Sănătății Publice, referitor la supravegherea și raportarea evacuărilor de efluenți radioactivi în mediu, precum și a contaminării radioactive a factorilor de mediu
- acordul de mediu, prevăzut la alin. (2), este condiție prealabilă pentru eliberarea de către Comisia a autorizației de amplasare prevăzute la art. 8. Autorizația de mediu prevăzută la alin. (2) se va elibera după obținerea de la CNCAN a autorizației de funcționare de probă, respectiv după eliberarea autorizației de funcționare prevăzute la art. 8, pentru situațiile când Comisia eliberează autorizație de funcționare fără ca în prealabil să fi eliberat o autorizație de funcționare de probă.
- autoritatea centrală pentru protecția mediului informează, ori de câte ori este necesar, CNCAN și Ministerul Administrației și Internelor asupra celor constatate în activitatea de supraveghere exercitată și colaborează cu acestea în vederea stabilirii măsurilor necesare.
- CNCAN, în colaborare cu autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și alte autorități competente în domeniu, elaborează strategia de identificare a amplasamentelor contaminate, aprobată prin hotărâre a Guvernului.

MMAPI îndeplinește obligațiile privind supravegherea radioactivității prin intermediul ANPM, în acest sens adoptând OM nr. 1978/2010 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a **Rețelei Naționale de Supraveghere a Radioactivității Mediului (RNSRM)**, rețea⁸⁷ care face parte din sistemul integrat de supraveghere a poluării mediului pe teritoriul României, aflată în subordinea MMAPI și în coordonarea ANPM și administrat de către agențiile teritoriale de protecție a mediului.

RNSRM cuprinde Laboratorul Național de Referință pentru Radioactivitate din cadrul ANPM, 37 de stații de supraveghere a radioactivității mediului (SSRM) și 86 de stații automate de monitorizare a debitului dozei gama în aer.

Ordinul nr. 1978/2010 aprobă, între altele: Structura organizatorică și coordonare, fluxul de date și procedura de notificare (Secțiunea 1), Programele de supraveghere a radioactivității mediului, cu programul de lucru inclus (Secțiunea 2), respectiv Procedura generală pentru situațiile de urgență (Secțiunea 3).

3.4 RESPONSABILITĂȚI ALE AUTORITĂȚILOR CENTRALE ȘI LOCALE CU ROL ÎN INFORMAREA / AVERTIZAREA INSTITUȚIILOR ȘI POPULAȚIEI ÎN SITUAȚII DE URGENȚĂ GENERATE DE TIPURI DE RISC SPECIFICE MMAPI

Urmând principiile legislației europene asigurarea drepturilor cetățenilor în domeniul protecției mediului este o cerință esențială a politicilor naționale, menționată în legislația națională chiar în actul cadru reglementează acest domeniu. Astfel în OUG 195/2005, la art. 5 este prevăzut:

Statul recunoaște oricărei persoane dreptul la un "mediu sănătos și echilibrat ecologic" garantând în acest scop:

- a) accesul la informația privind mediul, cu respectarea condițiilor de confidențialitate prevăzute de legislația în vigoare;
- b) asocierea în organizații pentru protecția mediului;
- c) consultarea în procesul de luare a deciziilor privind dezvoltarea politicii și legislației de mediu, emiterea actelor de reglementare în domeniu, elaborarea planurilor și programelor;
- d) dreptul de a se adresa, direct sau prin intermediul organizațiilor pentru protecția mediului, autorităților administrative și/sau judecătorești, după caz, în probleme de mediu;
- e) dreptul la despăgubire pentru prejudiciul suferit.

Aceste cerințe sunt dezvoltate în acte legislative cu caracter general, cum sunt:

- LEGE Nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului
- HOTĂRÂRE nr. 1076 din 08/07/2004 privind stabilirea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe
- HOTĂRÂRE nr. 878 din 28/07/2005 privind accesul publicului la informația privind mediul
- ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ Nr. 68 din 28 iunie 2007 privind răspunderea de mediu cu referire la prevenirea și repararea prejudiciului asupra mediului,

dar și în acte care reglementează domenii specifice cum sunt cele analizate în acest raport.

Astfel, în domeniul calității aerului, Legea 104/2011 conține un capitol special (capitolul V) dedicat informării publicului unde sunt incluse prevederi privind:

- Obligația autorităților publice pentru protecția mediului de a asigura informarea publicului și organizațiile interesate cu privire la:
 - o calitatea aerului înconjurător (informații actualizate (orar, zilnic, trimestrial, în funcție de poluan), privind concentrațiile de poluanți, exprimate ca valori medii pe perioada de calculare a

⁸⁷ <http://www-old.anpm.ro/pages/categorie/11>

- mediei, depășirile actuale sau prognozate ale pragurilor de alertă, acțiunile de prevenire în scopul reducerii poluării etc)
- decizii de prorogare și exceptări
- planuri de calitate a aerului, planuri de acțiune pe termen scurt, inclusiv rapoarte cu stadiul implementării măsurilor din aceste planuri
- Obligația autorităților publice pentru protecția mediului teritoriale și respectiv CECA- ANPM de a pune la dispoziția publicului rapoarte anuale privind calitatea aerului la nivel local, respectiv național pentru toți poluanții care intră sub incidența legii
- Toate informațiile furnizate publicului trebuie să fie clare, inteligibile și accesibile.

HG 257/2015 pentru aprobarea metodologiei de elaborare a planurilor de calitate a aerului, a planurilor de acțiune pe termen scurt și a planurilor de menținere a calității aerului prevede la art. 20 și respectiv art. 41 obligația autorității responsabile pentru elaborarea planurilor de calitate/ planurilor de menținere a calității aerului de a informa publicul și de a-l consulta cu privire la planul respectiv. Referitor la planurile de acțiune pe termen scurt, acestea sunt aduse la cunoștință publicului la momentul inițierii lor.

În ceea ce privește activitățile desfășurate pe amplasamente în care există pericol de accident major în care sunt implicate substanțe periculoase, Legea 59/2016 prevede obligația operatorului de a pune la dispoziția publicului, inclusiv în format electronic cel puțin informații privind activitățile desfășurate, denumirile comune, denumirile generice sau categoria de pericolozitate a substanțelor periculoase prezente pe amplasament, modalitățile de avertizare a publicului, informații privind conduita în caz de accident etc....

Pentru amplasamentele de nivel superior operatorul are obligația:

- a) să informeze periodic și în forma cea mai adecvată toate persoanele care ar putea fi afectate de un accident major, fără ca acestea să solicite acest lucru: se vor transmite informații clare, suficiente și inteligibile privind măsurile de securitate și conduita obligatorie în caz de accident major;
- b) să pună la dispoziția publicului, la cerere, raportul de securitate, sau, după caz un rezumat fără caracter tehnic, care include cel puțin informații generale privind pericolele de accident major și efectele potențiale asupra sănătății umane și asupra mediului în caz de accident major;
- c) să pună la dispoziția publicului, la cerere, inventarul substanțelor periculoase,

De asemenea legea dispune obligații ale autorităților competente pentru protecția mediului prin care să asigure modalități de participare și consultare a publicului și să permită publicului să formuleze observații și opinii înainte de adoptarea unei decizii cu privire la proiecte care prezintă un pericol de accident major în care sunt implicate substanțe periculoase.

Poluările accidentale ale aerului sau solului sunt evenimente excepționale și neașteptate cu tipologii, amplitudini și cauze diverse. Informații despre incidentele de poluare sunt de cele mai multe obținute prin măsurarea efectelor acestora asupra factorilor de mediu, sesizate în urma măsurărilor efectuate în cadrul programelor de monitorizare continuă a mediului (calitatea aerului, a apelor, radioactivitatea mediului). Datele de monitorizare a factorilor de mediu sunt în mod uzual puse la dispoziția publicului, menționându-se, în cazul în care valorile măsurate sunt semnificativ mai mari, cauza acestor creșteri.

Totuși, pentru incidentele de poluare cu impact major, care pot fi observate direct de populație și pot produce îngrijorări locuitorilor din zonă, OM 2579/2012 prevede obligația autorităților responsabile cu rol în intervențe de a comunica prin mass media, toate informațiile de interes public considerate relevante. Comunicarea cu mass media se va face prin persoane special desemnate în acest sens de conducerea MMAP.

Informarea publicului cu privire la nivelul de radiație al mediului măsurat în cadrul programelor de supraveghere a radioactivității mediului se poate face prin accesarea site-ului Agenției Naționale pentru Protecția Mediului, unde sunt prezentate datele înregistrate de stațiile de monitorizare pe hărți cu reprezentarea amplasării stațiilor sau sub formă de rapoarte. OM 1978/2010 prevede transmiterea datelor obținute din monitorizarea radioactivității mediului și în baza de date a Comisiei Europene pe Platforma Europeană de Schimb de Date Radiologice (EURDEP), de unde pot fi accesate la cerere de orice persoană interesată.

Din punctul de vedere al gestionării situațiilor de urgență toate informațiile privind starea mediului trebuie să fie accesibile autorităților competente sau puse la dispoziția acestora în cel mai scurt timp în vederea luării operativ a deciziilor optime de acțiune în cadrul intervenției.

4 CADRUL INSTITUȚIONAL NAȚIONAL PRIVIND MANAGEMENTUL SITUAȚIILOR DE URGENȚĂ

4.1 SISTEMUL NAȚIONAL PENTRU SITUAȚII DE URGENȚĂ

Înființat în baza OUG 21/2004 **privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență**, SNMSU reprezintă o rețea de comunicare permanentă între autoritățile administrației publice și organizațiile abilitate în managementul situațiilor de urgență, constituite pe niveluri sau domenii de competență, care dispune, potrivit legii, de infrastructura și resursele necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor stabilite prin actul normativ, respectiv reducerea accidentelor și răspuns în cazul diferitelor tipuri de situații de urgență.

SNMSU este compus din:

- g) Comitete pentru situații de urgență;
- h) Departamentul pentru Situații de Urgență
- i) Inspectoratul General pentru Situații de Urgență;
- j) Servicii de urgență profesionale și servicii de urgență voluntare;
- k) Centre operative și centre de coordonare și conducere a intervenției;
- l) Comandantul acțiunii.

Comitetele pentru situații de urgență sunt organisme interinstituționale cu rol decizional în managementul situațiilor de urgență, hotărârile acestora având caracter obligatoriu pentru destinatarii acestora. Sistemul cuprinde, pe paliere de competență, următoarele tipuri de comitete pentru situații de urgență:

- Comitetul național pentru situații de urgență;
- Comitetele ministeriale și ale altor instituții publice centrale pentru situații de urgență;
- Comitetul Municipiului București pentru Situații de Urgență;
- Comitetele județene pentru situații de urgență;
- Comitetele locale pentru situații de urgență.

Comitetul național pentru situații de urgență (CNSU) se află sub conducerea nemijlocită a primului ministru, în calitate de președinte, având 3 vicepreședinți – ministrul cu atribuții în domeniul afacerilor interne, ministrul cu atribuții în domeniul administrației publice, respectiv șeful Departamentului pentru Situații de Urgență din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, fiind un organism interinstituțional format din miniștri sau secretari de stat desemnați de aceștia și conducători ai instituțiilor publice centrale sau persoane cu drept de decizie desemnate de aceștia, în funcție de tipurile de risc gestionate sau funcțiile de sprijin repartizate în competență în cadrul SNMSU. DSU, prin IGSU, asigură secretariatul tehnic permanent al CNSU.

La ministere și alte instituții publice centrale cu atribuții în gestionarea situațiilor de urgență se constituie și funcționează sub conducerea miniștrilor, respectiv a conducătorilor instituțiilor publice centrale, **comitete ministeriale pentru situații de urgență**, constituite prin ordin al ministrului ori al conducătorului instituției publice centrale compuse din persoane cu putere de decizie, experți și specialiști din aparatul propriu al ministerului și din unele instituții și unități aflate în subordinea acestuia, cu atribuții în gestionarea situațiilor de urgență, putând fi cooptați și reprezentanți ai altor ministere și instituții cu atribuții în domeniu, la solicitarea ministrului.

În ceea ce privește Municipiul București, se constituie **Comitetul Municipiului București pentru Situații de Urgență** sub conducerea prefectului Capitalei, din Comitet făcând parte: primarul general, primarii de sectoare, șefii de servicii publice deconcentrate, descentralizate și de gospodărie comunală, managerii unor instituții, regii autonome și societăți comerciale care îndeplinesc funcții de sprijin în gestionarea situațiilor de

urgență, precum și manageri ai agenților economici care, prin specificul activității, constituie factori de risc potențial generatori de situații de urgență. Inspectorul Șef al ISU al Municipiului București este vicepreședinte cu atribuții de coordonare unitară a tuturor componentelor cu responsabilități în realizarea intervenției.

La nivelul județelor, sub conducerea prefectilor, se constituie **comitetele județene pentru situații de urgență**, din care fac parte: președintele consiliului județean, șefi de servicii deconcentrate, descentralizate și de gospodărie comunală și alți manageri ai unor instituții și societăți comerciale de interes județean care îndeplinesc funcții de sprijin în gestionarea situațiilor de urgență, precum și manageri ai agenților economici care, prin specificul activității, constituie factori de risc potențial generatori de situații de urgență.

La nivelul municipiilor, orașelor, sectoarelor Municipiului București, precum și al comunelor, se constituie, sub conducerea primarului, **comitetele locale pentru situații de urgență**, în alcătuirea cărora intră următoarele persoane: un viceprimar, secretarul comunei, orașului, sectorului sau municipiului, după caz, și reprezentanți ai serviciilor publice și ai principalelor instituții și agenți economici din UAT respectivă, precum și manageri sau conducători ai agenților economici, filialelor, sucursalelor ori punctelor de lucru locale, care, prin specificul activității lor, constituie factori de risc potențial generatori de situații de urgență.

Potrivit art. 21 din OUG nr. 21/2004, **comitetele ministeriale**, trebuie să îndeplinească următoarele atribuții principale:

- a) informează Comitetul Național, prin Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, privind stările potențial generatoare de situații de urgență și iminența amenințării acestora;
- b) elaborează regulamentele privind gestionarea situațiilor de urgență specifice tipurilor de risc din domeniile de competență ale ministerelor și celorlalte instituții publice centrale cu atribuții în gestionarea situațiilor de urgență și le prezintă spre avizare IGSU și CNSU;
- c) evaluează situațiile de urgență produse în domeniile de competență, stabilesc măsuri specifice pentru gestionarea acestora, inclusiv privind prealarmarea serviciilor de urgență din domeniile de competență ale ministerelor, și propun, după caz, declararea stării de alertă sau instituirea stării de urgență;
- d) analizează și avizează planurile proprii pentru asigurarea resurselor umane, materiale și financiare necesare gestionării situațiilor de urgență;
- e) informează CNSU și colegiile ministerelor asupra activității desfășurate;
- f) îndeplinesc orice alte atribuții și sarcini stabilite de lege sau de CNSU.

Mutatis mutandis, Comitetele județene, al Municipiului București, Comitetele locale îndeplinesc responsabilități similare la nivelul administrativ în care funcționează.

Departamentul pentru Situații de Urgență (DSU) funcționează în cadrul **MAI** și îndeplinește următoarele atribuții principale:

- a) coordonarea, în sistem integrat, a acțiunilor de gestionare a situațiilor de urgență;
- b) informarea operativă a ministrului afacerilor interne, a primului ministru al României și a președintelui României, după caz, asupra stărilor potențial generatoare de situații de urgență sau a producerii situațiilor de urgență;
- c) monitorizarea, controlul operațional și inspecția activității structurilor aflate în coordonare sau coordonare operațională;
- d) coordonarea activităților, la nivel național, în domeniul rezilienței comunităților;
- e) integrarea acțiunilor de prevenire, pregătire și răspuns în situații de urgență;
- f) implementarea proiectelor cu finanțare externă în domeniul situațiilor de urgență, protecției civile și al cooperării civil-militare;
- g) implementarea managementului calității în sistemul național de urgență;
- h) coordonarea metodologică și evaluarea activității de formare profesională și de educație continuă în domeniul asistenței medicale de urgență și a primului ajutor calificat, în colaborare cu Ministerul Sănătății;

- i) colaborarea cu instituțiile abilitate în asigurarea coordonării metodologice și evaluării activităților de formare profesională și de educație continuă în domeniul intervențiilor de salvare montană și în mediul subteran speologic;
- j) coordonarea activităților de acordare, solicitare și/sau primire a asistenței/sprijinului internațional în cazul situațiilor de urgență de amploare;
- k) elaborarea și supunerea spre aprobarea organismelor competente a strategiei naționale de dezvoltare a Sistemului Național de Management al Situațiilor de Urgență;
- l) coordonarea activității metodologice de formare în unitățile de învățământ din cadrul structurilor aflate în coordonare;
- m) comunicarea publică în domeniul situațiilor de urgență și al dezastrelor, sub coordonarea ministrului afacerilor interne, potrivit domeniilor de competență ale structurilor aflate în coordonare sau coordonare operațională.

Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (IGSU), ca organ de specialitate din subordinea MAI, asigură coordonarea unitară și permanentă a activităților de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență, în cadrul căruia se organizează inspecția de prevenire, centrul operațional național și alte structuri adecvate pentru managementul situațiilor de urgență, încadrate cu personal specializat pe tipuri de riscuri, în comunicații, informatică și relații publice.

Centrul operațional național constituit în cadrul **IGSU** îndeplinește permanent funcțiile de monitorizare, evaluare, înștiințare, avertizare, prealarmare, alertare și coordonare tehnică operațională la nivel național a situațiilor de urgență, și asigură, totodată, potrivit competențelor legale, cooperarea și reprezentarea la nivel național în domeniile *protecției civile*, apărării împotriva incendiilor și *gestionării situațiilor de urgență*.

Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (IGSU) are următoarele responsabilități și atribuții principale;

- a) analizează, evaluează și monitorizează tipurile de risc, efectuează prognoze asupra evoluției acestora în scopul identificării stărilor potențial generatoare de situații de urgență, propunând totodată măsuri pentru avertizarea populației și prevenirea agravării situației;
- b) asigură coordonarea aplicării unitare, pe întreg teritoriul țării, a măsurilor și acțiunilor de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență;
- c) asigură informarea operativă a ministrului administrației și internelor și a instituțiilor interesate asupra stărilor potențial generatoare de situații de urgență sau producerii situațiilor de urgență în teritoriu, printr-un sistem informațional propriu;
- d) coordonează derularea programelor naționale de pregătire în domeniul apărării împotriva dezastrelor;
- e) coordonează activitățile de prevenire și de intervenție desfășurate de serviciile publice comunitare profesionale, precum și constituirea grupelor operative pentru coordonarea și sprijinul răspunsului în situații de urgență în zonele grav afectate;
- f) transmite și urmărește îndeplinirea deciziilor CNSU;
- g) asigură informarea populației prin mass-media despre iminența amenințării ori producerea situațiilor de urgență, precum și asupra măsurilor întreprinse pentru limitarea sau înlăturarea efectelor acestora;
- h) asigură coordonarea tehnică și de specialitate a centrelor operaționale și a centrelor operative și asigură menținerea permanentă a fluxului informațional cu acestea;
- i) cooperează cu organisme de profil pe plan internațional, pe baza convențiilor la care statul român este parte, și urmărește respectarea acestor convenții în domeniul situațiilor de urgență;
- j) avizează și propune CNSU, spre aprobare, planurile de intervenție, de cooperare sau de asistență tehnică cu alte structuri ori organizații internaționale, în vederea îmbunătățirii managementului situațiilor de urgență;
- k) constituie și gestionează baza de date cu privire la situațiile de urgență și pune la dispoziția instituțiilor interesate datele și informațiile solicitate pentru soluționarea situațiilor de urgență;

- l) avizează regulamentele privind gestionarea situațiilor de urgență specifice tipurilor de risc, elaborate de comitetele ministeriale, și le prezintă spre aprobare;
- m) acordă asistență tehnică de specialitate autorităților publice centrale și locale privind gestionarea situațiilor de urgență;
- n) propune ministrului administrației și internelor participarea cu forțe și mijloace la înlăturarea efectelor situațiilor de urgență în afara teritoriului țării, potrivit tratatelor, acordurilor și înțelegerilor internaționale la care România este parte;
- o) coordonează planificarea resurselor necesare gestionării situațiilor de urgență la nivel național.
- p) elaborează rapoarte și alte documente pentru informarea CNSU, primului ministru, Consiliului Suprem de Apărare a Țării, Președintelui României și comisiilor de specialitate ale Parlamentului;
- q) cooperează cu celelalte organe ale statului abilitate în managementul stării de urgență, stării de asediu sau al altor stări excepționale;
- r) funcționează ca punct național de contact în relațiile cu organismele și organizațiile internaționale guvernamentale și neguvernamentale cu responsabilități în domeniul situațiilor de urgență;
- s) elaborează Regulamentul-cadru privind organizarea, atribuțiile, funcționarea și dotarea comitetelor, centrelor operaționale și centrelor operative pentru situații de urgență;
- t) informează Colegiul Ministerului Afacerilor Interne asupra activității desfășurate;
- u) îndeplinește orice alte atribuții stabilite de CNSU sau de primul ministru privind managementul situațiilor de urgență și prin regulamentul propriu de organizare și funcționare.

Sistemul prevede funcționarea la nivel local a **serviciilor de urgență profesioniste** (serviciile publice comunitare profesioniste pentru situații de urgență – **ISU județene**), care funcționează ca inspectorate județene și al Municipiului București, asigură în zonele de competență coordonarea, îndrumarea și controlul activităților de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență. În sistem oglindă, se înființează în cadrul inspectoratelor județene inspecții de prevenire, centre operaționale și alte structuri adecvate pentru gestionarea situațiilor de urgență, încadrate cu personal specializat pe tipuri de riscuri, în comunicații, informatică și relații publice. **Centrele operaționale județene sau ale mun. București** îndeplinesc permanent funcțiile de monitorizare, evaluare, înștiințare, avertizare, prealarmare, alertare și coordonare tehnică operațională la nivel județean / al Municipiului București a situațiilor de urgență.

Serviciile publice de urgență constituite la nivel local asigură, potrivit competențelor legale în UAT-urile în care funcționează, cooperarea în domeniile *protecției civile*, a apărării împotriva incendiilor și a gestionării situațiilor de urgență.

La nivel local, OUG nr. 21/2004 stabilește atribuții specifice serviciilor de urgență profesioniste (inspectoratelor județene privind situațiile de urgență) în oglindă, dar respectând principiul subsidiarității, între altele, precum și cu privire la centrele operative cu activitate permanentă, după cum urmează:

- a) centralizează și transmite operativ la centrul operațional al Inspectoratului General pentru Situații de Urgență date și informații privind apariția și evoluția stărilor potențial generatoare de situații de urgență;
- b) monitorizează situațiile de urgență și informează Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și celelalte centre operaționale și operative interesate;
- c) urmăresc aplicarea regulamentelor privind gestionarea situațiilor de urgență și a planurilor de intervenție și cooperare specifice tipurilor de riscuri;
- d) asigură transmiterea operativă a deciziilor, dispozițiilor și ordinelor, precum și menținerea legăturilor de comunicații cu centrele operaționale și operative implicate în gestionarea situațiilor de urgență, cu dispeceratele integrate pentru apeluri de urgență și cu dispeceratele proprii serviciilor și forțelor care intervin în acest scop;
- e) centralizează solicitările de resurse necesare pentru îndeplinirea funcțiilor de sprijin pe timpul situațiilor de urgență și fac propuneri pentru asigurarea lor;
- f) gestionează baza de date referitoare la situațiile de urgență;

- g) îndeplinesc orice alte atribuții și sarcini privind managementul situațiilor de urgență, prevăzute de lege și în regulamentul-cadru pentru aprobarea structurii, atribuțiilor, funcționării și dotării comitetelor și centrelor operative, aprobat prin hotărâre a Guvernului.

Similar centrelor operaționale organizate la nivelul IGSU și a serviciilor de urgență profesionale, la nivelul **Secretariatului General al Guvernului (SGG), al ministerelor**, al altor instituții publice centrale cu atribuții în gestionarea situațiilor de urgență, al municipiilor – cu excepția Municipiului București, orașelor, sectoarelor Municipiului București și comunelor se constituie **centre operative pentru situații de urgență**, sub formă de structuri cu activitate permanentă.

Centrele operative constituite la nivelul SGG, al **ministerelor**, și al altor instituții publice centrale cu atribuții și funcții de sprijin complexe în **prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență îndeplinesc permanent funcțiile de monitorizare, evaluare, înștiințare, avertizare, prealarmare, alertare și coordonare tehnică operațională, în domeniile de competență.**

În anul 2004 a fost promovată **HG nr. 1491/2004** pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind structura organizatorică, atribuțiile, funcționarea și dotarea **comitetelor și centrelor operative pentru situații de urgență**, care reglementează înființarea și funcționarea comitetelor și centrelor operative pentru situații de urgență, sub forma unor organisme și structuri abilitate în managementul situațiilor de urgență, constituite pe niveluri sau domenii de competență și care intră în alcătuirea SNMSU.

Centrele operative cu activitate permanentă sunt structuri tehnico-operative de specialitate, care se constituie în cadrul aparatului propriu al unor ministere și instituții publice centrale cu atribuții și funcții de sprijin complexe în prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență și îndeplinesc funcțiile de monitorizare, evaluare, înștiințare, avertizare, prealarmare, alertare și coordonare tehnică operațională, în domeniile de competență ale ministerelor și instituțiilor publice centrale respective.

Anexa nr. 1 la Regulamentul-cadru prevede lista de ministere și instituții publice centrale la care se constituie centre operative cu activitate permanentă, dintre care relevante sunt: MMAP, STS, SGG, CNCAN, Agenția Nucleară și pentru Deșeurii Radioactive, ANSVSA etc.

Centrele operative cu activitate permanentă – dispoziții aplicabile în speță și MMAP - organizează și asigură secretariatele tehnice permanente ale comitetelor ministeriale relevante, se constituie prin ordin al ministrului, au în componență un președinte, un vicepreședinte, membri și consultanți. Președintele comitetului pentru situații de urgență este ministrul, conducătorul instituției publice centrale, prefectul sau primarul, după caz, în timp ce vicepreședintele comitetului pentru situații de urgență, de regulă, un secretar de stat, un adjunct al conducătorului instituției publice centrale, președintele consiliului județean, primarul general sau un viceprimar, după caz.

În ceea ce privește calitatea de membru, aceasta poate fi deținută de:

- în comitetul ministerial – persoane cu funcții de conducere din aparatul propriu și din unele instituții și unități aflate în subordinea ministerului sau instituției publice centrale ori sub autoritatea acestora;
- în comitetul Municipiului București – viceprimarii de sectoare, șefii de servicii publice deconcentrate, descentralizate și de gospodărire comunală, conducători ai unor instituții, regii autonome și societăți comerciale, ai agenților economici care, prin specificul activităților desfășurate, constituie factori de risc potențial generatori de urgență;
- în comitetul județean – șefii de servicii deconcentrate, descentralizate și de gospodărire comunală, conducători ai unor instituții, regii autonome și societăți comerciale, ai agenților economici care, prin specificul activităților desfășurate, constituie factori de risc potențial generatori de situații de urgență;
- în comitetul local – secretarul comunei, orașului, municipiului ori ai sectoarelor mun. București, după caz, și reprezentanți ai serviciilor publice și ai principalelor instituții și agenți economici din UAT, precum și manageri sau conducători ai agenților economici, filialelor, sucursalelor ori punctelor de lucru locale care, prin specificul activității, constituie factori generatori de situații de urgență.

La acestea, se adaugă categoria de consultanți în comitetele pentru situații de urgență.

În situații de urgență, coordonarea unitară a acțiunii tuturor forțelor implicate în intervenție se realizează de către comandantul acțiunii, care este desemnat la nivel național, județean sau al municipiului București, în funcție de natura și gravitatea evenimentului și de mărimea categoriilor de forțe concentrate. Comandantul acțiunii este ajutat în îndeplinirea sarcinilor de unul sau mai mulți comandanți ai intervenției aflați la locul producerii evenimentului excepțional. Rolul și competențele comandantului acțiunii și comandantului intervenției sunt stabilite prin Hotărârea Guvernului 577/2016 privind managementul tipurilor de risc astfel:

Comandantul acțiunii este persoana din cadrul structurilor Ministerului Afacerilor Interne prin care se asigură integrat cooperarea operațională a capacităților implicate în acțiunea de intervenție operativă, având ca atribuții principale

- coordonează forțele de intervenție stabilite pentru înlăturarea consecințelor situației de urgență
- informează Comitetului pentru situații de urgență competent despre evoluția situației de urgență și modul de desfășurare al intervenției
- dispune suplimentarea forțelor de intervenție, în funcție de evoluția situației de urgență
- desemnează comandanți ai intervenției din cadrul autorității responsabile, în funcție de tipul de risc produs și de amploarea și intensitatea situației de urgență
- asigură implementarea deciziilor comitetului pentru situații de urgență competent.

Comandantul intervenției este persoana care asigură în teren conducerea forțelor și mijloacelor implicate în acțiunile de răspuns. Comandantul/comandanții intervenției se subordonează operațional comandantului acțiunii.

Cu privire la sistemul de comunicații, de prelucrare automată a datelor necesare funcționării SNSU se asigură prin mijloace proprii ale MAI, ale celor din dotarea Ministerului pentru Societatea Informațională (Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării), Serviciului de Telecomunicații Speciale și ale altor componente ale sistemului național de apărare și securitate națională.

Pe timpul situațiilor de urgență, societățile comerciale periclitare sau afectate constituie celule de urgență, care conlucrează cu structurile Sistemului Național.

Principalele funcții de sprijin pe care le pot îndeplini ministerele, celelalte organe centrale și unele organizații neguvernamentale, în prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență, în cadru managementului tipurilor de risc, se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, fiind adoptată în acest sens **HG nr. 557/2016 privind managementul tipurilor de risc**⁸⁸.

4.2 STRUCTURILE SISTEMULUI PENTRU SITUAȚII DE URGENȚĂ ORGANIZATE LA NIVELUL MMAP

În ceea ce privește responsabilitățile privind situațiile de urgență stabilite ce incumbă Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, care funcționează în temeiul HG nr. 43/2020 privind organizarea și funcționarea MMAP, printre atribuțiile principale, Articolul 6 punctul V cu privire la exercitarea funcției de monitorizare, inspecție și control, subpunctul 11 – organizează periodic exerciții de simulare a producerii unor situații de urgență generate de riscurile specifice domeniului de activitate, cu implicarea tuturor componentelor abilitate ale Sistemului Național al Situațiilor de Urgență, în vederea verificării, funcționării fluxului informațional-decisional și a capacității de răspuns.

Mai mult, potrivit Articolului 12 din HG nr. 43/2020, pe lângă MMAP se constituie, *inter alia*, Comitetul ministerial pentru situații de urgență (CMSU).

⁸⁸ HG nr. 557/2016 privind managementul tipurilor de risc, publicată în M.Of.nr.1033/22.12.2016

Istoricul normativ al **Comitetului ministerial pentru situații de urgență (CMSU)** înființat pe lângă Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor debutează prin promovarea Ordinului ministrului mediului și gospodăririi apelor nr. 141/2005 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Comitetului ministerial pentru situații de urgență și a Centrului operativ pentru situații de urgență generate de inundații, fenomene meteorologice periculoase, accidente la construcții hidrotehnice și poluări accidentale, înlocuit ulterior prin **Ordinul ministrului mediului și pădurilor nr. 910/2010 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Comitetului ministerial pentru situații de urgență și a Centrului operativ pentru situații de urgență**⁸⁹.

OM nr. 910/2010 este actul normativ care reglementează organizarea și funcționarea Comitetului ministerial pentru situații de urgență, precum și a Centrului operativ pentru situații de urgență, enumerând situațiile de urgență ce intră în competență CMSU, respectiv a COSU, după cum urmează:

- **situațiile de urgență generate de inundații, fenomene meteorologice periculoase, accidente la construcțiile hidrotehnice, poluări accidentale / poluări ale cursurilor de apă, poluări marine în zona costieră, poluări ale solului și aerului și incendii la fondul forestier, pentru care asigură managementul corespunzător.**

Totodată, OM nr. 910/2010 stabilește faptul că activitatea permanentă a COSU să fie asigurată de către Direcția Managementul Situațiilor de Urgență.

Președintele CMSU este ministrul mediului, apelor și pădurilor, iar vicepreședintele CMSU este secretarul de stat cu atribuții în domeniul managementului situațiilor de urgență.

Cu privire la calitatea de membru al CMSU, aceasta este deținută de către: persoane cu funcții de conducere și experți din aparatul propriu al MMAP și din cadrul A.N. "Apele Române", Administrației Naționale de Meteorologie, Institutului Național de Hidrologie și Gospodărire a Apelor (INHGA), Comisariatul General al Gărzii Naționale de Mediu, Agenției Naționale pentru Protecția Mediului, Institutului Național de Cercetare - Dezvoltare pentru Protecția Mediului, Regiei Naționale a Pădurilor – Romsilva.

Consultanții în cadrul CMSU sunt reprezentanți ai IGSU, A.N. a Îmbunătățirilor Funciare, SC Hidroelectrică SA, ai unităților de învățământ superior și ai unităților de proiectare, convocați la solicitarea președintelui CMSU, consultanții neavând drept de vot.

Cu privire la funcționarea CMSU, acesta se reunește atât în **ședințe ordinare**, cât și în **ședințe extraordinare**, în următoarele condiții:

- a) în **ședințe ordinare** – semestrial și ori de câte ori se impune adoptarea unor rapoarte, programe, regulamente, proiecte de acte normative din domeniul de competență; prima ședință ordinară a CMSU se convoacă la începutul anului pentru: aprobarea Planului de acțiuni pentru anul în curs, a Raportului anual privind efectele inundațiilor produse în anul anterior și a Raportului privind starea tehnică și funcțională a construcțiilor hidrotehnice cu rol de apărare împotriva inundațiilor;
- b) în **ședințe extraordinare**, în următoarele situații:
 - a. **imediat după emiterea de către Administrația Națională de Meteorologie a unei avertizări meteorologice "Cod portocaliu" sau "Cod roșu" pentru ploi importante cantitativ care pot conduce la inundații sau accidente la construcții hidrotehnice și pentru caniculă care poate conduce la incendii la fondul forestier;**
 - b. **imediat după emiterea de către INHGA a unei avertizări sau alerte hidrologice "Cod portocaliu" sau "Cod roșu"; în cazul în care avertizarea sau alerta hidrologică "Cod portocaliu" este emisă numai pentru sectoarele îndiguite ale cursurilor de apă, ședința extraordinară a CMSU se convoacă în situația în care sunt prognozate în continuare creșteri importante de debite pe aceste sectoare;**
 - c. **în situația producerii unei poluări accidentale majore pe un curs de apă interior sau pe Dunăre, cu posibil efect transfrontalieră;**

⁸⁹http://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/2012-01_10_risc_inundatii_ordin910din2010regulamentorgfunctcmsu.pdf

- d. în cazul producerii unei poluări accidentale majore a atmosferei cu posibil efect asupra zonelor locuite;
- e. în cazul producerii unei poluări majore a solului cu posibil efect asupra zonelor locuite;
- f. în situația apariției fenomenelor premergătoare unor incidente sau accidente la construcții hidrotehnice;
- g. în situația producerii unor accidente sau cedări ale construcțiilor hidrotehnice;
- h. în situația apariției fenomenelor premergătoare producerii de incendii la fondul forestier.

Conform aceluiași act normativ, Secretariatul Tehnic Permanent al CMSU este asigurat de Centrul operativ pentru situații de urgență (COSU), care este asigurat de către Direcția Managementul Situațiilor de Urgență, fiind condus de către directorul direcției. Activitatea permanentă este asigurată de către Compartimentul Dispecerat din cadrul Direcției Managementului Situațiilor de Urgență. În componența COSU sunt cooptați și reprezentanți ai altor direcții din minister cu atribuții în gestionarea situațiilor de urgență generate de riscurile specifice.

În situațiile de urgență, coordonarea unitară la locul producerii evenimentului excepțional, a acțiunii forțelor stabilite pentru intervenție, se realizează de către Comandantul acțiunii, care este persoana împuternicită de către CMSU, în funcție de natura și gravitatea evenimentului. Pe timpul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu, personalul COSU este investit cu exercițiul autorității publice.

În exercitarea atribuțiilor lor, CMSU și COSU colaborează cu autoritățile administrației publice centrale și locale cu atribuții și responsabilități specifice în managementul situațiilor de urgență generate de:

- inundații, fenomene meteorologice periculoase, accidente la construcțiile hidrotehnice, poluări accidentale și incendii la fondul forestier, precum și cu toți deținătorii de construcții hidrotehnice cu rol de apărare împotriva inundațiilor.

Dintre atribuțiile CMSU, stabilite în Cap. III al OM nr. 910/2020, art. 11, evidențiem următoarele, cu relevanță ridicată asupra studiului de față:

- analizează situația și evoluția fenomenelor hidrometeorologice periculoase, a poluărilor accidentale, a incendiilor la fondul forestier și starea construcțiilor hidrotehnice cu rol de apărare împotriva inundațiilor și adoptă măsuri în domeniile de competență ale ministerului, pentru evitarea pierderilor de vieți omenești și limitarea pagubelor materiale – care sunt comunicate operativ structurilor implicate în gestionarea situației de urgență create, precum și mass-media;
- informează CNSU cu privire la evoluția și efectele fenomenelor hidrometeorologice periculoase, asupra producerii și evoluției accidentelor la construcțiile hidrotehnice, asupra producerii și evoluției poluărilor accidentale, a incendiilor la fondul forestier și asupra măsurilor luate și măsurilor necesare pentru limitarea efectelor acestora;
- evaluează situațiile de urgență produse de inundații, fenomene meteorologice periculoase, accidente la construcțiile hidrotehnice, poluări accidentale și incendii la fondul forestier, și propune CNSU **declararea stării de alertă sau instituirea stării de urgență**, după caz;
- aprobă propunerile Comitetelor județene cu privire la diferite tipuri de măsuri adoptate în gestionarea situației de urgență create, precum inundarea dirijată a unor terenuri dinainte stabilite, realizarea unor breșe în diguri, alocarea unor sume de bani;
- **analizează și avizează Regulamentul privind gestionarea situațiilor de urgență generate de inundații, fenomene meteorologice periculoase, accidente la construcțiile hidrotehnice, poluări accidentale și incendii la fondul forestier și îl prezintă spre avizare IGSU și CNSU, în vederea aprobării lui prin ordin comun al ministrului mediului, apelor și pădurilor și al administrației și internelor;**
- **organizează sistemul informațional-decisional privind evoluția și efectele fenomenelor meteorologice periculoase**, urmărirea comportării barajelor și a celorlalte construcții hidrotehnice cu rol de apărare împotriva inundațiilor, precum și producerea și evoluția poluărilor accidentale și a incendiilor la fondul forestier; în acest sens, ANAR, ANPM și ANM asigură conexiunea la sistemele automate de urmărire a parametrilor meteorologici, hidrologici și de stare a mediului prin aplicațiile tip DISPECER;
- asigură recepția datelor și informațiilor din Sistemul Național Unic pentru Apeluri de Urgență 112 și organizează avertizarea și intervenția pe funcțiile de sprijin care revin MMAP.

Activitatea CMSU este completată și susținută în mod operativ de către **COSU**, dintre ale cărui atribuții relevante evidențiem următoarele:

- urmărește permanent, verifică și sintetizează informații privind situația și evoluția fenomenelor hidrometeorologice periculoase, a poluărilor accidentale și a incendiilor la fondul forestier, efectele acestora, măsurile întreprinse și măsurile necesare pentru diminuarea și înlăturarea lor, elaborând rapoarte informative zilnice și rapoarte de sinteză pe care le transmite Guvernului, IGSU, mass-media și altor factori interesați;
- menține, în acest sens, legături de comunicație permanente cu Centrul operativ al AN "Apele Române", cu Administrația Națională de Meteorologie, INHGA, RNP – Romsilva, Comisariatul General al Gărzii Naționale de Mediu, cu Agenția Națională pentru Protecția Mediului, cu Centrele Operative de la Direcțiile de Ape și de la Sistemele de Gospodărire a Apelor, precum și cu Grupurile de suport tehnic pentru gestionarea situațiilor de urgență generate de inundații, fenomene meteorologice periculoase, accidente la construcțiile hidrotehnice și poluări accidentale din cadrul Comitetelor județene pentru situații de urgență;
participă împreună cu IGSU și Inspectoratele Județene pentru situații de urgență la acțiunile pentru instruirea administrațiile locale și conștientizarea populației asupra riscului la inundații, fenomene meteorologice periculoase, accidente la construcțiile hidrotehnice și poluări accidentale pe cursurile de apă;
- întocmește programe și tematici și organizează instruirii ale personalului implicat în activitățile de apărare împotriva inundațiilor, de prevenirea a poluărilor accidentale și a incendiilor la fondul forestier din cadrul unităților teritoriale de gospodărire a apelor, Agențiilor pentru Protecția Mediului, precum și din cadrul Regiei Naționale a Pădurilor;
- colaborează cu Centrele operative din ministerele care îndeplinesc funcții de sprijin în prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență generate de inundații, fenomene meteorologice periculoase, accidente la construcții hidrotehnice și poluări accidentale.

Adițional, potrivit art. 13, în situații cu caracter excepțional care impun luarea unor măsuri de către MMAP și unitățile aflate în subordonarea sau coordonarea sa, precum și întocmirea de informări pentru CNSU și Guvern, personalul care asigură activitatea permanentă a COSU este dublat cu personal specializat pe tipuri de risc.

COSU asigură Secretariatul Tehnic Permanent al CMSU, îndeplinind în acest sens următoarele atribuții specifice, inter alia:

- difuzează componentelor SNMSU și factorilor interesați documentele emise de CMSU pentru activitatea preventivă și de intervenție operativă;
- asigură punctul de contact cu Secretariatul Tehnic Permanent din cadrul IGSU.

Prin OM nr. 1057/2020 a fost aprobat Regulamentul de Organizare și Funcționare al Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor (ROF MMAP)⁹⁰, modificat prin OM nr. 204/2021 privind modificarea și completarea Anexei la Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor nr .1057/2020 privind aprobarea Regulamentului de Organizare și Funcționare al Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor.

Potrivit prevederilor ROF MMAP, **Comitetul Ministerial pentru Situații de Urgență** este constituit și funcționează în cadrul **Direcției Managementului Riscului la Inundații și Siguranța Barajelor** (Art. 133 și următ.), fiind stabilite următoarele responsabilități și atribuții principale relevante:

- **Direcția Managementul Riscului la Inundații și Siguranța Barajelor (DMRISB)**, condusă de un director ajutat de un director adjunct, are ca principală atribuție asigurarea managementului riscului la inundații, la manifestarea fenomenelor hidro-meteorologice periculoase, în situațiile provocate de accidente la construcții hidrotehnice și de secetă hidrologică, având responsabilități privind amenajarea complexă a bazinelor hidrografice și siguranței în exploatarea construcțiilor și amenajărilor hidrotehnice;

⁹⁰ <http://www.mmediu.ro/articol/regulamentul-de-organizare-si-functionare-al-ministerului-mediului-apelor-si-padurilor/3304>

- Între altele, DMRISB asigură funcționarea Secretariatelor tehnice pentru Comitetul Ministerial pentru Situații de Urgență;
- În cadrul DMRISB sunt înființate și funcționează următoarele compartimente:
 - o **Compartimentul Prevenire și Gestionare a Situațiilor de Urgență generate de inundații** (Art. 134), dintre atribuțiile căruia putem menționa:
 - Stabilirea strategiei organizării la nivel național a activităților de meteorologie, hidrologie și hidrogeologie, a *sistemului de informare, prognoză și avertizare asupra fenomenelor hidrometeorologice periculoase și a sistemului de avertizare în caz de accidente la construcțiile hidrotehnice* - lit.b);
 - activitățile de interes public din domeniul meteorologiei și hidrologiei - lit.c);
 - elaborarea proiectelor de acte normative, regulamente, instrucțiuni și norme tehnice specifice domeniului managementului situațiilor de urgență generate de **riscurile specifice Ministerului: meteorologie, hidrologie și hidrogeologie** lit.d);
 - analiza și înaintarea de propuneri privind oportunitatea avizării proiectelor de acte normative elaborate de alte ministere și autorități ale administrației publice centrale și locale care privesc prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență generate de riscurile specifice Ministerului – lit. e);
 - reactualizarea *Regulamentului privind gestionarea situațiilor de urgență generate de inundații, fenomene meteorologice periculoase, accidente la construcții hidrotehnice, poluări accidentale pe cursurile de apă și poluări marine în zona costieră, precum și Normativul-cadru de dotare cu materiale și mijloacele de apărare operativă împotriva inundațiilor, ghețurilor și combaterea efectelor poluărilor accidentale* – lit. j);
 - participarea și / sau inițierea și participarea, după caz, împreună cu IGSU, la verificarea modului de asigurare a mijloacelor necesare înștiințării și alarmării populației și obiectivelor situate în aval de baraje, respectiv la acțiuni pentru instruirea administrației publice locale și de conștientizare a populației asupra riscului la inundații, **fenomene meteorologice periculoase**, accidentelor la construcții hidrotehnice și poluărilor accidentale pe cursurile de apă – lit. l) și n);
 - întocmirea de programe și tematici, precum și organizarea de instruirii ale structurilor implicate în activitatea de apărare împotriva inundațiilor, fenomenelor meteorologice periculoase, accidentelor la construcții hidrotehnice și poluărilor accidentale – lit.m);
 - o **Compartimentul Dezvoltare și Protecția Infrastructurii Critice** (Art. 135), care asigură, inter alia:
 - funcționarea Unității de Comunicații din cadrul Centrului Principal Internațional de Alarmare (PIAC) din România, parte a Sistemului de Alarmare pentru Poluări Accidentale (AEWS) din bazinul Dunării, conform obligațiilor ce revin României potrivit prevederilor Convenției pentru protecția fluviului Dunărea și alte activități și atribuții corelate – lit. a);
 - participarea la implementarea programelor și proiectelor pentru *modernizarea sistemului de monitoring și avertizare a fenomenelor meteorologice, hidrologice, hidrogeologice periculoase (dezastre naturale), și aval de infrastructuri critice*, precum și a celor în vederea modernizării sistemului decizional și pentru asigurarea unei intervenții optime la lucrările hidrotehnice de apărare împotriva inundațiilor aflate în gestiunea MMAP prin instituțiile în coordonare, subordonare sau sub autoritate – lit. f);
 - *reprezentarea MMAP pe plan intern și extern și colaborează cu celelalte autorități ale administrației publice centrale și locale în domeniul managementului situațiilor de urgență* – lit. j);
 - o **Compartimentul Dispecerat – Art. 138**, asigură, inter alia:
 - activitatea permanentă a **Centrului operativ pentru situații de urgență** – lit. a);
 - **funcționarea fluxului informațional-decizional** privind situația și evoluția fenomenelor hidrologice și **meteorologice periculoase**, starea tehnică a construcțiilor hidrotehnice cu rol de apărare împotriva inundațiilor, poluările accidentale pe cursurile de apă, precum

- și pe cele marine în zona costieră, permanent (24h/24h), inclusiv sărbătorile legale – lit. b);
- transmiterea în timp util a informațiilor, prognozelor și avertizărilor asupra producerii fenomenelor hidrometeorologice periculoase la Comitetele județene pentru situații de urgență și la principalii deținători de construcții hidrotehnice cu rol de apărare împotriva inundațiilor, în conformitate cu schemele de flux informațional aprobate prin Planurile de apărare împotriva inundațiilor, **fenomenelor meteorologice periculoase**, accidentelor la construcții hidrotehnice și poluărilor accidentale – lit.c);
- transmiterea informațiilor asupra efectelor fenomenelor hidrometeorologice periculoase și poluărilor accidentale către Prim-ministrul Guvernului României, IGSU și altor factori interesați – lit. d);
- informarea operativă a factorilor de decizie din minister, în cazul apariției unor situații de urgență (inundații, fenomene meteorologice periculoase, blocaje de ghețuri, poluări accidentale, incendii forestiere, accidente la construcții hidrotehnice, măsuri excepționale în exploatarea acestora) – lit. e);
- Adițional, DMRISB asigură monitorizarea și raportarea periodică a stadiului elaborării/ implementării politicilor publice, strategiilor și a programelor și proiectelor din domeniul propriu de responsabilitate, și îndrumă metodologic, la cerere, structurile aflate în subordinea / în coordonarea / sub autoritatea MMAP, potrivit domeniului propriu de competență.

4.3 ROLUL MMAP ÎN GESTIONAREA SITUAȚIILOR DE URGENȚĂ GENERATE DE FENOMENE METEOROLOGICE PERICULOASE

Potrivit HG nr. 557/2016, atribuțiile specifice managementului situațiilor de urgență fac distincție între autoritățile desemnate ca având rol principal, respectiv cu rol secundar, îndeplinind diferite funcții de sprijin, după cum urmează:

Cu rol principal	Cu rol secundar	
MMAP	MAI	Autorități ale administrației publice centrale și locale, instituții publice și operatori economici
<ul style="list-style-type: none"> - Constituie comitetul pentru situații de urgență. - Elaborează regulamentele de gestionare a situațiilor de urgență specifice tipurilor de risc de la pct. 3.2. - Solicită asigurarea funcțiilor de sprijin conform prevederilor regulamentelor de gestionare a situațiilor de risc. - Participă la realizarea măsurilor de prevenire, pregătire, răspuns, investigare/evaluare post-eveniment și refacere/reabilitare conform domeniilor de responsabilitate. - Elaborează registrul de capabilități pentru situațiilor de urgență specifice tipurilor de risc de la pct. 3.2. 	<ul style="list-style-type: none"> - Planifică și asigură integrat coordonarea operațională a capacităților implicate în acțiunile de intervenție operativă pe toate tipurile de risc. - Desemnează comandantul acțiunii 	<ul style="list-style-type: none"> - Constituie comitete/celule operative pentru situații de urgență. - Elaborează planuri, proceduri sau instrucțiuni proprii prin care se detaliază modul de îndeplinire a acțiunilor repartizate prin regulamentul MMAP. - Participă la realizarea măsurilor de prevenire, pregătire, răspuns, investigare/evaluare post-eveniment și refacere/reabilitare conform

Cu rol principal	Cu rol secundar	
<ul style="list-style-type: none"> - Desemnează comandanții intervenției pentru conducerea capabilităților proprii. - Asigură transmiterea operativă a datelor și informațiilor privind monitorizarea pericolelor, riscurilor specifice și a efectelor situațiilor de urgență. - Organizează și menține fluxul informațional cu celelalte componente ale SNMSU. - Prezintă informări și rapoarte CNSU. 		<p>domeniilor de responsabilitate.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pun la dispoziția MMAP datele privind capabilități proprii pentru situațiilor de urgență specifice tipurilor de risc de la pct. 3.2 - Desemnează comandanții intervenției pentru conducerea capabilităților proprii. - Asigură transmiterea operativă a datelor și informațiilor privind monitorizarea pericolelor, riscurilor specifice și a efectelor situațiilor de urgență. - Asigură avertizarea și alarmarea populației. - Organizează și menține fluxul informațional cu celelalte componente ale SNMSU. - Prezintă informări și rapoarte CJSU, CMSU și CNSU.

4.3.1 Atribuțiile MMAP pentru îndeplinirea rolului principal în gestionarea situațiilor de urgență generate de tipurile de risc specifice

- a) inițiază elaborarea sau modificarea de acte normative în domeniul apărării împotriva fenomenelor meteorologice periculoase și poluărilor accidentale precum și reglementări în aplicarea acestora și controlează modul în care sunt respectate prevederile legale și reglementările în acest domeniu;
- b) asigură organizarea și funcționarea la nivelul ministerului a Comitetului pentru Situații de Urgență și centrului operativ cu activitate permanentă;
- c) coordonează activitatea desfășurată la nivelul instituțiilor din subordinea, coordonarea sau sub autoritatea ministerului pentru constituirea celulelor operative și a centrelor operative cu activitate nepermanentă;
- d) elaborează regulamentul privind gestionarea situațiilor de urgență specifice tipurilor de risc din domeniile de competența ale MMAP și prezintă documentul spre avizare Departamentului pentru Situații de Urgență din cadrul MAI;
- e) asigură aprobarea regulamentului prin ordin comun MMAP și MAI;
- f) asigură managementul tipurilor de risc repartizate prin planificarea măsurilor pe următoarele domenii de acțiune: prevenire, pregătire, răspuns, investigare/evaluare post eveniment și refacere/reabilitare;
- g) asigură pregătirea personalului în concordanță cu responsabilitățile ce le revin;
- h) planifică resursele proprii de intervenție și realizează pregătirea acestora prin asigurarea existenței, suficienței și operativității bazei materiale și tehnicii;
- i) elaborează Registrul de capabilități asociate funcției de sprijin repartizate pentru tipurile de risc ;
- j) informează Comitetul Național pentru Situații de Urgență, prin Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, privind stările potențial generatoare de situații de urgență și iminenta amenințării acestora;

- k) evaluează situațiile de urgență produse în domeniile de competență, stabilesc măsuri specifice pentru gestionarea acestora, inclusiv privind prealarmarea serviciilor de urgență din domeniile de competența ale ministerelor, și propun, după caz, declararea stării de alerta sau instituirea stării de urgență;
- l) asigură coordonarea și conducerea operațională a capacităților ministerului implicate în acțiunile de intervenție operativă pentru limitarea și înlăturarea efectelor negative;
- m) participă la stabilirea și cuantificarea efectelor, cauzelor și circumstanțelor care au determinat producerea situației de urgență sau evenimentelor asociate acestora;
- n) asigură informarea și transmiterea datelor și prognozelor meteorologice către autoritățile publice centrale și locale cu atribuții în organizarea și desfășurarea acțiunilor de prevenire și răspuns;
- o) asigură transmiterea avertizărilor privind la fenomenele meteorologice periculoase și calitatea factorilor de mediu către autorităților publice centrale și locale cu atribuții în organizarea și desfășurarea acțiunilor de prevenire și răspuns;
- p) asigură supraveghearea permanentă a mediului în scopul prevenirii unor situații de urgență și/sau diminuării riscurilor;
- q) asigură funcționarea în condiții de siguranță a rețelei naționale de măsurători meteorologice;
- r) elaborează instrucțiuni de stabilire a pragurilor critice pentru fenomenele meteorologice periculoase și de elaborare și transmitere a avertizărilor și prognozelor privind producerea acestor fenomene, care sunt aprobate de conducerea Comitetului Ministerial pentru Situații de Urgență
- s) cooperează cu organisme de profil pe plan internațional, pe baza convențiilor la care statul român este parte, privind apărarea împotriva fenomenelor meteorologice periculoase și poluărilor accidentale;
- t) asigură schimbul de date și informații cu Centrele operative ale componentelor Sistemului Național de Management al Situațiilor de Urgență;
- u) informează Comitetul Național, prin Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, cu privire la stările potențial generatoare de situații de urgență și iminența amenințării acestora, efectele situației de urgență, măsurile și acțiunile întreprinse pentru gestionarea situației și evaluarea pagubelor produse.

4.3.2 Principalele funcții de sprijin asigurate de MMAP în calitate de autoritate cu rol secundar

Conform **HG nr. 557/2016**, în cadrul funcțiilor de sprijin se îndeplinesc următoarele activități ⁹¹specifice⁹²:

Înștiințare, avertizare și alarmare – Reprezintă totalitatea activităților de monitorizare a pericolelor și riscurilor specifice, de informare, înștiințare și alarmare a autorităților publice centrale și/sau locale, precum și a populației, privind posibilitatea producerii unor situații de urgență.

Rol secundar:

- asigurarea transmiterii avertizărilor către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale privind fenomenele hidro-meteo periculoase și **calitatea factorilor de mediu: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor**, prin Administrația Națională de Meteorologie, Institutul Național de Hidrologie și Gospodărire a Apelor, Administrația Națională Apele Române, **Agencia Națională pentru Protecția Mediului și Garda Națională de Mediu**;

⁹¹ Au fost avute în vedere toate cele trei domenii care intră în sfera de aplicabilitate a conceptului de situații privind starea mediului (calitatea aerului, poluări accidentale, radioactivitate)

⁹² Notă: În economia acestei secțiuni, vor fi evidențiate exclusiv rolurile asociate autorităților de mediu, respectiv autorități ale administrației publice locale

- asigurarea supravegherii permanente a stării de sănătate a populației și mediului în scopul prevenirii producerii unor situații de urgență și/sau diminuării riscurilor pe care acestea le comportă: **Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, prin Agenția Națională pentru Protecția Mediului**
- asigurarea informării, înștiințării și alarmării în cel mai scurt timp posibil a autorităților centrale și respectiv COCG despre o situație/stare/eveniment care poate să apară pe teritoriul României sau al altor state învecinate, cu potențial de risc radiologic pentru mediu sau populația României: **Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, prin Agenția Națională pentru Protecția Mediului;**
- asigurarea monitorizării pericolelor și riscurilor specifice de către toate autoritățile responsabile;
- asigurarea preluării apelurilor de urgență de la cetățeni, prin intermediul Sistemului național unic pentru apeluri de urgență (SNUAU) și transmiterea acestora către agențiile specializate de intervenție: Serviciul de Telecomunicații Speciale;

Recunoaștere și cercetare - Reprezintă totalitatea activităților întreprinse atât de structurile de intervenție aflate în serviciu, în vederea identificării și evaluării consecințelor unei situații de urgență, cât și de structurile specializate ale autorităților responsabile pentru cercetarea zonelor afectate de o situație de urgență - **Rol secundar:**

- recunoașterea și evaluarea consecințelor unei situații de urgență: alte forțe și servicii specializate ale autorităților responsabile solicitate în sprijin, conform domeniului de competență, la locul producerii unei situații de urgență;
- cercetarea (aeriană, terestră, cu mijloace navale, cu mijloace de detecție, cu mijloace electrono-optice, cu cupluri chinotehnice, de comunicații etc.) la locul producerii unei situații de urgență, în scopul salvării de vieți omenești: forțe și servicii specializate ale autorităților responsabile solicitate în sprijin, conform domeniului de competență;
- recunoașterea și cercetarea containerelor/incintelor, zonelor populate sau nepopulate și identificarea zonelor cu nivel ridicat de radioactivitate sau cu potențial contaminant radiologic: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, prin Agenția Națională pentru Protecția Mediului, Ministerul Sănătății, prin direcțiile de sănătate publică, laboratoarele de igiena radiațiilor.

Comunicații și informatică – Reprezintă pachetul de măsuri și acțiuni necesar asigurării, planificării, coordonării necesarului de comunicații pentru elementele de răspuns în situații de urgență de la nivel local, județean și/sau național, inclusiv gestionarea informațiilor din domeniu - **rol secundar:**

- asigurarea funcționării rețelelor de comunicații și informatică din competență în vederea monitorizării pericolelor și riscurilor specifice, precum și pentru realizarea fluxurilor informaționale de către toate autoritățile responsabile (conform anexei nr. 2), prin centrele operative/operationale, centrele de conducere și coordonare a intervențiilor, dispeceratele/punctele de comandă, cu respectarea regimului informațiilor clasificate.

Protecția populației (evacuare, cazare, adăpostire, asigurare apă și hrană, alte măsuri de protecție) - Reprezintă totalitatea activităților desfășurate pentru scoaterea temporară sau definitivă a persoanelor, animalelor și bunurilor din zonele de risc și asigurarea condițiilor minime de subsistență, inclusiv activitățile de gestionare a datelor și informațiilor privind desfășurarea acestor acțiuni, precum și cele de asigurare a populației și animalelor cu apă și hrană:

- Rol principal: fundamentarea deciziei privind evacuarea populației: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor și alte instituții care au competența fundamentării deciziei privind evacuarea populației.
- Rol secundar:
 - o stabilirea și pregătirea punctelor de îmbarcare a evacuaților din zonele afectate, în termen de două ore de la declararea, potrivit legii, a stării de urgență: toate autoritățile responsabile, operatorii economici sau autoritățile administrației publice locale, după caz
 - o evidența populației evacuate: autoritățile administrației publice locale
 - o asigurarea primirii și cazării persoanelor evacuate (autoritățile administrației publice locale)
 - o evacuarea animalelor: autoritățile administrației publice locale

Neutralizarea materialelor periculoase/explozive/ radioactive - Vizează coordonarea misiunilor pentru asigurarea răspunsului în situația producerii evenimentelor care implică substanțe chimice, biologice, radiologice, poluanți, mijloace explozive (substanțe asignate domeniului CBRN). Prin acest tip de misiuni se asigură coordonarea forțelor și mijloacelor specializate, potrivit competențelor, și managementul situațiilor de urgență care implică activarea acestei funcții de sprijin, respectiv asigurarea măsurilor și acțiunilor subsecvente.

- **Rol principal:**

- intervenția operativă cu mijloace și materiale de neutralizare a efectelor materialelor periculoase: Ministerul Afacerilor Interne, prin Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, Inspectoratul General al Poliției Române, în cooperare cu Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, prin structurile din subordine/coordonare;

- **Rol secundar**

- evacuarea populației existente în interiorul perimetrului de securitate: autoritățile administrației publice locale
- supravegherea gradului de contaminare în perimetrul zonelor contaminate: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, prin Agenția Națională pentru Protecția Mediului și Garda Națională de Mediu, pentru obiectivele din competență;
- stabilirea priorităților pentru monitorizarea gradului de contaminare și centralizarea datelor privind contaminarea teritoriului național: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, prin Agenția Națională pentru Protecția Mediului și Garda Națională de Mediu
- stabilirea priorităților pentru efectuarea decontaminării și depoluării: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor;
- supravegherea gradului de contaminare a culturilor, fondului forestier și pășunilor, evaluarea efectelor directe și indirecte asupra animalelor și oamenilor, realizarea decontaminării: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, prin intermediul Agenției Naționale pentru Protecția Mediului;
- intervenția operativă pentru neutralizarea efectelor materialelor periculoase și decontaminarea mijloacelor și materialelor utilizate: toate autoritățile responsabile care au în coordonare/subordonare sau sub autoritate, după caz, astfel de structuri;
- realizarea decontaminării animalelor: autoritățile administrației publice locale;

Efectuarea depoluării și decontaminării CBRN - Reprezintă totalitatea activităților desfășurate de structurile de intervenție pentru efectuarea depoluării și decontaminării mediului, populației, clădirilor și tehnicii de intervenție - **Rol secundar**

- depoluarea apelor interioare: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, prin Administrația Națională "Apele Române", agenții poluatori;
- depoluarea fluviului Dunărea în context transfrontalier: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, prin Administrația Națională "Apele Române" (pentru produse și derivate petroliere), Ministerul Transporturilor, prin operatori economici, regii autonome și companii naționale responsabile cu navigația (pentru alte tipuri de poluanți), agenții poluatori;
- depoluarea marină la Marea Neagră: Ministerul Transporturilor, prin ANR și ARSVOM, operatori economici, regii autonome și companii naționale aflate în subordine, sub autoritate sau în coordonare, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, prin Agenția Națională pentru Protecția Mediului, și Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice, prin institutele de cercetare de specialitate;
- depoluarea sau decontaminarea CBRN, după caz, în zona costieră: Ministerul Afacerilor Interne, prin inspectoratul General pentru Situații de Urgență, Ministerul Transporturilor, prin ANR, ARSVOM și operatorii economici de profil, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, prin Agenția Națională pentru Protecția Mediului, respectiv prin Administrația Națională "Apele Române", Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, prin autoritățile publice județene și locale;

- efectuarea depoluării: Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri, prin operatorii economici de specialitate, Ministerul Transporturilor, prin structurile aflate în subordonare/coordonarea/sub autoritate, pentru obiectivele aflate în administrare, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, prin Administrația Națională "Apele Române", pentru obiectivele aflate în administrare;
- efectuarea decontaminării terenurilor și rezervațiilor: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin operatorii specializați, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor (cu excepția poluărilor din domeniul radiologic și nuclear unde participă pentru verificarea eficacității măsurilor luate pentru depoluare/decontaminare);
- supravegherea gradului de contaminare, evaluarea efectelor asupra mediului și depoluarea cursurilor de apă: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, agenții poluatori;
- supravegherea gradului de contaminare, evaluarea efectelor și depoluarea, în caz de poluare marină și costieră: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Ministerul Transporturilor, Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, prin autoritățile publice județene și locale;

Restabilirea stării provizorii de normalitate - Presupune asigurarea pachetului de măsuri și acțiuni și sprijinul tehnic de specialitate în situații care vizează sectoarele afectate - **Rol secundar**:

- asigurarea măsurilor specifice de ordin operativ, în principal de instituire a unor dispozitive de securitate, cercetare, recunoaștere, supraveghere, control/examinare și investigare: Serviciul Român de Informații, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, prin Garda Națională de Mediu - în domeniul protecției mediului;
- asigurarea sprijinului tehnic de specialitate privind verificarea eficacității implementării măsurilor pentru restabilirea stării provizorii de normalitate pe perioada situației de urgență generată de incidentul sau accidentul nuclear și/sau de urgența radiologică prin derularea de programe de monitorizare dedicate: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, prin Agenția Națională pentru Protecția Mediului și laboratoarele (SSRM) aflate în structura organizatorică și administrativă a Agențiilor pentru Protecția Mediului, Ministerul Sănătății, prin laboratoare de igienă a radiațiilor ionizante, și Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor;
- coordonarea și controlul reconstrucției ecologice a pădurilor afectate de incendii: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, prin Garda Națională de Mediu;

Principalele funcții de sprijin asigurate de MMAP în calitate de autoritate cu rol secundar în gestionarea situațiilor de urgență generate de tipurile de risc din competența ministerelor și instituțiilor din administrația publică centrală

ENTITATEA	ACȚIUNI (ROL)
MMAP	<ul style="list-style-type: none"> - Înștiințare, avertizare și alarmare Monitorizare pericole și riscuri Informare, înștiințare și alarmare autorități publice centrale și locale - Recunoaștere și cercetare - Comunicare și informare - Căutare – Salvare - Descarcerare, deblocare căi de acces - Asistență medicală prespitalicească

	<ul style="list-style-type: none"> - Localizare și stingere incendii la fond forestier - Neutralizare materiale periculoase /expozive/ radioactive - Asigurare transport - Efectuare depoluare - Restabilire - Acordare ajutoare de primă necesitate
ANPM	<ul style="list-style-type: none"> - Înștiințare, avertizare și alarmare - Recunoaștere și cercetare - Comunicare și informare - Neutralizare materiale periculoase /expozive/ radioactive - Efectuarea depoluării și decontaminării CBRN - Restabilirea stării provizorii de normalitate
GNM	<ul style="list-style-type: none"> - Înștiințare, avertizare și alarmare - Recunoaștere și cercetare - Neutralizare materiale periculoase /expozive/ radioactive - Restabilirea stării provizorii de normalitate
ANM	<ul style="list-style-type: none"> - Înștiințare, avertizare și alarmare - Recunoaștere și cercetare - Comunicare și informare

4.3.3 Atribuțiile Autoritatilor Centrale cu rol in gestionarea situatiilor de urgenta generate de tipurile de risc specifice MMAP - fenomene meteorologice periculoase

- a) organizarea și funcționarea Comitetelor pentru Situații de Urgență și centrelor operativ cu activitate permanentă/nepermanentă;
- b) desemnarea în calitate de consultant a reprezentantului în Comitetului pentru Situații de Urgență al MMAP;
- c) participarea specialiștilor în cadrul Grupurilor de suport tehnic organizate la nivelul Comitetului pentru Situații de Urgență al MMAP;
- d) asigură participarea la managementul tipurilor de risc prin planificarea conform competențelor a măsurilor pe următoarele domenii de acțiune: prevenire, pregătire, răspuns, investigare/evaluare post eveniment și refacere/reabilitare
- e) elaborează Registrul de capabilități asociate funcției de sprijin repartizate pentru tipurile de risc;
- f) coordonează activitatea desfășurată la nivelul instituțiilor din subordine, coordonare sau sub autoritate pentru participarea la gestionarea situațiilor de urgență la nivel național și teritorial;
- g) conducerea și coordonarea structurilor proprii;
- h) coordonarea derulării programelor naționale de pregătire a populației și de instruire a administrației publice locale în domeniul situațiilor de urgență;
- i) verificarea nivelului de pregătire a structurilor de management și intervenție;
- j) analizează și avizează planurile proprii pentru asigurarea resurselor umane, materiale și financiare necesare gestionării situațiilor de urgență;
- k) asigură îndeplinirea funcțiilor de sprijin repartizate;

- l) asigură schimbul de date și informații cu Centrele operative ale componentelor Sistemului Național de Management al Situațiilor de Urgență;
- m) informează Comitetul Național, prin Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, cu privire la stările potențial generatoare de situații de urgență și iminența amenințării acestora, efectele situației de urgență, măsurile și acțiunile întreprinse pentru gestionarea situație și evaluarea pagubelor produse.
- n) cooperează cu organismele de profil pe plan internațional pe baza convențiilor la care statul român este parte;

Tipurile de risc pentru a căror gestionare MMAP îndeplinește rolul principal sunt:

- a) Furtuni și viscol cu riscuri asociate:
 - viscol;
 - furtuni – vânt puternic și/sau precipitații masive;
 - căderi de grindină;
- b) Tornade
- c) Temperaturi extreme cu riscuri asociate:
 - depuneri de gheață, chiciură, înghețuri timpurii sau târzii
- d) Avalanșe

Conform. HG 557/2016, autoritățile responsabile în aceste situații sunt :

4.3.3.1 Furtuni și viscol

- a) Viscol

Rol principal	Rol secundar	Coordonare operațională	Rol de sprijin
MMAP	MT	MAI	MEAT, MDRAP, MENCs, MS, MADR, MP, MApN, Autorități ale administrației publice locale, instituții publice și operatori economici

- b) Furtuni – vânt puternic și / sau precipitații masive

Rol principal	Coordonare operațională	Rol de sprijin
MMAP	MAI	MT, MEAT, MADR, MDRAP, MENCs, MS, MApN, Autorități ale administrației publice locale, instituții publice și operatori economici

- c) Căderi de grindină

Rol principal	Rol secundar	Coordonare operațională	Rol de sprijin

MMAP	MADR	MAI	MT, MEAT, MDRAP, MENCs, MS, MApN, Autorități ale administrației publice locale, instituții publice și operatori economici
------	------	-----	---

4.3.3.2 Tornade

Rol principal	Rol secundar	Coordonare operațională	Rol de sprijin
MMAP	MDRAP	MAI	MT, MEAT, MADR, MS, MP, MApN, Autorități ale administrației publice locale, instituții publice și operatori economici

4.3.3.3 Temperaturi extreme

d) Depuneri de gheață, chiciură, înghețuri timpurii sau târzii

Rol principal	Coordonare operațională	Rol de sprijin
MMAP	MAI	MT, MEAT, MDRAP, MS, MP, MENCs, MApN, Autorități ale administrației publice locale, instituții publice și operatori economici

e) Polei

Rol principal	Rol secundar	Coordonare operațională	Rol de sprijin
MMAP	MT	MAI	MEAT, MDRAP, MS, MApN, MP, Autorități ale administrației publice locale, instituții publice și operatori economici

f) Caniculă

Rol principal	Rol secundar	Coordonare operațională	Rol de sprijin
MMAP	MS MDRAP	MAI	MT, MEAT, MS, MENCs, MP, MApN, Autorități ale administrației publice locale, instituții publice și operatori economici

4.3.3.4 Avalanșe

Rol principal	Rol secundar	Coordonare operațională	Rol de sprijin
MMAP	MDRAP	MAI	MS, MT, MApN, MAE, MP Autorități ale administrației publice locale, instituții publice și operatori economici

4.3.4 Atribuții ale autorităților locale cu rol în gestionarea situațiilor de urgență generate de tipurile de risc specifice MMAP – fenomene meteorologice periculoase

4.3.4.1 La nivel județean – Instituția Prefectului

- organizarea și funcționarea Comitetelor Județean pentru Situații de Urgență și Grupurilor de suport tehnic;
- asigură participarea la managementul tipurilor de risc prin planificarea conform competențelor a măsurilor pe următoarele domenii de acțiune: prevenire, pregătire, răspuns, investigare/evaluare post eveniment și refacere/reabilitare
- elaborează Registrul de capabilități asociate funcției de sprijin repartizate pentru tipurile de risc;
- dispun președinților Comitetelor locale pentru situații de urgență ca la primirea avertizărilor/atenționărilor privind iminența producerii unor situații de urgență generate de fenomenele meteorologice periculoase să instituie serviciul de permanență la toate primăriile din zonele de risc;
- asigură mijloacele necesare și stabilesc responsabilitățile pentru avertizarea și alarmarea populației din zonele de risc amenințate de fenomenele meteorologice periculoase și poluări accidentale;
- coordonează și organizează, cu sprijinul specialiștilor din cadrul Grupului de suport tehnic pentru situații de urgență generate de fenomene meteorologice periculoase și poluări accidentale, acțiunile de intervenție operativă la nivelul judeșului;
- coordonează pregătirea populației, în vederea conștientizării asupra riscului pe care îl prezintă fenomenele meteorologice periculoase și poluările accidentale și a măsurilor proprii de protecție și intervenție în situații de urgență, asigurând, în acest sens, prezența cetățenilor la exercițiile de alarmare publică organizate de Inspectoratele Județene/al Municipiului București pentru Situații de Urgență;
- asigură întocmirea planurilor județene de apărare împotriva fenomenelor meteorologice periculoase și poluărilor accidentale, postarea extraselor din acest planuri, din care au fost excluse informațiile confidențiale, pe pagina de internet a Instituției Prefectului / Inspectoratului Județean/al Municipiului București pentru Situații de Urgență;
- asigură centralizarea datelor privind urmările fenomenelor meteorologice periculoase și poluărilor accidentale, întocmirea și transmiterea rapoartelor;
- asigură, prin Consiliile județene, fondurile necesare pentru constituirea și completarea stocurilor de materiale și mijloace de apărare împotriva fenomenelor meteorologice periculoase și poluărilor accidentale;
- avizează procesele verbale de situații de urgență elaborate de comitetele locale pentru situații de urgență pentru alocarea fondurilor necesare acțiunilor de refacere/reabilitare;
- numește comisia alcătuită din specialiști pentru evaluarea pagubelor produse în urma fenomenelor meteorologice periculoase și poluărilor accidentale;

- m) asigură fondurile necesare dotării Serviciilor voluntare pentru situații de urgență cu materiale și mijloace specifice intervenției în situații de urgență generate de fenomenele meteorologice periculoase și poluările accidentale;
- n) asigură schimbul de date și informații cu Centrele operative ale componentelor Sistemului Național de Management al Situațiilor de Urgență;
- o) informează Comitetul Național, prin Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, cu privire la stările potențial generatoare de situații de urgență și iminența amenințării acestora, efectele situației de urgență, măsurile și acțiunile întreprinse pentru gestionarea situației și evaluarea pagubelor produse.

4.3.4.2 La nivel UAT (municipiu, oraș, comună) - Primarul

- a) organizarea și funcționarea Comitetelor Locale pentru Situații de Urgență și Grupurilor de suport tehnic;
- b) asigură participarea la managementul tipurilor de risc prin planificarea conform competențelor a măsurilor pe următoarele domenii de acțiune: prevenire, pregătire, răspuns, investigare/evaluare post eveniment și refacere/reabilitare
- c) elaborează Registrul de capacități asociate funcției de sprijin repartizate pentru tipurile de risc;
- d) asigură personalul și condițiile necesare pentru instituirea serviciului de permanență și verifică modul de îndeplinire al acestui serviciu;
- e) asigură mijloacele necesare și stabilesc responsabilitățile pentru avertizarea și alarmarea populației din zonele de risc la inundații, fenomene meteorologice periculoase, accidente la construcții hidrotehnice și poluări accidentale;
- f) coordonează și organizează, cu sprijinul specialiștilor din cadrul Grupului de suport tehnic pentru situații de urgență generate de fenomene meteorologice periculoase și poluări accidentale, acțiunile de intervenție operativă la nivelul UAT;
- g) coordonează pregătirea populației, în vederea conștientizării asupra riscului pe care îl prezintă fenomenele meteorologice periculoase și poluările accidentale și a măsurilor proprii de protecție și intervenție în situații de urgență, asigurând, în acest sens, prezența cetățenilor la exercițiile de alarmare publică organizate de Inspectoratele Județene/al Municipiului București pentru Situații de Urgență;
- h) asigură întocmirea planurilor locale de apărare împotriva fenomenelor meteorologice periculoase și poluărilor accidentale, postarea extraselor din acest planuri, din care au fost excluse informațiile confidențiale, pe pagina de internet a Primăriei/Inspectoratului Județean/al Municipiului București pentru Situații de Urgență;
- i) asigură centralizarea datelor privind urmările fenomenelor meteorologice periculoase și poluărilor accidentale, întocmirea și transmiterea rapoartelor;
- j) asigură fondurile necesare dotării Serviciilor voluntare pentru situații de urgență cu materiale și mijloace specifice intervenției în situații de urgență generate de fenomenele meteorologice periculoase și poluările accidentale;
- k) numește comisia alcătuită din specialiști pentru evaluarea pagubelor produse în urma fenomenelor meteorologice periculoase și poluărilor accidentale;
- l) avizează procesele verbale pentru alocarea fondurilor necesare acțiunilor de refacere/reabilitare;
- m) asigură schimbul de date și informații cu Centrele operative ale componentelor Sistemului Național de Management al Situațiilor de Urgență;
- n) informează Comitetul Județean, prin Inspectoratul Județean pentru Situații de Urgență, cu privire la stările potențial generatoare de situații de urgență și iminența amenințării acestora, efectele situației de urgență, măsurile și acțiunile întreprinse pentru gestionarea situației și evaluarea pagubelor produse.

4.4 ROLUL MMAP ÎN GESTIONAREA SITUAȚIILOR DE URGENȚĂ PRIVIND STAREA MEDIULUI

Deși degradarea stării mediului este considerată un risc în sine și nu este inclusă în tipurile de risc care pentru care este necesară aplicarea managementului situațiilor de urgență așa cum este reglementat prin HG 557/2016, cunoașterea în fiecare moment a stării mediului și identificarea din timp a abaterilor de la situația normală este esențială pentru protejarea vieții și sănătății oamenilor, conservarea biodiversității și asigurarea unui nivel cât mai ridicat de calitate a vieții. De aceea se poate considera că modificările produse în starea unor factori de mediu, cum sunt aerul înconjurător sau radioactivitatea mediului, alături de gestionarea unor evenimente cu impact direct asupra stării mediului, cum sunt poluările accidentale generează situații de risc și trebuie tratate în consecință.

4.4.1 Calitatea aerului

4.4.1.1 Principalele funcții de sprijin asigurate de MMAP în calitate de autoritate responsabilă cu rol secundar cu privire la calitatea aerului

Având în vedere impactul asupra calității aerului al unei mari părți a evenimentelor periculoase încadrate în tipurile de risc menționate în HG 557/2016 se constată că urmărirea nivelului calității aerului înainte, în timpul și după finalizarea unui eveniment este o activitate necesară pe parcursul desfășurării unei situații de urgență și, deși nu este menționată explicit, este inclusă în activitățile de sprijin solicitate de conducătorul acțiunii în multe din situațiile de urgență apărute.

Urmărind funcțiile de sprijin realizate de MMAP ca autoritate cu rol secundar⁹³ în gestionarea unor situații de urgență observăm următoarele activități care implică evaluarea calității aerului în diferite etape ale intervenției:

Înștiințare, avertizare și alarmare:

- asigurarea transmiterii avertizărilor către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale privind fenomenele hidro-meteo periculoase și calitatea factorilor de mediu: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, prin Administrația Națională de Meteorologie, Agenția Națională pentru Protecția Mediului și Garda Națională de Mediu;
- asigurarea supravegherii permanente a stării mediului în scopul prevenirii producerii unor situații de urgență și/sau diminuării riscurilor pe care acestea le comportă: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, prin Agenția Națională pentru Protecția Mediului
- asigurarea monitorizării pericolelor și riscurilor privind poluarea atmosferei de către toate autoritățile responsabile;

Recunoaștere și cercetare:

- recunoașterea și evaluarea consecințelor unei situații de urgență în care este afectată calitatea aerului, conform domeniului de competență

Comunicații și informatică:

- asigurarea funcționării rețelelor de comunicații și informatică din competență în vederea monitorizării pericolelor și riscurilor specifice, precum și pentru realizarea fluxurilor informaționale de către toate autoritățile responsabile (conform anexei nr. 2), prin centrele operative/operationale,

⁹³ Conf. HG 557/2016 Anexa 2 și Anexa 3

centrele de conducere și coordonare a intervențiilor, dispeceratele/punctele de comandă, cu respectarea regimului informațiilor clasificate.

Restabilirea stării provizorii de normalitate :

- asigurarea măsurilor specifice de instituire a unor dispozitive de securitate, cercetare, recunoaștere, supraveghere, control/examinare și investigare: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, prin Garda Națională de Mediu - în domeniul protecției mediului;

Concluziile analizei activităților de sprijin furnizate de MMAP și autoritățile din subordine în domeniul calității aerului sunt sintetizate astfel:

ENTITATEA	ACȚIUNI (ROL)
MMAP	<ul style="list-style-type: none"> - Înștiințarea și alarmarea autorităților publice centrale și locale - Informarea și avertizarea populației privind calitatea aerului - Participarea la acțiuni de recunoaștere și cercetare - Asigurarea mijloacelor de comunicare și informare -
ANPM	<ul style="list-style-type: none"> - Înștiințarea și alarmarea autorităților publice centrale și locale - Monitorizarea permanentă a calității aerului - Informarea și avertizarea populației privind calitatea aerului - Asigurarea monitorizării pericolelor și riscurilor - Participarea la acțiuni de recunoaștere și cercetare - Asigurarea mijloacelor de comunicare și informare
GNM	<ul style="list-style-type: none"> - Înștiințarea și alarmarea autorităților publice centrale și locale - Asigurarea monitorizării pericolelor și riscurilor - Participarea la acțiuni de recunoaștere și cercetare - Participarea la acțiuni de cercetare, supraveghere și investigare privind restabilirea stării de normalitate
ANM	<ul style="list-style-type: none"> - Înștiințare, avertizare și alarmare - Comunicare și informare

4.4.1.2 Atribuțiile Autorităților Centrale cu rol în gestionarea situațiilor de urgență generate de tipurile de risc specifice MMAP – calitatea aerului

Conform prevederilor Legii 104/2011 Cadrul instituțional pentru evaluarea și gestionarea calității aerului în România este reprezentat de SNEGICA, în alcătuirea căruia intră următoarele autorități și instituții centrale:

- MMAP, precum și autoritățile publice care funcționează în subordinea, sub autoritatea și în coordonarea sa, ANPM, GNM, ANM, ANAR, RNP Romsilva;
- Ministerul Sănătății, precum și autoritățile publice care funcționează în subordinea și sub autoritatea sa;
- Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, precum și autoritățile publice care funcționează în subordinea și sub autoritatea sa;
- Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului și, respectiv, Ministerul Energiei;
- Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale și autoritățile publice care funcționează în subordinea și sub autoritatea sa;
- Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației și autoritățile publice care funcționează în subordinea sa;
- Ministerul Afacerilor Interne și autoritățile publice care funcționează în subordinea sa;
- Institutul Național de Statistică și direcțiile teritoriale din subordinea sa.

Atribuțiile autorităților componente SNEGICA cu implicații în realizarea acțiunilor de sprijin în situații de urgență privind calitatea aerului

- 1. Autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, în speță MMAP:**
 - a. coordonează elaborarea, actualizarea și aplicarea normelor și reglementărilor privind controlul și măsurarea emisiilor de poluanți în aerul înconjurător;
 - b. coordonează SNEGICA și administrează Rețeaua națională de monitorizare a calității aerului (RNMCA);
 - c. organizează și coordonează la nivel național evaluarea și gestionarea calității aerului înconjurător, inclusiv prin asigurarea elaborării de studii privind dispersia poluanților în atmosferă, în scopul stabilirii regimurilor de evaluare, a regimurilor de gestionare și contribuțiilor surselor naturale la depășirea valorilor limită;
 - d. realizează metodologia de elaborare a planurilor de calitate a aerului, a planurilor de acțiune pe termen scurt și a planurilor de menținere a calității aerului și o supune aprobării Guvernului;
 - e. asigură menținerea sau îmbunătățirea calității aerului înconjurător prin urmărirea aplicării de către autoritățile și organismele competente sau instituțiile specializate a măsurilor pentru gestionarea calității aerului înconjurător;
 - f. aprobă propunerile pentru sistemele de măsurare: metode, echipamente, rețele și laboratoare, utilizate pentru monitorizarea calității aerului și metodele, sistemele și echipamentele pentru controlul și măsurarea emisiilor;
 - g. aprobă procedurile standard de operare și procedurile-cadru de asigurare și control al calității datelor provenite din RNMCA;
 - h. informează autoritățile publice competente cu privire la rezultatele evaluării calității aerului înconjurător și la încadrarea ariilor din zone și aglomerări în regimuri de gestionare;
 - i. asigură informarea publicului potrivit prevederilor cap. V;
- 2. Centrul de Evaluare a Calității Aerului (CECA), structură în cadrul ANPM:**
 - a. asigură datele necesare pentru informarea publicului cu privire la calitatea aerului înconjurător la nivel național, potrivit prevederilor cap. V;
 - b. corelează măsurările de poluanți în puncte fixe, după caz, cu programul de măsurare și cu strategia de monitorizare ale Programului European de Monitorizare și Evaluare a Poluanților(EMEP);
 - c. pune la dispoziția autorității publice centrale pentru sănătate datele certificate de calitate a aerului înconjurător provenite din RNMCA în scopul identificării și evaluării riscurilor pentru sănătatea umană;
 - d. pune la dispoziția autorității publice centrale care răspunde de silvicultură datele certificate de calitate a aerului înconjurător provenite din RNMCA în scopul identificării și evaluării riscurilor pentru starea vegetației și a pădurilor.
- 3. Laboratorul Național de Referință pentru Calitatea Aerului (LNRCA), structură în cadrul ANPM , are următoarele atribuții și responsabilități:**

- a. verifică calitatea analizelor, testelor și determinării indicatorilor specifici, asistând instituțiile responsabile cu efectuarea de activități de măsurare a emisiilor cu privire la aspecte de asigurare a calității și a exactității măsurărilor inclusiv prin auditul extern al calității, cu respectarea legislației specifice în vigoare;
 - b. propune și organizează programele de comparare interlaboratoare privind măsurările de calitate aerului înconjurător și a emisiilor de poluanți la nivel național și le supune avizării autorității publice centrale pentru protecția mediului;
 - c. efectuează studii comparative la nivel național și internațional cu privire la activitățile de măsurare a calității aerului înconjurător și a emisiilor de poluanți
4. **Autoritatea publică centrală și autoritățile publice teritoriale de inspecție și control în domeniul protecției mediului (GNM și GNM județene)** au următoarele atribuții și responsabilități:
- a. controlează aplicarea măsurilor din planurile de menținere a calității aerului, din planurile de calitate a aerului și din planurile de acțiune pe termen scurt;
 - b. verifică transmiterea datelor de către operatorii economici în vederea elaborării inventarelor locale de emisii, la autoritățile publice teritoriale pentru protecția mediului;
 - c. verifică respectarea utilizării echipamentelor, prevăzute în actele de reglementare emise de autoritățile publice teritoriale pentru protecția mediului, de către operatorii economici, în scopul realizării automonitorizării emisiilor de poluanți în atmosferă;
 - d. verifică respectarea condițiilor stabilite prin prezenta lege în interiorul zonei de protecție;
 - e. informează autoritatea publică teritorială pentru protecția mediului cu privire la rezultatele controalelor efectuate, potrivit prevederilor prezentei legi, la solicitarea acesteia;
 - f. informează instituțiile care au obligații potrivit prevederilor prezentei legi, în cazul constatării unor neconformități.
5. **Organismul național de meteorologie și climatologie (ANM)** are următoarele atribuții și responsabilități:
- a. transmite, la cerere, autorităților publice teritoriale pentru protecția mediului, informații cu privire la climatologia zonei;
 - b. realizează prognoze meteorologice pe termen scurt și le transmite, la cerere, autorităților publice teritoriale pentru protecția mediului, în scopul aplicării planurilor de acțiune pe termen scurt și a monitorizării efectelor măsurilor luate.
6. **Autoritatea publică centrală care răspunde de silvicultură (RNP – Romsilva)** are următoarele atribuții și responsabilități:
- a. evaluează riscurile și elaborează rapoarte anuale cu privire la starea vegetației și a pădurilor corelată cu datele de calitate a aerului înconjurător, pe care le pune la dispoziția autorității publice centrale pentru protecția mediului;
 - b. participă prin autoritățile publice teritoriale din subordine la elaborarea și punerea în aplicare a planurilor de calitate a aerului, a planurilor de menținere a calității aerului și a planurilor de acțiune pe termen scurt;
7. **Autoritatea publică centrală pentru sănătate (MS)** are următoarele atribuții și responsabilități:
- a. evaluează riscurile asupra stării de sănătate a populației, vizând și protecția grupurilor sensibile ale populației, inclusiv copiii, și elaborează rapoarte anuale cu privire la starea de sănătate a populației la nivel național corelată cu datele de calitate a aerului înconjurător, pe care le pune la dispoziția autorității publice centrale pentru mediu;
 - b. informează populația cu privire la riscurile pentru sănătatea populației în relație cu calitatea aerului înconjurător;
8. **Autoritatea publică centrală pentru industrie** are următoarele atribuții și responsabilități:
- a. elaborează norme privind calitatea combustibililor și norme privind manipularea acestora, ținând cont de necesitatea reducerii și limitării poluării atmosferei;
 - b. asigură, la solicitarea autorității publice centrale pentru protecția mediului, elaborarea programelor de reducere a emisiilor de poluanți în atmosferă provenite din activitățile industriale aflate în coordonare și le transmite spre avizare acesteia;

- c. exercită funcții de reglementare și control privind proiectarea, construirea și operarea instalațiilor, echipamentelor și utilajelor care pot afecta calitatea aerului înconjurător.
9. **Autoritatea publică centrală pentru agricultură (MADR)** are următoarele atribuții și responsabilități:
 - a. elaborează, împreună cu autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, norme pentru desfășurarea activităților specifice cu impact asupra calității aerului înconjurător, cum ar fi: tratamentele fitosanitare, fertilizarea solurilor, activități din sectorul zootehnic, și urmărește aplicarea lor.
10. **Autoritatea publică centrală pentru domeniul administrației publice și domeniul ordinii publice și siguranței naționale** are următoarele atribuții și responsabilități:
 - a. acordă sprijin și îndrumare metodologică autorităților administrației publice locale și aparatului de specialitate al acestora, în scopul aplicării uniforme a dispozițiilor legale privind calitatea aerului înconjurător;
 - b. asigură, la solicitarea autorității publice centrale pentru protecția mediului, elaborarea programelor de reducere a emisiilor de poluanți în atmosferă provenite din activitățile industriale aflate în coordonare și le transmite spre avizare acesteia.

4.4.1.3 Atribuții ale autorităților locale cu rol în gestionarea situațiilor de urgență generate de riscurile privind starea mediului –calitatea aerului

Structurile care funcționează la nivel local (județean) cu responsabilități în SNEGICA sunt:

- structurile teritoriale ale MMAP
- structurile teritoriale ale MS
- Instituția prefectului
- Consiliile județene și Consiliul Municipiului București;
- Primăriile, primăriile sectoarelor municipiului București, consiliile locale și consiliile locale ale sectoarelor municipiului București;
- titularii de activități

Acestea au printre atribuții:

1. **Autoritățile publice teritoriale pentru protecția mediului** organizate la nivel județean și la nivelul municipiului București au următoarele atribuții și responsabilități:
 - a. efectuează și derulează activități de monitorizare a calității aerului înconjurător la nivel teritorial, prin operarea echipamentelor, colectarea și validarea datelor privind calitatea aerului înconjurător;
 - b. asigură exactitatea măsurărilor de calitate a aerului înconjurător și a obiectivelor de calitate a datelor prin respectarea procedurilor standard de operare a echipamentelor și de asigurare și control al calității, stabilite la nivel național;
 - c. asigură păstrarea datelor de calitate a aerului înconjurător și a rezultatelor măsurărilor din puncte fixe, prin organizarea și gestionarea unei baze de date la nivel local;
 - d. colaborează cu serviciile publice deconcentrate la nivel local ale celorlalte autorități publice centrale, cu autoritățile administrației publice locale și cu titularii de activitate în vederea colectării datelor necesare elaborării inventarelor locale de emisii pentru evaluarea calității aerului înconjurător;
 - e. elaborează, conform metodologiilor specifice, inventarul emisiilor de poluanți în atmosferă la nivel local și îl transmite CECA;
 - f. furnizează CECA informații privind regimul de funcționare a unităților economice, harta administrativă, informațiile necesare pentru poziționarea surselor de poluare fixe, liniare și de

- suprafață, precum și alte informații necesare validării inventarelor de emisii la nivel local și elaborării inventarului național;
- g. răspund solicitărilor CECA în vederea certificării datelor provenite din RNMCA și a elaborării rapoartelor la nivel național;
 - h. elaborează, împreună cu titularul de activitate și cu autoritățile implicate, planurile de acțiune pe termen scurt și monitorizează, împreună cu autoritatea publică de inspecție și control în domeniul protecției mediului, aplicarea acestora;
 - i. informează titularul de activitate și autoritățile implicate în cazul apariției riscului de depășire a pragului de alertă și/sau a pragului de informare și declanșează planul de acțiune pe termen scurt;
 - j. informează autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, alte autorități locale implicate și populația, în cazul apariției riscului de depășire a pragului de alertă și/sau a pragului de informare;
 - k. participă la elaborarea planurilor de menținere a calității aerului și a planurilor de calitate a aerului și monitorizează, împreună cu autoritatea publică de inspecție și control în domeniul protecției mediului, aplicarea acestora;
 - l. monitorizează, la nivel teritorial, efectele aplicării măsurilor prin care se reduce și/sau se menține, după caz, nivelul poluanților sub valorile-limită, valorile-țintă, respectiv sub obiectivul pe termen lung, pentru asigurarea unei bune calități a aerului înconjurător în condițiile unei dezvoltări durabile;
 - m. urmăresc includerea în autorizația de mediu/autorizația integrată de mediu a măsurilor cuprinse în planurile de calitate a aerului și a măsurilor din planurile de acțiune pe termen scurt și, după caz, propun revizuirea autorizației de mediu/autorizației integrate de mediu;
 - n. pun la dispoziția serviciilor publice de la nivel local ale autorităților publice centrale pentru sănătate, agricultură și dezvoltare rurală, lucrări publice și a autorităților administrației publice locale informațiile disponibile necesare în activitatea de elaborare și punere în aplicare a strategiilor sectoriale care pot afecta calitatea aerului înconjurător;
 - o. asigură informarea publicului cu privire la calitatea aerului înconjurător la nivel teritorial, potrivit prevederilor cap. V.
2. **Structurile teritoriale ale autorității publice centrale pentru sănătate** au următoarele responsabilități:
- a. participă la elaborarea și punerea în aplicare a planurilor de calitate a aerului și a planurilor de acțiune pe termen scurt;
 - b. în cazul în care sunt informate de către autoritatea publică teritorială pentru protecția mediului despre existența riscului de depășire a pragului de alertă și/sau a pragului de informare, evaluează în regim de urgență riscurile pentru sănătatea populației și propun măsuri imediate și preventive care trebuie luate pentru protecția sănătății populației, în general, și pentru protecția grupurilor sensibile, în special, inclusiv copiii.
3. **Instituția prefectului are următoarele atribuții și responsabilități:**
- a. coordonează elaborarea și aplicarea planurilor de menținere a calității aerului și a planurilor de calitate a aerului, întocmeste pentru mai multe unități administrativ-teritoriale învecinate.
4. **Președintele consiliului județean are următoarele atribuții și responsabilități:**
- a. propune spre aprobare consiliului județean planurile de calitate a aerului care conțin măsuri și/sau acțiuni comune pentru mai multe unități administrativ-teritoriale învecinate, în termen de 30 de zile de la data avizării acestora de către autoritatea publică teritorială pentru protecția mediului
 - b. transmite, anual, autorității publice teritoriale pentru protecția mediului raportul privind realizarea măsurilor cuprinse în planul de menținere a calității aerului.
5. **Consiliul județean**, prin aparatul propriu de specialitate, sau, după caz, Consiliul General al Municipiului București, prin Primăria Generală a Municipiului București, la propunerea primăriilor sectoarelor municipiului București, are următoarele atribuții și responsabilități:

- a. elaborează planurile de menținere a calității aerului și le aprobă prin hotărâre a consiliului județean, respectiv hotărâre a Consiliului General al Municipiului București, după avizarea acestora de către autoritatea publică teritorială pentru protecția mediului;
 - b. realizează măsurile din planurile de menținere a calității aerului și din planurile de calitate a aerului și/sau măsurile și acțiunile din planurile de acțiune pe termen scurt, care intră în responsabilitatea lor, și asigură fonduri financiare în acest scop.
- 6. Primarii au următoarele atribuții și responsabilități:**
- a. asigură elaborarea planurilor de calitate a aerului și le supun aprobării consiliului local în termen de 30 de zile după avizarea acestora de către autoritatea publică teritorială pentru protecția mediului;
 - b. participă la elaborarea planurilor de menținere a calității aerului și pune în aplicare măsurile prevăzute în plan care intră în responsabilitatea lor;
 - c. participă la elaborarea planului de acțiuni pe termen scurt și aplică măsurile prevăzute în plan, în cazul în care activitățile care conduc la apariția unui risc de depășire a pragurilor de alertă și/sau a pragului de informare sunt în responsabilitatea autorității administrației publice locale;
 - d. furnizează autorităților teritoriale pentru protecția mediului informațiile și documentația necesare în vederea evaluării și gestionării calității aerului înconjurător;
 - e. realizează măsurile din planurile de menținere a calității aerului și din planurile de calitate a aerului și/sau măsurile și acțiunile din planurile de acțiune pe termen scurt, care intră în responsabilitatea lor, și asigură fonduri financiare în acest scop
 - f. asigură informarea publicului cu privire la calitatea aerului înconjurător, la nivel local, potrivit prevederilor cap. V.
- 7. Titularul de activitate are următoarele atribuții și responsabilități:**
- a. aplică și respectă dispozițiile prezentei legi;
 - b. anunță, de îndată, autoritatea publică teritorială pentru protecția mediului la producerea unor avarii, accidente, incidente, opriri/porniri accidentale etc.;
 - c. participă la elaborarea planurilor de calitate a aerului și a planurilor de acțiune pe termen scurt;
 - d. aplică măsurile de reducere a emisiilor de poluanți în aer, cuprinse în planurile de calitate a aerului;
 - e. la declanșarea de către autoritatea publică teritorială pentru protecția mediului a planului de acțiune pe termen scurt, ia măsuri urgente și eficiente de reducere a emisiilor de poluanți în aer în conformitate cu planul, astfel încât concentrația acestora în aerul înconjurător să fie redusă până la atingerea nivelului valorii-limită, inclusiv prin oprirea temporară a activității, dacă este cazul;
 - f. monitorizează emisiile de poluanți în aerul înconjurător, utilizând metodele și echipamentele stabilite în conformitate cu prevederile prezentei legi, și transmite rezultatele autorității publice teritoriale pentru protecția mediului;
 - g. transmite autorității publice teritoriale pentru protecția mediului toate informațiile solicitate în vederea realizării inventarelor de emisii, în conformitate cu metodologia recomandată de Comisia Europeană și de Agenția Europeană de Mediu;
 - h. asigură puncte de prelevare și control al emisiilor de poluanți în aer, în conformitate cu actele de reglementare;
 - i. informează autoritățile publice teritoriale pentru protecția mediului în cazul înregistrării depășirii valorilor-limită de emisie impuse prin actele de reglementare.

4.4.1.4 Infrastructura MMAP pentru gestionarea situației privind calitatea aerului

Informațiile privind calitatea aerului sunt furnizate de Rețeaua națională de monitorizare a calității aerului (RNMCA), obiectiv de interes public național, aflată în administrarea autorității publice centrale pentru protecția mediului .

RNMCA este un sistem complex de urmărire a calității aerului în mod unitar pe întreg teritoriul țării, utilizând criteriile referitoare la tipul poluanților măsurați, amplasarea punctelor de monitorizare, metodele de măsurare, tipul echipamentelor și modul de colectare și prelucrare a datelor prevăzute de directivele europene din domeniul calității aerului, transpuse în legislația națională prin legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător, cu modificările ulterioare. Aparatura utilizată asigură efectuarea de măsurări continue ale poluanților atmosferici prevăzuți în Anexa nr. 1 a Legii nr. 104/2011 în punctele de prelevare, concentrațiile măsurate fiind transmise on–line către centrele județene și centrul național de evaluare a calității aerului (CECA - ANPM) și sunt puse la dispoziția publicului pe site-ul propriu al RNMCA www.calitateaer.ro, precum și la nivel local, prin panouri de informare.

Datele de monitorizare furnizate de RNMCA permit operatorului identificarea cu promptitudine a depășirilor valorilor limită pentru unul sau mai multi poluanți și permit informarea factorilor de decizie și luarea măsurilor care se impun pentru menținerea calității aerului înconjurător acolo unde aceasta este corespunzătoare și/sau îmbunătățirea acesteia în celelalte cazuri.

4.4.2 Poluări accidentale

4.4.2.1 Principalele funcții de sprijin asigurate de MMAP în calitate de autoritate responsabilă cu rol secundar cu privire la poluări accidentale

Poluările accidentale ale aerului și solului nu sunt menționate distinct în HG nr. 557/2016 ca fiind fenomene periculoase pentru care trebuie instituit un management specific. Totuși se poate observa că pentru anumite tipuri de riscuri menționate poluarea aerului și a solului este un risc asociat destul de probabil. Tipurile de risc care pot conduce la poluări importante ale aerului și solului sunt:

- Incendiile și incendiile de vegetație
- Accidente, avarii, explozii și incendii în industrie, inclusiv prăbușiri de teren cauzate de exploatarea miniere sau alte activități tehnologice
- Accidente, avarii, explozii și incendii în activități de transport și depozitare produse periculoase
 - Accidente majore cu implicații pe amplasament
 - Accidente majore cu implicații în afara amplasamentului
 - Accidente cu produse periculoase pe timpul activității de transport
- Accidente, avarii, explozii și incendii în activități de transport (terestre, aeriene, navale)
- Prăbușiri de construcții, instalații sau amenajări

Pentru aceste tipuri de risc HG 557/ 2016 prevede pentru MMAP următoarele roluri:

- Rol de autoritate responsabilă cu rol principal pentru tipurile de risc - incendii de vegetație
În situația incendiilor de vegetație, atât a vegetației ierboase și arbustivă cât și a culturilor de cereale păioase, MMAP realizează activități în domeniile:
 - prevenire
 - investigare/evaluare
 - restabilirea stării de normalitate
- Rol de autoritate responsabilă cu funcție de sprijin pentru tipurile de risc
 - Accidente, avarii, explozii și incendii în industrie, inclusiv prăbușiri de teren cauzate de exploatarea miniere sau alte activități tehnologice, cu derularea de acțiuni în domeniul prevenirii, răspunsului și investigării/evaluării

- Accidente, avarii, explozii și incendii în activități de transport și depozitare produse periculoase
 - Accidente majore cu implicații pe amplasament
 - Accidente majore cu implicații în afara amplasamentului
 - Accidente cu produse periculoase pe timpul activității de transport, cu derularea de acțiuni în domeniul răspunsului și investigării/evaluării post eveniment
- Accidente, avarii, explozii și incendii în activități de transport (terestre, aeriene, navale), cu derularea de acțiuni de sprijin în cursul intervenției
- Prăbușiri de construcții, instalații sau amenajări, cu derularea de acțiuni în domeniul prevenirii, răspunsului, investigării/evaluării și restabilirii stării de normalitate

4.4.2.2 Atribuțiile Autorităților centrale cu rol în gestionarea situațiilor de urgență generate de tipurile de risc specifice MMAP – poluări accidentale

Atât autoritățile administrației publice locale, cât și unitățile teritoriale ale autorităților competente în domeniul prevenirii poluării, dețin responsabilități specifice stabilite în complexul de acte normative identificate ca fiind relevante.

Prevenirea producerii unor accidente/incidente ecologice în industrie sau alte activități economice se asigură prin reglementarea activităților în cadrul Autorizației integrate de mediu /autorizației de mediu.

Atât autorizația integrată de mediu cât și autorizația de mediu sunt emise de autoritățile competente pentru protecția mediului, care pot fi, în funcție de complexitatea activității, ANPM – la nivel central sau APM din județul în care se desfășoară activitatea autorizată, la nivel teritorial. Respectarea condițiilor prevăzute de autorizația integrată de mediu /autorizația de mediu este verificată de personalul de control din cadrul Comisariatelor județene ale Gărzii de mediu.

Operatorii economici au obligația respectării prevederilor autorizației integrate de mediu /autorizației de mediu (L 278/2013, art 8 (1), iar în cazul încălcării vreuneia dintre condițiile prevăzute de acestea să informeze autoritatea competentă pentru protecția mediului și să ia măsurile necesare pentru a restabili conformitatea. (L 278/2013, art 8 (2).

Autorizația integrată de mediu și, în funcție de specificul activității autorizația de mediu, trebuie să cuprindă și prevederi referitoare la intervenția rapidă/prevenirea și managementul situațiilor de urgență, siguranța instalației. Pentru instalațiile care prezintă risc major de producere a unui accident de poluare pentru emiterea autorizației integrate de mediu autoritatea competentă pentru protecția mediului poate solicita întocmirea de Planuri de acțiune în situații de urgență. (OM 818/2003 și Ghidului tehnic general pentru aplicarea procedurii de emitere a autorizației integrate de mediu aprobat prin OM 36/2004)

Structurile prevăzute de Legea 59/2016 responsabile pentru aplicarea prevederilor privind controlul asupra pericolelor de accident major în care sunt implicate substanțe periculoase sunt reprezentate în cadrul autorităților centrale pentru protecția mediului de Secretariatele de risc organizate atât la nivelul MMAP cât și al ANPM.

În conformitate cu prevederile Ordinului nr. 3968/2012 privind modificarea anexelor nr. 1 și 2 la Ordinul ministrului mediului și gospodăririi apelor nr. 251/2005 pentru organizarea și funcționarea secretariatelor de risc privind controlul activităților care prezintă pericole de accidente majore în care sunt implicate substanțe periculoase, secretariatele de risc au următoarele atribuții:

A. Secretariatul de risc din MMP:

1. monitorizează la nivel național activitatea secretariatelor de risc din APM-uri și ANPM;
 2. verifică respectarea dispozițiilor legale privind funcționarea și organizarea secretariatelor de risc din APM-uri și ANPM;
 3. urmărește respectarea termenelor stabilite pentru implementarea la nivel național a dispozițiilor Legii nr. 59/2016, cu completările ulterioare, și ale legislației subsecvente și recomandă măsuri de conformare;
 4. participă la activitatea Comisiei pentru siguranța instalațiilor și accidente;
 5. participă la activitatea Comisiei de înregistrare a persoanelor fizice și juridice în Registrul național al elaboratorilor de studii pentru protecția mediului;
 6. elaborează împreună cu Secretariatul de risc din ANPM proceduri specifice în domeniul managementului riscului și controlului activităților care prezintă pericole de accidente majore în care sunt implicate substanțe periculoase și le transmite spre aplicare secretariatelor de risc;
 7. solicită date și informații din sistemul secretariatelor de risc cu privire la accidentele produse pe plan național și întocmește rapoarte privind: cauzele accidentelor produse, rezultatele analizelor de specialitate ale acestora, concluziile și experiența acumulată, în vederea diseminării către factorii interesați;
 8. creează și actualizează registrul-bază de date care va cuprinde: informații referitoare la amplasamentele ce intră sub incidența prevederilor Legii nr. 59/2016, cu completările ulterioare, accidentele produse și cauzele acestora, măsurile stabilite și experiența acumulată, rezultatele evaluărilor și celelalte documente relevante;
 9. inițiază și încurajează schimbul de experiență dintre specialiștii din domeniul specific de activitate, inclusiv cu structuri similare internaționale;
 10. recomandă programe de evaluare a riscului la nivel național și, după caz, le propune spre aprobare prin ordin al ministrului mediului, apelor și pădurilor;
 11. colaborează, potrivit legii, cu autoritățile pentru protecție civilă și cu celelalte autorități competente;
 12. la solicitarea autorităților, inițiază expertize speciale privind pericole probabile sau efecte ale accidentelor în care sunt implicate substanțe periculoase;
 13. raportează Uniunii Europene datele și informațiile, conform procedurilor internaționale;
- B. Secretariatul de risc din ANPM:
1. coordonează din punct de vedere tehnic, la nivel național, secretariatele de risc din APM-uri;
 2. urmărește respectarea termenelor stabilite pentru implementarea la nivel național a dispozițiilor Legii nr. 59/2016, cu completările ulterioare, și ale legislației subsecvente;
 3. înființează Comisia pentru siguranța instalațiilor și accidente;
 4. asigură secretariatul tehnic al Comisiei pentru siguranța instalațiilor și accidente;
 5. elaborează proceduri specifice în domeniul managementului riscului și controlului asupra pericolelor de accident major în care sunt implicate substanțe periculoase, împreună cu Secretariatul de risc din MMAP;
 6. propune programe de evaluare a riscului la nivel național, le supune dezbaterii specialiștilor din domeniu și le transmite Secretariatului de risc din MMAP;
 7. actualizează datele și informațiile din sistemul secretariatelor de risc cu privire la accidentele produse pe plan național și întocmește rapoarte privind: cauzele accidentelor produse, rezultatele analizelor de specialitate ale acestora, concluziile și experiența acumulată, în vederea diseminării informațiilor la factorii interesați;
 8. creează și actualizează registrul-bază de date care va cuprinde: informații referitoare la obiectivele ce intră sub incidența prevederilor Legii nr. 59/2016, cu completările ulterioare, și ale legislației subsecvente, accidentele produse și cauzele acestora, măsurile stabilite și experiența acumulată, rezultatele evaluărilor și celelalte documente relevante;
 9. informează imediat Secretariatul de risc din MMAP privind producerea unui accident major;
 10. realizează o dată la 3 ani Chestionarul de implementare a Directivei Seveso conform deciziilor CE și îl predă MMAP.

Pe de altă parte, în cazul pericolelor de accidente majore, așa cum sunt reglementate prin intermediul Directivei Seveso-III, cadrul juridic instituit prin directivă creează un ciclul continuu de îmbunătățire a prevenirii, pregătirii și reacției în caz de accidente majore, care se încheie cu un proces de învățare a lecțiilor.

Potrivit Directivei Seveso-III, responsabilitățile principale privind prevenirea, pregătirea și reacția, inclusiv notificarea privind aceste accidente majore, sunt distribuite după cum urmează:

- **Obligații ale operatorilor:**
 - o notificarea tuturor unităților vizate – articolul 7;
 - o elaborarea și punerea în aplicare a unei politici de prevenire a accidentelor majore – articolul 8;
 - o elaborarea unui raport de securitate pentru unitățile de nivel superior – articolul 10 (potrivit Directivei, în funcție de cantitatea de substanțe periculoase prezente, unitățile sunt clasificate în niveluri inferioare și superioare, acestea din urmă fiind supuse unor cerințe mai stricte);
 - o elaborarea de planuri interne de urgență pentru unitățile de nivel superior – articolul 12;
 - o furnizarea de informații în caz de accidente – articolul 16.
- **Obligații ale autorităților competente** ale statelor membre:
 - o elaborarea de planuri externe de urgență pentru unitățile de nivel superior – articolul 12;
 - o amenajarea teritoriului pentru amplasarea corespunzătoare a unităților în vederea minimizării pericolului sau expunerii la pericol – articolul 13;
 - o punerea la dispoziția publicului a informațiilor relevante – articolul 14;
 - o asigurarea faptului că se iau toate măsurile necesare în urma unui accident, inclusiv măsurile de urgență, măsuri pentru a se asigura că operatorul ia toate măsurile de remediere necesare și informarea persoanelor susceptibile a fi afectate – articolul 17;
 - o raportarea accidentelor către Comisia Europeană – articolul 18;
 - o interzicerea utilizării sau exploatării ilegale a unităților – articolul 19;
 - o efectuarea inspecțiilor – articolul 20;

4.4.2.3 Atribuțiile Autoritatilor locale cu rol in gestionarea situatiilor de urgenta generate de tipurile de risc specifice MMAP – poluări accidentale

Din punctul de vedere al prevenirii poluărilor accidentale, autoritățile locale au rolul principal, având competențe atât în reglementarea activităților care pot reprezenta surse de poluare cât și în controlul respectării condițiilor de funcționare declarate. De asemenea, în cazul unui incident de poluare, activitățile de înștiințare, avertizare precum și rolul determinant privind intervenția operativă revine autorităților locale, reprezentate prin structuri teritoriale ale SNMSU, ale autorităților centrale, cum este cazul APM, sau ale autorităților administrației publice locale.

Un rol important în gestionarea unei situații de urgență care implică poluare accidentală revine titularului de activitate care, în cazul oricărui incident sau accident care afectează mediul în mod semnificativ, are ca obligații (L 278/2013 Art. 7):

- a) să informeze imediat autoritatea competentă pentru protecția mediului și autoritatea competentă pentru inspecție și control la nivel local;
- b) să ia imediat măsurile pentru limitarea consecințelor asupra mediului și prevenirea altor incidente sau accidente posibile;
- c) să ia orice măsuri suplimentare adecvate, pe care autoritățile competente le solicită și le consideră necesare în vederea limitării consecințelor asupra mediului și a prevenirii altor incidente sau accidente posibile.

Referitor la amplasamentele care prezintă pericolele de accident major în care sunt implicate substanțe periculoase, Legea 59/2016 prevede organizarea la nivelul APM a Secretariatelor de risc, structuri similare cu cele organizate la nivelul MMAP și ANPM, cu următoarele atribuții specifice:

- A. Secretariatul de risc din APM:
1. răspunde de implementarea la nivel de județ a dispozițiilor Legii nr. 59/2016 privind controlul asupra pericolelor de accident major în care sunt implicate substanțe periculoase, cu completările ulterioare, și ale legislației subsecvente;
 2. identifică/inventariază titularii activităților, respectiv amplasamentele care intră sub incidența prevederilor Legii nr. 59/2016, cu completările ulterioare, și ale legislației subsecvente;
 3. asigură verificarea în teren a amplasamentelor, respectiv a titularilor de activitate, cu privire la obligațiile prevăzute în Legea 59/2016, cu completările ulterioare, și în legislația subsecventă, în conformitate cu procedura de inspecție aprobată prin ordin al ministrului mediului, apelor și pădurilor;
 4. colaborează și schimbă informații, în condițiile legii, cu autoritățile locale și cu organisme guvernamentale;
 5. informează operatorii asupra cerințelor referitoare la conținutul notificării activității care prezintă pericole de producere a accidentelor majore în care sunt implicate substanțe periculoase;
 6. informează operatorii asupra cerințelor referitoare la rapoartele de securitate;
 7. verifică rapoartele de securitate conform Ordinului ministrului agriculturii, pădurilor, apelor și mediului nr. 142/2004 pentru aprobarea Procedurii de evaluare a raportului de securitate privind activitățile care prezintă pericole de producere a accidentelor majore în care sunt implicate substanțe periculoase și, după caz, întocmește formele necesare implicării experților externi în procesul de verificare a rapoartelor de securitate;
 8. informează operatorii cu privire la cerințele referitoare la planurile interne și externe de urgență;
 9. verifică existența planurilor interne și externe de urgență pentru obiectivele cu risc major;
 10. inițiază și participă la evaluarea, inclusiv la testarea planurilor interne și externe de urgență pentru obiectivele cu risc major.

4.4.3 Radioactivitate

4.4.3.1 Principalele funcții de sprijin asigurate de MMAP în calitate de autoritate responsabilă, cu funcții de sprijin, cu privire la radioactivitate

HG 557/2016 identifică în domeniul nuclear și radiologic două tipuri de risc, respectiv *riscul de accidente avarii, explozii, incendii sau alte evenimente în activitățile nucleare și radiologice și riscul radiologic*, stabilind ca autoritate responsabilă cu rol principal în ambele situații CNCAN (Anexa 1 pct. 14)

În ceea ce privește *riscul de accidente avarii, explozii, incendii sau alte evenimente în activitățile nucleare și radiologice*, pe lângă CNCAN – autoritate cu rol principal mai sunt desemnate ca autoritățile responsabile cu rol secundar: MAI, Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului și Ministerul Sănătății.

MMAP este menționat cu funcții de sprijin în activitățile de Prevenire, Răspuns -Misiuni de sprijin și Refacere / reabilitare - Investigare / evaluare și Restabilirea stării de normalitate

Cu privire la **domeniile de acțiune**, acestea sunt dispuse după cum urmează:

- Prevenire – CNCAN, Agenția Nucleară și pentru Deșeuri Radioactive (ANDR), MAI, Ministerul Transporturilor, **MMAP**, Ministerul Educației Naționale și Cercetării
- Răspuns:

- Coordonare operațională: MAI, CNCAN, ANDR
- Misiuni de sprijin: MAI, CNCAN, ANDR, Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, Ministerul Apărării Naționale, **MMAP**, MADR, MS, MT, STS, MAE, autoritățile administrației publice locale și alte organizații și structuri conform domeniului de competență;
- Refacere / reabilitare :
 - Investigare / evaluare : CNCAN, ANDR, MAI, **MMAP**, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Public, MS, autoritățile administrației publice locale;
 - Restabilirea stării de normalitate: CNCAN, ANDR, MAI, **MMAP**, MS, autoritățile administrației publice locale, operatorii economici / titularii de autorizație.

În ceea ce privește *riscul de radiații*, HG nr. 557/2016 stabilește ca autoritate responsabilă cu rol principal ca fiind CNCAN, sprijinită, ca autorități cu rol secundar, de: MAI, Ministerul Apărării Naționale și MS.

MMAP este menționat cu funcții de sprijin în activitățile de Prevenire, Răspuns -Misiuni de sprijin.

Cu privire la **domeniile de acțiune**, acestea sunt dispuse după cum urmează:

- Prevenire – CNCAN, Agenția Nucleară și pentru Deșeuri Radioactive (ANDR), MAI, **MMAP**,
- Răspuns:
 - Coordonare operațională: MAI
 - Misiuni de sprijin: MAI, CNCAN, ANDR, Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, Ministerul Apărării Naționale, **MMAP**, MS, MT, STS, MAE, autoritățile administrației publice locale și alte organizații și structuri conform domeniului de competență;
 - Refacere / reabilitare :
 - Investigare / evaluare : MDRAP, ANDR, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Public, MS, autoritățile administrației publice locale;
 - Restabilirea stării de normalitate: MDRAP, MS, autoritățile administrației publice locale, operatorii economici / titularii de autorizație.

4.4.3.2 Atribuțiile Autorităților Centrale cu rol în gestionarea situațiilor de urgență generate de tipurile de risc specifice MMAP – radioactivitate

Autoritatea centrală cu rol principal în domeniul nuclear și radiologic este CNCAN.

Conform legislației existente, CNCAN are atribuții precum:

- emite reglementări general obligatorii și ghiduri pentru detalierea cerințelor generale de securitate nucleară, de securitate radiologică pentru protecția împotriva radiațiilor ionizante, ..., de planificare, pregătire și răspuns în situații de urgență nucleară sau radiologică:
- aprobă, potrivit legii, planurile de intervenție pentru cazurile de accident nuclear și participă la realizarea intervenției:
- colaborează cu autoritatea centrală pentru protecția mediului și controlează desfășurarea activităților rețelei de supraveghere a radioactivității mediului.

În ceea ce privește atribuțiile specifice în domeniul radioactivității ce cad în sarcina MMAP și instituțiilor din subordinea sa la nivel central, menționăm

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor

- organizează monitorizarea radioactivității mediului pe întreg teritoriul țării; (OUG 195/2005 art. 47(2) lit.a)

- supraveghează, controlează și dispune luarea măsurilor ce se impun în domeniul activităților nucleare, pentru respectarea prevederilor legale privind protecția mediului; (OUG 195/2005 art. 47(2) lit.b)
- colaborează cu organele competente în apărarea împotriva dezastrelor, protecția sănătății populației și a mediului; (OUG195/2005 art. 47(2) lit.c)

Agencia Națională pentru Protecția Mediului

Atribuțiile Agenției Naționale pentru Protecția Mediului din punct de vedere al radioactivității mediului sunt:

- asigură prin Laboratorul Național de Referință pentru Radioactivitatea Mediului; coordonare, îndrumare științifică, metodologică, asistență tehnică și instruire (Ordinul MMP 1978/2010 art.2(3))
- ANPM și agențiile pentru protecția mediului asigură personal calificat, necesar desfășurării activității în cadrul RNSRM precum și respectarea programului de lucru; (Ordinul MMP 1978/2010 art.3)
- asigură funcționarea laboratoarelor naționale de referință pentru aer, deșeuri, zgomot și vibrații, radioactivitate și organisme modificate genetic (HG1000/2012 art4(2) lit.i)
- coordonează activitatea laboratoarelor agențiilor pentru protecția mediului; (HG 1000/2012 art.4(3) lit.a)
- coordonează sistemul național de monitorizare a factorilor de mediu; (HG 1000/2012 art.4(3) lit.f)

Cerințele pentru asigurarea managementului situațiilor de urgență specifice riscului nuclear sau radiologic sunt stabilite prin Regulamentul privind gestionarea situațiilor de urgență aprobat prin Ordinul MAI/CNCAN nr. 61/113/2018.

Acesta precizează atribuțiile și responsabilitățile autorităților cu rol principal (CNCAN), cu rol secundar (MAI, MECRMA, MS) și cu funcții de sprijin. Totodată stabilește că, pe lângă autoritățile și structurile SNMSU definite în OUG 21/2004 și HG 557/2016, atribuții în gestionarea unei situații de urgență specifice riscului nuclear sau radiologic revin titularului de autorizație și organizațiilor de răspuns la urgență înființate de autoritățile publice cu funcție de sprijin în vederea asigurării răspunsului pe baza conceptului "sistemului de comandă și control".

În situațiile de urgență generate de risc nuclear sau radiologic, MM are doar funcție de sprijin, având printre atribuții:

- punerea în aplicare a acțiunilor de protecție pentru populație, mediu și proprietate
- elaborarea și actualizarea în permanență a planului propriu de răspuns în situații de urgență nucleară sau radiologică în conformitate cu Planul național de răspuns la situații de urgență nucleară sau radiologică
- instituirea, dezvoltarea și menținerea capacității de răspuns
- conducerea și participarea la exercițiile și activitățile de pregătire pentru a verifica măsura în care capacitățile proprii de răspuns sunt operaționale, relevante, interoperabile și actualizate
- furnizarea informațiilor relevante în timpul situațiilor de urgență către CNCAN și MAI pentru a fi comunicate publicului

Ca autoritate cu funcție de sprijin, MMAP trebuie să stabilească o organizație de răspuns la urgență care să funcționeze potrivit regulilor stabilite prin Sistemul de comandă și control având cel puțin componente de planificare, de operații, de logistică și financiar/administrative.

Organizația de răspuns la urgență trebuie să dispună de spații special destinate și întreținute corespunzător precum și de personal suficient, cu competențe decizionale în domeniile relevante. Printre domeniile relevante din sfera de activitate a MMAP este menționată activitatea de "măsurători, eșantioane colectate din mediul înconjurător și analiza datelor".

4.4.3.3 Atribuțiile Autorităților locale cu rol în gestionarea situațiilor de urgență generate de tipurile de risc specifice MMAP – radioactivitate

Regulamentul privind gestionarea situațiilor de urgență specifice riscului nuclear sau radiologic aprobat prin Ordinul MAI/CNCAN nr. 61/113/2018 enumeră printre autoritățile și structurile cu atribuții în prevenirea, pregătirea și răspunsul la eveniment, investigarea/ evaluarea post-eveniment, refacerea/ reabilitarea situației generate de risc nuclear sau radiologic și structurile teritoriale ale SNMSU, respectiv comitetele județene și comitetele locale pentru situații de urgență și Centrele județene și centrul municipiului București de coordonare și conducere a intervenției. Acestea sunt autorități cu funcții de sprijin și au obligația înființării de organizații de răspuns la urgență. Aceste structuri asigură coordonarea și implementarea efectivă a răspunsului în afara amplasamentului.

Autoritatea și responsabilitatea privind coordonarea răspunsului la situații de urgență nucleare sau radiologice și luarea deciziilor referitoare la răspuns se alocă în mod clar în funcție de clasa de urgență a evenimentului.

Autoritățile administrației publice care acționează la nivel județean/local au printre atribuții:

- elaborarea Planului județean / local de răspuns la situații de urgență nucleară sau radiologică (planul local se elaborează doar la nivelul UAT unde care sunt amplasate instalații nucleare) cu respectarea structurii Planului național, ținând seama de atribuțiile organizațiilor de răspuns la fiecare nivel
- instituirea de măsuri pentru răspunsul la situații de urgență nucleară sau radiologică, coordonate și integrate la nivel național, județean și local și măsuri în sprijinul titularilor de autorizație în răspunsul pe amplasament, în conformitate cu reglementările specifice emise de CNCAN
- asigurarea disponibilității și fiabilității tuturor bunurilor, echipamentelor, sistemelor de comunicare și instalațiilor, planurilor, procedurilor și altor aranjamente necesare unui răspuns eficace
- activarea planului județean sau local pentru situații de urgență pentru a asigura protecția populației în zonele și la distanțele prestabilite de planificare în caz de situație de urgență
- asigurarea resurselor pentru implementarea măsurilor de protecție corespunzătoare

În ceea ce privește la titularul de autorizație, Regulamentul prevede, pe lângă cerințele generale privind prevenirea, pregătirea și răspunsul în situații de urgență prevăzute în reglementările specifice ale CNCAN, atribuții precum:

- să elaboreze și să actualizeze planurile de răspuns în situații de urgență pe amplasament pentru instalațiile și/sau activitățile care pot genera risc nuclear sau radiologic
- să dețină resursele financiare și/sau aranjamentele financiare care să acopere eventualele daune
- să acționeze pentru atenuarea și, dacă este posibil, pentru stoparea fără întârziere a emisiilor accidentale de materiale radioactive
- să evalueze fără întârziere amploarea reală sau potențială a emisiilor accidentale de materiale radioactive
- să recomande acțiuni de protecție în afara amplasamentului în faza inițială de răspuns
- să asigure pregătirea continuă, testarea și exersarea modalităților de răspuns pentru situațiile de urgență.

Referitor la atribuțiile și responsabilitățile structurilor teritoriale ale MMAP se constată că ele derivă din funcția de sprijin pe care o asigură MMAP cu privire la efectuarea de măsurători și monitorizarea nivelului de radioactivitate al mediului. Ca urmare, agențiile teritoriale pentru protecția mediului asigură funcționarea la nivel local a RNSRM având următoarele atribuții :

- efectuează și derulează activități de monitorizare a calității mediului înconjurător la nivel teritorial, prin operarea echipamentelor, colectarea și validarea datelor și transmiterea acestora către Agenția Națională pentru Protecția Mediului; (HG1000/2012 art 8(2) lit.g)

- personalul Stațiilor de Supraveghere a Radioactivității Mediului (SSRM) este obligat să îndeplinească sarcinile ce-i revin în caz de accident nuclear sau urgență radiologică și răspunde de modul în care acționează conform procedurilor și instrucțiunilor de lucru transmise de ANPM (Ordinul MMP1978/2010 cap. 3.1 pct.5)
- personalul SSRM va fi notificat în afara orelor de program la numărul de telefon mobil sau la un alt număr cunoscut la domiciliu și are obligația să se prezinte imediat ce a fost alarmat la sediul SSRM, pentru a îndeplini atribuțiile ce-i revin în situații de urgență. (Ordinul MMP 1978/2010 cap.3.1 pct.6)
- responsabilul SSRM/înlocuitorul legal reprezintă APM în Comitetul județean pentru situații de urgență/Comitetul local pentru situații de urgență, asigurând raportarea datelor privind radioactivitatea factorilor de mediu și alături de alți specialiști de la nivelul județului din sectorul sanitar, sanitar-veterinar și de protecție va furniza suportul tehnic de specialitate la măsurile pentru protecția populației și a personalului de intervenție în caz de accident nuclear sau urgență radiologică. (Ordinul 1978/2010 cap. 3.1 pct.8)

4.4.3.4 Infrastructura MMAP pentru monitorizarea radioactivității mediului

Rețeaua Națională de Supraveghere a Radioactivității Mediului (RNSRM) este un instrument utilizat pentru monitorizarea radioactivității mediului aflat în subordinea autorității publice centrale pentru protecția mediului, în coordonarea Agenției Naționale pentru Protecția Mediului și administrarea agențiilor județene pentru protecția mediului; (Ordinul MMAP nr. 1978/2010 art.2(1))

RNSRM cuprinde Laboratorul Național de Referință pentru Radioactivitate din cadrul ANPM, 37 de stații de supraveghere a radioactivității mediului și 86 de stații automate pentru măsurarea debitului dozei gama absorbite în aer .

RNSRM asigură supravegherea factorilor de mediu pe teritoriul național în scopul detectării creșterii nivelurilor de radioactivitate în mediu și avertizarea/ alarmarea factorilor de decizie naționali (CNCAN; MAI – IGSU; MAPN și SPP) și internaționali (Comisia Europeană).

RNSRM desfășoară un program standard de monitorizare a radioactivității mediului la nivel național în care sunt cuprinse toate stațiile de măsurători ale rețelei și un program special de supraveghere pentru zonele cu fondul natural modificat antropic⁹⁴, prin care sunt monitorizați anumiți parametri specifici fiecărei zone.

SSRM efectuează în mod curent analize ale activității β globale și analize gama spectrometrice pentru probe de aerosoli din aer, depuneri atmosferice, ape de suprafață, sol și vegetație spontană, funcționând în programe de măsurări de 24 ore/ 7 zile pe săptămână și de 11 ore/ 7 zile pe săptămână.

4.5 RESPONSABILITĂȚI ALE AUTORITĂȚILOR CENTRALE ȘI LOCALE CU ROL ÎN INFORMAREA / AVERTIZAREA INSTITUȚIILOR ȘI POPULAȚIEI ÎN SITUAȚII DE URGENȚĂ GENERATE DE TIPURI DE RISC SPECIFICE MMAP

Potrivit legislației relevante în vigoare înștiințarea/ avertizarea și alarmarea face parte dintre activitățile specifice îndeplinite de autoritățile competente în cadrul funcțiilor de sprijin.

HG 557/2016 prezintă, autoritățile centrale și locale cu rol în informare / avertizare în situațiile de urgență generate de tipuri de risc specifice MMAP după cum urmează:

⁹⁴ OM 1978/2010, secțiunea 2, pct. 2.1.2

Autorități cu rol principal:

- a) Ministerul Afacerilor Interne, prin Inspectoratul General pentru Situații de Urgență - asigurarea transmiterii avertizărilor către populație, precum și înștiințării autorităților administrației publice centrale și/sau locale, prin sisteme și mijloace tehnice de avertizare și alarmare publică, cu informațiile autorizate de instituțiile abilitate despre posibilitatea, iminența producerii sau producerea situațiilor de urgență.
- b) Ministerul Afacerilor Interne, prin Inspectoratul General pentru Situații de Urgență - notificarea și cooperarea cu autoritățile competente cu atribuții în domeniul prevenirii și intervenției la dezastre din alte state.

Autorități cu rol secundar:

- c) Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, prin Administrația Națională de Meteorologie, Institutul Național de Hidrologie și Gospodărire a Apelor, Administrația Națională "Apele Române", Agenția Națională pentru Protecția Mediului și Garda Națională de Mediu, Ministerul Sănătății, prin Direcția Generală de Asistență Medicală și Sănătate Publică, INSP - Centrul Național de Monitorizare a Riscurilor din Mediul Comunitar, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale - asigurarea transmiterii avertizărilor către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale privind fenomenele hidro-meteo periculoase și calitatea factorilor de mediu.
- d) Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, prin Agenția Națională pentru Protecția Mediului, Ministerul Sănătății și Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor și Autoritatea Națională Fitosanitară - asigurarea supravegherii permanente a stării de sănătate a populației și mediului în scopul prevenirii producerii unor situații de urgență și/sau diminuării riscurilor pe care acestea le comportă;
- e) Ministerul Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri, prin Agenția Nucleară și pentru Deșeuri Radioactive, Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare, și Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, prin Agenția Națională pentru Protecția Mediului - asigurarea informării, înștiințării și alarmării în cel mai scurt timp posibil a autorităților centrale și respectiv COCG despre o situație/stare/eveniment care poate să apară pe teritoriul României sau al altor state învecinate, cu potențial de risc radiologic pentru mediu sau populația României
- f) Ministerul Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri, prin Agenția Nucleară și pentru Deșeuri Radioactive asigurarea informării în timp real cu privire la integritatea structurii critice, a barierelor biologice, a inventarului și dispunerii materialelor radiologice cu caracter de deșeu radioactiv conținute în infrastructurile critice deținute de instituțiile/comaniile care exploatează reactoare energetice de putere și/sau de cercetare, instalații și echipamente nucleare și/sau radiologice din medicină, agricultură, industrie etc.;
- g) Ministerul Comunicațiilor și pentru Societatea Informațională, Consiliul Național al Audiovizualului, Societatea Română de Televiziune, Societatea Română de Radiodifuziune, societăți private de radioteleviziune, societăți de presă și internet - asigurarea transmiterii avertizărilor populației prin mass-media.
- h) Toate autoritățile responsabile - asigurarea monitorizării pericolelor și riscurilor specifice.
- i) Serviciul de Telecomunicații Speciale - asigurarea preluării apelurilor de urgență de la cetățeni, prin intermediul Sistemului național unic pentru apeluri de urgență (SNUAU) și transmiterea acestora către agențiile specializate de intervenție.

O altă activitate specifică transferului și gestionării informației în cadrul funcțiilor de sprijin prevăzute de HG 557/2016 este "comunicații și informatică" constând în măsuri și acțiuni necesare asigurării, planificării, coordonării necesarului de comunicații pentru elementele de răspuns în situații de urgență de la nivel local, județean și/sau național, inclusiv gestionarea informațiilor din domeniu a fost identificată în "asigurarea, planificarea și coordonarea

Autoritate cu rol principal:

Serviciul de Telecomunicații Speciale - asigurarea continuității funcționării rețelelor de comunicații și informatică pentru Sistemul național de management al situațiilor de urgență (SNMSU):

Autorități cu rol secundar:

Toate autoritățile responsabile, prin centrele operative/operaționale, centrele de conducere și coordonare a intervențiilor, dispeceratele/punctele de comandă, cu respectarea regimului informațiilor clasificate -) asigurarea funcționării rețelelor de comunicații și informatice din competență în vederea monitorizării pericolelor și riscurilor specifice, precum și pentru realizarea fluxurilor informaționale de către autoritățile responsabile (conform anexei nr. 2).

5 STRUCTURAREA ROLURILOR IDENTIFICATE ALE AUTORITĂȚILOR CENTRALE ȘI LOCALE ÎN VEDEREA ORGANIZĂRII INFORMAȚIILOR PRIVIND GESTIONAREA A SITUAȚIILOR DE URGENȚĂ GENERATE DE TIPURILE DE RISC SPECIFICE MMAP, PE PALIERE DECIZIONALE

5.1 STRUCTURAREA ROLURILOR IDENTIFICATE ALE AUTORITĂȚILOR CENTRALE ȘI LOCALE ÎN VEDEREA ORGANIZĂRII INFORMAȚIILOR PRIVIND GESTIONAREA SITUAȚIILOR DE URGENȚĂ GENERATE DE TIPURILE DE RISC SPECIFICE MMAP

OUNG 21/2004 precizează că Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență este organizat de autoritățile administrației publice și se compune dintr-o rețea de organisme, organe și structuri abilitate în managementul situațiilor de urgență, constituite pe niveluri sau domenii de competența, care dispune de infrastructura și de resursele necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor prevăzute în prezenta ordonanță de urgență.

Conform principiilor managementului situațiilor de urgență, abordarea gestionării acestora trebuie să asigure continuitatea și gradualitatea activităților de la nivelul autorităților administrației publice locale până la nivelul autorităților administrației publice centrale, în funcție de amploarea și de intensitatea situației de urgență existente.

În aplicarea acestor cerințe HG 557/2016 detaliază și stabilește autoritățile responsabile, pe tipuri de risc, rolul și domeniile de acțiune ale acestora pentru prevenirea, pregătirea și răspunsul la eveniment și refacerea/reabilitarea situației, precum și repartizarea funcțiilor de sprijin.

În acest sens se definesc :

- autorități responsabile cu rol principal - entități având competențe și capacități care integrează și coordonează acțiunile desfășurate pentru asigurarea managementului tipurilor de risc;
- autorități responsabile cu rol secundar - entități care dețin competențe și capacități adecvate pentru sprijinul autorităților responsabile cu rol principal în asigurarea managementului tipurilor de risc;
- funcție de sprijin (FS) - totalitatea activităților și misiunilor pentru sprijinirea acțiunilor de răspuns desfășurate de autoritățile responsabile să asigure managementul tipului de risc care a generat situația de urgență, realizate premergător, pe timpul sau după producerea situației de urgență;

Pentru tipurile de risc identificate sunt repartizate autorități responsabile, în funcție de domeniul lor de competență. Acestea pot fi autorități și organe de specialitate ale administrației publice centrale, inclusiv structurile teritoriale aflate în subordinea, sub autoritatea sau în coordonarea acestora, autorități ale administrației publice locale sau operatori economici titulari de autorizație (Art. 4).

Pentru situațiile de urgență generate de manifestarea simultană a mai multor tipuri de risc sau de manifestarea altor tipuri de risc decât cele identificate, Comitetul național pentru situații de urgență poate stabili responsabilități inclusiv pentru alte ministere și organe ale administrației publice centrale și locale decât cele prevăzute (Art. 5)

Conform Anexei 1 HG 557/2016, autoritățile pentru protecția mediului au rol principal în gestionarea următoarelor tipuri de risc cu relevanță în studiul de față⁹⁵:

- furtuni și viscol
- tornade
- temperaturi extreme
- incendii de vegetație
- avalanșe

⁹⁵ Tipurile de risc în legătură cu domeniul apelor cum sunt: inundații, secetă hidrologică, incendii la fondul forestier, poluări de ape nu sunt analizate în acest studiu.

Deși Anexa 1 repartizează autorităților pentru protecția mediului rol secundar doar în situațiile de urgență apărute ca urmare a depunerilor de gheață, chiciură și înghețuri timpurii sau târzii, ele sunt menționate cu responsabilități în mai multe domenii de acțiune cum sunt (exceptându-le pe cele în care acționează ca autoritate cu rol principal):

- Prevenire – pentru tipurile de risc: alunecări de teren, cutremure de pământ, accidente, avarii, explozii și incendii în industrie, inclusiv prăbușiri de teren cauzate de exploatarea miniere sau alte activități tehnologice, accidente, avarii, explozii și incendii în activități de transport, accidente, avarii, explozii, incendii sau alte evenimente în activitățile nucleare sau radiologice, prăbușiri de construcții, instalații sau amenajări, eșecul utilităților publice, risc radiologic;
- Coordonare operațională privind răspunsul – pentru nici unul dintre tipurile de risc analizate în studiu;
- Măsuri de sprijin în gestionarea răspunsului - pentru tipurile de risc: cutremure de pământ, accidente, avarii, explozii și incendii în industrie, inclusiv prăbușiri de teren cauzate de exploatarea miniere sau alte activități tehnologice, accidente, avarii, explozii și incendii în activități de transport și depozitare produse periculoase, accidente, avarii, explozii și incendii în activități de transport, prăbușiri de construcții, instalații sau amenajări, căderi de obiecte din atmosferă și din cosmos, epizootii/zoonoze, risc radiologic situații determinate de atacul organismelor dăunătoare plantelor;
- Investigare/evaluare în cadrul activităților de refacere/reabilitare - pentru tipurile de risc: alunecări de teren, cutremure de pământ, accidente, avarii, explozii și incendii în industrie, inclusiv prăbușiri de teren cauzate de exploatarea miniere sau alte activități tehnologice, accidente, avarii, explozii și incendii în activități de transport și depozitare produse periculoase, accidente, avarii, explozii și incendii și alte evenimente în activități nucleare sau radiologice, prăbușiri de construcții, instalații sau amenajări, eșecul utilităților publice, căderi de obiecte din atmosferă și din cosmos;
- Restabilirea stării de normalitate - pentru tipurile de risc: accidente, avarii, explozii și incendii în activități de transport și depozitare produse periculoase accidente, avarii, explozii, incendii sau alte evenimente în activitățile nucleare sau radiologice prăbușiri de construcții, instalații sau amenajări, eșecul utilităților publice, căderi de obiecte din atmosferă și din cosmos.

Analizând repartizarea funcțiilor de sprijin, prezentată în Anexa 2 a HG 557/2016 se observă că MMAP și autoritățile din subordine asigură sprijin în următoarele activități specifice:

a) MMAP:

Asigură sprijin ca autoritate responsabilă cu rol principal în cazuri particulare în acțiuni specifice de:

- localizarea și stingerea incendiilor
- neutralizarea materialelor periculoase/explozive/ radioactive

Asigură sprijin ca autoritate responsabilă cu rolul secundar în acțiuni specifice de :

- înștiințare, avertizare și alarmare
- recunoaștere și cercetare
- comunicații și informatică
- căutare-salvare
- descarcerare, deblocare căi de acces
- asistență medicală în faza spitalicească
- asigurarea transportului
- efectuarea depoluării și decontaminării CBRN
- restabilirea stării provizorii de normalitate
- acordarea de ajutoare de primă necesitate

b) ARBDD

Asigură sprijin ca autoritate responsabilă cu rolul secundar în acțiuni specifice de:

- recunoaștere și cercetare
- căutare-salvare

- descarcerare, deblocare căi de acces
- localizarea și stingerea incendiilor
- neutralizarea materialelor periculoase/explozive/ radioactive
- asigurarea transportului
- efectuarea depoluării și decontaminării CBRN
- acordarea de ajutoare de primă necesitate

c) ANPM

Asigură sprijin ca autoritate responsabilă cu rolul secundar în acțiuni specifice de:

- înștiințare, avertizare și alarmare
- recunoaștere și cercetare
- comunicații și informatică
- neutralizarea materialelor periculoase/explozive/ radioactive
- efectuarea depoluării și decontaminării CBRN
- restabilirea stării provizorii de normalitate

d) GNM

Asigură sprijin ca autoritate responsabilă cu rolul secundar în acțiuni specifice de:

- înștiințare, avertizare și alarmare
- recunoaștere și cercetare
- neutralizarea materialelor periculoase/explozive/ radioactive
- restabilirea stării provizorii de normalitate

e) ANM

Asigură sprijin ca autoritate responsabilă cu rolul secundar în acțiuni specifice de:

- înștiințare, avertizare și alarmare
- comunicații și informatică

Menționarea activităților specifice atribuite fiecărei autorități responsabile în funcție de domeniul de competență este prezentată în Anexa 3 a Hotărârii și este analizată în detaliu pentru cazurile particulare privind riscurile generate de fenomene meteorologice periculoase și de evenimente cu risc nuclear sau radiologic în capitolele următoare.

În ceea ce privește situațiile de urgență generate de tipurile de risc neidentificate în HG 557/2016 cum sunt evenimentele legate de degradarea calității aerului sau poluările accidentale ale aerului sau solului, ele se încadrează în prevederile Art 5 al Hotărârii, Comitetul național pentru situații de urgență având competența de a stabili autoritățile și responsabilitățile în gestionarea situațiilor de urgență de acest tip ori de câte ori este necesar, iar autoritățile pentru protecția mediului, ca autorități care reglementează și organizează activitățile în acest domeniu vor fi cu cea mai mare probabilitate implicate.

În consecință și aceste domenii trebuie organizate similar celor pentru care rolurile și responsabilitățile sunt clar definite, astfel încât să se poată asigura realizarea unui răspuns eficace în cazul apariției unei astfel de situații de urgență.

5.2 STRUCTURAREA ROLURILOR IDENTIFICATE ALE AUTORITĂȚILOR ÎN VEDEREA ORGANIZĂRII INFORMAȚIILOR PRIVIND GESTIONAREA SITUAȚIILOR DE URGENȚĂ GENERATE DE TIPURILE DE RISC SPECIFICE MMAP - FENOMENE METEOROLOGICE PERICULOASE

HOTĂRÂREA nr. 557 din 3 august 2016 privind managementul tipurilor de risc reprezintă cadrul legal specific prin care se asigură la nivel național managementul tipurilor de risc precum și cadrul de desemnare și competențele comandantului acțiunii și comandantului intervenției în cazul materializării unuia dintre tipurile de risc descrise în textul legal.

Relevante pentru prezenta analiză au fost stabilite următoarele situații de risc:

- Furtuni și viscol
 - Furtuna- fenomen meteorologic, care constă în ploaie și descărcări electrice (fulgere și trăsnete), însoțite aproape întotdeauna și de vânturi puternice
 - Viscol - vânt puternic însoțit de spulberarea zăpezii și de transportul acesteia deasupra suprafeței pământului. Viscolul este o furtună severă caracterizată prin temperaturi scăzute, vânturi puternice, și ninsori abundente
- Tornade
- Temperaturi extreme
- Avalanșe

5.2.1 Furtuni și viscol

Legislația națională specifică identificată ce tratează acest risc meteorologic este:

- Legea nr. 139 din 24 iulie 2000, privind activitatea de meteorologie, republicată, actualizată (OUG 70/2009, L 30/2011, L 187/2012, L 281/2015)
 - Stabilește atribuția Centrului meteorologic național (CMN) de a elabora și difuza avertizari în situația producerii de fenomene meteorologice periculoase, potențial provocatoare de pagube;
 - Stabilește că CMN furnizează gratuit, pe bază de convenție, informații de specialitate, inclusiv prognoze generale sau avertizari, administrației publice centrale și locale, prefecturilor, comandamentelor speciale ale Ministerului Apărării Naționale, comisiilor și comandamentelor civile constituite pentru combaterea dezastrelor, posturilor publice de radio și televiziune.
- Legea nr. 216 din 1 iunie 2004, privind înființarea Administrației Naționale de Meteorologie, cu modificările și completările ulterioare (L 281/2015, OUG 50/2017, OG 18/2017, L 151/2007)
 - Modifică și completează prevederile L 139/2000
- Ordinul nr. 3403/245/2012 pentru aprobarea procedurilor de codificare a informărilor, atenționărilor și avertizărilor meteorologice și hidrologice

a) Furtuni și viscol

În conformitate cu HG 557/2016, autoritățile responsabile în cazul materializării riscului de viscol și furtuni sunt:

- Rol Principal: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor,
- Rol secundar: Ministerul Transporturilor (viscol) / Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor (furtuni)
- Prevenire: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Ministerul Transporturilor, Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Sănătății;
 - Răspuns: Coordonare operațională: Ministerul Afacerilor Interne
 - Misiuni de sprijin: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Sănătății, Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Transporturilor, autoritățile administrației publice locale și alte organizații și structuri conform domeniului de competență
- Refacere/reabilitare:
 - Investigare/ evaluare: Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Ministerul Transporturilor, Ministerul Public, autoritățile administrației publice locale

- Restabilirea stării de normalitate: Ministerul Energiei, Ministerul Transporturilor, autoritățile administrației publice locale, operatorii economici/titularii de autorizație

Principalele activități desfășurate:

MMAP	MT	MAI	MEAT, MDRAP, MENCS, MS, MADR, MP, MAPN, Autorități ale administrației publice locale, instituții publice și operatori economici
<ul style="list-style-type: none"> - Activează comitetul pentru situații de urgență. - Solicită punerea în aplicare a regulamentului de gestionare a situațiilor de urgență specifice pentru asigurarea funcțiilor de sprijin - Desemnează comandanții intervenției pentru conducerea capacităților proprii. - Asigură transmiterea operativă a datelor și informațiilor privind monitorizarea pericolelor, riscurilor specifice și a efectelor situațiilor de urgență. - Organizează și menține fluxul informațional cu celelalte componente ale SNMSU. - Prezintă informări și rapoarte CNSU. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pune în aplicare a regulamentului de gestionare a situațiilor de urgență specifice tipurilor de risc specifice și asigurarea funcțiilor de sprijin conform prevederilor regulamentelor de gestionare a situațiilor de risc. - Desemnează comandanții intervenției pentru conducerea capacităților proprii. - Asigură transmiterea operativă a datelor și informațiilor privind monitorizarea pericolelor, riscurilor specifice și a efectelor situațiilor de urgență. 	<ul style="list-style-type: none"> - Planifică și asigură integrat coordonarea operațională a capacităților implicate în acțiunile de intervenție operativă pe toate tipurile de risc. - Desemnează comandantul acțiunii 	<ul style="list-style-type: none"> - Activează comitetul pentru situații de urgență. - Pun în aplicare regulamentul de gestionare a situațiilor de urgență și planurile proprii de acțiune - Participă la acțiuni de prevenire. - Execută misiuni de sprijin pentru gestionarea răspunsului conform competențelor legale. - Participă la acțiunile de investigare/ evaluare și restabilire a stării de normalitate.

b) Căderi de grindină

Autoritățile responsabile în cazul materializării riscului de căderi de grindină sunt:

- Rol Principal: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
- Rol secundar: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
- Prevenire: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Ministerul Transporturilor, Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Sănătății;
- Răspuns:
 - Coordonare operațională: Ministerul Afacerilor Interne;
 - Misiuni de sprijin: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Sănătății, Ministerul Apărării Naționale, Ministerul

Transporturilor, autoritățile administrației publice locale și alte organizații și structuri conform domeniului de competență;

➤ Refacere/Reabilitare:

- Investigare/Evaluare: Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Ministerul Transporturilor, Ministerul Public, autoritățile administrației publice locale
- Restabilirea stării de normalitate: Ministerul Energiei, Ministerul Transporturilor, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, autoritățile administrației publice locale, operatorii economici/titularii de autorizație.

5.2.2 Tornado

Legislația națională specifică identificată ce tratează acest risc meteorologic este:

- Legea nr. 139 din 24 iulie 2000, privind activitatea de meteorologie, republicată, actualizată (OUG 70/2009, L 30/2011, L 187/2012, L 281/2015)
 - Stabilește atribuția Centrului meteorologic național (CMN) de a elabora și difuza avertizari în situația producerii de fenomene meteorologice periculoase, potențial provocatoare de pagube;
 - Stabilește că CNM furnizează gratuit, pe bază de convenție, informații de specialitate, inclusiv prognoze generale sau avertizari, administrației publice centrale și locale, prefecturilor, comandamentelor speciale ale Ministerului Apărării Naționale, comisiilor și comandamentelor civile constituite pentru combaterea dezastrelor, posturilor publice de radio și televiziune.
- Legea nr. 216 din 1 iunie 2004, privind înființarea Administrației Naționale de Meteorologie, cu modificările și completările ulterioare (L 281/2015, OUG 50/2017, OG 18/2017, L 151/2007)
 - Modifică și completează prevederile L 139/2000
- Ordinul nr. 3403/245/2012 pentru aprobarea procedurilor de codificare a informărilor, atenționărilor și avertizărilor meteorologice și hidrologice
- LEGE nr. 173 din 10 octombrie 2008 privind intervențiile active în atmosferă
 - Înființează Administrația Sistemului național antigrindină și de creștere a precipitațiilor pentru care stabilește atribuția de monitorizare a pericolelor și riscurilor specifice, precum și efectele negative ale acestora din zonele de protecție a unităților din structură, prin asigurarea funcțiilor de sprijin pentru gestionarea riscurilor naturale: grindină, tornade locale, secetă severă, îngheț, ceață densă locală și avalanșe;
 - Încadrează tornadele în cadrul fenomenelor meteorologice violente
- Proceduri operaționale de intervenție standard pentru gestionarea situațiilor de urgență determinate de tornade, la nivelul Comitetului pentru Situații de Urgență, ce stabilesc un set unitar de norme pentru reglementarea activităților care se desfășoară în acest caz, precum și modul de intervenție a celulelor de alarmă ale componentelor Sistemului de Situații de Urgență în cazul materializării acestui fenomen meteorologic

Autoritățile responsabile în cazul materializării riscului de tornade sunt:

- Rol principal: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
- Rol secundar: Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice
- Prevenire: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Ministerul Transporturilor, Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Sănătății.
- Răspuns:
 - Coordonare operațională: Ministerul Afacerilor Interne.

- Misiuni de sprijin: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Sănătății, Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Transporturilor, Autoritățile administrației publice locale, Alte organizații și structuri conform domeniului de competență.
- Refacere/Reabilitare:
 - Investigare/Evaluare: Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Ministerul Public, Autoritățile administrației publice locale;
 - Restabilirea stării de normalitate: Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Ministerul Energiei, Autoritățile administrației publice locale, Operatorii economici/titularii de autorizație.

MMAP	MDRAP	MAI	MT, MEAT, MADR, MS, MP, MApN, Autorități ale administrației publice locale, instituții publice și operatori economici
<ul style="list-style-type: none"> - Activează comitetul pentru situații de urgență. - Solicită punerea în aplicare a regulamentului de gestionare a situațiilor de urgență specifice pentru asigurarea funcțiilor de sprijin - Desemnează comandanții intervenției pentru conducerea capabilităților proprii. - Asigură transmiterea operativă a datelor și informațiilor privind monitorizarea pericolelor, riscurilor specifice și a efectelor situațiilor de urgență. - Organizează și menține fluxul informațional cu celelalte componente ale SNMSU. - Prezintă informări și rapoarte CNSU. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pune în aplicare a regulamentului de gestionare a situațiilor de urgență specifice tipurilor de risc specifice și asigurarea funcțiilor de sprijin conform prevederilor regulamentelor de gestionare a situațiilor de risc. - Desemnează comandanții intervenției pentru conducerea capabilităților proprii. - Asigură transmiterea operativă a datelor și informațiilor privind monitorizarea pericolelor, riscurilor specifice și a efectelor situațiilor de urgență. 	<ul style="list-style-type: none"> - Planifică și asigură integrat coordonarea operațională a capacităților implicate în acțiunile de intervenție operativă pe toate tipurile de risc. - Desemnează comandantul acțiunii 	<ul style="list-style-type: none"> - Activează comitetul pentru situații de urgență. - Pun în aplicare regulamentul de gestionare a situațiilor de urgență și planurile proprii de acțiune - Participă la acțiuni de prevenire. - Execută misiuni de sprijin pentru gestionarea răspunsului conform competențelor legale. - Participă la acțiunile de investigare/evaluare și restabilire a stării de normalitate.

5.2.3 Temperaturi extreme

Legislația națională specifică identificată ce tratează acest risc meteorologic este:

- Legea nr. 139 din 24 iulie 2000, privind activitatea de meteorologie, republicată, actualizată (OUG 70/2009, L 30/2011, L 187/2012, L 281/2015);
- Legea nr. 216 din 1 iunie 2004, privind înființarea Administrației Naționale de Meteorologie, cu modificările și completările ulterioare (L 281/2015, OUG 50/2017, OG 18/2017, L 151/2007);

- Hotărârea nr. 1.151 din 23 decembrie 2014 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 94/2014 privind organizarea, funcționarea și componența Comitetului național pentru situații speciale de urgență;
- Ordinul comun al ministrului mediului și pădurilor și al ministrului administrației și internelor nr. 3.403/245/2012 pentru aprobarea procedurii de codificare a informațiilor, atenționărilor și avertizărilor meteorologice și hidrologice;
- OU nr. 99/2000 privind măsurile ce pot fi aplicate în perioadele cu temperaturi extreme pentru protecția personalului încadrat în muncă în sensul generalizării acestor măsuri și altora, dacă se consideră necesar, altor categorii de personal (elevi, studenți, etc).

HG 557/2016 identifică cinci tipuri de risc asociat riscului de temepraturi extreme, respectiv:

- f) **Depuneri de gheață, chiciură, înghețuri timpurii sau târzii**, pentru care responsabilitățile la nivel de autorități sunt alocate astfel:
- Rol principal: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
 - Rol secundar: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
 - Prevenire: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Ministerul Transporturilor, Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Sănătății;
 - Răspuns:
 - Coordonare operațională: Ministerul Transporturilor / Ministerul Afacerilor Interne;
 - Misiuni de sprijin: Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, alte organizații și structuri conform domeniului de competență;
 - Refacere/Reabilitare:
 - Investigare/Evaluare: Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor, Ministerul Public, autoritățile administrației publice locale;
 - Restabilirea stării de normalitate: Ministerul Transporturilor, autoritățile administrației publice locale, operatorii economici/titularii de autorizație.

MMAAP	MAI	MT, MEAT, MDRAP, MS, MP, MENCs, MApN, Autorități ale administrației publice locale, instituții publice și operatori economici
<ul style="list-style-type: none"> - Activează comitetul pentru situații de urgență. - Solicită punerea în aplicare a regulamentului de gestionare a situațiilor de urgență specifice pentru asigurarea funcțiilor de sprijin - Desemnează comandanții intervenției pentru conducerea capabilităților proprii. - Asigură transmiterea operativă a datelor și informațiilor privind monitorizarea pericolelor, 	<ul style="list-style-type: none"> - Planifică și asigură integrat coordonarea operațională a capacităților implicate în acțiunile de intervenție operativă pe toate tipurile de risc. - Desemnează comandantul acțiunii 	<ul style="list-style-type: none"> - Activează comitetul pentru situații de urgență. - Pun în aplicare regulamentul de gestionare a situațiilor de urgență și planurile proprii de acțiune - Participă la acțiuni de prevenire. - Execută misiuni de sprijin pentru gestionarea răspunsului conform competențelor legale. - Participă la acțiunile de investigare/ evaluare și restabilire a stării de normalitate.

<p>riscurilor specifice și a efectelor situațiilor de urgență.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organizează și menține fluxul informațional cu celelalte componente ale SNMSU. - Prezintă informări și rapoarte CNSU. 		
---	--	--

g) Polei

- Rol principal: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
- Rol secundar: Ministerul Transporturilor
- Prevenire: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Ministerul Transporturilor, Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Sănătății
- Răspuns:
 - Coordonare operațională: Ministerul Transporturilor / Ministerul Afacerilor Interne;
 - Misiuni de sprijin: Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, alte organizații și structuri conform domeniului de competență;
- Refacere/Reabilitare:

Investigare/Evaluare:

 - Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor, Ministerul Public, autoritățile administrației publice locale;
 - Restabilirea stării de normalitate: Ministerul Transporturilor, autoritățile administrației publice locale, operatorii economici/titularii de autorizație.

MMAAP	MT	MAI	MEAT, MDRAP, MS, MApN, MP, Autorități ale administrației publice locale, instituții publice și operatori economici
<ul style="list-style-type: none"> - Activează comitetul pentru situații de urgență. - Solicită punerea în aplicare a regulamentului de gestionare a situațiilor de urgență specifice pentru asigurarea funcțiilor de sprijin - Desemnează comandanții intervenției pentru conducerea capabilităților proprii. - Asigură transmiterea operativă a datelor și 	<ul style="list-style-type: none"> - Pune în aplicare a regulamentului de gestionare a situațiilor de urgență specifice tipurilor de risc specifice și asigurarea funcțiilor de sprijin conform prevederilor regulamentelor de gestionare a situațiilor de risc. - Desemnează comandanții intervenției pentru 	<ul style="list-style-type: none"> - Planifică și asigură integrat coordonarea operațională a capacităților implicate în acțiunile de intervenție operativă pe toate tipurile de risc. 	<ul style="list-style-type: none"> - Activează comitetul pentru situații de urgență. - Pun în aplicare regulamentul de gestionare a situațiilor de urgență și planurile proprii de acțiune - Participă la acțiuni de prevenire. - Execută misiuni de sprijin pentru gestionarea

informațiilor privind monitorizarea pericolelor, riscurilor specifice și a efectelor situațiilor de urgență. - Organizează și menține fluxul informațional cu celelalte componente ale SNMSU. - Prezintă informări și rapoarte CNSU.	conducerea capabilităților proprii. - Asigură transmiterea operativă a datelor și informațiilor privind monitorizarea pericolelor, riscurilor specifice și a efectelor situațiilor de urgență.	- Desemnează comandantul acțiunii	răspunsului conform competențelor legale. - Participă la acțiunile de investigare/evaluare și restabilire a stării de normalitate.
--	---	-----------------------------------	---

h) Caniculă

- Rol principal: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
- Rol secundar: Ministerul Sănătății și Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației
- Prevenire: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Ministerul Transporturilor, Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Sănătății, Ministerul Educației;
- Răspuns:
 - Coordonare operațională: Ministerul Afacerilor Interne / Ministerul Transporturilor;
 - Misiuni de sprijin: Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Ministerul Transporturilor, alte organizații și structuri conform domeniului de competență;
- Refacere/Reabilitare:
 - Investigare/Evaluare: Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor, Ministerul Public, Ministerul Transporturilor, autoritățile administrației publice locale;
 - Restabilirea stării de normalitate: Ministerul Transporturilor, autoritățile administrației publice locale, operatorii economici/titularii de autorizație.

MMAP	MS MDRAP	MAI	MT, MEAT, MS, MENCS, MP, MApN, Autorități ale administrației publice locale, instituții publice și operatori economici
<ul style="list-style-type: none"> - Activează comitetul pentru situații de urgență. - Solicită punerea în aplicare a regulamentului de gestionare a situațiilor de urgență specifice pentru asigurarea funcțiilor de sprijin - Desemnează comandanții intervenției pentru conducerea capabilităților proprii. - Asigură transmiterea operativă a datelor și 	<ul style="list-style-type: none"> - Pune în aplicare a regulamentului de gestionare a situațiilor de urgență specifice tipurilor de risc specifice și asigurarea funcțiilor de sprijin conform prevederilor regulamentelor de gestionare a situațiilor de risc. - Desemnează comandanții intervenției pentru 	<ul style="list-style-type: none"> - Planifică și asigură integrat coordonarea operațională a capacităților implicate în acțiunile de intervenție operativă pe toate tipurile de risc. 	<ul style="list-style-type: none"> - Activează comitetul pentru situații de urgență. - Pun în aplicare regulamentul de gestionare a situațiilor de urgență și planurile proprii de acțiune - Participă la acțiuni de prevenire. - Execută misiuni de sprijin pentru gestionarea

informațiilor privind monitorizarea pericolelor, riscurilor specifice și a efectelor situațiilor de urgență. - Organizează și menține fluxul informațional cu celelalte componente ale SNMSU. - Prezintă informări și rapoarte CNSU.	conducerea capabilităților proprii. - Asigură transmiterea operativă a datelor și informațiilor privind monitorizarea pericolelor, riscurilor specifice și a efectelor situațiilor de urgență.	- Desemnează comandantul acțiunii	răspunsului conform competențelor legale. - Participă la acțiunile de investigare/evaluare și restabilire a stării de normalitate.
--	---	-----------------------------------	---

5.2.4 Avalanșe

Legislația națională specifică identificată ce tratează acest risc meteorologic este:

- Legea nr. 139 din 24 iulie 2000, privind activitatea de meteorologie, republicată, actualizată (OUG 70/2009, L 30/2011, L 187/2012, L 281/2015)
- Legea nr. 216 din 1 iunie 2004, privind înființarea Administrației Naționale de Meteorologie, cu modificările și completările ulterioare (L 281/2015, OUG 50/2017, OG 18/2017, L 151/2007)
- Legea nr. 173 din 10 octombrie 2008, privind intervențiile active în atmosferă, actualizată (OU 70/2010, L 187/2012, L 255/2013, L 139/2014)
- Hotărârea Guvernului nr.77 din 23 ianuarie 2003, privind instituirea unor măsuri pentru prevenirea accidentelor montane și organizarea activității de salvare în munți
- Ordinul Ministrului transporturilor și infrastructurii nr. 358 din 4 mai 2012, actualizat, pentru aprobarea Liniilor directe cu privire la măsurile de îmbunătățire a siguranței circulației pe infrastructura rutieră, în vederea aplicării Directivei 2008/96/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind gestionarea siguranței infrastructurii rutiere
- Norma metodologică privind locul de muncă cu pericol deosebit și pericol iminent de accidentare, din 10.09.1996, elaborată de Ministerul Muncii și Protecției Sociale
 - Rol principal: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
 - Rol secundar: Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației
 - Prevenire: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Dezvoltării Lucrărilor Publice și Administrației, Ministerul Sănătății.
 - Răspuns:
 - Coordonare operațională: Ministerul Afacerilor Interne.
 - Misiuni de sprijin: Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Ministerul Sănătății, Ministerul Transporturilor, Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Externe, Salvamont, Autoritățile administrației publice locale, Alte organizații și structuri conform domeniului de competență.
 - Refacere/Reabilitare:
 - Investigare/Evaluare: Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Ministerul Public, Autoritățile administrației publice locale.
 - Restabilirea stării de normalitate: Ministerul Dezvoltării Lucrărilor Publice și Administrației, Autoritățile administrației publice locale

MMAP	MDRAP	MAI	MS, MT, MApN, MAE, MP Autorități ale administrației publice locale, instituții publice și operatori economici
-------------	--------------	------------	--

<ul style="list-style-type: none"> - Activează comitetul pentru situații de urgență. - Solicită punerea în aplicare a regulamentului de gestionare a situațiilor de urgență specifice pentru asigurarea funcțiilor de sprijin - Desemnează comandanții intervenției pentru conducerea capabilităților proprii. - Asigură transmiterea operativă a datelor și informațiilor privind monitorizarea pericolelor, riscurilor specifice și a efectelor situațiilor de urgență. - Organizează și menține fluxul informațional cu celelalte componente ale SNMSU. - Prezintă informări și rapoarte CNSU. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pune în aplicare a regulamentului de gestionare a situațiilor de urgență specifice tipurilor de risc specifice și asigurarea funcțiilor de sprijin conform prevederilor regulamentelor de gestionare a situațiilor de risc. - Desemnează comandanții intervenției pentru conducerea capabilităților proprii. - Asigură transmiterea operativă a datelor și informațiilor privind monitorizarea pericolelor, riscurilor specifice și a efectelor situațiilor de urgență. 	<ul style="list-style-type: none"> - Planifică și asigură integrat coordonarea operațională a capacităților implicate în acțiunile de intervenție operativă pe toate tipurile de risc. - Desemnează comandantul acțiunii 	<ul style="list-style-type: none"> - Activează comitetul pentru situații de urgență. - Pun în aplicare regulamentul de gestionare a situațiilor de urgență și planurile proprii de acțiune - Participă la acțiuni de prevenire. - Execută misiuni de sprijin pentru gestionarea răspunsului conform competențelor legale. - Participă la acțiunile de investigare/ evaluare și restabilire a stării de normalitate.
---	---	--	--

5.3 STRUCTURAREA ROLURILOR IDENTIFICATE ALE AUTORITĂȚILOR ÎN VEDEREA ORGANIZĂRII INFORMAȚIILOR PRIVIND GESTIONAREA SITUAȚIILOR DE URGENȚĂ GENERATE DE TIPURILE DE RISC SPECIFICE MMAP - SITUAȚII PRIVIND STAREA MEDIULUI

5.3.1 Calitatea aerului

5.3.1.1 Calificative de calitate a aerului

Conform HG nr. 557/2016, aspectele privind calitatea aerului nu sunt prevăzute printre situațiile de risc care impun intervenții de urgență. Cu toate acestea calitatea aerului este un factor care influențează semnificativ sănătatea populației și conservarea ecosistemelor și trebuie analizată cu atenție, similar celorlalți factori de risc. Referitor la riscurile cauzate de calitatea aerului MMAP și autoritățile din subordine au un rol important în gestionarea acestora, desfășurând activități de prevenire, de răspuns și de refacere / reabilitare.

Calitatea aerului este determinată de concentrațiile de poluanți în aer. Reglementările existente stabilesc valori limită, valori țintă, praguri de alertă, care nu trebuie depășite și care asigură prevenirea și reducerea efectelor poluanților din aer asupra sănătății populației și mediului uman.

Legislația în domeniu prevede valori ale concentrațiilor de poluanți care dacă sunt depășite reprezintă un risc pentru sănătatea umană chiar la o expunere de scurtă durată și pentru care trebuie luate măsuri imediate. Aceste valori, numite praguri de alertă sunt stabilite pentru poluanții SO₂, NO₂ și O₃. În cazul în care aceste praguri de alertă sunt depășite pentru trei ore consecutiv autoritățile teritoriale pentru protecția mediului întocmesc planuri de acțiune, care conțin măsurile ce trebuie luate pe termen scurt pentru a reduce riscul și

pentru a limita durata unui asemenea incident. Planurile de acțiune pe termen scurt cuprind măsuri care trebuie luate pe o perioadă de maximum 3 zile calendaristice, atunci cand există riscul de depășire a pragurilor de alertă⁹⁶ pentru a reduce riscul sau durata depășirii. Planul de acțiune pe termen scurt se întocmește numai atunci când există un potențial important de a reduce riscul, durata sau gravitatea depășirii, avându-se în vedere condițiile geografice, meteorologice și economice ale zonei.

Întrucât înțelegerea efectelor poluanților din aer asupra sănătății oamenilor exprimate în unități de concentrații este greu de înțeles pentru majoritatea populației, s-a creat, cu rol informativ, un sistem de clasificare a calității aerului bazat pe indici de calitate, atribuiți pe culori, corespunzător unor grupe de valori de concentrații, pentru 5 dintre principalii poluanți din aer, pentru care există sau pot fi definite valori limită/valori țintă orare. Valorile de concentrații atribuite pentru fiecare dintre cei 5 poluanți și indicii atribuit este prezentat în tabelul de mai jos.

Poluant	Indice (stabilit pe baza concentrațiilor exprimate în µg/m ³)					
	Bun	Acceptabil	Moderat	Rău	Foarte rău	Extrem de rău
Particule mai mici decât 2,5 µm (PM _{2.5})	0-10	10-20	20-25	25-50	50-75	75-800
Particule mai mici decât 10 µm (PM ₁₀)	0-20	20-40	40-50	50-100	100-150	150-1200
Dioxid de azot (NO ₂)	0-40	40-90	90-120	120-230	230-340	340-1000
Ozon (O ₃)	0-50	50-100	100-130	130-240	240-380	380-800
Dioxid de sulf (SO ₂)	0-100	100-200	200-350	350-500	500-750	750-1250

Indicele general se stabilește pentru fiecare dintre stațiile automate de monitorizare a calității aerului, ca fiind cel mai mare dintre indicii specifici corespunzători poluanților monitorizați.

Orientativ, indicii de calitate ai aerului pot fi folosiți pentru avertizarea populației, în cazul în care nivelul poluanților devine periculos pentru populație sau pentru persoanele sensibile.

Astfel, în funcție de indicii de calitate al aerului se pot face următoarele recomandări:

Indice de calitate a aerului ⁹⁷	Populație, în general	Populație sensibilă
Bun	Calitatea aerului este bună. Bucurați-vă de activitățile obișnuite în aer liber	Calitatea aerului este bună. Bucurați-vă de activitățile obișnuite în aer liber.

⁹⁶ Se definește *riscul de depășire a pragurilor de alertă* ca fiind situația în care concentrațiile măsurate pentru 3 ore consecutiv sunt egale sau mai mari decât 90% din valoarea pragurilor de alertă corespunzătoare (legea 104/2011, Art. 53)

⁹⁷ (Sursa – Agenția europeană de mediu <https://www.eea.europa.eu/themes/air/air-quality-index>)

Indice de calitate a aerului	Populație, în general	Populație sensibilă
Acceptabil	Bucurați-vă de activitățile obișnuite în aer liber	Bucurați-vă de activitățile obișnuite în aer liber
Moderat	Bucurați-vă de activitățile obișnuite în aer liber	Încercați să reduceți activitățile fizice intense în aer liber dacă aveți simptome.
Rău	Încercați să reduceți activitățile intense în aer liber dacă aveți simptome precum ochi iritați, tuse sau durere de gat	Încercați să reduceți activitățile fizice, în special în aer liber, și mai ales dacă aveți simptome.
Foarte rău	Încercați să reduceți activitățile intense în aer liber dacă aveți simptome precum ochi iritați, tuse sau durere de gat.	Reduceți activitățile fizice, în special în aer liber, și mai ales dacă aveți simptome.
Extrem de rău	Reduceți activitățile fizice în aer liber.	Evitați activitățile fizice în aer liber

Sistemul bazat pe indici de calitate ai aerului marcați cu culori diferite este utilizat pe site-ul RNMCA.

Sistemul poate fi extins prin introducerea de mesaje de avertizare în cazul în care aerul se clasifică într-o categorie inferioară. Se constată că pentru indicii de calitate "rău", "foarte rău" și "extrem de rău", sunt necesare mesaje de avertizare și recomandarea limitării activităților în aer liber pentru toate categoriile de populație, iar pentru indicii de calitate "moderat" sunt necesare avertizări pentru populația sensibilă.

Din punctul de vedere al situațiilor de urgență, nivelul de calitate a aerului clasificat pe baza valorilor pragurilor de alertă este determinant pentru declanșarea planurilor de acțiune pe termen scurt și a măsurilor de diminuare a riscului constatat, iar o clasificare pe baza indicilor de calitate este utilă în sensul transmiterii de mesaje de avertizare populației, în special a persoanelor sensibile.

5.3.1.2 Organizarea informațiilor și modul de acțiune în situațiile privind calitatea aerului

Calitatea aerului se stabilește pe baza datelor obținute prin măsurare de echipamentele instalate în cele 154 de stații de monitorizare ale RNMCA.

Datele brute măsurate continuu și în mod automat de echipamentele de măsurare sunt transmise orar în baza de date de calitate aer, gestionată de ANPM –CECA. Transmiterea datelor se face automat, în regim securizat, cu sprijinul STS. Datele din baza de date Calitate aer pot fi accesate, pe niveluri de administrare de persoane special desemnate din cadrul CECA și APM județean. Datele sunt publice și pot fi

consultate online de public la adresa www.calitateaer.ro. În funcție de nivelurile poluanților obținute din măsurători, se disting 3 situații

1. Datele se încadrează în limitele normale
2. Se constată depășirea valorilor limită orare/zilnice
3. Se constată depășirea pragurilor de alertă

Situația 1- Datele cu privire la calitatea aerului din raportare zilnică(ora 15), la nivel național, se încadrează în limite normale

Se efectuează următoarele activități:

- Zilnic, un operator al APM județene verifică și validează datele brute colectate în ziua precedentă/zilele precedente. În cadrul verificării se determină dacă echipamentele și sistemele au funcționat corect și nu au existat factori care să afecteze calitatea datelor, caz în care datele sunt validate și marcate corespunzător, sau, în cazul constatării unor deficiențe în obținerea lor, datele se invalidează, menționând motivul nevalidării. În cursul verificării se urmărește corelarea valorilor obținute cu valorile altor parametri, cu alte informații. Cu ocazia verificării valoarea datelor se compară cu valorile limită.
- Zilnic, în următoarele 3 ore ulterior validării de către operatorul APM județene, un operator CECA verifică și datele colectate și validate pentru poluanții pentru care se elaborează buletinele zilnice de informare, conform procedurii. În cursul verificării se urmărește corelarea valorilor obținute cu valorile altor parametri, cu alte informații și analizează cauza invalidării la nivel local, dacă e cazul.
- Zilnic, după încheierea activității de validare la nivel local, CECA și APM elaborează Buletine zilnice cu privire la calitatea aerului pentru zona pe care o gestionează.
- Datele validate sunt puse la dispoziția publicului și autorităților interesate pe site-ul www.calitateaer.ro. În mod automat, pe harta interactivă de pe site se marchează indicii de calitate și se colorează stația conform indicelui înregistrat.

Situația 2- Depășirea valorilor limită zilnice.

Se efectuează următoarele activități:

- Zilnic, un operator al APM județene verifică și validează datele brute colectate în ziua precedentă/zilele precedente, conform procedurii de validare. În cadrul verificării se determină dacă echipamentele și sistemele au funcționat corect și nu au existat factori care să afecteze calitatea datelor, caz în care datele sunt validate și marcate corespunzător, sau, în cazul constatării unor deficiențe în obținerea lor, datele se invalidează, menționând motivul nevalidării. În cursul verificării se urmărește corelarea valorilor obținute cu valorile altor parametri, cu alte informații. Cu ocazia verificării, valoarea datelor se compară cu valorile limită și pragurile de alertă.
- Operatorul evaluează situația și dacă nu se înscrie în valorile caracteristice ale zonei, verifică posibilitatea existenței unei cauze naturale a creșterii constatate. Dacă nu sunt identificate cauze naturale se informează CECA și GNM pentru identificarea sursei de emisii și luarea măsurilor pentru readucerea calității aerului în limite normale. În funcție de sursa de emisii este anunțată autoritatea administrației publice locale (în cazul traficului) sau agentul economic (în cazul emisiilor din activități industriale) respectiv IGP în cazul unor activități neautorizate.
- Zilnic, în următoarele 3 ore ulterior validării de către operatorul APM județene, un operator CECA verifică datele colectate. În cursul verificării urmărește corelarea valorilor obținute cu valorile altor parametri, cu alte informații și analizează cauza invalidării la nivel local, dacă e cazul.
- Zilnic, după încheierea activității de validare la nivel central, CECA și APM elaborează rapoartele zilnice cu privire la calitatea aerului pentru domeniul pe care îl gestionează.
- Datele validate sunt puse la dispoziția publicului și autorităților interesate pe site-ul www.calitateaer.ro. În mod automat, pe harta interactivă de pe site se marchează indicii de calitate și se colorează stația conform indicelui înregistrat.

Situația 3- Se constată depășirea pragurilor de alertă

Se efectuează următoarele activități:

- Zilnic, un operator al APM județene verifică și validează datele brute colectate în ziua precedentă. În cadrul verificării se determină dacă echipamentele și sistemele au funcționat corect și nu au existat factori care să afecteze calitatea datelor, caz în care datele sunt validate și marcate corespunzător, sau, în cazul constatării unor deficiențe în obținerea lor, datele se invalidează, menționând motivul nevalidării. În cursul verificării se urmărește corelarea valorilor obținute cu

valorile altor parametri, cu alte informații. Cu ocazia verificării, concentrațiile măsurate se compară cu valorile limită și pragurile de alertă.

- Validarea datelor care depășesc pragurile de alertă se face în maxim 2 ore de la identificare, conform metodologiei de elaborare a planurilor de acțiune pe termen scurt.
- Autoritatea teritorială pentru protecția mediului declanșează planul de acțiune pe termen scurt, prin informarea operatorului economic responsabil de depășire și a autorităților/instituțiilor publice care au semnat Protocolul de colaborare.
- Operatorul verifică posibilitatea existenței unei cauze naturale a creșterii constatate. Dacă nu sunt identificate cauze naturale, APM inițiază planul de acțiune pe termen scurt și informează MMAP, CECA, GNM, DSP județean, prefectul despre inițierea planului de acțiune pe termen scurt.
- Se informează GNM pentru identificarea sursei de emisii și luarea măsurilor pentru readucerea calității aerului în limite normale.
- APM informează publicul cu privire la înregistrarea depășirii, operatorul economic responsabil, cu privire la depășire, data și ora producerii evenimentului, valorile înregistrate, poluantul, aria afectată, durata, riscurile pentru sănătatea populației, măsurile preventive pe care trebuie să le ia populația. În funcție de sursa de emisii este anunțată autoritatea administrației publice locale (în cazul traficului) sau agentul economic (în cazul emisiilor din activități industriale) respectiv IGP în cazul unor activități neautorizate
- GNM efectuează controale în vederea identificării cauzelor care au condus la depășirea pragului de informare/de alertă luarea măsurilor pentru readucerea calității aerului în limite normale.
- Autoritatea județeană de sănătate publică prelucrează și interpretează datele primite de la autoritatea teritorială pentru protecția mediului și transmite în regim de urgență evaluarea riscurilor pentru sănătatea populației produse de depășirile înregistrate, precum și măsurile preventive pentru categoriile de populație sensibilă sau potențial a fi expusă (copii, bătrâni, bolnavi cronici etc.).
- Autoritatea publică teritorială pentru protecția mediului, în colaborare cu autoritatea publică pentru inspecție și control în domeniul protecției mediului, monitorizează stadiul realizării măsurilor din planul de acțiune pe termen scurt.
- APM elaborează Buletine zilnice privind calitatea aerului, pe care le afișează pe site-ul instituției. În Buletin se face mențiunea cu privire la calificativul indicelui de calitate a aerului. Buletinul va conține informații cu privire la cauzele depășirii pragului de alertă, la stadiul îndeplinirii măsurilor din planul de acțiune pe termen scurt și efectele aplicării planului .
- Datele validate sunt puse la dispoziția publicului și autorităților interesate pe site-ul www.calitateaer.ro. În mod automat, pe harta interactivă de pe site se marchează indicele de calitate și se colorează stația conform indicelui înregistrat.

5.3.2 Poluări accidentale

În vederea diminuării riscului de producere al poluărilor accidentale, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor are, printre altele și obligația de a:

- iniția proiecte de acte normative, norme tehnice, reglementări și proceduri specifice;
- aviza normele și reglementările referitoare la activități cu impact asupra mediului, elaborate de alte autorități și controlează aplicarea acestora;
- organiza sistemul național de monitorizare integrată a calității mediului, coordona activitatea acestuia și asigura informarea autorității centrale pentru sănătate privind rezultatele monitorizării contaminării radioactive a mediului;
- implementa politicile, strategiile și reglementările de protecție a mediului prin Agenția Națională pentru Protecția Mediului și agențiile județene pentru protecția mediului;

- aplica sancțiuni, prin Garda Națională de Mediu, pentru nerespectarea legislației de mediu și pentru neconformarea la condițiile impuse prin actele de reglementare, titularilor activităților;
- colabora cu autoritățile publice și alte persoane juridice, în scopul diminuării efectelor negative ale activităților economice asupra mediului și de a încura introducerea tehnicilor și tehnologiilor adecvate pentru mediu;
- realiza activitatea de inspecție și control în domeniul protecției mediului prin Garda Națională de Mediu;
- colabora cu autoritățile publice de protecție civilă pentru elaborarea planurilor operative și pentru executarea în comun a intervențiilor în caz de poluări sau accidente ecologice;
- coordona și supraveghea respectarea prevederilor privind substanțele și preparatele periculoase, în colaborare cu celelalte autorități competente, potrivit legii; (HG 544/2012, art.5)
- coordona și supraveghea respectarea prevederilor privind substanțele și preparatele periculoase, în colaborare cu celelalte autorități competente, potrivit legii. (HG544/2012 art5 (IV-23))

Conform HG 557/2016, situațiile de urgență privind poluările accidentale (în afara celor hidro, deja reglementate din perspectiva gestionării acestora) sunt: incendiile de vegetație, incendiile, accidente, avarii, explozii și incendii în industrie, inclusiv prăbușiri de teren cauzate de exploatarea miniere sau alte activități tehnologice, accidente, avarii, explozii și incendii în activități de transport și depozitare produse periculoase, accidente, avarii, explozii și incendii în activități de transport (terestre, aeriene, navale), prăbușiri de construcții, instalații sau amenajări.

Tipurile de risc specifice domeniului gestionat de MMAP evidențiate de HG 557/2016 care pot genera accidente ecologice sau evenimente de poluare au fost considerate accidentele, avariile, exploziile și incendiile în industrie, inclusiv prăbușiri de teren cauzate de exploatarea miniere sau alte activități tehnologice și accidentele, avariile, exploziile și incendiile în activități de transport și depozitare produse periculoase pe amplasament și în fara unui amplasament. Cu toate acestea, capitolul de mai jos, detaliaza toate situațiile menționate în HG 557/2016.

5.3.2.1 Organizarea informațiilor și modul de acțiune în situațiile de urgență privind poluările accidentale

a) Incendii de vegetație

- Autoritate responsabilă cu rol principal: MMAP
- Autoritate responsabilă cu rol secundar: MADR, MDRAP
- Coordonare operațională: Centrul Operativ pentru situații de urgență MMAP
- Rol de sprijin: MAI - IGSU, MapN, Autoritățile administrației publice locale, alte organizații și structuri cu competențe în domeniu (HG 557/2016 Anexa 1 pct. 7)
- Procedura de acțiune:
- Persoanele fizice sau juridice care identifica un incendiu de vegetație au obligația de a anunța, în cel mai scurt timp, unitățile de pompieri la numărul de urgență 112, sau la comisariatul teritorial al GNM /APM județean. Operatorul 112, anunță IJSU, GNM și alte instituții conform protocolului încheiat cu acestea.
- La observarea sau primirea unei înștiințări cu privire la existența unui incendiu de vegetație este informat conducătorul comisariatului teritorial al GNM sau după caz al APM care are obligația informării ministrului MAP și COSU-MMAP. (OM 2579/2012 – art. 1 (1) și (2)),
- COSU MMAP va comunica informația privind apariția unui incendiu de vegetație ministrului MAP, persoanelor din conducerea MMAP cu atribuții în domeniu (secretar de stat, secretar general, secretar general adjunct) din Direcțiile tehnice de specialitate și Direcția de comunicare. (OM 2579/2012 – art. 6),

- În maximum 6 ore de la primirea înștiințării, CJ GNM va transmite COSU-MMAP informații colectate în teren menționând datele similare privind starea mediului disponibile anterior producerii incendiului, ca date de referință, limitele maxime admise ale factorilor de mediu, măsurile întreprinse pentru limitarea și înlăturarea efectelor poluării. Se va completa Fișa privind producerea unui incendiu de pădure, conform modelului din Anexa 4 la OM 2579/2012 (OM 2579/2012 – art. 2)
- Localizarea și stingerea incendiilor de vegetație este realizată de personalul specializat din unitățile IGSU, MapN, MADR, autoritățile administrației publice locale, serviciilor publice de voluntari pentru situații de urgență, operatorilor economici care își desfășoară activitatea în zona respectivă (HG557/2016, anexa Anexa 1 pct. 7)
- GNM – comisariatul județean, APM vor monitoriza permanent evenimentul până la încheierea acestuia. În max 3 zile de la finalizarea acțiunilor de înlăturare a efectelor CJ GNM va transmite COSU MMAP o informare finală privind incendiul produs care va conține localizarea și descrierea fenomenului, modul în care au fost afectați factorii de mediu, măsurile adoptate pentru înlăturare, sancțiuni aplicate, măsuri propuse pentru prevenirea producerii unor evenimente similare (OM 2579/2012 art. 3 (1))
- La sfârșitul fiecărei luni calendaristice GNM va transmite COSU MMAP situația centralizatoare a evenimentelor produse pe parcursul lunii respective însoțită de o informare generală asupra acestora. (OM 2579/2012 – art. 3 (2))
- La sfârșitul fiecărui an, până la data de 20.01. a anului următor, GNM/ ANPM vor transmite situația centralizatoare a evenimentelor produse în anul încheiat însoțită de o informare generală. (OM 2579/2012 – art. 3 (3))

b) Incendii

Aceste evenimente nu sunt reglementate prin proceduri ale MMAP. Totuși, producerea unui astfel de eveniment poate fi însoțită de poluări ale aerului, apelor și solului și se impune participarea autorităților de protecție a mediului pentru identificarea riscurilor pentru mediu, monitorizarea eventualelor fenomene de poluare, urmărirea acțiunilor de depoluare și de reabilitare a factorilor de mediu afectați.

HG 557/2016 nu include MMAP în rândul autorităților cu rol de sprijinire a intervenției pentru acest tip de riscuri. Cu rol de sprijin sunt menționate "alte organizații și structuri conform domeniului de competență", unde poate fi considerat și MMAP, după caz.

Autoritate responsabilă cu rol principal: MAI

Autoritate responsabilă cu rol secundar: MDRAP

Coordonare operațională: MAI

Rol de sprijin: MAI, autorități ale administrației publice locale, operatori economici, alte organizații și structuri (HG 557/2016 Anexa 1 pct. 20)

În aceste situații fluxul de informații și procedura de participare la intervenție este similară cu cea de la pct. 1 (incendii de vegetație) cu adaptările corespunzătoare, întrucât implicarea structurilor MMAP se face după caz, la decizia comandantului acțiunii.

c) Accidente, avarii, explozii și incendii în industrie, inclusiv prăbușiri de teren cauzate de exploatarea miniere sau alte activități tehnologice

Fluxul informational-decisional de avertizare-alarmare în cazul unor situații de urgență generate de accidente, avarii, explozii și incendii în industrie, inclusiv prăbușiri de teren cauzate de exploatarea miniere sau alte activități tehnologice este reglementat prin OUG 195/2005, Legea 278/2013 privind emisiile industriale, Ordinului Ministrului Mediului și Padurilor nr. 2579/09.07.2012 și Decizia Președintelui ANPM nr. 7/2021.

Autoritate responsabilă cu rol principal: MEAT – Operatorul economic care deține instalația industrială/ exploatarea minieră MAP

Autoritate responsabilă cu rol secundar: MAI

Coordonare operațională: MEAT, MAI, MDRAP, MMAP prin Centrul Operativ pentru situații de urgență MMAP

Rol de sprijin: MAI - IGSU, MS, MMAP prin GNM, MDRAP (ISC), Autoritățile administrației publice locale, alte organizații și structuri cu competențe în domeniu (HG 557/2016 Anexa 1 pct. 11)

Prevenirea producerii unor accidente / incidente ecologice în industrie sau alte activități economice Se asigură prin reglementarea activităților în cadrul Autorizației integrate de mediu / autorizației de mediu.

Operatorii economici au obligația respectării prevederilor AIM⁹⁸/AM⁹⁹ (L 278/2013, art 8 (1), iar în cazul încălcării vreuneia dintre condițiile prevăzute de acestea, să informeze autoritatea competentă pentru protecția mediului și să ia măsurile necesare pentru a restabili conformitatea. ((L 278/2013, art 8 (2), AIM/ AM trebuie să cuprindă și prevederi referitoare la intervenția rapidă / prevenirea și managementul situațiilor de urgență, siguranța instalației. Pentru instalațiile care prezintă risc major de producere a unui accident de poluare pentru emiterea AIM autoritatea competentă pentru protecția mediului poate solicita întocmirea de Planuri de acțiune în situații de urgență. (OM 818/2003 și Ghidului tehnic general pentru aplicarea procedurii de emitere a autorizației integrate de mediu aprobat prin OM 36/2004)

În cazul oricărui incident sau accident care afectează mediul în mod semnificativ, operatorul economic are ca obligații: (L 278/2013 Art. 7)

- a) să informeze imediat autoritatea competentă pentru protecția mediului și autoritatea competentă pentru inspecție și control la nivel local;
- b) să ia imediat măsurile pentru limitarea consecințelor asupra mediului și prevenirea altor incidente sau accidente posibile;
- c) să ia orice măsuri suplimentare adecvate, pe care autoritățile competente le solicită și le consideră necesare în vederea limitării consecințelor asupra mediului și a prevenirii altor incidente sau accidente posibile.

La primirea unei înștiințări cu privire la existența unui incident sau accident care poate afecta semnificativ mediul este informat conducătorul comisariatului teritorial al GNM sau după caz al APM care are obligația informării ministrului MAP și COSU-MMAP. (OM 2579/2012 – art. 1 (1) și (2)).

COSU MMAP va comunica informația privind apariția unui eveniment cu ministrului MAP, persoanelor din conducerea MMAP cu atribuții în domeniu (secretar de stat, secretar general, secretar general adjunct) din Direcțiile tehnice de specialitate și Direcția de comunicare. (OM 2579/2012 – art. 5),

Evenimentele care pot conduce la accidente / incidente ecologice sau notificările primite de la agenții economici sunt raportate atât COSU MMAP cât și ANPM prin SMS, în timp de max. 2 ore. Informarea va cuprinde date privind locul și momentul producerii evenimentului, tipul și natura evenimentului, operatorul implicat, date preliminare despre posibile prejudicii, datele de contact ale persoanei care raportează. (Dec. 7/2021 art. 2(1) și (2).)

În maximum 6 ore de la primirea înștiințării, APM, CJ GNM va transmite COSU-MMAP informații colectate în teren menționând datele similare privind starea mediului disponibile anterior producerii evenimentului, ca date de referință, limitele maxime admise ale factorilor de mediu, măsurile întreprinse pentru limitarea și înlăturarea efectelor poluării. Se va completa Fișa de caracterizare în cazul poluărilor accidentale ale apei, aerului și ale solului, conform modelului din Anexa 1 la OM 2579/2012 (OM 2579/2012 – art. 2)

Activitățile pentru eliminarea pericolului, limitarea efectelor și remedierea mediului în urma evenimentului de poluare produs sunt realizate de operatorul economic / MCRMA împreună cu MAI – IGSU, autorități ale administrației publice locale, alte organizații și structuri cu competențe în domeniu, după caz (HG 557/2016)

⁹⁸ Autorizația integrată de mediu

⁹⁹ Autorizația de mediu

GNM – comisariatul județean, APM vor monitoriza permanent evenimentul până la închiderea acestuia. În max. 3 zile de la finalizarea acțiunilor de înlăturare a efectelor CJ GNM și APM vor transmite COSU MMAP o informare finală privind evenimentul produs care va conține localizarea și descrierea fenomenului, modul în care au fost afectați factorii de mediu, măsurile adoptate pentru înlăturare, sancțiuni aplicate, măsuri propuse pentru prevenirea producerii unor evenimente similare (OM 2579/2012 art. 3 (1))

La sfârșitul fiecărei luni calendaristice GNM va transmite COSU MMAP situația centralizatoare a evenimentelor produse pe parcursul lunii respective însoțită de o informare generală asupra acestora. (OM 2579/2012 – art. 3 (2))

La sfârșitul fiecărui an, până la data de 20.01. a anului următor, GNM / ANPM vor transmite situația centralizatoare a evenimentelor produse în anul încheiat însoțită de o informare generală. (OM 2579/2012 – art. 3 (3))

d) Accidente, avarii, explozii și incendii în activități de transport și depozitare produse periculoase

Acțiunile de prevenire și gestionare a accidentelor în care sunt implicate substanțe periculoase se fac în conformitate cu prevederile legii 59/2016, a Regulamentelor de funcționare a Secretariatelor de risc organizate la nivelul MMAP, ANPM și APM teritoriale, a Ordinului nr. 3968/2012 privind modificarea anexelor nr. 1 și 2 la Ordinul ministrului mediului și gospodăririi apelor nr. 251/2005 pentru organizarea și funcționarea secretariatelor de risc privind controlul activităților care prezintă pericole de accidente majore în care sunt implicate substanțe periculoase și a Ordinului Ministrului Mediului și Pădurilor cu nr. 2579/09.07.2012 pentru aprobarea fluxului informațional-decizional de avertizare-alarmare în cazul unor situații de urgență generate de riscurile specifice Ministrului Mediului și Pădurilor.

Autoritate responsabilă cu rol principal: MEAT/ MAI

Autoritate responsabilă cu rol secundar: MDRAP, MAI/MEAT, MDRAP,MS/ MAI, MT

Coordonare operațională: MAI, MEAT

Rol de sprijin: MAI, MS,MapN, MMAP, alte organizații și structuri cu competențe în domeniu (HG 557/2016 Anexa 1 pct. 12 a/b/c)

În conformitate cu art.8 al Legii 59/2014 operatorul are obligația de a elabora un document potrivit prevederilor prevăzute în anexa nr. 2 din aceeași lege, în care să prezinte politica sa de prevenire a accidentelor majore și să garanteze că aceasta este implementată în mod corespunzător. Politica sa de prevenire a accidentelor majore trebuie să fie elaborată astfel încât să asigure un nivel ridicat de protecție a sănătății umane și a mediului. Aceasta cuprinde obiectivele globale și principiile de acțiune ale operatorului, rolul și responsabilitatea gestionării, precum și angajamentul privind îmbunătățirea continuă a controlului pericolelor de accident major și trebuie să fie elaborată astfel încât să asigure un nivel ridicat de protecție și să fie proporțională cu pericolele de accident major.

Autoritățile competente desemnate la nivel județean responsabile pentru aplicarea prevederilor Legii nr. 59 din 11 aprilie 2016 privind controlul asupra pericolelor de accident major în care sunt implicate substanțe periculoase prezentei legi sunt:

- a) agențiile județene pentru protecția mediului, prin secretariatul de risc, denumite în continuare SRAPM;
- b) Comisariatul Municipiului București, Comisariatul Rezervației Biosferei "Delta Dunării" și comisariatele județene din cadrul Gărzii Naționale de Mediu, denumite în continuare CJGNM;
- c) Inspectoratul pentru Situații de Urgență București-Ilfov și inspectoratele județene pentru situații de urgență, denumite în continuare ISUJ.

În conformitate cu Procedurile de notificare a accidentelor majore în care sunt implicate substanțe periculoase, produse inclusiv în context transfrontalier, din 20.12.2019, stabilite de Ministrul Mediului și Pădurilor se respecta următorul flux:

1. operatorul informează Inspectoratul pentru Situații de Urgență București-Ilfov (ISUBIF) și / sau inspectoratele județene pentru situații de urgență (ISUJ), după caz, în conformitate cu prevederile art. 16 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 59/2016, cu completările ulterioare,
2. după primirea informațiilor de la operator sau din alte surse cum ar fi mass-media, cetățeni etc. ISUBIF/ISUJ verifică veridicitatea datelor primite și informează imediat celelalte autorități competente prevăzute la art. 6 alin. (2) din Legea nr. 59/2016, cu completările ulterioare, respectiv secretariatul de risc al MMP, secretariatul de risc al ANPM, Comisariatul Județean al Gărzii naționale de Mediu și Inspectoratul pentru situații de urgență.
3. Fiecare autoritate competentă de la nivel județean informează în cel mai scurt timp, pe cale ierarhică, autoritățile competente prevăzute la art. 6 alin. (1) din Legea nr. 59/2016, cu completările ulterioare, cu privire la producerea accidentului.
4. În vederea asigurării managementului accidentului major, autoritățile competente de la nivel județean fac permanent schimb de informații.
5. În maximum 5 zile lucrătoare de la producerea accidentului, ISUBIF/ISUJ transmite către Inspectoratul pentru Situații de Urgență (IGSU) notificarea accidentului în conformitate cu cerințele MARS - Sistem de raportare a accidentelor majore.

În cazul producerii unui accident major, operatorul are obligația să ia următoarele măsuri:

- a) să informeze imediat ISUJ privind producerea accidentului;
- b) să ofere ISUJ, imediat ce acestea devin disponibile, dar nu mai târziu de două ore de la producerea accidentului, următoarele informații referitoare la: circumstanțele accidentului, substanțele periculoase implicate, datele disponibile pentru evaluarea efectelor accidentului asupra sănătății umane, asupra mediului și proprietății și măsurile de urgență adoptate;
- c) să informeze autoritățile competente amintite mai sus cu privire la măsurile avute în vedere pentru atenuarea efectelor pe termen mediu și lung ale accidentului, precum și pentru prevenirea repetării unui astfel de accident;
- d) să actualizeze informațiile furnizate dacă cercetările ulterioare fac cunoscute date suplimentare care modifică informațiile inițiale sau concluziile stabilite.

În urma producerii unui accident major, autoritățile competente amintite mai sus au următoarele obligații, conform art.17 din Legea 59/2016:

- a) să se asigure că s-au luat toate măsurile urgente, care s-ar putea dovedi necesare, pe termen mediu și lung;
- b) să colecteze, prin inspecție, investigație sau prin alte mijloace adecvate, informațiile necesare pentru o analiză completă a aspectelor tehnice, organizaționale și manageriale ale accidentului;
- c) să se asigure că operatorul a luat toate măsurile necesare de remediere;
- d) să facă recomandări cu privire la măsurile preventive viitoare;
- e) să informeze persoanele care ar putea fi afectate cu privire la accidentul care a avut loc și, atunci când este cazul, cu privire la măsurile luate pentru atenuarea consecințelor acestuia;
- f) să informeze în cel mai scurt timp autoritățile competente prevăzute la art. 6 alin. (1) cu privire la producerea accidentului.

Procedura de investigare a accidentelor majore în care sunt implicate substanțe periculoase se aprobă prin ordin comun al ministrului mediului, apelor și pădurilor și al ministrului afacerilor interne.

Pentru toate amplasamentele de nivel superior, operatorul are următoarele obligații:

- a) elaborarea unui plan de urgență internă care să cuprindă măsurile ce trebuie aplicate în interiorul amplasamentului;
- b) furnizarea ISUJ a informațiilor necesare pentru a permite elaborarea planului de urgență externă.

Planurile de urgență se pun în aplicare imediat de operator și, dacă este necesar, de ISUJ, în următoarele situații:

- a) când survine un accident major; sau
- b) când survine un eveniment necontrolat, care poate, prin natura sa, să conducă la un accident major.

Conform art.18 (1) al legii 59/2016, în scopul prevenirii și limitării consecințelor accidentelor majore, IGSU informează Comisia Europeană asupra accidentelor majore produse pe teritoriul național, care îndeplinesc criteriile prevăzute în anexa nr. 7 ale aceleiași legi. Informarea cuprinde următoarele detalii:

- a) statul membru, numele și adresa autorității responsabile pentru elaborarea raportului;
- b) data, ora și locul producerii accidentului major, incluzând numele complet al operatorului și adresa amplasamentului implicat;
- c) o descriere succintă a circumstanțelor în care s-a produs accidentul, incluzând substanțele
- d) periculoase implicate și efectele imediate asupra sănătății populației și mediului;
- e) o descriere succintă a măsurilor de urgență întreprinse și a măsurilor de precauție imediate necesare pentru a preveni repetarea accidentului;
- f) rezultatele analizei și recomandările IGSU.

Informațiile menționate mai sus se pun la dispoziția Comisiei Europene de îndată ce este posibil din punct de vedere practic și cel târziu în decurs de un an de la data accidentului, prin utilizarea bazei de date prevăzute la art. 21 alin. (4) din Legea 59/2016. Dacă în acest termen pot fi furnizate numai informații preliminare, acestea sunt actualizate odată ce rezultatele unei analize mai aprofundate și noi recomandări sunt disponibile.

Activitățile de transport de mărfuri periculoase sunt reglementate prin Acordul european referitor la transportul internațional rutier al mărfurilor periculoase (ADR)

În situațiile de risc apărute ca urmare a activităților de transport a substanțelor periculoase MMAP are doar rol de sprijin, iar fluxul informațional și procedura de intervenție poate fi similară cu cea de mai sus.

La primirea unei înștiințări cu privire la existența unui incident sau accident care poate afecta semnificativ mediul este informat conducătorul comisariatului teritorial al GNM sau după caz al APM care are obligația informării ministrului MAP și COSU al MMAP. (OM 2579/2012 – art. 1 (1) și (2)).

COSU MMAP va comunica informația privind apariția unui eveniment ministrului MMAP, persoanelor din conducerea MMAP cu atribuții în domeniu (secretar de stat, secretar general, secretar general adjunct) din Direcțiile tehnice de specialitate și Direcția de comunicare. (OM 2579/2012 – art. 5),

Evenimentele care pot conduce la accidente /incidente ecologice sau notificările primite de la agenții economici sunt raportate atât COSU MMAP cât și ANPM prin SMS, în timp de max. 2 ore. Raportarea va cuprinde informații privind locul și momentul producerii evenimentului, tipul și natura evenimentului, operatorul implicat, date preliminare despre posibile prejudicii, datele de contact ale persoanei care raportează. (Dec. 7/2021 art. 2(1) și (2).)

În maximum 6 ore de la primirea înștiințării, APM, CJ GNM va transmite COSU-MMAP informații colectate în teren menționând datele similare privind starea mediului disponibile anterior producerii evenimentului, ca date de referință, limitele maxime admise ale factorilor de mediu, măsurile întreprinse pentru limitarea și înlăturarea efectelor poluării. Se va completa Fișa de caracterizare în cazul poluărilor accidentale ale apei, aerului și ale solului, conform modelului din Anexa 1 la OM 2579/2012 (OM 2579/2012 – art. 2).

Activitățile pentru eliminarea pericolului, limitarea efectelor și remedierea mediului în urma evenimentului de poluare produs sunt realizate de operatorul economic / MEAT împreună cu MAI – IGSU, autorități ale administrației publice locale, alte organizații și structuri cu competențe în domeniu, după caz (HG 557/2016).

GNM – comisariatul județean, APM, vor monitoriza permanent evenimentul până la închiderea acestuia. În max 3 zile de la finalizarea acțiunilor de înlăturare a efectelor, CJ GNM și APM vor transmite COSU MMAP, o informare finală privind evenimentul produs care va conține localizarea și descrierea fenomenului, modul în

care au fost afectați factorii de mediu, măsurile adoptate pentru înlăturare, sancțiuni aplicate, măsuri propuse pentru prevenirea producerii unor evenimente similare (OM 2579/2012 art. 3 (1)).

La sfârșitul fiecărei luni calendaristice GNM va transmite COSU MMAP situația centralizatoare a evenimentelor produse pe parcursul lunii respective, însoțită de o informare generală asupra acestora. (OM 2579/2012 – art. 3 (2))

La sfârșitul fiecărui an, până la data de 20.01. a anului următor, GNM / ANPM vor transmite situația centralizatoare a evenimentelor produse în anul încheiat însoțită de o informare generală. (OM 2579/2012 – art. 3 (3))

e) Accidente, avarii, explozii și incendii în activități de transport (terestre, aeriene, navale)

Aceste evenimente nu sunt reglementate prin proceduri ale MMAP. Totuși, producerea unui astfel de eveniment poate fi însoțită de poluări ale aerului, apelor și solului și se impune participarea autorităților de protecție a mediului pentru identificarea riscurilor pentru mediu, monitorizarea eventualelor fenomene de poluare, urmărirea acțiunilor de depoluare și de reabilitare a factorilor de mediu afectați.

HG 557/2016 include MMAP în randul autorităților cu rol de sprijinire a intervenției pentru acest tip de riscuri.

Autoritate responsabilă cu rol principal: MT

Autoritate responsabilă cu rol secundar: MT, MDRAP/MapN, MAI/MAI – după caz

Coordonare operațională; MAI

Rol de sprijin: MAI, MS, MapN, MMAP, alte organizații și structuri (HG 557/2016 Anexa 1 pct. 13 a/b/c)

În aceste situații fluxul de informații și procedura de participare la intervenție este similară cu cea referitoare la accidente industriale cu adaptările corespunzătoare, respectiv:

Prevenirea – nu este cazul

Înștiințarea – Prin sistemul 112 sau a instituțiilor din subordinea MAI/MT

Coordonarea activităților din punct de vedere al mediului, informarea și raportarea se vor face conform OM 2579/2012

f) Prăbușiri de construcții, instalații sau amenajări

Autoritate responsabilă cu rol principal: MDRAP

Autoritate responsabilă cu rol secundar: MEAT, ME

Coordonare operațională: MAI, MEAT

Rol de sprijin: MS, MAI, MapN, MDRAP/ISC, MADR, MT, MapN, MMAP, autoritățile administrației publice locale, alte organizații și structuri cu competențe în domeniu (HG 557/2016 Anexa 1 pct. 16)

Aceste evenimente nu sunt reglementate prin proceduri ale MMAP. Totuși, producerea unui astfel de eveniment poate fi însoțită de poluări ale aerului, apelor și solului și se impune participarea autorităților de protecție a mediului pentru identificarea riscurilor pentru mediu, monitorizarea eventualelor fenomene de poluare, urmărirea acțiunilor de depoluare și de reabilitare a factorilor de mediu afectați.

HG 557/2016 include MMAP în randul autorităților cu rol de sprijinire a intervenției pentru acest tip de riscuri.

În aceste situații fluxul de informații și procedura de participare la intervenție este similară cu cea referitoare la accidente industriale, cu adaptările corespunzătoare, respectiv:

Prevenirea – nu este cazul

Înștiințarea – Prin sistemul 112 sau prin a structurile responsabile din subordinea MAI/ MEAT

Coordonarea activităților din punct de vedere al mediului, informarea și raportarea se vor face conform OM 2579/2012

5.3.3 RADIOACTIVITATE

5.3.3.1 *Organizarea informațiilor și modul de acțiune în situațiile de urgență privind radioactivitatea*

Activitățile în domeniul nuclear se desfășoară în conformitate cu prevederile OUG 195/2005 privind protecția mediului cu modificările și completările ulterioare și a Legii 111/1996 privind desfășurarea în siguranță, reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare, republicată, cu modificările și completările ulterioare, iar monitorizarea radioactivității mediului se desfășoară în conformitate cu OUG 195/2005, Legea 111/1996 și cu Ordinul Ministrului Mediului, Apelor și al Pădurilor 1978/2010 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Rețelei Naționale de Supraveghere a Radioactivității Mediului.

Datele furnizate de RNSRM provenite din monitorizarea radioactivității factorilor de mediu permit detectarea rapidă a oricăror creșteri a nivelurilor de radioactivitate ale mediului pe teritoriul național și asigură notificarea rapidă a factorilor de decizie în situații de urgență.

Parte din datele provenite de la monitorizarea radioactivității factorilor de mediu din cadrul Programului Standard, sunt postate pe site-ul ANPM și site-ul Comisiei Europene, EURDEP.

Dintre acestea, datele provenite de la stațiile automate de monitorizare a debitului dozei gama în aer de la nivel național sunt raportate orar, iar cele provenite de la stațiile automate amplasate în zona de influență a centralelor nucleare (CNE Cernavoda și CNE Kozlodui, pe teritoriul românesc), zilnic.

Datele de laborator, provenite de la monitorizarea factorilor de mediu: aerosoli atmosferici, depuneri atmosferice totale și apă de suprafață, sunt raportate o dată pe zi pentru măsurătorile beta globale din ultimele 24 de ore.

Datele de monitorizare de la nivel național sunt colectate de către LNRR (Laboratorul Național de Referință Radioactivitate din cadrul ANPM care centralizează, verifică și validează datele brute transmise de SSRM-uri, iar apoi acestea sunt transmise sub forma de rapoarte către factorii de decizie naționali și internaționali.

OM 1978/2010 stabilește responsabilitățile, fluxul de date și procedurile de lucru în cadrul RNSRM luând în considerare 2 cazuri:

A. Situații de rutină, în cazul în care datele măsurate se încadrează în limitele normale.

La nivel local au loc următoarele acțiuni:

- Se primesc și se verifică datele privind debitul dozei gama în aer transmise de cele 86 de stații de monitorizare automate. Datele sunt transmise în mod automat cu o frecvență orară pentru stațiile automate de monitorizare la nivel național și cu o frecvență zilnică pentru stațiile automate aflate în zone de influență a centralelor nucleare (CNE Cernavodă și CNE Kozlodui).

Simultan datele sunt transmise către ANPM și sunt postate pe site-urile APM local, ANPM și site-ul EURDEP al Comisiei Europene.

- Zilnic, pînă la ora 10, se verifică funcționarea SSRM din zona gestionată și datele de monitorizare a factorilor de mediu furnizate de aceasta în ultimele 24 de ore
- Se colectează, se verifică și se centralizează într-un format tipizat rezultatele analizelor de laborator efectuate în ultimele 24 de ore și se transmite LNRR- ANPM. Probele de laborator

efectuate pentru toate SSRM constau în determinări beta globale pentru aerosoli atmosferici pentru depuneri atmosferice totale și apa de suprafață, cu o frecvență zilnică și analize beta globale pentru sol și vegetație, cu o frecvență săptămânală.

În funcție de dotările de care dispun în anumite laboratoare ale RNSRM se efectuează, cu frecvență lunară, analize pentru determinarea activității specifice a tritiului din probe de depuneri atmosferice umede și probe de apă și pentru determinarea activității specifice a radionuclizilor gama emițători din toate probele de mediu prelevate

- Datele colectate și verificate la nivel local sunt transmise zilnic LNRR- ANPM.

În cadrul LNRR se efectuează zilnic, în fiecare zi de lucru următoarele:

- Se centralizează, verifică și validează datele colectate la nivel național pentru monitorizarea factorilor de mediu
- Se prelucrează datele și se elaborează rapoarte zilnice cu privire la radioactivitatea mediului din RNSRM
- Se transmit rapoartele privind radioactivitatea mediului din ultimele 24h către factorii de decizie naționali și internaționali, respectiv MMAP, CNCAN, MAI – IGSU, MApN, SPP și Comisia Europeană.
- Rapoartele privind radioactivitatea se afișează pe site-urile APM local, ANPM pentru a asigura informarea publicului.
- ANPM are obligația întocmirii unui Raport anual privind radioactivitatea mediului pe care îl transmite MMAP, serviciul dispecerat

B. Situații de urgență, în cazul în care:

B1. se primește o notificare națională sau internațională despre un accident nuclear sau urgență radiologică cu transport de material radioactiv în mediu, cu implicații în zona de acțiune a SSRM, sau

B2. se constată depășirea limitelor de atenționare/avertizare/alarmare prevăzute de Anexa 4 a OM 1978/2010

B1. În cazul primirii unei notificări despre un accident nuclear sau o urgență radiologică personalul SSRM :

- consemnează notificarea în registrul SSRM
- confirmă primirea notificării și verifică autenticitatea ei
- anunță responsabilul SSRM și șeful ierarhic superior din cadrul APM cu privire la situația existentă
- verifică ultimele rezultate ale măsurătorilor factorilor de mediu
- obține ultimele date meteo de la stația meteorologică locală
- transmite notificarea LNRR împreună cu datele de radioactivitate înregistrate la primirea notificării și datele meteorologice locale, folosind formularele standard de transmitere a datelor în caz de urgență, prezentat în OM 1978/2010
- solicită LNRR-ANPM instrucțiuni privind activitățile ce urmează a fi desfășurate
- primește de la LNRR-ANPM mesajul de modificare a stării de funcționare a SSRM și programul de lucru și informează apoi responsabilul SSRM și a șefului ierarhic superior din cadrul APM asupra acestora; în starea de prealertă, alertă și post alertă programul de funcționare standard al SSRM se modifică de la 11 ore/ zi la 24 de ore/zi, pentru a permite aducerea SSRM în timpul cel mai scurt la capacitatea de intervenție și de aplicare a procedurilor de lucru specifice situației apărute.
- cu aprobarea LNRR – ANPM informează/ confirmă Inspectoratului Județean pentru Situații de Urgență asupra notificării/ sesizării și acțiunile ce urmează a fi desfășurate și transmite ultimele date de radioactivitatea mediului folosind formularul de raportare a datelor prezentat în Anexa 3 din OM 1978/2010

În cazul existenței unor informații despre o posibilă urgență radiologică sau accident nuclear cu implicații în zona de responsabilitate a SSRM, notificarea este transmisă de LNRR prin ofițerul de serviciu, iar personalul SSRM va desfășura următoarele acțiuni:

- consemnează notificarea în registrul SSRM
- confirmă LNRR primirea notificării pentru intrarea în regim de prealarmă/alarmă și verifică autenticitatea ei
- anunță responsabilul SSRM și șeful ierarhic superior din cadrul APM cu privire la situația existentă
- înștiințează tot personalul SSRM despre introducerea stării de prealarmă/alarmă
- transmite la IJSU mesajul tip de prealarmare/alarmare primit de la LNRR
- verifică ultimele rezultate ale măsurătorilor factorilor de mediu
- obține ultimele date meteo de la stația meteorologică locală
- transmite LNRR datele de radioactivitate înregistrate la introducerea prealarmei/alarmei și datele meteorologice locale, folosind formularele standard de transmitere a datelor în caz de urgență, prezentat în OM 1978/2010
- verifică și ia măsurile necesare pentru protecția spațiilor de lucru împotriva unei posibile contaminări
- solicită LNRR-ANPM programul de prelevare și măsurare a radioactivității factorilor de mediu și programul de transmitere a datelor
- pune în funcțiune sistemele de analiză de rezervă și le pregătește pentru măsurări
- după primirea de la LNRR-ANPM a programului de lucru execută programul stabilit și informează periodic responsabilul SSRM și șeful ierarhic din cadrul APM despre evoluția situației
- primește și consemnează toate mesajele legate de prealarmă/alarmă și de evoluția situației

Responsabilul SSRM se prezintă la sediul SSRM, ia cunoștință de activitățile desfășurate și preia conducerea funcționării SSRM în regim de prealarmă/ alarmă, asigurându-se că sunt transmise toate informările necesare către structurile locale și centrale.

B2. În cazul identificării depășirii valorii limită de atenționare/ avertizare/ alarmare prevăzute în Anexa 4 a OM 1978/2010 sau în cazul în care rezultatele analizelor spectrometrice depășesc valorile fondului natural specific zonei și tipului de probă analizată, personalul SSRM efectuează următoarele activități:

- efectuează remăsurarea probei
- verifică ultimele rezultate consemnate ale măsurărilor factorilor de mediu
- informează imediat responsabilul SSRM despre depășirile constatate; acesta la rândul său informează șeful ierarhic din structura APM.
- întocmește și trimite LNRR mesajul de avertizare/ alarmare potrivit modelului prezentat în OM 1978/2010
- în situația în care LNRR nu validează datele comunicate de SSRM și nu confirmă depășirea limitelor de avertizare/alarmare, personalul SSRM reia activitățile normale
- în situația în care pentru validarea rezultatelor sunt necesare informații suplimentare personalul SSRM:
 - o trimite de urgență probele pentru a fi analizate spectrometric la un laborator al RNSRM desemnat de LNRR
 - o efectuează prelevări și măsurări specifice suplimentare, conform solicitării LNRR
 - o anunță LNRR orice eveniment semnificativ legat de situația urmărită
- în situația validării datelor comunicate de SSRM și confirmării depășirii limitelor de avertizare/alarmare, LNRR transmite notificarea pentru modificarea stării de funcționare a SSRM și intrarea în regim de prealarmă/alarmă
- personalul SSRM acționează în continuare în conformitate cu procedura descrisă mai sus, în cazul notificării transmise de LNRR.

Participarea SSRM la intervenția în caz de urgență radiologică se realizează prin :

- recoltări de probe din teren și efectuarea de măsurări specifice
- gestionarea datelor radiologice și transmiterea acestora în regim de urgență la LNRR-ANPM pentru validare, iar după validare la IJSU

Pe perioada intervenției SSRM va transmite următoarele rapoarte, folosind formularele tip stabilite în OM 1978/2010. Raportările se vor face conform programului stabilit de LNRR la momentul instaurării regimului de prealarmare/alarmare.

Raportări către LNRR:

- Radioactivitatea factorilor de mediu la SSRM
 - o Situația radioactivității factorilor de mediu la SSRM

Raportări către IJSU:

- Radioactivitatea factorilor de mediu la SSRM
 - o Transmiterea datelor la IJSU se face conform dispozițiilor LNRR.

Încetarea stării de prealarmare/alarmare la SSRM se notifică de către ofițerul de serviciu al LNRR în baza aprobării Președintelui ANPM, specificându-se dacă SSRM trece la programul de post-alarmare sau în programul de rutină.

La încetarea regimului de prealarmare/alarmare, personalul SSRM:

- consemnează notificarea în registrul SSRM
- confirmă LNRR primirea notificării și verifică autenticitatea ei
- anunță responsabilul SSRM și șeful ierarhic superior din cadrul APM cu privire la situația existentă
- informează IJSU cu privire la încetarea stării de prealarmare/alarmare
- solicită de la LNRR programul de supraveghere care urmează să fie aplicat
- asigură efectuarea programului de lucru stabilit
- după revenirea la regimul de lucru de rutină, în maximum 2 săptămâni, responsabilul SSRM întocmește un raport al evenimentului care va cuprinde și concluziile rezultate și îmbunătățirile care se pot aduce procedurilor aplicate.

La primirea unei notificări sau sesizări privind o situație radiologică sau în cazul identificării pe baza unor informații primite a riscului de a se produce o situație de urgență în domeniul nuclear, LNRR – ANPM:

- verifică și validează notificarea sau după caz validează rezultatele măsurărilor primite de la SSRM
- informează conducătorul direcției Laboratoare naționale de referință din ANPM pentru a demara acțiunile necesare pentru emiterea de către Președintele ANPM a ordinului de modificare a stării de funcționare a SSRM
- informează conducerea MMAP și COSU din Dispeceratul MMAP, CNCAN, MAI- IGSU privind evenimentul, oferind și datele de monitorizare de care dispune
- transmite SSRM decizia Președintelui ANPM privind schimbarea stării de funcționare a SSRM, programul de lucru în regim de avertizare/alarmare și solicită derularea altor activități, după caz
- urmărește derularea activităților și coordonează activitatea RNSRM în situații de accident sau urgență radiologică
- participă la activitățile de intervenție în caz de urgență nucleară sau radiologică, în conformitate cu solicitările autorității responsabile cu rol principal și a comandantului acțiunii.
- elaborează decizia și transmite către SSRM notificarea pentru revenirea la programul de măsurare de rutină la încetarea stării de prealarmare/ alarmare/ urgență.

5.4 STRUCTURAREA ROLURILOR PENTRU ORGANIZAREA INFORMAȚIILOR PRIVIND STAREA MEDIULUI ÎN VEDEREA GESTIONĂRII SITUAȚIILOR DE URGENȚĂ GENERATE DE TIPURI DE RISC SPECIFICE MMAP

OUG nr. 21/2004 stabilește ca obligații ce revin autorităților și entităților care fac parte din Sistemul Național de Management de Urgență, acțiuni și măsuri pentru "avertizarea populației, instituțiilor și agenților

economici din zonele de pericol”, pe durata situațiilor de urgență sau a stărilor potențial generatoare de situații de urgență (articolul 4). De asemenea, este dispusă punerea în aplicare a măsurilor de prevenirea și de protecție specifice tipurilor de risc și, după caz, hotărârea evacuării din zona afectată sau parțial afectată.

Administrația Națională de Meteorologie și comunicările sale, reprezintă însă principalul mediu de informare disponibil publicului larg cu privire la starea vremii, fenomene meteorologice periculoase. Conform HG 1405/2004, art. 3. Alin. 3 „Pe teritoriul României Administrația Națională de Meteorologie reprezintă sursa oficială de date și informații meteorologice”, fiind instituția abilitată să emită atenționări și avertizări pentru fenomene meteorologice periculoase către publicul larg. Atenționările și avertizările emise de ANM ajung către publicul larg printr-o serie de canale de comunicare:

- www.meteoromania.ro
- Sistemul RO-ALERT
- Mass-media

Atenționările și avertizările meteorologice vor fi însoțite de un cod de culori, atribuit după cum urmează:

- Codul verde este folosit pentru zonele în care nu sunt prognozate fenomene meteorologice periculoase.
- Codul galben se va folosi în cazul în care fenomenele meteorologice prognozate vor fi temporar periculoase pentru anumite activități, dar altfel sunt obișnuite pentru perioada respectivă sau zona specificată.
- Codul portocaliu se aplică acelor fenomene meteorologice prevăzute a fi periculoase, cu un grad de intensitate mare
- Codul roșu se aplică acelor fenomene meteorologice prevăzute a fi periculoase, cu un grad de intensitate foarte mare și cu efecte dezastruoase.

Cu privire la procesul de înștiințare, avertizare și alarmare a populației, Legea stabilește următoarele fluxuri informaționale, roluri și entități implicate (art. 40 și urm.):

- (a) **Înștiințarea populației** – se realizează de către IGSU sau de serviciile de urgență profesionale, după caz, pe baza informațiilor primite de la populație sau de la structurile care monitorizează sursele de risc;
- (b) **Avertizarea populației** – se realizează de către autoritățile administrației publice centrale sau locale, după caz, prin mijloacele de avertizare specifice, în baza înștiințării primite de la structurile abilitate;
- (c) **Prealarmarea populației** – se realizează de către IGSU și de serviciile de urgență profesionale, după caz, pe baza informațiilor primite de la Statul Major General, și de structurile specializate din cadrul forțelor armate, pe baza planurilor de cooperare întocmite în acest sens;
- (d) **Alarmarea populației** – se realizează de către autoritățile administrației publice centrale sau locale, după caz, prin mijloacele specifice, pe baza înștiințării primite de la structurile abilitate.

La solicitarea președinților comitetelor pentru situații de urgență, mesajele de avertizare și alarmare se transmit obligatoriu, cu prioritate și gratuit, prin orice operator audiovizual public sau privat de pe teritoriul României. Folosirea mijloacelor de alarmare în cazul producerii unor dezastru se realizează numai cu aprobarea primarului localității, a conducătorului instituției publice sau a operatorului economic implicat, după caz, ori a împuterniciților acestora.

Cu privire la **mijloacele de avertizare și alarmare specifice**, care se instalează în locurile stabilite de IGSU și de serviciile de urgență profesionale, au fost adoptate norme tehnice cu privire la instalarea sistemului integrat de avertizare și alarmare a populației și instrucțiuni cu privire la semnalele și mesajele de avertizare și alarmare, elaborate de către IGSU și aprobate ulterior prin OM nr. 886/2005 (pentru aprobarea Normelor tehnice privind Sistemul național integrat de înștiințare, avertizare și alarmare a populației) și OM 1259/2006 (privind aprobarea Normelor privind organizarea și asigurarea activității de înștiințare, avertizare, prealarmare și alarmare în situații de protecție civilă).

Pentru o bună gestionare a situațiilor de urgență autoritățile responsabile trebuie să aibă la dispoziție toate informațiile necesare, printre acestea de mare interes fiind datele meteorologice.

Acestea sunt utile atât pentru o evaluare corectă a fenomenului care a generat situația de urgență și a evoluției sale ulterioare, cât și pentru alegerea soluțiilor optime de desfășurare a acțiunilor și de alocare a resurselor.

În cazul situațiilor de urgență generate de fenomene meteorologice periculoase datele meteo actualizate permanent și prognozele de vreme posibil a fi estimate constituie cele mai importante informații pe baza cărora se iau deciziile privind gestionarea situației și se stabilesc acțiunile de urmat.

Datele meteorologice sunt importante și în situații de urgență generate de alte tipuri de risc, cum sunt inundațiile, incendiile, accidentele industriale, navale, radiologice etc. și ele trebuie să fie disponibile și ușor accesibile în orice moment, nu numai pentru conducătorul acțiunii ci și pentru oricare alt participant la gestionarea situației de urgență. În analiza datelor privind calitatea aerului sau radioactivitatea furnizate de RNMCA și de RNSRM este esențială cunoașterea parametrilor meteorologici pentru a se face o interpretare corectă a valorilor înregistrate și în consecință o informare corectă a factorilor de decizie. De aceea datele meteorologice ar trebui accesate direct de aceste structuri, precum și de toate structurile SNMSU, fără a fi necesară solicitarea lor de la autoritatea care le deține.

Referitor la informațiile privind starea mediului necesare ca suport în luarea deciziilor privind gestionarea situațiilor de urgență menționăm:

- Datele privind calitatea aerului furnizate de stațiile de monitorizare a calității aerului în cadrul programului curent de monitorizare sunt disponibile imediat, pentru orice utilizator, prin accesarea site-ului www.calitateaer.ro
- Informații privind planuri de acțiune pe termen scurt se găsesc pe site-urile autorităților publice care le-au elaborat
- Informații privind monitorizarea calității aerului, efectuată în urma solicitărilor comandantului acțiunii sunt transmise solicitantului sub forma unor buletine de analiză și sunt atașate la dosarul intervenției
- Informații privind măsurile de securitate și modul de acțiune în caz de accident pentru activitățile desfășurate în anumite instalații sau pe amplasamentele în care există pericol de accident major în care sunt implicate substanțe periculoase se găsesc în Autorizațiile de mediu/ Autorizațiile integrate de mediu/ rapoartele de securitate postate pe site-urile operatorilor economici sau ale APM emitente a respectivelor acte de reglementare
- Datele privind radioactivitatea mediului furnizate de RNSRM în cadrul programelor de monitorizare a mediului pot fi accesate direct pe site-ul www.anpm.ro
- Date și informații privind analize de radioactivitate efectuate în afara programului standard de măsurări sunt preluate de LNRM și afișate pe site-ul instituției www.anpm.ro

6 CONCLUZII ȘI PROPUNERI

1. Uniunea Europeană încurajează cooperarea între statele membre pentru a spori eficacitatea sistemelor de prevenire a catastrofelor naturale sau provocate de om și de protecție împotriva acestora. Prin acțiunile sale urmărește să susțină și să completeze acțiunea statelor membre la nivel național, regional și local în scopul prevenirii riscurilor, pregătirii factorilor implicați în protecția civilă din statele membre și intervenției în caz de catastrofe naturale sau provocate de om și să promoveze o cooperare operațională rapidă și eficientă, în cadrul Uniunii, între serviciile naționale de protecție civilă. În acest scop a fost înființat și funcționează Mecanismul de protecție civilă al UE. Trebuie precizat însă că responsabilitatea principală pentru protecția civilă revine statelor participante, rolul UE fiind acela de a sprijini statele participante să consolideze acțiunile de prevenire, de pregătire și de răspuns în caz de dezastre prin facilitarea cooperării și a coordonării.
2. Uniunea Europeană susține integrarea managementului riscului în politicile sectoriale, aspecte privind identificarea și gestionarea unor situații generatoare de riscuri fiind prezente în toate cele 3 domenii privind starea mediului analizate. Totuși, tratarea situațiilor de risc în aceste cazuri este abordată specific, adaptat domeniului pe care îl reglementează, iar încadrarea lor în formatul și procedurile instituite pentru managementul situațiilor de urgență, caracteristice protecției civile, trebuie realizată în corelare cu legislația privind managementul situațiilor de risc dezvoltate la nivelul fiecărui stat.
3. În ceea ce privește legislația națională, se constată că în domeniul situațiilor de urgență cadrul legislativ este bine structurat, fiind definit un Sistem Național de Management al Situațiilor de Urgență care include toate nivelurile de organizare și funcționare ale autorităților administrației publice centrale și locale, instituțiile publice/private și operatorii economici. Legislația existentă stabilește tipurile de risc și atribuțiile autorităților responsabile pentru coordonarea acțiunii sau cu funcțiile de sprijin pentru fiecare tip de risc identificat. Sunt elaborate proceduri și regulamente cadru pentru a asigura o abordare unitară a tuturor tipurilor de risc și a veni în sprijinul autorităților cu rol principal în elaborarea reglementărilor proprii.
4. Deținerea unui rol principal în cadrul managementului situațiilor de risc impune pentru autoritățile cu astfel de responsabilități obligații clare privind elaborarea de regulamente și termene precise de realizare a acestei cerințe. Cu toate acestea există autorități, printre care și MMAP care încă nu au realizat cerința privind elaborarea Regulamentului pentru gestionarea situațiilor de urgență specifice riscului produs de fenomene meteorologice periculoase, tornade, avalanșe și incendii de vegetație, obligație prevăzută de HG 557/2016. De aceea se impune realizarea de urgență a acestui act normativ, fie prin crearea unui document de sine statător, fie prin completarea regulamentului deja elaborat de MMAP privind gestionarea situațiilor de urgență generate de fenomene hidrometeorologice periculoase având ca efect producerea de inundații, secetă hidrologică, precum și incidente/accidente la construcții hidrotehnice, poluări accidentale pe cursurile de apă și poluări marine în zona costieră, aprobat prin ordinul comun MMAP/MAI 459/78/2019. În același context trebuie finalizată și actualizarea actului normativ care stabilește modul de codificare a informărilor, atenționărilor și avertizărilor meteorologice care se emit în cazul producerii de fenomene meteorologice, în prezent abrogat prin OM 459/78/2019. În baza regulamentului, autoritățile implicate în gestionarea situațiilor de urgență generate de fenomenele meteorologice periculoase vor elabora modele de decizii și dispoziții de acțiune, instrucțiuni și proceduri de lucru pentru punerea în aplicare.
5. Referitor la structurile instituționale pentru managementul situațiilor de urgență, în MMAP funcționează CMSU și COSU, ca părți ale SNMSU, organizate în cadrul compartimentului Dispecerat plasat în cadrul Direcției Managementul Riscului la Inundații și Siguranța Barajelor. Astfel, CMSU și COSU își îndeplinesc atribuțiile cu precădere din perspectiva fenomenelor hidro-meteorologice,

lăsând în plan secundar situațiile privind starea mediului și fenomenele meteorologice periculoase descrise în prezentul raport. Astfel, o serie de documente reglementative ar necesita actualizare și optimizare. Astfel de documente sunt, fără a fi o lista exhaustivă:

- a. ROF pentru funcționarea Compartimentului Dispecerat
 - b. OM 2579/2012 pentru aprobarea fluxului informațional-decisional de avertizare-alarmare în cazul producerii unor situații de urgență generate de riscurile specific Ministerului Mediului și Pădurilor
 - c. OM 910/2010 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a CCMSU și COSU.
6. De asemenea se impune optimizarea fluxurilor informațional decizionale stabilite de aceste acte normative pentru a corespunde repartizării sarcinilor și colaborării interinstituționale prevăzută de legislația actualizată în domeniul situațiilor de urgență și a asigura un circuit eficient al informațiilor între factorii implicați.
 7. În ceea ce privește situațiile privind starea mediului – în mod deosebit privind calitatea aerului, poluările accidentale și radioactivitate – trebuie precizat că actele legislative care le reglementează transpun în totalitate legislația europeană din domeniile respective, având prevederi cu privire la situații de risc. Cu toate acestea terminologia și modul de acțiune în situații de risc este diferit de la caz la caz, rolurile și responsabilitățile autorităților sunt dispersate în conținutul unei palete foarte largi de acte normative specifice fiecărui domeniu în parte fiind chiar identificate arhitecturi instituționale distincte, datorită specificității.
 8. Deși prezintă riscuri pentru sănătatea populației și a mediului, situațiile în care se produc degradări ale stării mediului nu sunt avute în vedere ca tipuri de risc prevăzute de HG 557/2016. De aceea pentru aceste situații nu sunt definite clar autoritățile responsabile de coordonarea acțiunii sau cele care participă la activități de prevenire, intervenție sau analiză post eveniment iar modul de acțiune depinde de tipul și amploarea evenimentului. Considerăm că, cel puțin peste anumite praguri de la care efectele evenimentelor devin semnificative pentru sănătatea populației sau pentru starea mediului aceste situații ar trebui să intre în categoria tipurilor de risc și să fie gestionate conform legislației din acest domeniu.
 9. Domeniul calității aerului dispune de legislație, care reglementează domeniul. Datele de calitate a aerului sunt furnizate și transmise automat, intervenția umană fiind redusă. Este necesar însă să ca să fie verificat și revizuit fluxul informațional –decizional pentru actualizare și optimizare. De asemenea ar fi utilă elaborarea unui act normativ privind avertizarea populației pe baza indicilor de calitate a aerului. În cazul unor situații de urgență trebuie să se conceapă un sistem de acțiune cu menționarea clară a modului de interacțiune al autorităților implicate, modul de transmitere a informațiilor, punctele de decizie și criteriile care stau la baza deciziilor.
 10. Un alt act care ar putea fi optimizat este HG 257/2015 în sensul clarificării procedurii de elaborare, activare și urmărire a planurilor de acțiune pe termen scurt.
 11. În ceea ce privește informațiile privind starea mediului, inclusiv a informațiilor meteorologice se constată că ele se obțin prin diferite programe atât automate cât și manuale și sunt puse la dispoziția celor interesați în forme și pe platforme diferite. În vederea simplificării accesului la informațiile necesare luării deciziilor în situații de urgență este recomandat ca informațiile să fie pe cât posibil transmise automatizat, în format tipizat și structurate unitar astfel încât să permită atât un acces facil cât și o înțelegere imediată a conținutului prezentat. Sprijinirea activității de dispecerat prin realizarea și utilizarea unei platforme TIC pentru colectarea și distribuirea informărilor, alertărilor și raportărilor cu privire la situațiile de risc privind starea mediului și fenomenele meteorologice periculoase, alături de cele hidro-meteorologice, ar putea eficientiza fluxul informațional și viteza de răspuns la acestea.
 12. Referitor la poluările accidentale, în vederea îmbunătățirii reglementărilor privind situațiile de urgență propunem:
 - a. Încadrarea evenimentelor de poluare a aerului și solului, alături de cele ale apelor, în tipurile de risc pentru care se stabilește o procedură de management al situațiilor de urgență

- b. Stabilirea unor clase pentru evenimentele de poluare în funcție de amploarea și gravitatea lor și elaborarea unor proceduri de răspuns pe nivele decizionale, astfel încât să se limiteze consumul de resurse umane și materiale
 - c. Verificarea și actualizarea fluxului informational decizional, cu stabilirea de fluxuri diferite pe tipuri de eveniment și clase de gravitate
 - d. Elaborarea de proceduri/ghiduri pentru evaluarea unui fenomen de poluare accidentală initial, în timpul producerii și post-eveniment.
 - e. În domeniul radioactivității mediului este necesar să se verifice și actualizeze legislația existentă privind activitățile în situațiile ce prezintă risc radiologic și să fie pusă în acord cu reglementările privind managementul situațiilor de urgență în cazul riscurilor nucleare sau radiologice. De asemenea este necesar să se revizuiască fluxul informațional decizional și să se optimizeze în sensul găsirii unor soluții mai rapide și mai simple de informare, raportare și decizie.
13. Legislația actuală specifică reglementează domeniile de acțiune pentru managementul situațiilor generate de tipurile de risc specifice MMAP dar care nu fac obiectul HG nr. 557/2016 (calitatea aerului, poluări accidentale și radioactivitate) și detaliază responsabilitățile pentru autoritățile administrației publice centrale și locale, instituții publice și operatori economici.

În acest context este necesară consolidarea cadrului legislativ și instituțional actual prin:

- a. corelarea și armonizarea cadrului legislativ determinat de legislația specifică domeniilor calității aerului, poluărilor accidentale și radioactivității (care fac obiectul studiului de față), dar și altor domenii de specialitate vizând tipuri de riscuri specifice MMAP (și care nu fac obiectul studiului de față) prin promovarea unui cadru legislativ unitar care să reglementeze intervenția și rolurile autorităților publice centrale și locale, a operatorilor economici precum și a altor factori interesați, după caz, cu privire la gestionarea tuturor tipurilor de risc specifice MMAP (riscurile care intră sub incidența HG nr. 557/2016, precum și riscurile care fac obiectul legislației specifice);
- b. armonizarea prevederilor privind cadrul instituțional relevant, inclusiv prin modificarea și completarea, după caz, a actelor normative ce stabilesc responsabilitățile specifice, după cum urmează:
 - prin extinderea și / sau detalierea atribuțiilor specifice privind managementul situațiilor de urgență determinate de fenomene meteorologice periculoase *altele decât fenomenele hidrometeorologice periculoase (deja reglementate)*, ce cad în sarcina MMAP (rol principal sau secundar stabilit potrivit HG nr. 557/2016), la nivel de MMAP și structuri specifice (CMSU, COSU, Dispecerat);
 - prin extinderea și / sau detalierea atribuțiilor specifice privind managementul situațiilor privind starea mediului generate de tipuri de risc specifice MMAP în domeniile – calitatea aerului, poluare accidentală și radioactivitate, la nivel de CMSU, COSU, Dispecerat;
 - modificarea corespunzătoare a HG nr. 43/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, precum și a Ordinului de aprobare a Regulamentului de Organizare și Funcționare, în vederea stabilirii responsabilităților specifice privind gestionarea situațiilor de urgență cu privire la fenomenele meteorologice periculoase *altele decât fenomenele hidrometeorologice periculoase (deja reglementate)*, inclusiv în ceea ce privește CMSU, COSU, Dispecerat etc;
 - modificarea, după caz, a altor acte normative relevante – spre exemplu, HG nr. 1005/2012 privind organizarea și funcționarea Gărzii Naționale de Mediu;
- c. stabilirea unitară a fluxului informativ-decizional cu privire la intervenția în cazul situațiilor privind starea mediului atât la nivelul MMAP (luând în considerare modificările normative propuse anterior), cât și la nivelul altor autorități publice centrale competente în domeniul mediului, respectiv: ANPM, ANM, GNM, cu structurile lor teritoriale, după caz;

- d. integrarea în și / sau corelarea cu fluxul informativ-decizional privind intervenția în cazul situațiilor de urgență a fluxului informativ-decizional privind intervenția în cazul situațiilor privind starea mediului (calitatea aerului, poluări accidentale, radioactivitate)
- e. elaborarea deciziilor, planurilor de acțiune, instrucțiunilor și procedurilor de lucru determinate de aceste modificări legislative și instituționale;

